ROZJÍMÁNÍ

o

ŘEHOLNÍM ŽIVOTĚ.

Sepsal FR. FILIP,
generální superior Bratří škol křesťanských.

DÍL DRUHÝ.

1936.

Nákladem Bratří škol křesťanských v Praze-Bubenči.

Tiskem tiskárny „Veleslavín“, Praha V., Josefovská 4.

IMPRIMI POTEST.

Lembecq-lez-Hal, die 25. Aprilis 1934.

Fr. Anacletus.

Assist. Fr. S. Chr.

NIHIL OBSTAT.

Canonicus Otacarus Vošahlík,

censor.

IMPRIMATUR.

Pragae, die 16. Februarii 1928.

Antonius Podlaha,

Episcopus Paphiensis vicarius generalis.

Nr. 4879.

PŘEHLED:

I. Božské ctnosti.
II. Řeholní sliby.
III. Ctnosti, vztahující se na sliby.
IV. Mravní ctnosti a chyby proti nim.

103. Znaky pravé ctnosti.

Krátký obsah. **I. Pravá ctnost jest vnitřní a nadpřirozená.** Jest vdechována věrou a jedná jen hnutím Ducha svatého. Baží jen po dobrech milosti a řídí se duchem víry. Buďme svatí, neboť ten, jenž nás povolal, svatý jest.

II. Pravá ctnost jest pokorná i skromná. Připisuje všechnu zásluhu svých skutků Bohu, jenž jí dává k jejich konání milost. Jest k bližnímu něžná, laskavá i přívětivá; vzdělává i získává si lásku jiných. Hleďme uspokojiti jen Boha.

III. Pravá ctnost jest velkomyslná i stálá. Snaží se konati dobré, které jest jí ukázáno a věnuje se mu velkomyslně i obětovně, nedá se zastrašiti námahou ani obtížemi. Jen pravá ctnost může zjednati pokoj, získati našim pracím požehnáni Boží a rozmnožiti naše zásluhy pro nebe. Snažme se, aby naše ctnost byla vždy dokonalejší.

Rozjímání.

Nebude-li hojnější spravedlnost vaše než zákoníků a fariseů, nevejdete do království nebeského. (Mat. 5, 20.)

I. Pravá ctnost musí býti vnitřní a nadpřirozená. Abychom byli učedníky Kristovými a zasloužili si jeho věčné odplaty, musí býti naše spravedlnost dokonalejší nežli spravedlnost zákoníků i fariseů, neboť tato byla jen zevnější a zdánlivá; Pána musíme milovati netoliko slovy, nýbrž především skutky a s poctivým srdcem kráčeti před ním.

Pravá ctnost, jsouc čistá a nezištná, hledá jedině zalíbiti se Bohu a nikoli uspokojovati samu sebe. Jen hnutím Ducha svatého a nikoli přirozeným popudem jedná.

„Pokrok v dokonalosti," praví Následování Krista, „záleží v tom, že se celým srdcem svým

odevzdáš vůli Boží a nebudeš hledati svého osobního prospěchu ani u věcech malých ani u velkých... jak ve štěstí tak v protivenství, za vše stejně vzdávaje díky Bohu. Dospěješ-li tak daleko, že budeš pohrdati sebou samým, pak věz, že budeš oplývati pokojem přehojným.[1]) Řeholník skutečně nadpřirozeného ducha baží jen po statcích milosti a po nekonečných radostech, které mu připravuje Bůh ve slávě nebeské, jeho vytrvalá píle se ustavičně snaží, aby se jich stal hoden.

Své ctnosti dáme tento nadpřirozený znak, když proniknuti duchem našeho institutu chceme „patřiti na všechno očima víry a činiti vše jen vzhledem na Boha a připisovati všechno Bohu".[2])

II. Pravá ctnost jest pokorná i skromná. Člověk pokorný i skromný soudí podle pravdy a nečiní svých skutků okázale. Nechce upoutati na sebe zraky, ale chce míti jen Boha za svědka, jsa pamětliv slov Ježíše Krista: „Varujte se, abyste nečinili spravedlnosti své před lidmi, byste byli od nich viděni; sic nebudete míti odplaty u Otce svého, jenž jest v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, ať nezví tvá levice, co činí pravice![3]) Když učiníte všecko, co se vám přikázalo, rcete: Služebníci neužiteční jsme."[4])

Pokora, svérázný to znak pravé ctnosti, činí ji laskavou i přívětivou, nedovoluje si ničeho, co by mohlo uraziti bližního, v němž spatřuje samého Ježíše Krista... jest jí potěšením prokazovati mu službu, pomáhati mu v potřebách, plniti jeho přání a projevovati mu dobrotivost i

---

[1]) Násl. Kr., III., 25, 3.—5. [2]) Sbírka. [3]) Mat. 6, 1.—3. [4]) Luk. 17, 10.

blahosklonnost. Pravá ctnost není nikdy spokojena sama se sebou a zvláště pak není nespokojena s jinými, nýbrž činí pro Boha vše, co může, aby jim učinila zadost.

Ve své pokoře plní řeholník, jenž má pravou ctnost, věrně předpisy svých pravidel i rozkazy svých představených. Jeho láska k spolubratřím vzdaluje ho ode všeho podivínství a odevšeho, co by mohlo rušiti pořádek a kaziti mír.

III. Pravá láska jest velkomyslná i stálá. Chápe se s radostí každé příležitosti konati dobré. Ve své touze zalíbiti se Bohu rozmnožuje den ze dne své dobré skutky a koná je s větší a větší dokonalostí.

Spoléhajíc na přispění milosti, nestrachuje se žádných obtíží. Jakmile jest jí známa vůle Boží, snaží se všemi prostředky, aby ji splnila za každou cenu. V dobách svých útrap nedává najevo ani zděšení, ani netrpělivosti, ani rozhořčení, nýbrž chce se víc a více státi podobnou Ježíši Kristu, jehož celý život plynul v práci a v utrpení.

Jsouc vytrvalá ve svém úsilí, neustává kráčeti ke svému cíli, kterého má dosíci, a ačkoliv často postrádá vší citelné útěchy, nepřestává plniti věrně svá předsevzetí a kráčeti zmužile na vyprahlé i temné cestě.

Jak velice se liší od oné nedokonalé ctnosti, která se leká každé překážky, která se nechá zmásti protivenstvím i odporem a ustupuje při pohledu na oběti, která v dobách křížů klesá na mysli a pomýšlí opustiti dobro, k němuž se odhodlala!

Snažme se všemožně, aby naše ctnost byla tak dokonalá, jak má býti.

Jak se budeme z toho radovati! Budeme zakoušeti vnitřního klidu, dostane se nám v hojnosti nebeského požehnání, přineseme velký užitek spasení, a jak jsme rozsévali se slzami na této zemi, tak budeme s radostí žíti ve věčné blaženosti.

Duchovní kytice. *„Ctnost nemůže zůstati skryta; jakmile zazáří, poutá k sobě; příklad, který dává, působí tak mocně na ty, kteří ji vidí nebo o ní mluviti slyší, že většina jest nabádána následovati jí.“* (158. rozj., 3.)

104. Víra.

Krátký obsah. **I. Nutnost víry.** „Kdo uvěří," praví Ježíš Kristus, „bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen." Církevní učitelé praví, že víra jest počátkem nadpřirozeného života, pokrmem duší a základem naší naděje. Jest v nás víra planoucím světlem, které nás všude provází?

II. Přednosti víry. Víra jest světlem našeho ducha a základem věčné spásy. Víra jest naší obranou proti nepřátelům spasení. „Všechno jest možným věřícímu," praví Kristus. Vezměme štít víry, kterým uhasíme ohnivé šípy nešlechetníkovy.

III. Vlastnosti víry. Víra musí býti osvícená, pokorná, živá a nadchnutá láskou k bližnímu. Musí býti pevná i stálá. Rceme s apoštoly: „Pane, rozmnož v nás víru!"

Rozjímání.

Bez víry však nelze líbiti se Bohu. (Žid., 11, 6.)

I. Nutnost víry. Bůh jsa pravda sama, žádá od člověka úplného podrobení ducha učení, které mu udělil a jež jest zdrojem nejvzácnějších výhod. Svatý apoštol proto napsal: „Bez víry nelze líbiti se Bohu," a Ježíš Kristus dí v evangeliu: „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo neuvěří však, bude zavržen."[1])

Všichni učitelé církevní hlásají nutnost i působivost víry k našemu posvěcování.

„Bez víry," praví, „nebylo by naše chování ani ušlechtilé, ani upřímné, ani dobré, neboť tato ctnost jest nejen počátkem nadpřirozeného života, nýbrž i pokrmem naší duše, jejíž síly buď rostou nebo se zmenšují podle toho, zdali duše tuto ctnost si zamiluje nebo od ní upustí."[2])

---

[1]) Mar. 16, 16. [2]) Sv. Augustin.

„Víra," praví náš svatý zakladatel, „jest základem naší naděje, a proto jest poznání, které v ní každý má míti, nanejvýš v řeholi důležito."[1])

A na jiném místě dí: „Víra musí býti ve vás světlem, které vás všude provází, světlem planoucím těm, které vyučujete, abyste je vedli na cestě k nebi."[2])

II. Přednosti víry. „Víra jest světlem ducha, branou života a základem věčného spasení, ona povznáší člověka nad věci pozemské, aby ho uvedla do styku s Bohem;"[3]) ona nás poučuje o všem, čeho nám věděti třeba, abychom se posvěcovali a zajistili si své štěstí; dává nám poznávati Boha i jeho díla, naši duši i její určení, Ježíše Krista i jeho Církev, vykoupení a prostředky, jimiž si můžeme přivlastniti jeho užitky. Věrou se vyplňují na nás slova božského Spasitele: „Kdo mne následuje, nebude choditi ve tmách, nýbrž bude míti světlo života.[4])

„Víra," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „jest cesta, kterou vás Bůh chce přivésti k sobě a na níž se mu nejvíce zalíbíte. Snad se bude přirozenost toho strachovati, leč co vám na tom záleží? Nestačí vám poznávati Boha samého? Zajisté, toto poznání vyváží všechny vědomosti slavných učenců."[5])

Víra jest naší obranou proti nepřátelům spasení, proto jest nám řečeno: „Vezměte štít víry, kterým byste mohli uhasiti všecky ohnivé šípy nešlechetníkovy.[6]) „Ďábel obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte silni ve

---

[1]) 199. rozj. 1. [2]) 178. rozj. 1. [3]) Sv. Chrysostom. [4]) Jan, 8, 12. [5]) Dopisy. [6]) Efes. 6, 16.

víře."[1]) „To jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše."[2]) „Všecko jest možno věřícímu,"[3]) on může takřka použíti i samé všemohoucnosti Boží.

Věrou konali patriarchové i proroci svá díla spravedlnosti, kterými se stali Bohu milými, a povznesli se k vysokému stupni svatosti.[4]) Věrou obrátili apoštolové národy a obnovili tvář země.

Věrou dávali mučedníci i vyznavači najevo tolik zmužilosti, síly a vytrvalosti, jak to vyjadřuje svatý Lev slovy: „Okovy, žaláře, vyhnanství, hlad, oheň, divoká zvěř, nejukrutnější muky, nic nemohlo nikdy přemoci lidí víry."

Šťasten ten, kdo věří! Směřuje přímo k Bohu, jenž jest jeho cílem i blažeností, on koná dobré z čistých pohnutek, jež jediné činí naše skutky záslužnými. Na něm se vyplňují slova Spasitelova: „Blahoslavení, kteří uvěřili![5]) Kdo věří ve mne, proudové vody živé poplynou z útroby jeho."[6])

III. Vlastnosti víry. Víra vaše budiž osvícená i prosta všelikého bludu; budiž pokorná i poslušná. „Přidržujte se všeobecně toho, čemu učí víra, střezte se novot, držte se podání Církve, nepřijímejte, než co ona přijímá, zavrhujte, co ona zavrhuje; uznávejte, co ona uznává jednak církevními sněmy, jednak papeži; prokazujte jí ve všem ochotnou i dokonalou poslušnost."

„Vaše víra ať „působí skrze lásku a jest jí nadchnuta", ať vás odloučí ode všech věcí, to znamená, že se máte s největší pečlivostí snažiti býti vždy ochotni raději všechno ztratiti nežli

---

[1]) I. Petr., 5, 8 a 9. [2]) I. Jan, 5, 4. [3]) Mar. 9, 22. [4]) Žid. 11, 2. [5]) Jan, 20, 29. [6]) Jan, 7, 38.

Boha, raději vše opustiti než jeho poznanou svatou vůli a obětovati vše: čest, zdraví i život pro slávu a zájmy Boží, následujíce Ježíše Krista podle slov: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.“[1])

Víra naše budiž tedy pevná i stálá; nedejme jí ochabnouti, ale ať nadchne i řídí vždy naše myšlenky, slova i skutky; ať se projevuje v celém našem chování tak, aby nebylo nikdy žádné protivy mezi našimi činy a naší věrou. Nezapomínejme, že „víra, nemá-li skutků, jest mrtvá sama v sobě“[2]) a nemůže vésti ke spáse.

Duchovní kytice. *„Máte takovou víru, že jest schopna dojímati srdce vašich žáků a vštěpovati jim ducha křesťanského? Toť největší zázrak, který byste mohli působiti, a kterého Bůh od vás žádá, neboť toť cílem vašeho úřadu.“*

(139. rozj., 3.)

---

[1]) Sbírka. [2]) Jak. 2, 17.

105. Slovo Boží.

Krátký obsah. **I. Dobra, která nám přináší slovo Boží.** „Hospodine," praví královský prorok, „slovo tvé jest pochodní, jež osvěcuje mé kroky, světlem, jež září na cestách, jimiž kráčím." Jest chlebem duchovně sytícím, drahocenným semenem, uloženým do našich duší. Vnuká ošklivost před hříchem, lásku k modlitbě a obrací veškeru naši naději k nebi. Blaze nám bude, slyšíme-li slovo Boží a jednáme-li podle něho.

II. Prostředky, jimiž Bůh k nám mluví. Bůh k nám mluví tvory, kteří všichni hlásají jeho dokonalosti; událostmi, které dávají najevo jeho prozřetelnost; vnuknutími i hnutími jeho milosti; svou Církví, jejíž posláním jest učiti národy; svatými knihami; představenými. Čtěme duchovní knihy tak, jak bychom četli dopis, zaslaný od Ježíše Krista, jimž nám chce dáti poznati svou svatou vůli!

III. Naše chování vzhledem ke slovu Božímu. Slyšme slovo Boží, uchovávejme je ve svém srdci a snažme se, aby přinášelo užitek v trpělivosti! Konejme, co nám přikazuje a zasluužme si požehnání, které přislíbil Ježíš Kristus řka: „Miluje-li kdo mne, slovo mé zachovávati bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme." Posilněni a vedeni slovem Božím, kráčejme cestou spravedlnosti.

Rozjímání.

Ne samým chlebem živ jest člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích. (Mat. 4, 4.)

I. Dobra, která nám přináší slovo Boží. Slovo Boží jest nám na pozemské poušti oblakovým sloupem, který nás vede, a nebeskou manou, která sytí náš rozum. Jest naší bezpečnou zbraní proti nepříteli spasení a naší útěchou i silou.

„Živé jest slovo Boží," praví svatý Pavel, „a účinné a říznější nad každý meč dvojbřitký."[1]) Podle učení Ježíše Krista[2]) jest chlebem duchovně nás sytícím a nahrazujícím naše síly, jest také semenem, zasetým do našich duší, které podporujeme-li jeho vzrůst, přináší užitek svatosti stonásobný.

Blaze těm, kdož je slyší a zachovávají! Ono okouzluje jejich srdce a řídí všechny jeho náklonnosti k Bohu; vštěpuje jim ošklivost před hříchem, lásku k modlitbě a touhu po dokonalosti; učí je pohrdati světskými radovánkami, statky a marnostmi a obraceti všechny jejich naděje k nebi, podporuje je v jejich utrpeních a činí je ochotnými snášeti je s trpělivostí ano i s radostí.

II. Prostředky, jimiž Bůh k nám mluví. Bůh k nám mluví tvory, neboť všichni tvorové hlásají jeho dokonalosti, všichni jsou projevem jeho všemohoucnosti, jeho moudrosti, jeho dobrotivosti a „nebesa vypravují slávu Boží a díla rukou jeho hlásá obloha."[3]) Všechno ve vesmíru má pro pozorlivou duši hlas, který jí připomíná Tvůrce i lásku jeho.

Bůh k nám mluví událostmi; ať šťastné nebo nešťastné, všechny jsou projevem buď jeho dobrotivosti nebo jeho spravedlnosti, dávají nám poznávati soudy, jimiž soudí národy, společnosti, rodiny, jakož i jednotlivce na tomto světě.

Bůh k nám mluví rozumem i svědomím; toto vnitřní světlo dává nám rozeznávati pravé od nepravého, spravedlivé od nespravedlivého, ctnost

---

[1]) Žid. 4, 12. [2]) Mat. 4, 4. [3]) Žalm, 18. 2.

od neřesti, úzkou cestu, vedoucí k životu od široké cesty, směřující k záhubě.

Bůh k nám mluví vnuknutími a hnutími své milosti. Tento vnitřní hlas nás poučuje o tom, čeho Bůh od nás žádá; jím brzy nabádá naši náklonnost slovy: „Dej mi, synu můj, své srdce.“[1]) brzy nám opět vytýká, že máme málo lásky k němu a málo horlivosti pro jeho slávu i pro jeho službu, tu nám zase dí: „Vynasnažte se, abyste dobrými skutky upevnili své povolání a vyvolení.“[2])

Bůh k nám mluví skrze anděle strážného, ten bdí pečlivě nad námi; skrze svou Církev, jíž napomáhá vždy svým Duchem a pověřil ji posláním učiti národy.

Mluví k nám svatými knihami tlumočenými a vysvětlenými Církví, zvláště pak knihami Nového Zákona, který podle předpisu našich pravidel máme stále nositi u sebe, a v němž máme každého dne něco čísti s láskou, s uctivostí a s upřímnou vůlí konati, co jest nám předepsáno.

Bůh k nám mluví skrze představené, kteří jsou u nás jeho zástupci, skrze něž nás jeho prozřetelnost řídí na cestě, na které chce, abychom kráčeli. Mluví k nám také duchovními knihami, a náš svatý Otec nám tudíž doporučuje, abychom je četli tak, jako kdyby byly dopisy, zaslanými Ježíšem Kristem, aby nám oznámil svou svatou vůli.[3])

III. Naše chování vzhledem ke slovu Božímu. Buďme z počtu oněch opatrných i věrných duší, o nichž mluví Ježíš Kristus v podo-

---

[1]) Přísl. 23, 26. [2]) II. Petr., 1, 10. [3]) Sbírka.

benství o semeni: „Tím, jež jest v zemi dobré, rozumějí se ti, kteří uslyševše slovo, uchovávají je v srdci dobrém a výborném a přinášejí užitek v trpělivosti.“[1])

Dbejme toho, aby toto božské símě nebylo odneseno z našeho srdce větrem roztržitosti a lehkomyslnosti, ani udušeno trním časných zaměstnání, ani vysušeno slunečním úpalem náklonností ke tvorům anebo nezřízené sebelásky.

Kéž není slovo Boží spoutáno naší zlou vůlí; nespokojujme se jen je slyšeti, tím bychom oklamávali sami sebe,[2]) ale plňme věrně, co nám přikazuje. Ježíš Kristus řekl: „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostříhají ho.“[3]) „Miluje-li kdo mne, slovo mé zachovávati bude a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme.“[4])

Velebíme tě, o božský Mistře, a děkujeme ti, že nám udílíš s takovou starostlivostí a v takové hojnosti své božské slovo, jež jest pokrmem i světlem naší duše. Učiň, abychom jím posilněni a vedeni kráčeli cestami spravedlnosti, až budeme požívati jasného zření na neztratitelnou i věčnou pravdu.

Duchovní kytice. *„Rozjímejte často o slovích Písma svatého, abyste se povzbudili konati dobré a řídili se duchem svého stavu.“*

(192. rozj., 2.)

---

[1]) Luk. 8, 15. [2]) Jak. 1, 22. [3]) Luk. 11, 28. [4]) Jan 14, 23.

106. Duch víry. Jeho podstata i jeho nutnost.

Krátký obsah. **I. Podstata ducha víry.** „Duch víry," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „jest účastenství na Duchu Božím, přebývajícím v nás, jenž působí, že se řídíme a spravujeme ve všem smýšlením i zásadami, jimž nás učí víra." Řeholník, naplněný tímto duchem, pohlíží na tvory jen v jejich vztahu k Bohu a k dílu spasení. Neztrácejme nikdy se zřetele, že jsme na zemi jen proto, abychom dosáhli nebe.

II. Nutnost ducha víry. Náš svatý zakladatel dí: „Co jest nejdůležitějším a nač třeba míti největší zřetel v řeholní společnosti jest, aby všichni, z nichž se skládá, měli jí vlastního ducha," totiž ducha víry. „Tento duch musí všechny jejich skutky oduševniti a veškerému jejich chování dávati popud." Duch víry jest naším sjednocením i naší silou.

III. Prostředky k dosažení a k rozmnožení ducha víry. Musíme míti velkou úctu k Písmu svatému, oduševniti všechny své skutky duchem víry, býti velmi zdrželivi v užívání smyslů, nesmíme konati své skutky z přirozených pohnutek a z rutiny; musíme věnovati pozornost přítomnosti Boží a občas obnovovati vzpomínku na ni, vypuditi ze své mysli marnivé myšlenky, jež by nám mohly překážeti v těchto cvičbách. Čím více budeme míti ducha víry, tím více si budeme vážiti svého povolání a tím více dobra způsobíme také u svých žáků.

Rozjímání.

Spravedlivý živ jest z víry. (Řím. 1, 17.)

I. Podstata ducha víry. „Duch víry," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „jest účastenství na Duchu Božím, přebývajícím v nás, jenž působí, že se řídíme i spravujeme ve všem smýšlením i zásadami, jimž nás učí víra."[1]) A ducha

[1]) Duch' i ctnosti 2., 5.

víry definuje svatý zakladatel takto: Jest to duch, „který musí zavazovati patřit na vše jen zraky víry, ničeho nečiniti než vzhledem k Bohu a všechno Bohu připisovati.“[1])

Řeholník, naplněný tímto duchem, pohlíží na tvory v jejich vztahu k Bohu a k dílu spasení. Nikdy neztrácí se zřetele, že jsme na zemi jen proto, abychom dosáhli nebe a že jediné to zasluhuje vážnosti, co jest nám prostředkem k tomuto jediné hlavnímu dílu. Podle příkladu svatého Aloise z Gonzagy táže se při všem: „Co jest to pro věčnost?“

II. Nutnost ducha víry. Jsouce zavázáni svým povoláním následovati svého božského Mistra a jsouce oděni jeho šatem, máme přísnou povinnost kráčeti ve světle jeho božského učení a tím dosvědčovati, že jsme skutečně jeho učedníky; že podle jeho vlastních slov jest on skutečně naší „cestou, pravdou i životem.“[2])

Duch víry jest tmelem i silou členů řeholní společnosti; skrze něj máme tytéž úmysly, tytéž zásady, týž cíl; skrze něj jsme jednoho ducha, jednoho srdce a jedné vůle. Běda řeholním společnostem, v nichž by nepanoval, staly by se kořistí různic i nesvárů! „Každé království proti sobě rozdělené zpustne a dům na dům padne.“[3])

Náš svatý zakladatel uvádí ducha víry jako ducha našeho institutu. „Co jest nejdůležitějšího,“ dí v pravidlech, „a nač třeba míti největší zřetel v řeholní společnosti jest, aby všichni, z nichž se skládá, měli jejího vlastního ducha; aby no-

---

[1]) Všeob. prav. 2., 2. [2]) Jan, 14., 6. [3]) Luk., 11., 17.

vicové dbali ho nabýti a aby ti, kteří jsou do ní přijati, věnovali svou první péči, by jej v sobě uchovali a rozmnožovali. Neboť tento duch jest to, který musí všechny jejich skutky oduševniti a veškerému jejich chování dávati popud; ti pak, kteří ho nemají a kteří ho ztratili, musí býti považováni a sami se považovati za mrtvé členy, poněvadž jsou zbaveni života i milosti svého stavu, a musí býti přesvědčeni, že jim bude velmi obtížno zachovati se v milosti Boží."[1])

Pomněme též, že duch víry jest nám naprosto nutný, abychom mohli své žáky vychovati k životu křesťanskému, zabezpečiti je předem před klamným smýšlením světským a vštípiti jim pevné přesvědčení, jež utvrzuje člověka na cestě dobra a pomáhá mu kráčeti na ní až na konec se stálou pevností a zmužilostí.

III. Prostředky k dosažení a k rozmnožení ducha víry. „Aby se do tohoto ducha vpravili a v něm žili," praví naše pravidla,[2]) „1. mějtež Bratří této společnosti velmi hlubokou úctu k Písmu svatému, a aby ji dávali najevo, nostež vždy u sebe Nový Zákon a nedejte uplynouti žádnému dni, aniž v něm něco nečetli se smýšlením víry, úcty a vážnosti k božským slovům, jež jsou v něm obsažena, považujíce jej za své první a hlavní pravidlo."

„2. Bratří, oživujtež všechny své činy smýšlením víry, a vykonávajíce je, mějtež vždy na zřeteli nařízení a vůli Boží, kterýmž se ve všem klaňtež a k nim mějte zření, by se podle nich chovali a jimi se řídili."

---

[1]) Všeob. prav., 2., 1. [2]) Všeob. prav., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8.

„Proto se snažtež nabýti velké zdrželivosti smyslů a užívati jich jen z nutnosti, nechtíce jich užívati než podle nařízení Božího a podle vůle jeho.“

„Vynasnažtež se bdíti ustavičně nad sebou samými, abyste nečinili, je-li možno, ni jediného skutku z přirozených pohnutek, ze zvyku nebo z důvodů lidských; ale čiňte je tak, že je všechny konáte vedením Božím, z popudu jeho ducha a s úmyslem jemu se zalíbiti.“

„Mějtež, pokud nejvíce mohou, pozornost na svatou přítomnost Boží a dbejtež obnovovati občas vzpomínku na ni, jsouce úplně přesvědčeni, že nemají mysliti než na něho a na to, co jim přikazuje, to jest na to, co jest jejich povinností a jejich úřadem.“

„Odstraňtež ze svého ducha všechny marnivé představy a myšlénky, které by mohly jejich pozornost odvraceti od těchto cvičení, jež jsou pro ně velmi důležita a bez nichž by nemohli ani nabýti ani uchovati ducha svého institutu.“

Pane, dejž, abychom byli opravdově naplněni duchem víry a sloužili takto svému povolání ke cti, působili velké dobro, a kongregace naše udržujíc se v jednotě a žijíc životem jí vlastním, nepřestávala oslavovati tvou Církev a býti jí k útěše a pracovati účinně na spáse duší.

Duchovní kytice. *„První vaší péčí budiž jednati podle ducha víry a nikoli z rozmaru, z choutek a z nálady.“*

(Dopisy.)

107. První účinek ducha víry.

Krátký obsah. I. **Podstata prvého účinku ducha víry.** Účinek ten záleží v tom, že patříme na všechny věci jen zraky víry, podle toho, čím jsou před Bohem a jak víra chce, bychom na ně patřili. Skrze tohoto ducha máme moudrost shůry a posuzujeme věci tak, jak je posuzuje Bůh sám. Kéž není pro nás ničeho velkého, leč Bůh a co jest Božího.

II. **Hlavní přednosti tohoto prvého účinku ducha víry.** Učí nás spatřovati Ježíše Krista v představených, ve spolubratřích, v našich žácích a vůbec v bližním. Učí nás ceniti nade vše to, co má cenu v řádu milosti. Dává již předem okoušeti duši slastí nebeských. Vážme si zraky víry křížů i soužení tohoto života.

III. **Jak možno státi se účastným těchto přednosti.** Míti se na pozoru před svými náruživostmi, svými libůstkami, svým rozmarem a před svými předsudky, zdroji to tolikerých klamů i přeludů, a před vším, co se neshoduje se zásadami Ježíše Krista a s duchem našich pravidel. Hledejme, co shůry jest a nikoli co jest pozemského.

Rozjímání

Spravedlivý soud čiňte. (Jan 7, 24.)

I. Podstata prvého účinku ducha víry. První účinek ducha víry jest patřiti na všechny věci jen očima víry, to znamená zříti na tvory tak, jak a čím jsou před Bohem a jak víra chce, bychom na ně patřili.[1]) Tak patříme na chudobu jako na něco prospěšného, poněvadž Pán náš dí v evangeliu: „Blahoslavení chudí duchem.“[2])

Řeholník, naplněný opravdově tímto duchem, má moudrost shůry a soudí o věcech tak, jak soudí o nich Bůh sám. On chápe dokonale ony podivuhodné výroky Následování Krista a řídí

---

[1]) Sbírka. [2]) Mat., 5., 3.

se jimi ve všem: „Nechť se ti nic nezdá velikým, nic vznešeným, nic vzácným, nic milým, leč Bůh sám nebo co z Boha jest,“[1]) „Nechť se ti nic nezdá znamenitým, nic vzácným a neobyčejným, nic pozoruhodným, nic vznešeným, nic opravdu chvalitebným a žádoucím, leč to, co jest věčné.“[2])

„Kdo za cosi velikého považuje něco kromě samo jediného, nezměrného. věčného dobra, dlouho zůstane malým a dlouho lpěti bude na pouhém prachu. Vždyť cokoli není Bůh, není nic, a třeba to považovati za pouhou nicotu.“[3])

„Co se tu tak ohlížíš, když tu není místa tvého poklidného odpočinutí? Na nebesích má býti bydliště tvé a na vše, což pozemského, máš pohlížeti, jako mimochodem. Všecko přejde a ty též.“[4])

II. Hlavní přednosti tohoto prvého účinku ducha víry. Řeholník, naplněný tímto duchem, spatřuje Ježíše Krista ve služebnících Církve, ve svých spolubratřích, ve svých žácích a zvláště pak ve svých představených; spatřuje ho též ve všech věřících, jmenovitě však v chudých i v nešťastnících, a proto se snaží plniti dokonale velké povinnosti úcty k bližnímu, poslušnosti a lásky.

Řeholník, naplněný duchem víry, váží si nade všechno dobra v řádu milosti: svátostí, modlitby, rozjímání, zpytování svědomí, jedním slovem všeho, co jest mu posvěcujícím prostředkem.

Své povolání považuje za nevýslovnou nebeskou milost, věnuje se mu celým srdcem a jedinou jeho starostí jest plniti věrně povinnosti, které mu ukládá; v pravidlech svého institutu spatřuje výraz vůle Boží a snaží se zachovávati je s nej-

---

[1]) Kn. II., 5., 3. [2]) Kn. III., 4., 4. [3]) Kn. III., 31., 2. [4]) Kn. II., 1., 4.

větší přesností; znaje svatost slibů, zachovává stále složené sliby. Viditelný svět jest mu obrazem světa neviditelného; všichni tvorové poskytují mu příležitost uznávati a oslavovati všemohoucnost, moudrost i dobrotivost jejich Tvůrce a klaněti se mu.

Jako opravdový učedník Kristův váží si řeholník, naplněný duchem víry, kříže i strastí tohoto života jako pokladu, vnikaje takto v ducha těchto evangelických zásad: „Blahoslavení lkající, neboť oni potěšeni budou.“[1]) „Běda vám bohatým, neboť již máte potěšení svoje.“[2]) „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne.“[3])

Duše proniknutá smýšlením víry jest tak povznesena k Bohu, že zná již jen Boha, váží si již jen Boha, okouší již jen Boha. Může se jen Bohem zabývati, neboť osvícena nadpřirozeným světlem, nemá již žádné záliby pro věci pozemské a jen s pohrdáním může již jen na ně pohlížeti.

III. Jak možno státi se účastným těchto předností. Musíme si zvyknouti pohlížeti na věci jen tak, jak nás tomu učí víra. Musíme se míti na pozoru před svými náruživostmi, svými libůstkami, svým rozmarem a před svými předsudky, zdroji to tolikerých klamů i přeludů. Podobně musíme jednati vzhledem na mínění i předsudky světa, které odporují duchu evangelia. Zavřeme své uši všemu, co se nesrovnává se zásadami Kristovými, s učením Církve, se smýšlením svatých a s literou i s duchem našich pravidel.

---

[1]) Mat., 5., 5. [2]) Luk., 6., 24. [3]) Luk., 9., 23.

Lačněme po slovu Božím, jimž se nám sděluje tolikeré poznání, týkající se dobra. Dejme se proniknouti hluboce zásadami Písma svatého, čtouce je s uctivostí i s pozorností, rozjímajíce o nich, připomínajíce si je při každé příležitosti a prosíce snažně Ducha svatého o jejich pochopení; rovněž tak čiňme i s předpisy našich svatých pravidel, jež jsou vlastně jen jejich užitím, vhodným pro náš stav.

Hledejme, co shůry jest a nikoli co jest pozemského. Pomněme, že duše naše jest veškerým naším pokladem; že jsme byli stvořeni, abychom Boha poznávali, ho milovali a jej oslavovali, a že se musíme všemožně snažiti o dosažení tohoto cíle. Proto se věnujme jen lásce a následování Ježíše Krista a spojení s ním.

Duchovní kytice. *„Čím více vniknete do prostého názoru víry, tím více vniknete do stavu prostodušnosti v jednání i v chování, v němž vás chce Bůh míti.“*

(Dopisy.)

108. Druhý i třetí účinek ducha víry.

Krátký obsah. **I. Ničeho nečiniti leč vzhledem k Bohu.** Jednati při všem s pozorností na Boha, hnutím jeho ducha i s úmyslem jemu se zalíbiti. Rceme ona slova svatého krále Davida: „Dokud budu v zemi živých, chci se zabývati jen tím, abych se zalíbil Pánu.“ Své schopnosti a své smysly máme jen k tomu, abychom je zasvětili tomu, jenž nám je dal.

II. Připisovati všechno Bohu. To znamená pozvednouti se k Bohu při všem, co se přihodí, klaněti se jeho prozřetelnosti a velebiti ji. Působí-li řeholník dobré ve svém úřadě, nepociťuje z toho osobní vážnosti, nýbrž připisuje to jediné Bohu. Dávejme při každé příležitosti najevo, že závisíme na Bohu, podrobujíce se ve všem tomu, čeho žádá. S duchem víry proměňujeme bláto ve zlato a hromadíme zásluhy na zásluhy.

III. Prostředky k dosažení těchto dvou účinků ducha víry. K dosažení těchto podivuhodných účinků musíme ustavičně bdíti sami nad sebou, abychom nečinili, možno-li, ani jediného skutku z přirozeného popudu, ze zvyku nebo z nějaké lidské pohnutky. Pohlédejme v duchu na Pána našeho Ježíše Krista, abychom ho co možná nejdokonaleji následovali ve všech svých činech.

Rozjímání.

Všecko ke slávě Boží čiňte. (I. Kor., 10, 31.)

I. Ničeho nečiniti leč vzhledem k Bohu. Nečiniti ničeho leč vzhledem na Boha znamená jednati při všem s pozorností na Boha, z hnutí jeho ducha a s úmyslem zalíbiti se mu.

Řeholník, naplněný opravdově duchem víry, jest pozoren na Boha, bdí sám nad sebou, aby nejednal z přirozeného popudu, z náklonnosti, z rozmaru, z vrtochu, ani ze zvyku nebo z rutiny, ani z přisvědčování mínění a předsudkům lid-

ským, rovněž ne z rozumu, nýbrž jediné z hnutí Ducha svatého Má-li voliti mezi dvěma skutky, které se mu zdají býti stejně dobrými, dává raději přednost tomu, který se méně shoduje s jeho zálibou, aby měl větší jistotu, že poslouchá popudu milosti a nikoli popudu přirozenosti.

Při všech svých činech si předkládá nadpřirozený cíl: zalíbení Bohu, dokonalé plnění jeho svaté vůle; dbá velmi zájmů svého svrchovaného Pána, jemuž zasvěcuje vše bez váhání a litování. Neznepokojuje se nikterak pro čest světskou, řka s apoštolem: „Kdybych se zaliboval lidem, nebyl bych služebníkem Kristovým.“[1])

Jeho chování jest věrným šetřením následujících zásad a rad apoštolových: „Mluvíme ne jako takoví, kteří se zalibují lidem, nýbrž Bohu, který zkoumá srdce naše... ani jsme nehledali slávy lidské.“[2]) „Buďže jíte, nebo pijete, nebo cokoliv jiného činíte, všecko k slávě Boží čiňte.“[3]) Spojuje se s Ježíšem Kristem, dí: „Nehledám vůle své, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal.“[4])

Při všech svých skutcích má zajisté na zřeteli nařízení i vůli Boží, „maje péči jimi se říditi a spravovati.“[5]) Modlí-li se, pracuje-li odpočívá-li... činí tak z poslušnosti k Bohu a poněvadž má za to, že Bůh toho od něho žádá. Svým očím dovoluje spatřiti a svým uším dovoluje slyšeti jediné to, co Bůh chce, aby viděl nebo slyšel, jsa přesvědčen, jak učí svatý Chrysostom, že máme své smysly a své schopnosti jen k tomu, abychom je zasvětili službě i slávě toho, od něhož jsme je obdrželi.

---

[1]) Gal., 1., 10. [2]) I. Thes., 2., 4. a 6. [3]) I. Kor., 10., 31. [4]) Jan, 5., 30. [5]) Sbírka.

II. Připisovati všechno Bohu. Připisovati všechno Bohu znamená přijímati dobré i zlé jako přicházející z jeho ruky.[1])

Řeholník, naplněný duchem víry, pozvedá se při všem, co se mu přihodí, k Bohu. Klaní se jeho prozřetelnosti a velebí ji; neboť nic se nestane, než co Prozřetelnost chce nebo dopustí, a ona chce nebo dopouští jen to, co jest nejprospěšnější k našemu spasení. Ztráta i toho nejdražšího, co má, vnuká mu smýšlení patriarchy Joba, jenž ve své sklíčenosti děl: „Hospodin dal a Hospodin vzal, jak se mu líbilo, tak se stalo, buď jméno Hospodinovo žehnáno.“[2])

Řeholník, proniknutý věrou, pociťuje ovšem útrapy i úzkost ve svých protivenstvích, nedá se však jimi opanovati a ať jsou jeho utrpení nepředvídaná i hrozná, jsou mu pohnutkou vděčnosti k nebeskému lékaři našich duší, jenž s námi nakládá přísně, aby nás vyléčil z duchovních nemocí.

Působí-li dobré ve svém úřadě, nepociťuje osobní cti, nýbrž připisuje je věrně Bohu, neboť on jest svou milostí původcem jeho a působí v těch, kteří přijali víru. S královským prorokem dí: „Povždy chváliti budu Hospodina. Chvála jeho vždycky v ústech mých. „Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému čest zjednej.“[3])

Šťastný řeholník, jenž jest opravdově naplněn duchem víry! On jedná vždy z nejčistších pohnutek; jeho myšlenky, jeho slova, jeho chování a celý jeho život jest chvalozpěvem oTvůrci; jeho i nejobyčejnější skutky stávají se svatými úmy-

---

[1]) Sbírka. [2]) Job, 1., 21. [3]) Žalm 113., 9.

slem, s nímž je koná, a jsou mu záslužny pro nebe.

III. Prostředky k dosažení těchto dvou účinků ducha víry. Abychom dosáhli těchto podivuhodných účinků, musíme ustavičně bdíti sami nad sebou, abychom nečinili, možno-li, ani jediného skutku z přirozeného popudu, ze zvyku nebo z nějaké lidské pohnutky.

Kéž nás úplně proniknou zásady Písma svatého, podle nichž musíme zaříditi svůj život, zvláště pak těmi, které se nejvíce vztahují na povinnosti našeho stavu. Navykněme si vejíti často do sebe samých, abychom si uvědomili svůj úmysl a, třeba-li, jej napravili.

Nežli se rozhodneme k nějakému skutku, tažme se: 1. neodpírá-li přikázáním Božím a zda-li ho v ničem neuráží; 2. zda-li nás neodvrací od plnění stavovských povinností; 3. neodpírá-li našim pravidlům a předsevzetím; 4. neprotiví-li se většímu dobru buď našemu nebo bližního.

Popatřme pak v duchu na Pána našeho, konajícího onen skutek, jednejme ve spojení s ním a s úmyslem následovati ho pokud možno nejdokonaleji.

Činy naše, prosíme, Pane, milostí svou předcházej a pomocí svou provázej, aby všechny naše myšlenky i slova a skutky v tobě vždy počínaly, podle tvé spravedlnosti byly řízeny a v tobě se dokonávaly.

Duchovní kytice. *„Kdo se nepřičiňuje konati své skutky vzhledem k Bohu, nepohrdá člověkem, nýbrž samým Bohem.“*

(75. rozj., 3.)

109. Závady ducha víry.

Krátký obsah. **I. Dobrovolné nevěrnosti i světácký duch, toť závady ducha víry.** Duch víry jest pochodní, která nás řídí, chraňme ji před větrem, který by ji mohl zhasiti. Nedovolme si žádné dobrovolné nevěrnosti. Konejme bedlivě řeholní cvičení. Postavme mezi světem i sebou bezpečnostní přehradu, spočívající v našich pravidlech.

II. Smyslný život a sebeláska, toť závady ducha víry. Život podle víry nelze sloučiti s životem smyslným. Kdokoli jest otrokem tohoto, nemůže chápati onoho. Potírejme svou sebelásku, neboť nic se tak neprotiví duchu víry jako ona.

III. K odstranění těchto závad musíme jednati jen vzhledem na Boha a kráčeti v jeho přítomnosti. Navykněme si jednati jen pro Boha, připomínejme si jeho svatou přítomnost a obnovujme svůj úmysl zalíbiti se mu ve všem, co konáme. Uděl nám, o Bože, abychom překonali vše, co překáží našemu spojení s tebou.

Rozjímání.

Kterak můžete uvěřiti vy, kteří... cti, která jest od jediného Boha, nehledáte. (Jan, 5, 44.)

I. Dobrovolné nevěrnosti a světský duch, toť závady ducha víry. Musíme činiti vše, praví svatý Jan Křtitel z La Salle, co činiti máme, abychom předešli vše, potírali a překonávali vše, co brání, abychom nabyli ducha víry v takové dokonalosti, jaké Bůh od nás žádá.

Duch víry jest pochodní, která nás řídí, chraňme ji tedy před větrem, který ji může zhasiti. Chceme býti vždy naplněni duchem víry? Nedovolme si žádné dobrovolné nevěrnosti, neboť každá dobrovolná chyba šíří nad naším rozumem politováníhodné temno, vznáší se jako mrak mezi námi a Sluncem pravdy. „Kdo činí zlé, nenávidí

světla," praví Ježíš Kristus. Jakmile se duše provinila, cítí se nabádána uzavírati oči jasnosti víry, která jí ukazuje velikost i následky jejich hříchů. Nedovolme si tedy ničeho, co může zarmoutiti Ducha svatého a odpírati jeho působení v nás.

Chceme býti vždy nadchnuti duchem víry? Konejme bedlivě svá řeholní cvičení, konajíce je věrně, nabudeme čím dále tím více onoho pevného přesvědčení, jež bylo údělem svatých a hybnou pákou všeho jejich jednání. Zanedbávajíce je však, budeme míti stále méně a méně osvícení, týkajícího se dobra a méně a méně síly proti nepřátelům spasení, budeme se odvraceti od vlivu Ducha svatého a poddáme se vlivu přirozenosti, náruživosti a ďáblu.

Žijme v odloučenosti od světa podle litery i podle našich pravidel, neboť duch světský protiví se duchu křesťanskému a jeho zásady odpírají zásadám evangelickým. Nemůžeme totiž míti s ním styků, protivících se pravidlům, aniž nepřijmeme z jeho ducha a myslíme, jak on myslí i jednáme, jak on jedná. Postavme mezi světem i sebou bezpečnostní přehradu, spočívající v našich pravidlech.

II. Smyslný život i sebeláska, toť závady ducha víry. Život víry nemůže kráčeti s životem smyslným: „Člověk tělesný (smyslný) nepřijímá těch věcí, které jsou Ducha Božího."[1]) Náš svatý zakladatel praví: „Musíme se zdržovati smyslných rozkoší, neboť bez toho nelze chápati, ani dobře okoušeti věcí Božích; musíme se zdržovati toho, čeho vyhledává přirozenost,

[1]) I. Kor., 2., 14.

neboť ničí milost, a jestliže neumrtvujeme v sobě její náklonnost, nemůžeme podle svatého Pavla býti živi duchem.[1])

Kromě toho učí zkušenost, že víra ochabuje a zhasíná v těch, kdož žijí životem smyslným, jejich city se kazí, nadpřirozená osvícení slábnou v jejich duši, a žel, příliš brzy přicházejí tak daleko, že se zabývají jen věcmi nízkými i pozemskými.

Odporujme tedy lásce k pohodlnosti; potírejme srdnatě onu náchylnost své přirozenosti, která vyhledává, co jest jí vhod, a vyhýbá se všemu, co jest jí na obtíž a co jí překáží; jinak pozbudeme umění zabývati se Bohem a dáme se vésti jen přirozeným pudem, náklonností a nikoli hnutím Ducha svatého.

Bojujme proti sebelásce, neboť nic tak neodpírá duchu víry, jenž nás nabádá patřiti na všecko jen zraky víry, ničeho nečiniti leč vzhledem na Boha a všechno připisovati Bohu; sebeláska nás totiž oproti tomu nabádá posuzovati vše jen podle našeho osobního poznání, jednati při všem jen vzhledem na vlastní zájmy a připisovati si dobré, jež konáme s přispěním milosti. Mezi těmito dvěma prvky nemůže býti tudíž shody, jelikož jeden z nich nás pobádá sebe zanechati a povznésti se k Bohu, kdežto druhý nás vzdaluje od Boha, aby nás uzavřel do naší osobnosti.

Potírejme též city, jejichž zdrojem jest sebeláska a zvláště bažení po lidské cti.

III. K odstranění těchto závad musíme jednati jen vzhledem na Boha a kráčeti v je-

---

[1]) Sbírka.

ho přítomnosti. Navykněme si jednati vzhledem na Boha, s pozorností na Boha, hnutím jeho ducha i s úmyslem jemu se zalíbiti.

Snažme se odstraniti z mysli své všechny marnivé i neužitečné myšlenky, ony nám překážejí v obcování s Bohem a v pozornosti jednati jen z nadpřirozených pohnutek. Vystříhejme se i přílišného zabývání věcmi, jež se týkají našeho úřadu. Nevěnujme se tolik zaměstnáním Mariiným, že bychom neměli zároveň účasti na píli Mariině, která naslouchala slovům božského Mistra.

Vizme před Bohem, co by nám mohlo překážeti v uchování si ducha víry, a pracujme na odstranění toho. Oživujme všechny své činy myšlenkami i city víry, připomínejme si pokud možno nejčastěji přítomnost Boží a obnovujme svůj úmysl ve všem se mu zalíbiti.

O Bože, Otče světla, jediný původce každého dokonalého daru, jen v tobě mohu nalézti své štěstí. „Z lásky k tobě si umiňuji přičiniti se všemožně, abych sobě odumřel a žil jen tobě. Odříkám se vlastních náhledův a všech smyslných rozkoší.“[1])

Duchovní kytice. *„Buďte přesvědčeni, že přispějete ve svém úřadě jen potud ku blahu Církve, pokud budete míti plnost víry a budete se říditi duchem víry, jenž jest duchem vašeho stavu a jímž máte býti nadchnuti.“*

(139. rozj., 2.)

---

[1]) Modlitba ranní.

110. Naděje. Její podstata i přednosti.

Krátký obsah. **I. Podstata naděje.** Naděje jest ctnost, kterou s úplnou důvěrou očekáváme od dobrotivosti Boží, dobra, která nám Bůh slíbil: jeho milost na tomto světě a zachováváme-li jeho přikázání, jeho slávu na onom světě. Zůstávejme spojeni s Bohem poslušností k jeho zákonu a pak se nemusíme ničeho obávati od nepřítele našich duší.

II. Přednosti naděje. Naděje nás činí horlivými, zmužilými a vytrvalými v konání dobra. Odlučuje nás ode tvorů a působí, že můžeme říci se svatým Ignácem: „Ó, jak mrzký připadá mi svět, patřím-li na nebe!“ Mysleme na nebe! Mějme vždy na mysli onu vlast, kde nás očekává nezměrná blaženost!

Rozjímání.

K tobě, Hospodine, utíkám se, nedej mi na věky zahanbenu býti. (Žalm 30, 2.)

I. Podstata naděje. Naděje jest nadpřirozená ctnost, kterou, spoléhajíce na dobrotivost, všemohoucnost i štědrost Boží, očekáváme s úplnou důvěrou dobra, která nám Bůh slíbil a jež jsou: jeho milost na tomto světě a, zachováváme-li jeho přikázání, jeho sláva na světě onom.

Naděje jest v jistém smyslu požívání již předem dober, jež jsou nám slíbena. Nadějí okouší křesťanská duše něco z věčné odplaty, nikoli že by ji již skutečně měla, neboť jsouc v pozemském zajetí, nevešla podle slov apoštolových[1]) do vnitřku opony; ale jest na cestě a takřka v předsíni chrámové. Královský prorok proto volá: „Šťasten, Pane, kdo nalézá u tebe pomoci, kdo si umínil putovat plačtivým údolím na místo zvolené; žehnáť mu zákonodárce. Ubírá se od hradby k

[1]) Žid., 6., 19.

hradbě, až uzří na Sionu Boha bohů, Hospodina.[1])

Přes velký počet i moc nepřátel naší spásy, přes urputnost jejich útoků můžeme nad nimi zvítěziti danými nám prostředky. Apoštol praví: „Bůh však jest věrný, jenž nedopustí vás pokoušeti nad to, co můžeme snésti;“[2]) a „je-li Bůh pro nás, kdo proti nám.“[3]) Vzývejme ho, řkouce se žalmistou: „Pane, můj Bože, k tobě se utíkám, zbav mne všech, kteří mne stíhají, zachraň mne, aby jak lvi mne neroztrhali.“[4]) Zůstávejme pak s ním spojeni poslušností k jeho přikázáním a důvěřujme.

II. Přednosti naděje. Doufejme mnoho, doufejme pevně, doufejme vždy. Jak velké výhody nám z toho plynou! Či není psáno: „Doufej v Hospodina a čiň dobré, přebývej v zemi.“[5]) „Slož svou starost na Hospodina, onť bude o tebe pečovat.“[6]) „Kdo v Pána doufají, jsou jako hora Sion; nehne se, na věky stojí.“[7]) „Ti, jenž doufají v Hospodina, síly nabudou, dostanou peruti jako orlice, poběhnou a nebudou umdlévati, půjdou a neustanou.“[8])

Naděje činí horlivým, srdnatým i stálým v konání dobra. Co všechno již nedala podniknouti a uskutečniti! Připomeňme si apoštoly, mučedníky, vyznavače, panny, kteří vedli život sebezapření i utrpení, a kteří na zemi obětovali všecko, aby získali věnce nevadnoucí.

Naděje jest také nám, jako byla kdysi jim, přátelským hlasem, řkoucím: „Jen zmužilost, du-

---

[1]) Žalm 83., 6—8. [2]) I. Kor., 10., 13. [3]) Řím., 8., 31. [4]) Žalm 7., 2. a 3. [5]) Žalm 36., 3. [6]) Žalm 54., 23. [7]) Žalm 124., 1. [8]) Isaiáš 40., 31.

še věrná; v nebi nalezneš odpočinku; utrpení tvá skončí, blaženost, kterou zasluhují, jim neujde!"

Naděje nás odlučuje od tvorů, poněvadž dobra, která nám ukazuje, jsou taková, že stačí na ně pohleděti, abychom si statků časných vážili jen nahodile; ona nás nabádá říci s týmž přesvědčením jako svatý Ignác: „O, jak mrzký připadá mi svět, patřím-li na nebe."

Tato ctnost jest mocným přispěním v našich křížích. „Pomáhá nám i těší nás v pracích i bídách tohoto života; hojí nemoci naší duše."[1]) „Šťasten tedy ten, kdo ji má! Nic ho nemůže znepokojovati ani zviklati."[2])

Jako svatí oslavujme i my Boha tím pevnější nadějí, čím více bude podrobena zkoušce. Důvěřujme právě tehdy nejvíce, když se strany lidí všechno se zdá býti beznadějným; neboť svatý Chrysostom dí, že Bůh není nikdy tak blízek nám pomoci jako v oněch okamžicích, kdy opuštěni od tvorů, hledáme útočiště jen u něho. Pak jmenovitě má zalíbení na naší naději a vyplní na nás ono zaslíbení: „Vysvobodím ho, poněvadž doufal ve mne."

Očekávejme, že budeme přepadnuti bouří pokušení i protivenství, vrzme však kotvu své naděje na Boha a nestrachujme se ničeho. Následujme Abrahama, jenž, jak dí svatý Pavel, „proti očekávání v naději uvěřil a neochaboval podle toho, co mu Bůh řekl."[3]) Rceme s Jobem: „Byť mne také Bůh zabil, nebojím se,"[4]) anebo s králem Davidem: „Byť i tábor vojska proti mně povstal, neleká se mé srdce. Kdyby se zdvihla proti mně i válka, já přece jen doufám."[5]) I kdy-

[1]) Sv. Augustin. [2]) Sv. Jeronym. [3]) Řím., 4., 18.—20. [4]) Job 13., 15. [5]) Žalm 26., 3.

bych kráčel stínem smrti, nebudu se ničeho strachovati, poněvadž ty se mnou jsi, Hospodine, jenž víš, že doufám v tebe. Důvěřuji, že dobrotivost i milosrdenství tvé provázeti mě budou po všechny dny života mého a že přebývati budu věčně v domě tvém.[1])

Pamatujme často na nebe. Kterak bychom neměli míti stále na mysli onu vlast, ke které směřujeme a kde nás očekává nezměrná blaženost! Neztrácejme se zřetele tohoto cíle našeho úsilí; patřme zraky své duše na světelné trůny a na nevýslovný lesk a rceme si: Tam budu věčně přebývati s anděly i svatými, jestliže vykonám zde na zemi věrně vůli Boží.

O Ježíši, snažně tě prosím, dejž abych posilován nadějí, že dojdu nebe, pěstoval věrně všechny ctnosti, které mi zaslouží tuto nekonečnou blaženost.

Duchovní kytice. *„Plňte povinnosti svého úřadu tak dobře, byste mohli požívati slávy, která bude jejich odměnou po celou věčnost.“*

(208. rozj., 1.)

---

[1]) Žalm 22, 4.

111. Předmět i vlastnosti naděje.

Krátký obsah. I. **Co musíme doufati.** Především doufejme všechna dobra řádu nadpřirozeného. Doufejme v milost, onen neocenitelný to poklad, jenž nás učiní hodnými zraků Božích i andělských. Doufejme ve svou konečnou vytrvalost a nebe, město věčného blaha. Neustávejme prositi nekonečnou dobrotivost Boží za statky nebeské.

II. Vlastnosti naděje. Naše naděje budiž pevná i stálá, založena na přislíbení Božím a na nekonečných zásluhách Kristových. Doufejme jedině v Boha; jen on jest sám od sebe mocný i bohatý. Prosme Boha, aby nás vedl cestou k nebi, kterou nám sám naznačil.

Rozjímání.

Pán spasí je, poněvadž doufali v něho. (Žalm 36, 40.)

I. Co musíme doufati. Především doufejme všechna dobra řádu nadpřirozeného. „Nadějeme-li se toho," praví apoštol, „čeho nevidíme, očekáváme to s trpělivostí."[1]) Dobra řádu nadpřirozeného jsou: milost v životě tomto a věčná sláva v životě onom; toť jest také předmětem křesťanské naděje. Tato dobra jsou nejvzácnější a nejvíce hodna našich tužeb.

„Jsme křesťany," dí svatý Augustin, „abychom jen toužili po statcích budoucího věku; a zasluhujeme toho jména jen potud, pokud překonáme lásku k věcem přítomným nadějí ve věci budoucí."

Doufejme v milost, tento neocenitelný poklad, jenž stál pot, slzy i krev Ježíše Krista; jenž jest krásou, silou i slávou duše a činí nás hodnými zraků Božích i andělských. Doufejme v nebe, příbytek to věčné odplaty, ono město blaha, kde

---

[1]) Řím., 8., 25.

budeme viděti Boha, praví svatý Jan,[1]) tak, jak jest, budeme jemu podobni a účastni jeho svrchované blaženosti.

Kdybychom dobře pochopili, co jest milost, nehledali bychom na tomto světě ničeho jiného než rozmnožení jí v sobě věrným působením s ní. Kdybychom si učinili představu o slávě, která jest dovršením milosti, netoužili bychom po žádných statcích ani přednostech pozemských, srdce naše vzdychalo by jen po nebi, toužilo by jen po tom, zasloužiti si nebe a nemělo by jiné náklonnosti než k nebi.

Doufejme v dobrý úspěch při díle našeho posvěcování, díle to nadlidském, neboť sami ze sebe můžeme se jen uvrci v záhubu, avšak při díle, kterého žádá Ježíš Kristus před každým jiným dílem a které vykoná skrze svého Ducha působením naší vůle.

Doufejme prospívání v dokonalosti přes naši přirozenou náklonnost k vlažnosti a uvolněnosti; milost jest mocnější nežli přirozenost; a jsme-li opravdu poslušni jejích hnutí a užíváme-li dobře daných nám posvěcujících prostředků, kráčíme cestou dokonalosti. Nestrachujme se překážek; slyšme jako od Ježíše Krista pocházející slova Následování Krista: „Neztrácej důvěry, že pokročíš v duchovním životě. Vstaň a tu chvíli počni a rci: „Nyní jest čas k dílu, nyní jest čas k boji, nyní jest vhodná doba k nápravě.“[2])

Doufejme dobrý úspěch ve svém úřadě. Bůh zná naši touhu po přinášení užitku v duších, on ji uskuteční; on vidí naše snahy a požehná jim.

---

[1]) I. Jan, 3., 2. [2]) Kn. I., 22., 5.

Nepochybujme, že naše obětovnost nedosáhne nejspasitelnějších výsledků.

Doufejme vytrvalost až do konce, milost to, které se musíme snažiti sobě zasloužiti a která jest korunováním i dovršením všech ostatních milostí.

Kéž jest naše naděje tak živá, jak toho vyžaduje znamenitost statků, jež jsou jejím předmětem. Spoléhejme na Boha i na jeho milost, nikoli však na sebe. Či nečteme v Písmě svatém, že „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost?“[1]) Pomýšlejme tedy jen na to, kterak bychom se před ním víc a více pokořovali; očekávejme jen od jeho dobrotivosti a milosrdenství dobra, jež doufáme, a budou nám dána plnou i přehojnou měrou.

II. Vlastnosti naděje. Podle příkladu svatých musí býti naše naděje opatrná i osvícená, shodující se s věrou i s rozumem; musí směřovati k cíli užíváním prostředků, které zamezí, aby se nezvrhla v domýšlivost i v klamnou domnělou bezpečnost.

Kéž jest naše naděje pevnější a pevnější a vždy více nepohnutější. Svatý Vincenc z Pauly dí: „Právě tak, jako nelze přespříliš věřiti pravdy víry, právě tak nelze přespříliš doufati v Boha.“ Podle toho, jak jsou pevné základy, tak jest i stavba důkladná: jak pevná musí býti tudíž naše naděje, jež jest jedinečně založena na všemohoucnosti, dobrotivosti a na zaslíbeních Božích, na nekonečných zásluhách Ježíše Krista, jakož i na ochraně přesvaté Panny Marie, andělů i svatých.

---

[1]) I. Petr., 5, 5.

Doufejme v Boha a doufejme jen v něho, neboť on jediný má dokonalosti, jež jsou základem naší naděje. Jediné on jest sám od sebe mocný i bohatý. Jen on jest dobrotivost sama i milosrdenství samo, jak nás tomu učí Ježíš Kristus: „Jediný jest dobrý Bůh.“[1]) Tvorové jsou sami od sebe jen slabost, nestálost i nicotnost, spoléhati v ně znamená podle slov Písma svatého, „spoléhati na zlámanou hůl třtinovou.“[2]) „Marno jest doufati v lidi,“ praví Následování Krista, „ale spása spravedlivých jest v tobě, Bože.“[3]) „Duše má, nade vše a ve všem dojdeš ukojení vždy v Bohu, neboť on jest věčným ukojením svatých.“[4])

O Ježíši, božský Vykupiteli, jenž jsi se obětoval, abys nás vyrval smrti, dejž milostí svou, abychom těžili z užitků tvého vykoupení. „Prosíme tě tedy, rač služebníkům svým spomáhati, jež drahou krví jsi vykoupil. Budiž milosrdenství tvé nad námi, Pane, jakož jsme doufali v tebe. Učiň, abychom k tvým svatým ve slávě věčné byli připočteni.“[5])

Duchovní kytice. *„Buďte v budoucnosti v takovém stavu svou přesností v plnění povinností, abyste hned po své smrti došli věčné blaženosti.“*

(208. rozj., 2.)

---

[1]) Mat., 19., 17. [2]) Isaiáš 36., 6. [3]) Kn. III., 45., 1. [4]) Kn. III., 21., 1. [5]) Chvalozpěv Te Deum.

112. Základy naděje.

Krátký obsah. I **Všehomoucnost i dobrotivost Boží základem naší naděje.** Bůh jest všemohoucí, vložme do jeho otcovských rukou svou duši i její osudy. „Doufati budu v Hospodina, neboť on tvrz má je, a mé útočiště; on je také vysvoboditel můj.“ Ty jsi, o můi Bože, nekonečně dobrotivý. Proto hledati budou lidé útočiště v mocné náruči tvé. Opojeni budeme statky domu tvého a napojeni v potoku tvých slastí.

II. Božská zaslíbení, druhý základ naší naděje. „Spoléhejme na Boha,“ praví apoštol, „on jest věrný“ a vše, co oznámil, se splní. Evangelium dí: „Není nikoho, jenž by opustil dům neb bratry neb sestry neb otce neb matku pro mne, aby neobdržel stokrát tolik nyní a v budoucím věku život věčný.“ Dobrodiní Boží v minulosti musí síliti naši naději do budoucnosti.

III. Život i smrt Pána našeho Ježíše Krista dalším základem naší naděje. Ježíš Kristus zasloužil nám svým životem i svou smrtí dobra, kterých doufáme dosíci, a v jehož jménu také za ně prosíme. Kterak ten, jenž vlastního Syna nešetřil, nýbrž za nás vydal, nedal by nám všecko s ním? Ježíš Kristus vysvobodí nás od hněvu nyní, kdy jsme ospravedlněni jeho krví.

Rozjímání.

Byť se zapomněla žena nad nemluvňátkem svým, já nezapomenu se nad tebou. (Izaiáš 49, 15.)

I. Všemohoucnost i dobrotivost Boží základem naší naděje. Bůh jest všemohoucí a nic, leč naše vlastní vůle může překážeti jeho záměru, aby nás přivedl ke spasení. Proto musíme složiti do jeho otcovských rukou svou duši i její osudy, řkouce sami sobě: „Vím, komu jsem uvěřil a jsem přesvědčen, že jest mocen zachovati vklad můj až do onoho dne.“[1]) „Hospodin

[1]) II. Tim., 1., 12.

tvrz má je a mé útočiště; on je také vysvoboditel můj.“[1])

Bůh jest nekonečně dobrotivý. Rádi si ho představujeme v jeho dobrotivosti a také jej obyčejně nazýváme „dobrotivý Bůh“.

„Milostivý,“ praví královský prorok, „slitovný jest Pán, shovívá, je nejvýš milosrdný. Podpírá všecky, kdož padají, a zdvihá každého sraženého.“[2]) „Jak vysoko nad zemí jest nebe, milost jeho se klene nad jeho ctiteli.“[3])

Neznáme v řádu přirozeném větší něžnosti nad něžnost matky k svému dítěti; tato něžnost i v míře největší jest však pouhým stínem něžnosti, kterou chová Bůh k nám; sám nás o tom poučuje slovy Isaiášovými: „Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvňátkem svým?... a byť ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou.“[4])

Poznejme lépe jeho srdce, vězme, že má k nám nejvelkomyslnější lásku; chce nás obohatiti svými poklady; dávati jest jeho radostí a neučiníme mu větší radosti, než když se utíkáme k jeho štědrotě.

Čím jsme bídnější, tím větší příležitosti mu poskytujeme udíleti milosrdenství. Jest soucitným lékařem a jest mu nejsladší radostí léčiti naše nemoci.

II. Božská zaslíbení druhý základ naší naděje. „Dobrotiv jest Hospodin,“ pěje žalmista, „a rod od rodu věrnost jeho.“[5]) A svatý kněz Zachariáš pokračuje: „Bůh mluvil ústy svých svatých proroků odvěkých, spásu od nepřátel

---

[1]) Žalm 17., 3. [2]) Žalm 144., 8. a 14. [3]) Žalm 102., 11. [4]) Isaiáš 49., 15. [5]) Žalm 99., 5.

našich, aby učinil milosrdenství... a byl pamětliv svaté úmluvy své."[1]) Spoléhejme tedy na Boha, „on věrný jest,"[2]) praví apoštol, a vše, co zvěstoval, se plní.

Pán náš přišel opětovati nám spásonosná zaslíbení, a na každé straně evangelia nalézáme napomenutí k důvěře: „Neboj se, malé stádce, neboť zalíbilo se Otci vašemu dáti vám království."[3]) „Začkoli budete prositi v modlitbě, věřte, že to obdržíte a stane se vám to."[4]) Pečuje-li o ptactvo nebeské a o trávu polní, čím spíše bude pečovati o vás."[5])

A na jiném místě: „Amen pravím vám: Není nikoho, jenž by opustil dům neb bratry neb sestry neb otce neb matku neb dítky neb pole pro mne a pro evangelium, aby neobdržel stokrát tolik: nyní v tomto věku domy a bratry i sestry a matky i dcery a pole, a to i přes pronásledování, a v budoucím věku život věčný."[6]) „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všecko bude vám přidáno."[7])

III. Život a smrt Pána našeho Ježíše Krista dalším základem naší naděje. Zajisté, sami ze sebe nemůžeme si zasloužiti dober, která doufáme; Ježíš Kristus je však zasloužil za nás a v jeho jménu prosíme o ně Otce nebeského. Svatý Pavel praví k Římanům: „Ježíš Kristus zemřel za nás, když jsme byli ještě hříšníky; mnohem spíše tedy nyní, byvše ospravedlněni krví jeho, budeme uchováni skrze něho od hněvu."[8])

Za nás i za naše spasení vydal Bůh Otec svého jediného Syna na smrt. „Ten, jenž ani vlastního

---

[1]) Luk., 1., 70.—72. [2]) I. Kor., 1., 9. [3]) Luk., 12., 32. [4]) Mar., 11., 24. [5]) Mat., 6., 26.—34. [6]) Mar., 10., 29., 30. [7]) Mat., 6., 33. [8]) Řím., 5., 8., 9.

Syna neušetřil, nýbrž za nás všecky jej vydal, kterak s ním nedá nám všeho!"[1])

Dobrodiní Boží v minulosti musí posilovati naši důvěru v budoucnosti. Jestliže se náš nebeský Otec tak o nás staral, neustane nám udíleti svých dobrodiní, nebudeme-li ovšem klásti překážek. Zárukou toho jest nám zkušenost všech věků podle slov Písma svatého: „Popatřte, synové, na dávná pokolení a vizte: Kdo doufal v Pána a byl zklamán?"[2])

Máme ochránce: nejsvětější Pannu Marii, která jest všemohoucí u svého Syna a nejdokonalejším obrazem jeho dobrotivosti, svatého Josefa, jenž sdílí s ní tyto přednosti; svaté anděly a své svaté patrony, jejichž blažeností jest přimlouvati se za nás.

Největší má útěcha spočívá v tobě, Pane Ježíši, jehož milosrdenství jest nekonečné. Tys má naděje i má důvěra. V tebe skládám veškeru naději svou i věškero své útočiště a spoléhám na tebe ve všech svých strastech i utrpeních.

Duchovní kytice. *„Zmužilost i důvěru! Nemůžeme-li sami ze sebe ničeho, můžeme všecko v tom, jenž nás posiluje."*

(Filip, 4. 13.)

113. Odevzdanost do prozřetelnosti Boží.

Krátký obsah. I. **Základy svaté odevzdanosti.** Konejme dílo Boží a spoléhejme na jeho prozřetelnost. Bůh jest naším Otcem a to ze všech otců nejněžnějším; miluje nás a chce naše štěstí více nežli my sami. Nadchněme se smýšlením svatého krále Davida: „Hospodin jest můj pastýř, ničeho se mi nebude nedostávati.“ Hledejme nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a všecko ostatní bude nám přidáno.

II. **Učení a příklady našeho svatého zakladatele.** „Dovedete-li doufati v Boha,“ říkával Bratřím, „nebude se vám ničeho nedostávati, zázraky Prozřetelnosti jsou každodenní a přestávají jen u těch, kdož nemají v ni dosti důvěry.“ Náš svatý Otec odevzdal se tak dalece do božské prozřetelnosti, že rozdal vše, co měl, jako almužnu. A byl zklamán ve svém očekávání? Chovejme tutéž víru i tutéž naději.

III. **Vlastnosti svaté odevzdanosti.** Odevzdanost ta musí býti úplná s vyloučením veškeré obavy; stálá, dětinná, rozumná i činná, řídící se slovy svatého Augustina: „Spoléhejme na Boha, jako by vše záviselo jen od něho, a čiňme zároveň, jako by vše záviselo jen od nás.“ Odevzdáme-li se úplně Bohu, dá nám pociťovati mimořádné účinky své dobrotivosti i své ochrany.

Rozjímání.

Veškerou svou péči složte na Boha, neboť on má péči o vás. (I. Petr., 5, 7.)

I. Základy svaté odevzdanosti. Bůh jest naším Otcem a jediným, jemuž toto jméno podstatně přísluší podle slov Ježíše Krista: „Jeden jest Otec váš, jenž jest v nebesích.“[1]) On chová k nám něžnost, o níž nám nic nemůže dáti představy. Miluje nás láskou nekonečnou a tato láska

---

[1]) Mat., 23., 9.

způsobila, že obětoval za naše spasení vlastního svého Syna. Jest dobrotivý a milosrdný, či spíše milosrdenství a dobrotivost sama, a proto jest mu radostí odpouštěti litujícím, pomáhati nám v útrapách a starati se o naše potřeby.

Připomeňme si, jak ho představuje Písmo svaté: „Hospodin jest útočištěm chudému.“[1]) „Oči jeho na chuďasa hledí.“[2]) „Neopouští hledajících ho.“[3]) „Střeží je jako zřítelnici oka, ve stínu svých křídel uschovává je.“[4])

Nic se nedéje, čeho nechce nebo nedopustí. Podle napomenutí knížete apoštolů „složme na Boha veškeru svou péči, neboť on má péči o nás.“

Ježíš Kristus nám praví v evangeliu:[5]) „Nepečujte úzkostlivě o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. Zda-li není život více nežli pokrm a tělo více než oděv?“

„Pohleďte na ptactvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodol, a Otec váš nebeský živí je. Zdali vy nejste dražší nežli ono?“

„Pozorujte kvítí polní, kterak roste, nepracuje, aniž přede; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vší slávě své nebyl tak oděn, jako jedno z nich. Jestli tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do pece vržena bývá, Bůh tak odívá, čím spíše vás, malověrní?“

„Nepečujte tedy úzkostlivě, říkajíce: Co budeme jísti, aneb co budeme píti aneb čím se budeme odívati? Neboť toho všeho pohané hledají: víť zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hle-

---

[1]) Žalm 9., 10. [2]) Žalm 10., 5. [3]) Žalm 9., 11. [4]) Žalm 16., 8. [5]) Mat., 6., 25.—33.

dejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto bude vám přidáno."

II. Učení a příklady našeho svatého zakladatele. Opírajíce se o tato božská slova, doporučovali všichni učitelé duchovního života naléhavě odevzdanost do prozřetelnosti Boží. Náš svatý Otec zcela zvláštním způsobem na to naléhá. K několika ze svých učedníků, kteří se strachovali o budoucnost, pravil:[1]) „Lidé malověrní, předpisujete svou malou důvěrou meze oné dobrotivosti, která jich nemá. Chcete míti, jak se zdá, záruku, což pak jí nemáte v evangeliu? Slovo Kristovo jest smlouvou vašeho pojištění, nad ni není ničeho pevnějšího, neboť ji podepsal svou krví a opatřil pečetí neomylné pravdy."

„Oživte tedy opět svou důvěru v jeho nekonečnou dobrotivost beze strachu o přítomnost a bez znepokojování o budoucnost; nerozpínejte svých starostí než na okamžik, který jest vám žíti a neobtěžujte dne, jenž právě trvá, nazíráním do dne budoucího. Dovedete-li doufati v Boha, nebude se vám ničeho nedostávati. Divy Prozřetelnosti dějí se každodenně a přestávají se díti jen u těch, kteří v ni nemají dosti důvěry."

Tato slova našeho svatého zakladatele byla ostatně jen výrazem jeho smýšlení, podle něhož řídil celý svůj život. Přestál skutečně nejtvrdší i nejnepředvídanější zkoušky, nic však nemohlo zviklati jeho důvěry v Boha. Odevzdal se do prozřetelnosti Boží, rozdav jako almužnu vše, co měl; chtěl se jediné zabývati konáním díla Bo-

---

[1]) Životopis od Blaina, kn. I. kap. 11., § 5.

žího, jsa přesvědčen, že Bůh se nejlépe postará o něho i o jeho kongregaci.

Byl snad ve svém očekávání zklamán? Proč by tomu nemělo býti také tak u nás, máme-li tutéž víru i tutéž naději?

III. Vlastnosti svaté odevzdanosti. Oslavujme prozřetelnost Boží odevzdaností s vyloučením všelikého znepokojení; rceme dětinně se svatým Vincencem z Pauly: „Bůh jest mým Otcem, jemu se svěřuji bez výhrady."

Oslavujme ji rozumnou i činnou odevzdaností, která se nezvrhne v domýšlivost. „Spoléhejme na Boha, jako by vše záviselo jen od něho a čiňme zároveň, jako by vše záviselo jen od nás."[1])

Obyčejně se stává, když jsme se odevzdali do vůle Boží, že zakoušíme zcela mimořádných účinků jeho dobrotivosti i ochrany.[2])

O můj Bože, v ruce tvé poroučím svůj život, své zdraví, svůj úspěch, svou budoucnost i svou věčnost a spoléhám s naprostou důvěrou ve tvou dobrotivost i ve tvé milosrdenství.

Duchovní kytice. *„Vy, kteří konáte ve svém stavu dílo Boží, buďte ubezpečeni, že bude pečovati o vás, předpokládaje, že mu budete věrně sloužiti a ničeho neopominete, čeho od vás žádá."*

(59. rozj., 3.)

---

[1]) Sv. Augustin. [2]) 20. rozj., 3.

114. Opovážlivé spoléhání.

Krátký obsah. I. **Kdo opovážlivě spoléhá, zamýšlí spasiti se bez zachovávání zákona Božího.** Opovážlivé spoléhání jest naděje na dosažení cíle bez užívání vhodných prostředků k jeho skutečnému dosažení. Opovážlivé spoléhá ten, kdo očekává, že mu Bůh udělí milostí, aniž za ně prosí. Opovážlivě spoléhá, kdo doufá uvarovati se hříchu, aniž se střeží příležitostí k němu. Zapomíná na slova Písma svatého: „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“ Pomněme, že jest též psáno: „Kdo se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl.“

II. Kdo opovážlivě spoléhá, spoléhá jen na sebe i na tvory. Opovážlivě spoléhá ten, kdo skládá svou naději v sebe samého, ve své vlohy a ve své vlastní poznání. Nevidí, že se stal obětí sebelásky. Opovážlivě spoléhá, kdo skládá svou důvěru ve tvory, opírá se o zlámanou třtinu. Neopouštějme náruči Boží, abychom hledali křehké opory náruči tělesné.

III. Pokora, modlitba, nedůvěra v sebe ostříhají před opovážlivým spoléháním. Nedůvěřujme sobě samým, buďme skromní i opatrní. Nikdo nemůže právem spoléhati na svou ctnost. Všem jest řečeno: „Pracujte s bázní a třesením o své spásc.“ Pane, veškeru svou naději skládáme ve tvé nekonečné milosrdenství.

Rozjímání.

Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého. (Mat., 4, 7.)

I. Kdo opovážlivě spoléhá, zamýšlí spasiti se bez záchovávání zákona Božího. Opovážlivé spoléhání jest výstřednost důvěry a důvěra neodůvodněná; jest to vlastně naděje na dosažení cíle bez užívání vhodných prostředků k skutečnému jeho dosažení. Kdo opovážlivě spoléhá, míní dojíti nebe, avšak nezachovává přece věrně přikázání Božích a církevních. Ježíš Kristus pravil výslovně v evangeliu: „Chceš-li vejíti

do života, zachovávej přikázání."[1]) „Vcházejte těsnou branou, neboť široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí."[2])

Opovážlivě spoléhající si lichotí, že dosáhne odpuštění svých hříchů, aniž se oddá cvičbě v pokání. Bůh nám chce zajisté dáti milost, avšak nepřinášeti mu zadostiučinění, kterého vyžaduje jeho spravedlnost, znamená klásti překážky jeho milosrdenství. Ježíš Kristus sám nás ujišťuje: „Nebudete-li pokání činiti, všickni zahynete."[3])

Kdo opovážlivě spoléhá, očekává, že mu Bůh udělí milosti, aniž jej za ně prosí vroucími modlitbami, aniž přijímá svátosti s náležitou přípravou a aniž věrně působí s dosaženými již milostmi.

Opovážlivě spoléhající myslí, že vykoná s užitkem rozjímání a ostatní nábožná cvičení, aniž se k nim připravuje prostředky, které předpisují pravidla; jest v odporu s oním napomenutím Ducha svatého: „Před modlitbou připrav duši svou, a nebuď jako člověk, jenž pokouší Boha."[4])

Opovážlivě spoléhající, oddav se životu řeholnímu, se domnívá, že v něm vytrvá, aniž odhodlaně zachovává pravidla a aniž koná věrně svá nábožná cvičení. Zneuznává slov knížete apoštolského: „Bratří, vynasnažte se tím více, abyste dobrými skutky upevnili své povolání a vyvolení;"[5]) nechápe zásady učitelů duchovního života, jež jest vyjádřena v našich pravidlech: „Řeholník, nemající ducha své řeholní společno-

---

[1]) Mat. 19, 17. [2]) Mat. 7, 13. [3]) Luk. 13, 5. [4]) Eccli. 18, 23. [5]) II. Petr. 1, 10.

sti, musí se v ní považovati a v ní považován býti za mrtvého člena.“[1])

Opovážlivě spoléhající doufá uchrániti se před hříchem, aniž se varuje příležitosti k němu, anebo přemoci pokušení, aniž je předejde i aniž proti nim bojuje. Zapomíná, že jest psáno: „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“[2]) „Kdo se domnívá, že stojí, hleď, abys nepadl.“[3]) „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení; duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.“[4])

II. Kdo opovážlivě spoléhá, spoléhá jen na sebe i na tvory. Opovážlivě spoléhající skládá svou důvěru v sebe, ve vlohy, které se míti domnívá, v dobré skutky, které myslí, že vykonal; jedná, jako by byl jist svých poznání, rozhoduje se bez porady i bez úvahy, vměšuje se do věcí, jež nepatří do jeho oboru. Jest však psáno: „Nebuďte opatrní sami u sebe.“[5]) „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“[6])

Opovážlivě spoléhající skládá svou důvěru ve tvora; tím zneuznává výrok Písma svatého: „Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí. Neostříhá-li Hospodin města, nadarmo bdí, kdo je hlídá.“[7])

Křesťanský vychovatel by spoléhal opovážlivě, kdyby doufal, že dosáhne dobrého úspěchu, aniž přesně bdí nad svými žáky, aniž je stále vzdělává svým chováním, aniž je horlivě vyučuje náboženství. Dílo výchovy však nedosáhne svého účelu, leč vytrvalým i obětavým u-

---

[1]) Prav., hl. 2, 1. [2]) Eccli., 3, 27. [3]) I. Kor., 10, 12. [4]) Mat., 26, 41. [5]) Řím., 12, 16. [6]) I. Petr., 5, 5. [7]) Žalm 126, 1.

žíváním těchto prostředků, které náš svatý zakladatel tak velmi doporučuje.

III. Pokora, modlitba, nedůvěra v sebe ostříhají před opovážlivým spoléháním. Spoléhejme na přispění milosti, avšak plňme též podmínky, kterých žádá. Nedůvěřujme sobě samým; buďme skromní i opatrní a prosme Boha, aby nám přišel na pomoc, neboť bez něho nemůžeme učiniti ničeho v řádu spasení.

Nespoléhejme na svou ctnost, ani na svou zkušenost; jak mnozí, daleko pokročilejší nežli my, upadli v blud, klam i v neřest!

Nikdo nemůže právem spoléhati na svou ctnost. Všem jest řečeno: „Pracujte s bázní i třesením o své spáse.“[1]) Náš život musí býti pokorným i ustavičným vyznáním naší bídy a neustálým utíkáním k Bohu.

Kráčejme ve světle víry a zákona poslušnosti pravou cestou, varujíce se opovážlivého spoléhání právě tak, jako přemrštěného strachu, výstřední důvěry, jako klesání na mysli.

O nekonečně dobrotivý i spravedlivý Bože, učiň svou milostí, abych uctíval tvou dobrotivost neomezenou dětinnou důvěrou a zároveň oslavoval tvou spravedlnost onou spasitelnou bází, která jest „počátkem moudrosti.“[2])

Duchovní kytice. *„Nebuďte moudrými sami před sebou. Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“*

(I. Petr., 5, 5.)

---

[1]) Filip., 2, 12. [2]) Eccli., 1, 16.

115. Obava.

Krátký obsah. I. **Obava o přítomné postavení.** Znepokojená duše jest utrmácena přítomností a strachuje se o budoucnost. Nemá ani klidu, ani radosti. Umějme libovati si, kde jsme. Poslyšme slova božského Mistra: „Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.“ Naše poslušnost zjedná nám sladký pokoj duševní.

II. **Obava o budoucnost.** Budoucnost jest nám neznáma. Minulost nás opravňuje doufati do budoucnosti. Čeho se nám nedostávalo dodnes? „Nemůžete se obávati, aniž zarmucujete Srdce Boží,“ říkával svatý Vincenc z Pauly svým kněžím. Vložme své obavy do lůna Božího a Bůh sám bude o nás pečovati.

III. **Obava jest odsouzena Písmem svatým.** Čteme tam: „Žádný, kdo v tebe doufá, nedojde hanby,“ Nepečujte úzkostlivě o zítřek... Dosti má den na své lopotě.“ Dávejme svatou radostí najevo, že si ceníme jako nevýslovnou milost býti povoláni Bohem k jeho službě.

Rozjímání.

Starostlivost přivádí před časem stáří. (Eccli., 30, 26.)

I. Obava o přítomné postavení. Obava jest stav duše utrmácené přítomností a strachující se o budoucnost. Kořistí prvního druhu obavy jsou ti, kteří si nelibují v přítomném postavení a touží po jiném, s kterým by však také ostatně nebyli spokojeni. Pro ně není odpočinku, ani skutečné radosti, poněvadž skládají své štěstí v to, čeho nemají, a poněvadž bez ustání se zabývají tím, kterak by změnili své postavení, své dny tráví v ustavičném vzrušení.

Takoví řeholníci, pod vlivem svého rozmaru a svých předsudků, nemohou si libovati v postavení, v němž se nacházejí. Zdají se vážiti si jen toho, čeho v něm není, a míti jen odpor

před tím, co se v něm nachází. V takovém stavu nemohou konati ve svém úřadě nic dobrého, ani čerpati užitku z posvěcujících prostředků, které jsou jim dány. Místo aby byli užiteční své řeholní obci, šíří v ní ducha nespokojenosti a smutku; nakloňují v ní duše k malomyslnosti a protiví se veškerým svým chováním slovům božského Mistra: „Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké."

Umějme si libovati, kde jsme. Zajisté nemáme tu všeho, čeho si přejeme, leč nebude tomu jinde také tak? Kde tedy zde na zemi můžeme býti úplně uspokojeni? Nenosíme vždy sami sebe a s sebou svou bídu, svou sebelásku a své chyby, jež jsou první příčinou naší nespokojenosti?

II. Obava o budoucnost. Jiný druh obavy záleží ve strachu o budoucnost, poněvadž si ji mnozí představují v pochmurném i strašném vzezření. Takové smýšlení jest nerozumné.

Zdaž nám nepřispěla v každé okolnosti prozřetelnost Boží svou pomocí?

Proč by tomu nemělo býti tak i dále? Zdaž není dobrotivost Boží nevyčerpatelná? Rceme tedy jako svatá Gertruda: „Poněvadž mi tvá prozřetelnost, o můj Bože, vždy přišla na pomoc a nikdy mi nescházela, proto doufám, že tomu tak bude vždy." Jak správně říkával svatý Vincenc z Pauly svým kněžím: „Zbavte mysl svou všeho co vám působí starost. Nemůžete se znepokojovati, aniž zarmucujete Srdce Boží, když vidí, že ho neuctíváte svatou důvěrou."

III. Obava jest odsouzena Písmem svatým. Starostlivá obava jest v odporu takřka s celým Písmem svatým, v němž skutečně čteme: „Žádný,

kdo v tebe doufá, Hospodine, nedojde hanby.“[1]) „Hle, oko Páně jest nad jeho ctiteli, nad každým, kdo v jeho milost doufá.“[2]) „Bojte se Pána všichni jeho svatí, nemáť nedostatku, kdo se ho bojí. Boháči strádají a hynou hlady, těm však, již hledají Pána, neschází nic.“[3]) „Složte veškeru svou péči na Pána, neboť on má péči o vás.“[4])

„O nic nepečujte úzkostlivě, nýbrž ve všem žádosti vaše přicházejtež Bohu v známost modlitbou a prosbou s díkůčiněním.“ „Těm, kteří milují Boha, všecky věci napomáhají k dobrému.“[5])

„Neboj se, malé stádce, neboť zalíbilo se Otci vašemu dáti vám království.“[6]) „Nermutiž se srdce vaše... pokoj svůj dávám vám.“[7]) „Nepečujte úzkostlivě o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. Otec váš nebeský, pečuje o každého vrabce a káždou trávu polní: čím spíše o vás?“[8]) „Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všecko bude vám přidáno.“[9]) „Nepečujte proto úzkostlivě o zítřek; neboť zítřek bude pečovati sám o sebe, dosti má den na své lopotě.“[10])

Nadchněme se těmito tak těchyplnými výroky božského Spasitele a zvláště výrokem, jenž se vztahuje jmenovitě na nás: „Není nikoho, jenž by opustil dům neb bratry neb sestry neb otce neb matku... pro mne a pro evangelium, aby neobdržel stokrát tolik, nyní v tomto věku... a v budoucím věku život věčný.“[1])

---

[1]) Žalm 24, 4. [2]) Žalm 32, 18. [3]) Žalm 33, 10—11. Jan, 14, 1 a 27. [8]) Mat., 6, 25—30. [9]) Mat., 6, 33. [10]) Mat., 6, 34. [1]) Mar., 10, 29 a 30.

Patřme jen na přítomný okamžik a rceme si: S milostí Boží přežil jsem den včerejší, přežiji také den dnešní.

Mírněme své tužby; podle svatého Františka Saleského přejme si jen málo čeho a i toho si přejme jen málo. Omezme se na práce svého úřadu a přejme si konati jen dobré, jehož Bůh od nás žádá.

O Ježíši, dejž, abych, zbaven vší úzkostlivé péče, sloužil ti s radostí a zasloužil si požívati ve slávě nebeské tebe, jenž jsi mou nadějí a věčnou spásou.

Duchovní kvtice. *„Bůh nahradí již v tomto životě stonásobně, co jsme pro něho učinili. Ó, jak velice vás to musí nabádati trpěti rádi z lásky k Bohu.“*

(118. rozj., 3.)

116. Malomyslnost.

Krátký obsah. I **Malomyslnost příčí se prostému rozumu.** Malomyslnost jest zanechání dobra pro obtíže, jež jsou s jeho plněním spojeny. Máte při tom utrpení; nuže, žádné dobro se nekoná bez utrpení. Máte při tom obtíže; což neuděluje Bůh k tomu přiměřených milostí? Tažte se před Bohem, zdali mohou býti vaše utrpení příčinou k malomyslnosti.

II. **Dobrovolná malomyslnost jest hříchem.** Je-li malomyslnost vědomá i dobrovolná, uráží Boha, neboť prozrazuje nedostatek důvěry v prozřetelnost Boží. Království nebeské trpí násilí. Pomněme, že tato země stala se následkem hříchu slzavým údolím. Spoléhajíce na milost, přijměme odhodlaně všechny kříže, které vložiti na nás se Bohu zalíbí. Buďte ujištěni, že čím více utrpení budete míti, tím lépe budete moci dokázati Bohu svou lásku svatou odevzdaností.

III. **Malomyslnost třeba předejíti.** Neklesejme tedy na mysli. Zapuďme hned v počátcích každou myšlenku malomyslnosti. Čerpejme sílu k dobrému z věrného konání duchovních cvičení. Uvažme, co bude odměnou za naše práce; brzy řekneme s apoštolem: „Dobrý boj jsem bojoval... pro budoucnost uložena jest mi koruna spravedlnosti.“ Zastrašuje-li nás práce, kéž nás povzbudí naděje na odplatu.

Rozjímání.

Běda chabému srdci. Běda těm, kteří ztratili trpělivost. (Eccli., 2, 15 a 16.)

I. Malomyslnost příčí se prostému rozumu. Malomyslnost jest zanechání dobra, upuštění od dobrého díla pro těžkosti, které jsou s jeho konáním spojeny, jest to mdloba duše při pohledu na nepředvídané překážky nebo na obtíže větší nežli se domnívala.

„Cože,“ lze říci tomu, jenž klesá na mysli, „chcete upustiti od tohoto dobrého díla, poně-

vadž se potkáváte s nesnázemi, kdo však nemá nesnází? Jak mnozí mají jich více nežli vy a přece bojují proti malomyslnosti."

Tyto nesnáze vás nesmí zmásti, ba ani pouze překvapovati, poněvadž „člověk sycen jest mnohými bědami."[1]) Nechtíti trpěti znamená vlastně nechtíti býti člověkem.

Nezveličujete snad oněch nesnází? Zapuďte ze své mysli každou myšlenku na budoucí útrapy a každou vzpomínku na minulá utrpení; patřte jen na ta, která nyní snášíte, a tažte se před Bohem, zda-li mohou býti spravedlivou příčinou, abyste klesali na mysli.

Bůh udílí vždy své milosti podle velikosti hoře a není jeho milost všemohoucí? Nezapomínejte, že apoštol pravil: „Bůh jest věrný, jenž nedopustí vás pokoušeti nad to, co můžete snésti."[2])

II. Dobrovolná malomyslnost jest hříchem. Je-li malomyslnost vědomá i dobrovolná, uráží Boha, neboť prozrazuje nedostatek důvěry v prozřetelnost Boží, jest zřeknutím dobra, k němuž nám poskytuje příležitosti, jest odmítnutím působení s milostmi síly i trpělivosti, kterých nám poskytuje. Odpírá Ježíši Kristu, jenž praví v evangeliu: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne."[3]) „Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude."[4]) „Nikdo, jenž položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu."[5]) „Království nebeské násilí trpí."[6]) „Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět."[7])

[1]) Job, 14., 1. [2]) I. Kor., 10., 13. [3]) Luk., 9., 23. [4]) Mat., 10., 22. [5]) Luk., 9., 62. [6]) Mat. 11., 12. [7]) Jan, 16., 33.

Také svým celým jednáním odsuzuje božský Spasitel malomyslnost. Jak četné příčiny měl zanechati tak bolestné dílo vykoupení nedokončené! Nechtěl však toho učiniti. Pokřikovali na něho: „Sestup s kříže,“[1]) on však zůstal na kříži a zemřel na něm, až když řekl: „Dokonáno jest.“[2])

Běda řeholníku, jenž se poddá malomyslnosti! Zříká se duchovních zisků, jichž nabyl. Lze jej přirovnati k onomu z mučedníků ze Sebaste, jenž přemožen bolestmi, ztratil věnec, kterého měl právě obdržeti.

„Synu,“ praví Následování Krista, „nechť tě nezkrušují obtíže, které jsi vzal na sebe pro mne, a útrapy nechť tě nikterak nezdrcují; nýbrž přislíbení mé sil a těš tě, ať se stane cokoli. Jáť dovedu vše nahraditi měrou osutou a vrchovatou.“[3])

Ukažme se hodnými učedníky Kristovými; všechno jest možné dobré vůli, které Bůh vždy dává svou milost v hojnosti.

III. Malomyslnost třeba předejíti. Předejděme malomyslnost, zapuďme hned s počátku každou myšlenku na ni; prosme vroucně o potřebnou sílu k plnění dobra, kterého Bůh od nás žádá. Čerpejme tuto sílu jmenovitě z věrného konání duchovních cvičení a z častých i horlivých svatých přijímání.

Pomněme, že následkem hříchu stala se tato země slzavým údolím, nehledejme na ní ani odpočinku, ani blaženosti, ale spoléhajíce na milost. přijměme odhodlaně všechny kříže, které vložiti na nás se Bohu zalíbí.

---

[1]) Mat., 27., 40. [2]) Jan, 19., 30. [3]) Kn. III., 47., 1.

„Nebudež tu dlouho strádati," praví Následování Krista, „počkej jen chvilečku a dočkáš se brzy konce zla. Nepatrno a kratičko jest vše, co přejde s časem. Co činíš, čiň dobře; věrně pracuj na mé vinici, jáť budu tvojí mzdou."[1])

Zmužilost tedy! Kráčejme vždy na cestě dobra a brzy s pocitem nevýslovného štěstí řekneme s apoštolem: „Dobrý boj jsem bojoval... pro budoucnost uložena jest mi koruna spravedlnosti."[2])

Duchovní kytice. *„Buďte ujištěni, že čím více budete trpěti jak vnitřně, tak i zevnitřně, tím více prostředků budete míti náležeti Bohu."*

(35. rozj., 3.)

117. Podstata i znamenitost lásky.

Krátký obsah. I. **Podstata lásky** Láska jest milování Boha pro něho samého a milování bližního pro Boha i v Bohu. Ona jest pravou příčinou zásluhy a počátkem svatosti. Ona jest ohněm, který přišel přinést Ježíš Kristus na zemi a drahou perlou, o níž mluví evangelium. Prosme Pána našeho, aby roznítil v našich duších oheň svaté lásky.

II. **Užitky lásky** Láska nás naplňuje ošklivostí před hříchem, činí nás pevnými i stálými v dobrém a dává nám křídla, bychom směřovali k dokonalosti. „Kdo miluje," praví Následování Krista, „letí, běží, raduje se a ničím se nedá zdržeti. Necítí břemene, přeje si činiti ještě více, než může." Dává naše chování najevo toto smýšlení v nás?

III. **Láska nás spojuje úplně s Bohem.** „Bůh jest láska," praví svatý Jan; kdokoli zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm, Bůh skrze něho i v něm jedná; i ty nejmenší jeho činy mají velkou zásluhu. O božský Spasiteli, dejž, abych vzrůstal v božské lásce po všechny dny života svého. Nečiníme překážek vzrůstu lásky Boží v nás?

Rozjímání.

Nyní však trvají víra, naděje, láska, tyto tři; ale větší z nich jest láska. (I. Kor., 13., 13.)

I. Podstata lásky. Láska, ctnost nadřirozená, jest královnou i matkou všech ctností a vzata v úvahu sama v sobě a ve svých účincích, nemůže býti ani dostatečně vážena i velebena. Učitelé duchovního života nemohou se ani dosti nabažiti mluviti o ní a hlásati její znamenitost.

„Láska," praví, „jest milování Boha pro něho samého a milování bližního pro Boha i v Bohu"[1]) „Láska jest pohyb duše k Bohu, aby se s ním spojila, v něm odpočívala a v něho se pohřížila."[2]) „Jest oním ohněm, který Ježíš Kristus

[1]) Sv. Bonaventura. [2]) Sv. Terezie.

přišel přinést na zemi, božský to oheň, roznícený dechem Vykupitelovým,"[1]) „oheň, jenž očišťuje srdce a stravuje rez hříchu."[2])

„Láska jest ona drahocenná perla, o níž mluví evangelium, kterou si musíme zjednati stůj co stůj a nepovažovati za nic to, co jsme za ni dali."[3]) „Ona vlastně dodává našim skutkům pravé ceny."[4])

„Veliké dobro jest láska," praví Následování Krista. „Nad lásku nic není sladšího, nic silnějšího, nic vznešenějšího, nic rozsáhlejšího, nic příjemnějšího, nic dokonalejšího, nic lepšího ani na nebi, ani na zemi, neboť láska zrodila se z Boha a nemůže rovněž jinde spočinouti leč v Bohu, jsouc povznesena nade vše tvorstvo.[5])

II. Užitky lásky. Jak velké užitky milosti zjednává láska! Naplňuje nás ošklivostí před hříchem; nabádá nás varovati se i nejmenších hříchů; kdo miluje Boha, usiluje o to, aby ho nejen ničím nezarmucoval, ale chce se mu státi milejším. Láska vštěpuje nám největší bolest nad spáchanými hříchy, je-li dokonalá, dosahuje jejich odpuštění, jak tomu bylo u Maří Magdaleny: „Odpouštějí se jí hříchové mnozí, neboť milovala mnoho."[6])

Kdo miluje Boha, odpírá vítězně všem ponoukáním ďáblovým a lne k svrchovanému dobru i přes všechno jeho úsilí odloučiti ho od něho. Kdo miluje Boha, jest vítězem nad světem. Bohatství i pozemské rozkoše nemají žádného přístupu do jeho srdce. Kdo miluje Boha, obětuje

---

[1]) Sv. Ambrož. [2]) Sv. Augustin. [3]) Sv. Augustin. [4]) Sv. Tomáš Akvinský. [5]) Kn. III., 5., 3. [6]) Luk., 7., 47.

rád, aby se mu zalíbil, své choutky, své osobní náhledy, ano i svůj život.

Láska nás nabádá netoliko k zachovávání přikázání, jichž jest shrnutím,[1]) ale také k následování evangelických rad. Kdo jest jí naplněn, chce ve všem konati to, o čem ví, že jest Bohu nejmilejší. Přání jeho milovaného jsou mu rozkazy, podle nichž se přesně řídí.

„Svým nebeským pomazáním," dí svatý Augustin, „činí nám láska i největší obtíže lehkými; svou živostí poskytuje nám křídel, bychom směřovali k dokonalosti; svou nevýslovnou slastí působí, že přikázání Páně, ať jsou jakákoli, jsou nám jen sladká i příjemná."

„Ten, kdo miluje," dí Následování Krista, „letí, běží, raduje se, jest svoboden a ničím se nedá zdržeti, necítí břemene, nedbá námah, přeje si činiti ještě více, než může. Láska neustále bdí, když jest unavena, neumdlévá. Jako živoucí plamen a hořící pochodeň plápolá vzhůru a razí si jistou cestu až k Bohu, z něhož se zrodila, nemohouc jinde spočinouti, leč v Bohu."[2])

III. Láska nás spojuje úplně s Bohem. „Bůh jest láska," praví miláček Páně, „a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm."[3]) Láska přetvořuje duši. „Každý člověk jest takový," praví svatý Augustin, „jaká jest jeho láska. Milujete-li tedy zemi, jste zemí, a milujete-li Boha, jste, mám to říci? Bohem;" láska přetvořuje vás v Boha.

Šťasten tedy a tisíckráte šťasten jest ten, kdo jest naplněn opravdovou láskou! Jest úplně spo-

---

[1]) Mat., 22., 40. [2]) Kn. III., 5., 3., 4. a 5. [3]) I. Jan, 4., 16.

jen s Bohem; Bůh jedná v něm i skrze něho; i nejmenší jeho činy mají velkou cenu, neboť jsou v jistém smyslu činy Božími. Požívá nejžádoucnějšího pokoje. Zakouší nevýslovné útěchy, že může říci s dobrým vědomím pravdy slova: „Pane, ty víš, že tě miluji.“[1]) Neobává se smrti, neboť jak učí miláček Páně: „Láska dokonalá ven vyhání bázeň. V tom jest dokonalá naše láska k Bohu, abychom měli důvěru v den soudný.“[2]) Zkrátka on požívá Boha již v tomto životě, očekávaje, že ho bude požívati na věčnosti.

„Bože můj, jsem odhodlán se svatou milostí tvou milovati z celého srdce jen tebe a všecko jiné v tobě.“[3])

Božský Spasiteli, ty jsi přišel roznítit na zemi oheň lásky, dejž, aby jím bylo zachváceno mé srdce. Učiň, aby mé srdce, jsouc prosto vší náklonnosti pozemské, tíhlo jen k tobě, svrchovanému mému dobru, jehož požívání bude mou nejvyšší blažeností.

Duchovní kytice. *„Jsme jen proto na tomto světě, abychom milovali Boha a jemu se líbili. Toť jest, co musíme činiti po celý svůj život.“*
(90. rozj., 1.)

118. Vlastnosti lásky.

Krátký obsah. I. **Boha musíme milovati ve spojení s Ježíšem Kristem.** Milujme Boha; učiňme své srdce podle vzoru Srdce Ježíšova, abychom plnili přikázání lásky: „Kdo zachovává slovo Ježíše Krista, v tom jest opravdu láska k Bohu dokonalá.“ Není to opravdový poklad? Máme jej?

II. Boha musíme milovati láskou čistou i nezištnou. Bůh chce naše srdce a to celé naše srdce; nemůže trpěti soupeře. Tíhněme k Bohu vší silou své duše, abychom mohli říci s královským prorokem: „Co bych jiného chtěl na nebi a co na zemi kromě tebe? Byť i zhynulo tělo a srdce mé, Bůh bude skalou mou, údělem mým na věky.“ Kdo zasluhuje více naší lásky nežli Bůh?

III. Boha musíme milovati láskou silnou i stálou. Milujme Boha vší silou své lásky. „Pravý způsob, kterak milovati Boha,“ dí svatý Bernard, „jest milovati ho bez míry.“ Dejme přednost zalíbení Božímu před každou jinou pohnutkou k jednání. Obětavě se přičiňujme, aby ti, kteří jsou nám svěřeni, ho znali, ho milovali i velebili. Nacházíme se v tomto rozpoložení mysli?

Rozjímání.

Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší síly své, i ze vší mysli své. (Luk., 10, 27.)

I. Boha musíme milovati ve spojení s Ježíšem Kristem. Bůh chce býti milován božsky; jediné Ježíš Kristus, Bůh a spolu člověk, mohl mu vzdávati kult lásky, příslušící jeho nekonečné líbeznosti. Pročež ve spojení s Ježíšem Kristem a berouce jeho Srdce za vzor pro srdce své, můžeme plniti, jak se sluší, přikázání lásky,

první to a největší přikázání, v němž jest obsažen celý zákon.[1])

Láska Ježíšova k Bohu, jeho Otci, jest láskou dokonalou, upřímnou, opravdovou, silnou i trpělivou, vroucí i účinnou, mající všechny vlastnosti v míře nejvyšší. Ukažme se hodnými učedníky tohoto božského Mistra.

Nenáviďme zla, neboť čteme v Písmě svatém: „Pán má rád ty, kteří nevraží na zlo,“[2]) „zachovávejme přikázání jeho;“[3]) „kdo zachovává slovo Ježíše Krista, v tom jest opravdu láska k Bohu dokonalá.“[4])

II. Boha musíme milovati láskou čistou i nezištnou. Milujme Boha láskou čistou i nezištnou. Milujme ho pro něho a všechno ostatní milujme jen vzhledem k němu.

„Tvůj miláček jest takový,“ praví Následování Krista, „že nesnese vedle sebe jiného, nýbrž chce míti srdce tvé sám a jako král na vlastním trůně sídliti v něm.“[5]) Milujme jej tak, že můžeme opravdově říci: „Miluji tě více, nežli sebe, a sebe jediné pro tebe a v tobě všecky, kdož opravdově milují tebe, jak káže zákon lásky z tebe vyzařující.“[6])

Kéž jest s pomocí milosti Boží naše srdce prosto vší lásky osobní, přirozeného zkoumání, přilnulosti k věcem pozemským a kéž není v něm jiných plamenů než plamenů božské lásky. Podle příkladu svatých važme si darů Božích a milujme je ne tak pro to, čím jsou samy v sobě,

---

[1]) Mat., 22., 38.—40. [2]) Žalm 96., 10. [3]) I. Jan, 2., 3. [4]) I. Jan, 2., 5. [5]) Kn. II., 7., 2. [6]) Násl. Kr., kn. III., 5., 6.

jako spíše proto, že přicházejí od Boha a jsou důkazem jeho lásky, dobrotivosti a štědroty.

Spatřujme v něm svůj počátek i svůj cíl, svrchovanou krásu, jež jediná může ukojiti naše srdce. Tíhněme k němu všemi silami své duše, bychom mohli říci každé chvíle slova svatého Petra: „Pane, ty víš všecko, ty víš, že tě miluji;“[1]) anebo slova královského proroka: „Co bych jiného chtěl na nebi a co na zemi kromě tebe? Byť i zhynulo tělo a srdce mé, Bůh bude skalou mou, údělem mým na věky.“[2])

III. Boha musíme milovati láskou silnou i stálou. Milujme Boha láskou silnou i stálou, jež se udržuje i v pokušeních, v křížích a v suchopárnostech, ano i touží po nich, aby se mohla lépe přesvědčiti o pravosti svých náklonností. Lneme-li k Bohu ve štěstí, tu nevíme, zdali jest to Bůh, jehož milujeme, nebo ono štěstí; zalíbí-li se mu však seslati na nás trápení a srdce naše přece nepřestává směřovati k němu, pak jej milujeme pro něho a tato jistota vyváží tisíckrát všechny statky pozemské.

Milujme Boha v něm samém, v jeho dílech, v lidech, kteří jsou stvořeni podle obrazu jeho, v jeho andělech, kteří jsou v tak znamenité míře účastni jeho laskavosti. Milujme ho ze vší síly svého milování, po všechen čas, všude a ve všech okolnostech.

„Pravý způsob milovati Boha,“ praví svatý Bernard, „jest, milovati ho bez míry.“ Rceme s následováním Krista:[3]) „Rozšiř mou hruď a naplň ji láskou, abych niternými ústy srdce oku-

---

[1]) Jan, 21., 17. [2]) Žalm 72., 25. a 26. [3]) Kn. III., 5., 6.

sil, jak sladko jest milovati a v lásce tonouti a plouti. A když náramnou vroucností a úžasem sám nad sebe budu uchvácen, kéž láska mne drží. Ať zapěji píseň lásky, ať se povznesu za tebou, svým miláčkem, ať ve chvále Tvé rozplývá se duše má, jásajíc láskou."

Láska naše nabádejž nás varovati se naprosto všeho, co by mohlo Boha zarmoutiti a chopiti se s radostí plnění všeho, čeho od nás žádá. Žijme skrze něho i pro něho. Dávejme přednost jeho zalíbení před každou jinou pohnutkou. Buďme zarmouceni nad tím, co ho uráží, a radujme se z toho, co jej oslavuje. Rozmlouvejme s ním modlitbou, rozjímáním i pozdvižením srdce. Ochotně učme jej poznávati a milovati i velebiti ony duše, na které máme nějaký vliv.

Snažně tě prosím, o můj Bože, uděl mi milosti, abych odvrátil své srdce ode tvorů a přilnul jediné k tobě. „Dej, abych ti skutečně všecek náležel a jen po lásce tvé toužil; abych se varoval nejen toho, co by mě na věky od tebe odloučilo, nýbrž všeho, co by mě jen na okamžik lásky tvé zbavilo."[1])

Duchovní kytice. *„Jak šťastni byste byli, kdyby všechny vaše myšlenky směřovaly jen k Bohu a náležely jen jemu. Pak byste nalezli svůj ráj na zemi."*

(70. rozj., 3.)

---

[1]) Modlitba večerní.

119. Prostředky k dosažení lásky a k rozmnožení jí v nás.

Krátký obsah. **I. Toužiti po lásce a prositi Boha o ni.** Láska jest dokonalý dar, přicházející shůry a od Otce světel. „Láska Boží vylita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž nám byl dán.“ Rceme tedy s velkou vroucností: „Přijď, Duše svatý, osvěť mysl naši svým božským světlem a zapal v srdcích našich oheň své lásky.“ Prosme, aby byla všechna srdce roznícena ohněm lásky.

II. Přemýšleti o dokonalostech Božích a zachovávati jeho přikázání i rady. Není-li Bůh milován, pochází to odtud, že není poznáván. Snažme se jej poznati. Ve světle víry patřme na onu svrchovanou Krásu, kterouž viděti jest v nebi andělům i svatým blažeností. Zachovávejme zákon Boží, neboť cílem přikázání jest láska. Rceme se svatým Františkem z Assisi: „Bůh můj a mé všecko.“

III. Varovati se zlého a milovati Srdce Ježíšovo. Pečujme, aby v nás nebylo ničeho, co se protiví vůli Boží. Jděme čerpati lásku ze samého jejího zdroje ve spojení našeho srdce se Srdcem Ježíšovým. Uskutečněme přání milosti, jež jest pozdravem naší řeholní společnosti: Žij Ježíš v našich srdcích! Na věky!

Rozjímání.

Kdo zachovává slovo Kristovo, v tom jest opravdu láska k Bohu dokonalá. (I. Jan, 2, 5.)

I. Toužiti po lásce a prositi Boha o ni. Prosme Boha o milost opravdové lásky, neboť tento „dar dokonalý jest shůry, sestupuje od Otce světel.“[1]) „Láska Boží,“ dí svatý Pavel, vylita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž nám byl dán.“[2]) Rceme tedy s velkou vroucností: „Přijď, Duše svatý, osvěť mysl naši

---

[1]) Jak., 1., 17. [2]) Řím., 5., 5.

svým božským světlem a zapal v srdcích našich oheň své lásky. Snažně tě prosím, račiž vlíti do mé duše všechnu lásku, které si přeješ v ní nalézti, a učiň, aby se v ní uchovávala i vzrůstala až do posledního okamžiku mého života."

Přejme si vroucně milovati Boha touž láskou, kterou chovali k němu svatí, a opětujme se svatým Ignácem: „Kéž tě miluji, o Pane, a dosti budu bohat!" Přejme si také, aby byl milován od lidí. Prosme i čiňme, aby oheň lásky roznítil všechna srdce a strávil v nich všechnu lhostejnost, lásku světskou i veškero sobectví.

Poněvadž nemíti lásky jest největším neštěstím, želme minulosti, kdy jsme Boha nemilovali, a snažme se napraviti ji vroucností i čistotou své lásky.

II. Přemýšleti o dokonalostech Božích a zachovávati jeho přikázání i rady. Chceme býti nadchnuti opravdovou láskou? Mysleme často na Boha, připomínajíce si jeho svatou přítomnost a pozvedajíce k němu své srdce. Snažme se ho poznati, neboť svatý Alfons z Liguori dí: „Není-li Bůh milován, pochází to odtud, že není poznáván." Nejmilejším zaměstnáním, zvláště nás řeholníků, budiž přemýšleti o jeho dokonalostech i dílech. Konejme věrně svaté cvičení v rozjímání, jež jest znamenitým prostředkem k uchování i k rozšíření ohně božské lásky,

Chceme-li býti nadchnuti opravdovou láskou, jednejme podle přikázání i rad Kristových; neboť svatý Jan praví: „Kdo zachovává slovo Kristovo, v tom jest opravdu láska k Bohu dokonalá."[1]) Varujme se i stínu hříchu. Víme zajisté,

---

[1]) I. Jan, 2., 5.

že hřích přímo odpírá lásce, že těžký hřích ji naprosto zhasíná a hřích všední, že zarmucuje Ducha svatého a seslabuje jeho působení v naší duši. Zařiďme se podle slov svatého Pavla: „Cílem kázání jest láska z čistého srdce a dobrého svědomí a víry nelíčené.“[1])

Hleďme vzbuzovati při každé příležitosti úkony lásky, abychom vzbudili v sobě smýšlení, jehož jest počátkem, a konali skutky, k nimž nás nabádá.

Řiďme všechny své náklonnosti k Bohu, jenž chce míti celé naše srdce, a rceme mu s týmž rozpoložením mysli jako serafinský František z Assisi: „Bůh můj a mé všecko!“

III. Varovati se zlého a milovati Srdce Ježíšovo. Abychom mohli požívati pravé lásky, pečujme, aby nebylo v nás ničeho, co odpírá vůli Boží. S pomocí milosti Boží bojujme proti každému citu nezřízené přirozenosti, jenž by se chtěl zmocniti našeho srdce, aby se řídilo jen duchem Božím. Plňme věrně, co každodenně slibujeme: „Z lásky k tobě si umiňuji, Bože můj, přičiniti se všemožně, abych sobě odumřel a žil jen tobě.“[2])

Láska Boží a sebeláska jsou dvě protivy; první vzrůstá jen, když druhé ubývá; čím více tedy budeme umrtvovati sebelásku, tím více rozmnoží v nás Duch svatý lásku Boží. Nepozorujeme, že svatí prospívali tím více v božské lásce, čím více se oddali sebezapírání a duchu obětovnosti? Snažme se jako oni odumříti sobě samým a budeme jako oni žíti životem lásky.

---

[1]) I. Tim., 1., 5. [2]) Modlitba ranní.

Čerpejme pravou lásku z jejího vlastního zdroje, to jest, ze spojení našeho srdce se Srdcem Ježíšovým. Klaňme se tomuto božskému Srdci, milujme i vzývejme je, neboť jest ohniskem božské lásky; přijímejme je vroucným i častým svatým přijímáním; snažme se míti s ním tytéž city, tytéž náklonnosti a uskutečňujme takto ono přání milosti, jež jest pozdravem naší řeholní společnosti: Žij Ježíš v našich srdcích! Na věky!

Pak budeme hodně milovati Otce, neboť to bude Ježíš, jenž bude milovati v nás, a skrze žíše dosáhneme připuštění do příbytku blaženosti, v němž panuje jen láska.

O můj Bože, jenž jsi mě předešel tolikerými milostmi, račiž mi na dále udíleti své dary a dejž, abych tě opravdově miloval z celého srdce svého a miloval tě vždycky. Nedej, abych trval jen v prostřední lásce, ale učiň, abych náležel do počtu těch duší, které strávivše se láskou k tobě, na zemi jsou pak zařazeny mezi serafiny v nebi.

Duchovní kytice. *„Jedním z nejlepších prostředků k dosažení i k uchování božské lásky jest mnoho trpěti a s radostí trpěti.“*

(95. rozj., 3.)

120. Láska Boží k lidem.

Krátký obsah. I. **Bůh nás miluje láskou věčnou i nezištnou.** Každému z nás praví Bůh: „Láskou věčnou miloval jsem tě.“ Bůh nás miluje láskou nezištnou. Co máme, jež by bylo hodno nekonečné lásky? O lásko mého Boha, pochopuji, že tebe velebiti jest veškerým zaměstnáním i blažeností svatých. Rceme se svatou Magdalenou z Pazzis: „O lásko, nejsi poznávána, nejsi milována!“

II. **Bůh nás miluje láskou dobročinnou.** Tak Bůh miloval svět, že vydal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Kdo změří délku, šířku i výšku a hlubokost jeho lásky?

III. **Bůh miluje všechny lidi.** Bůh miluje dílo rukou svých. Jeho láska jest ke každému tak velká, jako kdyby onen člověk byl jediný na světě. Vše, k čemu jej láska k lidem nabádala, působil pro mé spasení, jak tomu učí svatý Pavel, řka: „Syn Boží mě zamiloval a sebe sama vydal za mne.“ O přelaskavý Bože, učiň svou milostí, abychom ti spláceli láskou za lásku, aby celý náš život plynul v lásce.

Rozjímání.

Láskou věčnou miloval jsem tě, Izraeli. (Jerem., 31., 3.)

I. Bůh nás miluje láskou věčnou i nezištnou. „Bůh jest láska,“[1]) praví svatý Jan. Bůh miluje nás skutečně láskou nevýslovnou, kterou si nemůžeme ani s dostatek připomínati a o jejíchž znacích nemůžeme ani dosti rozjímati.

Bůh nás miluje láskou věčnou. Každému z nás praví jako lidu izraelskému: „Láskou věčnou miloval jsem tě.“ Kterak bychom se mohli zastaviti při této myšlence a nevzplanouti vší láskou k němu! Jsme cituplnými k lásce každého, kdokoli jest nám nakloněn, a neměli bychom býti

---

[1]) I. Jan, 4., 8.

cituplnými k lásce Boží k nám, lásce to, jež se ztrácí v hlubinách věčnosti?

Bůh nás miluje láskou nezištnou. Co jsme sami ze sebe než nuzota, bída i nicotnost? Trvejme tedy v největším úžasu a zvolejme: „Co jest člověk, že si ho všímáš, nebo smrtelník, že o něj pečuješ?[1]) „O lásko," říkávala svatá Maria Magdalena z Pazzis, „nejsi poznávána, nejsi milována!"

II. Bůh nás miluje láskou dobročinnou. „Vizte," praví miláček Páně, „jakou lásku Otec nám prokázal, abychom dítkami Božími sluli; a my jsme jimi."[2]) „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný."[3])

Kterak změřiti délku, šířku, výšku i hlubokost jeho lásky? Kterak vypočítati skutky její?

Stvořil nás k obrazu svému, svěřil nás ochraně svých andělů, okrášlil nás svou milostí, určil nás za své dědice. Aby nás vytrhl z moci pekelné, neváhal obětovati na Kalvarii svého jediného Syna, v němž má všechno své zalíbení.

Pomněme též zvláštní pozornosti jeho dobrotivosti k nám, řeholníkům, které zahrnuje svými milostmi a jimž se sděluje tolikerým způsobem v tak důvěrných stycích.

O neodolatelná pouta, která snižujete k nám Všemohoucího! K jakým skutkům ho nabádáte! Kterak lze si je připomenouti a nebýti uchvácen obdivem a necítiti se proniknut vděčností?

III. Bůh miluje všechny lidi. Královský prorok dí: „Jako se slitovává nad dětmi otec,

---

[1]) Žalm 8., 5. [2]) I. Jan, 3., 1. [3]) Jan, 3., 16.

tak Pán nad těmi, kteří se ho bojí. Neboť ví on, jaké stvoření jsme, na paměti má, že prach jsme."[1]) Bůh miluje všechny lidi, nikdo není vyloučen z jeho srdce.

Miluje spravedlivé, ozdobené jeho milostí, v nichž sídlí jeho Duch svatý jako ve svém chrámě a kteří jsou hodni jeho království; miluje také hříšníky, neboť, jsa svrchovaně svatý a spravedlivý, nenávidí hříchu, poněvadž jsou však jeho tvory a mohou se s jeho milostí opět k němu navrátiti a nastoupiti opět cestu, od níž upustili, miluje je přece. „Bůh ukazuje svou lásku k nám," praví apoštol, „tím, že Kristus zemřel za nás, když jsme byli ještě hříšníky."[2])

Připomeňme si, co nám zjevil Ježíš Kristus o lásce Boží k hříšníkům. Kterak na příklad čísti podobenství o marnotratném synu a nebýti přesvědčen, že Otec náš nebeský má i pro ty největší hříšníky lásku, jejíž rozsah nemůže změřiti žádný stvořený rozum?

Láska Boží jest všeobecná, ale vztahuje se neméně také na jednotlivou osobu. Vztahuje se na všechny, aniž se tříští a zeslabuje; jest právě tak velká ke každému člověku, jako kdyby člověk ten byl jediný na světě.

Srdce Boží vylévá na nás svou lásku, každý z nás ji má cele a může se vší jistotou říci: Jsem osobně od Boha milován. Vše, k čemu jej nabádala jeho láska k lidem, učinil pro mé posvěcení i pro mé spasení, jak učí apoštol svatý Pavel, řka: „Syn Boží mě zamiloval a sebe sama vydal za mne."[3])

---

[1]) Žalm 102., 13.—14. [2]) Řím., 5., 8. a 9. [3]) Galat., 2., 20.

O Bože přelaskavý, oceáne vší dokonalosti, svrchovaná kráso, dobroto nekonečná, snažně tě prosím, dejž, abych pochopil lásku, kterou ke mně chováš a plnil povinnosti, které mi ukládá. Učiň svou milostí, abych ti splácel láskou za lásku, aby celý můj život plynul v lásce, abych umřel tebe miluje a byl připuštěn opěvovati tvou lásku s anděly a svatými u vytržení svrchované blaženosti.

Duchovní kytice. *„Musíme rádi nabídnouti Bohu svůj život a přinésti mu jej v oběť k zachování a k rozmnožení jeho svaté lásky v nás."*

(70. rozj., 2.)

121. Pohnutky k milování Boha.

Krátký obsah. **I. Bůh jest nekonečně lásky hoden.** Všechno nám přikazuje, abychom milovali Boha a to láskou největší. Jestiť nekonečně laskavý. Všechny dokonalosti má v míře největší a jest oceánem všeho dobra; patřiti na něho, jest věčnou blažeností andělů i svatých. Jsme na tomto světě jen proto, abychom Boha milovali a jemu se líbili.

II. Bůh nás miluje a chce, abychom i my ho milovali. Musíme Boha milovati, poněvadž nás miluje. Láska budí lásku. „Milujme Boha, neboť on první miloval nás," praví svatý Jan. Miloval nás láskou, která ho pohnula obětovati za nás i samého svého Syna. Jak bychom neměli býti rozníceni láskou k němu a nevyhověti vybídnutí jeho něžnosti: „Synu můj, dej mi srdce své!" Naše štěstí na zemi záleží v přilnutí k Bohu.

III. Řeholníci jsou zavázáni Bohu dokonalejší láskou. Miloval nás zvláštní láskou. Které srdce více nežli naše musí planouti a stravovati se božským ohněm, který přinesl Ježíš Kristus na zemi? Milovati Boha, toť naše povinnost na zemi, aby byla naším určením na věčnosti. Naše horlivost v úřadě má býti důkazem lásky Boží sídlící v nás.

Rozjímání.

Milujme Boha, neboť on první miloval nás.
(I. Jan, 4., 19.)

I. Bůh jest nekonečně lásky hoden. Musíme Boha milovati, poněvadž má všechny dokonalosti a jest nanejvýš lásky hoden. Milujeme od přirozenosti to, co se nám jeví krásným, srovnávajícím se s pořádkem, dobrým, moudrým i vznešeným. Kterak bychom nemilovali toho, jenž jest krása, dobrota i moudrost sama, počátek všeho pořádku, všeho souladu i vší vznešenosti. Toho, jenž má plnost všech vlastností, které jsou s to,

aby uchvátily naše srdce, toho, jenž jest oceánem všeho dobra a na něhož patřiti jest věčnou blažeností andělů i svatých?

On jest dobro nejvyšší, zdroj všeho dobra. V něm nacházíme všechna dobra v řádu přirozeném i v řádu milosti. Poslyšme, an nám praví ústy svatého Jana Zlatoústého: „Člověče, proč mě nemiluješ, mne, jenž jsem vším? Představ si vše, co se ti jen může líbiti, vše, co může uspokojiti tvou náklonnost, vše, co může tě učiniti šťastným: To vše jsem já, a jsem to v tak dokonalé míře, že to přesahuje nekonečně tvé myšlenky i tvé tužby. Proč mě tedy nemiluješ?"

II. Bůh nás miluje a chce, abychom i my ho milovali. Boha musíme milovati, poněvadž nás miluje. Láska budí lásku; kterak by tedy láska Boží k lidem nebudila lásku lidskou k Bohu? „Milujme Boha," praví svatý apoštol Jan, „neboť on první miloval nás."

Bůh nás miloval láskou, která ho přiměla, že obětoval za nás svého jednorozeného Syna. „Tak Bůh miloval svět," pravil Ježíš Kristus, „že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří nezahynul, nýbrž měl život věčný."[1])

A tento tak veliký i dobrý Bůh sklání se k nám, ucházeje se o vzájemnou lásku oním sladkým vyzváním: „Dej mi, synu, své srdce.[2])

Jsme mu dlužni lásku dětinnou. Či není naším nejlepším Otcem? Od něho jsme obdrželi své bytí; skrze něho jsme a jsme jen skrze něho. On nás stvořil podle obrazu svého; přijal nás za své dítky a chce, když k němu mluvíme, aby-

---

[1]) Jan, 3., 16. [2]) Přísl., 23., 26.

chom jej nazývali jménem Otče, jež jest duši tak sladké a tak vhodné vzbuditi něžnost.

Boha musíme milovati, poněvadž nám to uložil za povinnost. Uvážíme-li s jedné strany jeho velebnost a se strany druhé svou nízkost i svou bídu, neosmělili bychom se pozvednouti své srdce k tomuto svrchovanému králi, od něhož nás dělí nekonečná vzdálenost; avšak jednaje jako zákonodárce, přikazuje nám, abychom jej milovali, a staví takto právě v naší obavě před jeho nelibostí pohnutku, abychom mu přinesli v oběť své srdce, jinak bychom se mu znelíbili.

„Kdo jsi tedy, o Pane," volá svatý Augustin, „a co jsem já, že mi přikazuješ tebe milovati? Hrozíš mi velkými mukami, nebudu-li tě milovati; není to však, o můj Bože, největší ze všech muk tebe nemilovati?"

III. Řeholníci jsou zavázáni Bohu dokonalejší láskou. Jsou-li všichni lidé, jsou-li všichni křesťané povinni milovati Boha, čím více pak my, řeholníci, které miloval obzvláštní láskou, jimž uděluje tolikerých zvláštních milostí, které připouští k tak úzkému spojení s sebou a jimž projevuje tak přívětivou i tak velkomyslnou dobrotivost! Všechno v našem povolání nám připomíná velké přikázání lásky a nám jmenovitě jest řečeno: „Milujte Pána všichni svatí jeho."[1])

Nebylo by to vrcholem nevděku, kdybychom ho nemilovali vší nám možnou láskou? Kromě toho má naše srdce potřebu milovati, co jest nekonečné, a proto jediné Bůh je může uspokojiti. „Srdce mé," pravil svatý Augustin, „stvo-

---

[1]) Žalm 30., 24.

řeno jest pro tebe, o můj Bože, a neklidno bude, dokud nespočine v tobě."

Milovati Boha jest naším údělem zde na zemi, aby bylo našim údělem na věčnosti; proto jsme i trváme, toť podmínkou naší blaženosti; to jest ono nejdůležitější i nejnutnější, jak se vyslovuje svatý apoštol, píše Korintským: „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, lásky však neměl, byl bych jako měď, zvučící a jako zvonec znějící. A kdybych měl proroctví a znal všecka tajemství a veškerou vědu, a kdybych měl všecku víru, takže bych hory přenášel, lásky však kdybych neměl, ničím bych nebyl. A kdybych rozdal na pokrmy chudých veškeren statek svůj a vydal své tělo k spálení, lásky však kdybych neměl, nic by mi to neprospělo."[1])

Přispěj mi svou milostí, Pane; učiň, aby planul oheň božské lásky v mém srdci stále větším a větším žárem, až stráví i život můj a spojí mě s tebou věčným spojením.

Duchovní kytice. *„Naše láska k Bohu musí býti tak velká, že nemilujeme nic jiného, než Boha, anebo jen pro Boha."*

(90. rozj., 1.)

122. Pohnutky k milování Ježíše Krista.

Krátký obsah. **I. Ježíš Kristus jest náš Vykupitel i Prostředník; miluje nás a chce býti od nás milován.** Ježíš Kristus jest náš Pán, náš Král i náš Mistr, v němž nalézáme sílu, bohatství i život. Miloval nás láskou nejupřímnější i nejvelkomyslnější. Miloval nás a obmyl nás od našich hříchů svou krví. Proto mohl svatý Pavel vším právem zvolati: „Nemiluje-li někdo Pána našeho Ježíše Krista, buď proklet."

II. Ježíš Kristus jest svrchovaně láskyhodný při všech okolnostech svého života. Nemůžeme ho pozorovati a nebýti nabádáni jej milovati. V Betlemě, v Nazaretě, na březích jordánských, ve večeřadle, na Kalvarii, všude napsal svými slzami, skutky i svou krví vyzvání: „Milujte mne, darujte mi své srdce, zůstaňte v mé lásce." Zůstaneme necitelni k tomuto božskému vyzvání?

III. My, řeholníci, musíme Ježíše více milovati než obyčejní křesťané. Nám pravil Ježíš Kristus jako apoštolům: „Již více nenazývám vás služebníky... ale nazval jsem vás přáteli." Kdo jiný má milovati Ježíše Krista něžnou láskou, když ne my, řeholníci, které zahrnul svými dary a které vyvolil, aby ho učili znáti dítky, jež jsou jeho miláčky? O Ježíši, rozžehni v našich srdcích oheň své lásky.

Rozjímání.

Nemiluje-li někdo Pána našeho Ježíše Krista, buď proklet! (I. Kor., 16., 22.)

I. Ježíš Kristus jest náš Vykupitel i Prostředník; miluje nás a chce býti od nás milován. Ježíš Kristus jest Bůh, nekonečně dokonalý, mající krásu, dobrotu, moudrost i slávu v její podstatě i plnosti. Jest naším Pánem, Králem i Mistrem, v němž nalézáme sílu, bohatství, vědu i život. Jest naším Vykupitelem, jenž nás

vysvobodil z otroctví ďáblova. Jest lékařem, jenž léčí naše nemoci, přítelem, jenž stírá naše slzy, pastýřem, jenž nás chrání, a vůdcem, jenž nás provází. Jest naším bratrem, ženichem našich duší, naším ochráncem i pomocníkem. V jeho božské osobě jsou sloučena všechna práva na naši lásku.

Ježíš Kristus nás miloval nejupřímnější, nejněžnější, nejvroucnější, nejvelkomyslnější a nejvytrvalejší láskou. Miloval nás i tehdy, když jsme byli jeho nepřáteli. Miloval nás napřed, aniž mohlo něco s naší strany nakloniti jeho srdce k nám. Miloval nás nejen slovy, nýbrž i skutky, jejichž vznešenost nám nic nemůže učiniti pochopitelnou. Miloval nás nekonečně více, nežli může i ta nejněžnější matka milovati své dítě. Miloval nás tak velkou láskou, že rozum náš zůstává státi, pokouší-li se změřiti její rozsah.

Zdaž nemiluje otrok toho, jenž ho vysvobodil? Milujme tedy Ježíše, jenž se stal naším osvoboditelem; Ježíše, o němž praví apoštol: „Zamiloval mě a sebe sama vydal za mne;“[1]) Ježíše, o němž jest psáno: „Kníže králů pozemských, jenž nás miluje a nás obmyl od hříchů našich krví svou.“[2]) „Z toho jsme poznali lásku Boží, že on položil svůj život za nás.“[3]) „Když jsme byli ještě hříšníky, zemřel Kristus za nás.“[4])

Abychom pochopili jeho lásku k nám, musili bychom pochopiti věčnou lásku, kterou chová Otec nebeský k němu; neboť pravil k svým apoštolům: „Jako mne miloval Otec, i já jsem miloval vás.“[5])

---

[1]) Gal., 2, 20. [2]) Apokal., 1, 5. [3]) I. Jan, 3, 16. [4]) Řím., 5, 8. [5]) Jan, 15, 9.

Jak mohl právem říci tedy svatý Pavel: „Nemiluje-li někdo Pána našeho Ježíše Krista, buď proklet!"

Ježíš Kristus jest božský Emanuel, přišedší na tento svět, aby si získal naši lásku. On jest nejkrásnější ze všech synů lidských; jeho roztomilost byla vždy blažeností velkých duší na zemi a jest nekonečnou blažeností v nebi nejsvětější Panny, andělů i svatých; ano, jest i blažeností samého jeho Otce, jenž pravil: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo."[1])

II. Ježíš Kristus jest svrchovaně láskyhodný při všech okolnostech svého života. Při které okolnosti jeho života mohli bychom jej pozorovati a nebýti nabádání ho milovati? Chlév betlemský, dílna nazaretská, břehy jordanské, ulice jerusalemské, večeřadlo, Kalvarie, zdaž nenapsal všude, kde se zdržoval, svými slzami, skutky i svou krví vyzvání: Milujte mě, darujte mi své srdce, „zůstaňte v lásce mé."[2]) Kterak lze patřiti na něho jako na nemluvňátko v chudých jeslích, jež byly první jeho kolébkou, a nevěnovati mu k poctě svého srdce! Kterak bychom neměli vniknouti do ducha slov Církve svaté: „Obejměme zbožně tohoto Boha, jenž se stal pro nás chudým a leží na slámě! Když on nás takto miluje, mohli bychom ho nemilovati?"[3]) Jeho láska k nám jeví se ještě větší ve večeřadle, kde nám dává vlastníma rukama své tělo i svou krev za pokrm našich duší a za obětní dar naší oběti, a na Kalvarii, kde snáší za nás všechnu potupu i všechny bolesti.

---

[1]) Mat., 3, 7. [2]) Jan, 15, 9. [3]) Církevní hodinky vánoční.

Který křesťan by neproléval slz, když patří na tohoto Krále králů, jenž místo nás trpí trest, kterého jsme my zasloužili, rozpiatého na obětním dřevě, trpícího na svém těle i na své duši všechny muky, aby přetrhl naše okovy a přivedl nás ke svobodě dítek Božích!

Ježíš Kristus nám zabezpečuje všechna dobra milosti a slávy podle slov, která pravil svým učedníkům: „Můj Otec sám miluje vás, protože vy jste milovali mne a uvěřili jste, že jsem já vyšel od Boha;“[1]) a podle slov k Bohu Otci: „Otče, chci, aby kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal.“[2])

Oslavujme jeho lásku, volajíce s Církví svatou: „Pějme hymny Spasiteli, králi svému. Láska jeho stávajíc se služebnicí jeho oběti, obětuje za nás, kteří jsme údy jeho životodárného těla.“[3]) „Stvořiteli nebes, věčné světlo věřících, Spasiteli všeho lidu, abys neviděl zahynouti pokolení lidské v osidlech ďáblových, poslouchal jsi jen své lásky a stal jsi se lékem, který nás má uzdraviti.“[4])

Láska Ježíšova „žár jest ohně, plamenů, spousty vod té síly nemají, by ji uhasily,“[5]) nic jí nemohlo zadržeti, ona všechno překonala; jest to mnoho býti vděčen za ni vší láskou, které jest naše ubohé srdce schopno?

III. My, řeholníci, musíme Ježíše Krista více milovati než obyčejní křesťané. Na nás řeholníky vztahují se jmenovitě slova, která pravil božský Spasitel apoštolům: „Již vás nenazý-

---

[1]) Jan, 16, 27. [2]) Jan, 17, 24. [3]) Hymna nešporní na Bílou neděli. [4]) Hymna adventní. [5]) Velepíseň, 8, 7.

vám služebníky... ale nazval jsem vás přáteli."[1]) Také máme moci říci: „Láska Kristova nás pudí."[2]) Kdo jej tedy bude milovati zvláštní láskou, když ne my, neboť nás zahrnul svými dary? „Přilněte jen k Ježíši Kristu, k jeho učení a k jeho zásadám," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „poněvadž vám prokázal čest, vyvoliv vás z tak mnohých jiných, abyste jej zvěstovali dětem, které jsou jeho miláčky."[3])

„Buďte ujištěni, že se nestanete opravdově učedníky Kristovými, než když ho budete milovati a když se budete snažiti všechno trpěti pro jeho svatou lásku."[4])

„Svou velkou lásku, kterou chováte k Ježíši Kristu, musíte projevovati tím, že se bedlivě snažíte rozmlouvati s ním při rozjímání a toužíce přijímati jej v eucharistii."[5])

O Ježíši, rozněť v mém srdci oheň své lásky a učiň, aby se v něm uchovával a vzrůstal, až po svém dokonání stane se mi nárokem k připuštění do města věčné lásky.

Duchovní kytice. *„Milujete-li náležitě Ježíše, budete se vší možnou pečlivostí dbáti, abyste vštípili jeho svatou lásku do srdce dítek, které vzděláváte, aby se staly učedníky jeho."*

(102. rozj., 2.)

---

[1]) Jan, 15, 15. [2]) II. Kor., 5, 14. [3]) 167. rozj., 2. [4]) 102. rozj., 3. [5]) 144. rozj., 3.

123. Cvičba v lásce k Ježíši Kristu.

Krátký obsah. **I. Abychom milovali Pána našeho Ježíše Krista, musíme často na něho mysliti a často o něm mluviti.** Láska k Pánu našemu není planým citem, ona se jeví činy. Ti, kdo milují Ježíše Krista, myslívají na něho, sytí svého ducha i své srdce jeho tak sladkou i spasitelnou vzpomínkou; rádi o něm mluví; jméno jeho přichází jako samo sebou na jejich rty. Mějme ve všem na zřeteli jen Ježíše.

II. Abychom milovali Pána našeho Ježíše Krista, musíme trpěti ve spojení s ním. Vědouce, že oheň lásky se udržuje dřevem obětí, proto ti, kdož milují Ježíše Krista, neváhají zříci se všeho i sebe samých pro toho, jemuž se chtějí zalíbiti. Následujme Ježíše cestou kříže a radujme se, staneme-li se účastnými utrpení božského Spasitele.

III. Abychom milovali Pána našeho, musíme se varovati všeho, co se mu nelíbí Ti, kdož milují Ježíše Krista, obávají se nade všechno znelíbiti se mu; zachovávají jeho slovo a řídí své chování podle zásad jeho svatého evangelia: „Budete-li zachovávati přikázání má, zůstanete v lásce mé.“ Jejich láska činí jim snadným, co jest obtížné, a příjemným, co jest odporné. Hledejme jediné uznání a zalíbení Pána našeho.

Rozjímání.

Milujete-li mě, přikázání má zachovávejte. (Jan, 14., 15.)

I. Abychom Ježíše Krista, Pána našeho, milovali musíme často na něho mysliti a často o něm mluviti. Ti, kteří milují Ježíše Krista, myslívají na něho téměř zcela přirozeně; při každé příležitosti si na něho s radostí vzpomínají; sytí svého ducha i své srdce sladkou i spasitelnou vzpomínkou na něho; jejich nejmilejším zaměstnáním jest zkoumati jeho velikost, jeho ctnosti a jeho díla i rozjímati o nich. Aby ho následovali, pozorují jej v jeho tajemstvích

v Betlemě, v Nazaretě, ve večeřadle, na Kalvarii a mnohem více ještě ve svatostáncích, kde ho zdržuje jeho láska.

Kdož milují Ježíše, pátrají po něm ve všem, mají jej na zřeteli při všem, co podnikají, co si umiňují, především pak jeho slávu i zřízení jeho království. Radují se z toho, co mu působí radost, a kormoutí se nad tím, co zarmucuje jeho božské Srdce. Zasvěcují mu všechny své náklonnosti a usilují o to, aby žili s ním v nejužším spojení. Praví mu jako svatá Gertruda: „O Králi králů, nejmilejší Ježíši, jelikož jsi životem mé duše, kéž srdce mé jest tedy v souladu se Srdcem tvým, milující jak ono a planoucí vroucností tvé lásky; kéž odumře i stane se necitelným ke každé náklonnosti, na které bys neměl podílu. Ty jsi, o Ježíši, mým zalíbením. To však jest málo dávati tobě přednost přede všemi tvory. Pro tebe se zříkám každé rozkoše, pro tebe půjdu vstříc všem nebezpečenstvím. Chci míti ve všem jen tebe na zřeteli, neboť hledám jen tvého uznání a tvého zalíbení."

Ti, kteří milují Ježíše, mluví rádi o něm. Jméno Ježíš přichází jako samo sebou na jejich rty; každá rozmluva, každé dílo, v němž není tohoto svatého jména, jest jim lhostejno. Neradi hovoří o záležitostech světských, za to jediné o těch, které jim připomínají božského Mistra, a které je mohou nabádati milovati ho ještě větší láskou a sloužiti mu s větší věrností.

II. Abychom milovali Pána našeho Ježíše Krista, musíme trpěti ve spojení s ním. Kráčeti v lásce k Ježíši Kristu znamená kráčeti v utrpení a trpěti pro Ježíše znamená vzrůstati

v jeho lásce. Přátelé Ježíšovi zůstávají mu věrni v době duchovní vyprahlosti jako v době útěchy. A poněvadž oheň lásky bývá udržován dřívím obětí, neváhají zříci se všeho i sebe samých pro toho, jemuž jediné se chtějí zalíbiti. Se vší upřímností své duše vysílají k němu modlitbu řeholní společnosti: „Ty si žádáš, drahý Ježíši, abych tě miloval, ale jelikož je třeba, abych, mám-li se ti zalíbiti, vedl život podobný životu, jejž ty jsi vedl na zemi, uděl mi milost, abych žil skutečně podle vzoru tvého svatého života a abych tě následoval v utrpení tvém, abych věčně a nerozlučně s tebou byl spojen.“[1])

Přátelé Ježíšovi pochopují výrok Následování Krista: „Lásce bez bolesti nelze kvésti. Kdo není odhodlán vše trpěti a odevzdati se ve vůli osobě milované, ten nezaslouží názvu milovníka.“[2])

„Budete-li míti nějaký zármutek,“ praví náš svatý zakladatel, „spojte se s trpícím Spasitelem, jako byste byli údy jeho a zamilujte si jeho kříž; toto spojení a tato láska osladí vám vaše utrpení a učiní vám je snesitelnějšími.“[3])

„Jste právě tak ochotni následovati Ježíše Krista na Kalvarii jako na horu Tábor? I většina těch, kteří se domněle věnovali Bohu, chtěli by rádi míti účast na útěchách Kristových, ale málo jest jich, kteří jsou ochotní zúčastniti se jeho utrpení; k tomu nás však právě nabádá svatý Petr slovy: „Radujte se, máte-li podíl na utrpení Ježíše Krista, a kéž jest to hlavní příčinou vaší radosti.“

---

[1]) Večerní modlitba. [2]) Kn. III., 5, 7 a 8. [3]) 165. rozj., 2.

„Kterak bychom se osmělili hledati jiné cesty, abychom se mohli zalíbiti Bohu, jej ctili a přinesli mu oběť jemu milou, než tuto blaženou cestu kříže, když k uctění svého Otce náš Spasitel sám nebyl ani hodiny bez utrpení a když není ani jediného světce, jenž by nebyl míval hoře a kříž na tomto světě.“[1])

III. Abychom milovali Pána našeho, musíme se varovati všeho co se mu nelíbí. Přátelé Ježíšovi obávají se přede vším jiným znelíbiti se mu. Zvláště si umiňují státi se víc a více milými jeho očím. Váží si jen toho, co je může spojiti s jejich miláčkem, a nenávidí všeho, co se snaží odloučiti je od něho. Potlačují hned v počátcích každou příliš lidskou náklonnost a ať jsou pokušení ďáblova jakákoli, vzbuzují v nich jen nejrychlejší i nejráznější odpírání jim.

Kdož chtějí Ježíše milovati, zachovávají jeho slovo i jeho přikázání a podle stavu, jemuž se věnovali, kráčejí i cestou rad jeho. Řídí se výrokem, který pronesla jeho svatá ústa: „Kdo má přikázání moje a je zachovává, ten mě miluje. Kdo však miluje mne, bude milován od Otce mého, i já budu jej milovati.“[2]) „Budete-li zachovávati přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachovával přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho.“[3])

Neomezujíce se jen na to, co jest povinností, nezanedbávají ničeho, o čem vědí, že jest Kristu milým. Láska jejich činí jim snadným, co jest obtížné, sladkým, co jest hořké, příjemným, co jest odporné. Podnikají velké věci a považují je

---

[1]) 165. rozj., 3. [2]) Jan, 14, 21. [3]) Jan, 15, 10.

za nepatrné; konají mnoho a přece se domnívají, že konají málo. Překonávají rádi veškeren odpor přirozenosti, všechno odpírání sebelásky a ostatních náruživostí.

Bože Spasiteli, jenž jsi přinesl na zemi oheň lásky, snažně tě prosím, račiž jej roznítiti v mém srdci. Učiň milostí svou, abych tě zde na zemi miloval vší možnou láskou. Abych tě miloval, jako tě milovali svatí, kteří přinášeli pro tebe největší oběti. „Slav tě hlas můj v každé době, mrav můj podobej se tobě, duch můj zamiluj si v tobě nyní, i když budu v hrobě.“[1])

Duchovní kytice. *„Buďte přesvědčeni, že se nestanete opravdovými učedníky Ježíšovými, než budete-li ho milovati a snažiti se všecko trpěti pro jeho lásku.“*

(102. rozj., 3.)

---

[1]) Chvalozpěv Jesu, rex admirabilis.

124. Výtečnost lásky k bližnímu.

Krátký obsah. **I. Lásku k bližnímu, ctnost původu božského.** Láska k bližnímu pochází od Boha jako ze svého zřídla, jak tomu učí svatý apoštol Jan slovy: „Miláčkové, milujme se vespolek, neboť láska jest z Boha.“ Křesťanská láska k bližnímu jest paprskem Srdce Božího pronikající a oživující naše srdce. Jest nebeským darem zemi. Milujíce bližního, milujeme Ježíše Krista.

II. Láska k bližnímu jest jakoby základem křesťanství Láska jest význačná ctnost Kristova a musí také vyznačovati ty, kdož jeho jsou; neboť pravil: „Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ Láska, vyprýštivši ze Srdce Ježíšova jako řeka života, rozlila se po veškerém světě působíc tu velké věci. Konejme s radostí skutky lásky k bližnímu.

III. Co musíme činiti, abychom ji dosáhli, ji uchovali a v sobě rozmnožovali. Kéž jest láska k bližnímu naší zamilovanou ctností. Važme si jí a hleďme se jí skvíti v celém svém chování. Konejme s radostí skutky lásky. Láska jest pokladem pokladů; neváhejme obětovati vše k jejímu udržení i zdokonalení. Svatí se cvičili s rekovností v lásce k bližnímu.

Rozjímání.

Toto jest mé přikázání, abyste se milovali vespolek. (Jan, 15, 12.)

I. Láska k bližnímu jest ctnost božského původu. Přikázání lásky k bližnímu bylo dáno Bohem od počátku světa a bylo obnoveno Ježíšem Kristem v témž okamžiku, kdy ustanovil tento božský Spasitel svátost své lásky a chystal se zemříti. Svým učedníkům pravil s nevýslovnou něžností: „Synáčkové, ještě maličko jsem s vámi. Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás.“[1])

[1]) Jan, 13, 33 a 34.

Křesťanská láska k bližnímu pochází od Boha jako ze svého zřídla. Svatý Jan píše: „Miláčkové, milujme se vespolek, neboť láska jest z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se zrodil a zná Boha. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, neboť Bůh jest láska.“[1])

Člověk jest tak sobecký, že jest třeba působení milosti a Ducha lásky, aby obrátil srdce své k bližnímu s úmysly nezištnými. Křesťanská láska k bližnímu jest vlastně Bůh, milující člověka člověkem, toť Ježíš Kristus, neustávající prokazovati po všechny věky lidem svými učedníky svou něžnost i svá dobrodiní; toť Duch svatý, spojující srdcem dítky Církve a nahražující v nás sebelásku čistými i šlechetnými náklonnostmi lásky k našim bratřím.

Křesťanská láska k bližnímu jest paprsek ze Srdce Božího, pronikající i oživující naše srdce. Jest to nebeský dar zemi; jest to rajská květina, přesazená Synem Božím na místo našeho vyhnanství, aby nám tu dal okoušeti něco ze slastí nebeské vlasti.

Přicházejíc od Boha jako ze svého zřídla, povznáší se křesťanská láska k bližnímu opět k Bohu jako ke svému předmětu a cíli. Učíc nás milovati člověka vzhledem na Boha nebo na Ježíše Krista, učí nás milovati v člověku Boha a Ježíše Krista podle slov božského Mistra: „Co jste učinili jednomu z nejmenších bratří mých, mně jste učinili.“[2]) „Milujeme-li věřící, kteří jsou údy Kristovými, milujeme Ježíše Krista,“ dí svatý Augustin.

Křesťanská láska k bližnímu jest též božskou

---

[1]) I. Jan, 4, 7 a 8. [2]) Mat., 25, 40.

ve svém vzoru. Podle samého evangelia máme se vzájemně milovati jako se milují tři osoby nejsvětější Trojice, jak nás miloval Ježíš Kristus a jak nás dále miluje nebeský Otec. Zdaž nepravil božský Spasitel ve své modlitbě: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jakož i my.“[1]) Nepravil svým apoštolům: „Toto jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás?“[2]) Svatý apoštol Jan, nabádaje věřící k lásce, psal: „Vizte, jakou lásku Otec nám prokázal.“[3]) A tak se stále staví Srdce Boží za vzor našemu srdci k následování.

II. Tato ctnost jest jakoby základ křesťanství. Ježíš Kristus, mluvě o přikázání lásky praví: „Toto jest mé přikázání,“ aby nám dal na srozuměnou, že láska jest jmenovitě jeho ctností, ctností to, kterou chce především založiti království v duších; která jej samého vyznačuje a která má vyznačovati všechny, kdož jsou jeho: „Po tom poznají všickni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“[4])

Ano, staví ji i na týž stupeň jako lásku k Bohu. Když byl připomenul přikázání lásky k Bohu a pravil: „To jest největší a první přikázání,“ dodává: „Druhé pak jest podobné jemu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“[5]) Z evangelia poznáváme, že rozsudek v den soudný klade důraz jen na skutky lásky k bližnímu. Dobrým řekne: „Pojďte požehnaní Otce mého, neboť jsem lačněl a dali jste mi jísti, žíznil jsem a dali jste

---

[1]) Jan, 17, 11. [2]) Jan, 15, 12. [3]) I. Jan, 3, 1. [4]) Jan, 13, 35. [5]) Mat., 22, 38 a 39.

mi píti..."[1]) zlé pak zavrhne, poněvadž neplnili těchto povinností.

Křesťanská láska k bližnímu jest zamilovaná ctnost všech pravých služebníků Kristových. S jakou to rekovností ji cvičili svatí! Ode dne, kdy vytryskla ze Srdce Ježíšova jako řeka života, kdo by mohl vypočítati zmužilé činy, které vnukla, oběti, k nimž sílila, ústavy, které založila, útulky, které otevřela opuštěným dětem, chorobě, chudobě i utrpení? Kdo vysloví mdloby i zoufání, jež předešla, rozdvojení, která usmířila, slzy, které osušila, bídy všeho druhu, jimž pomohla?

Láska k bližnímu jest opravdově základem křesťanství a jistým znakem, že jsme proniknuti duchem Kristovým, jest vznešeným obsahem evangelické mravouky. Svatý Jan dí: „Kdo miluje bratra svého, zůstává ve světle."[2]) „My víme, že jsme přešli ze smrti do života, neboť milujeme bratry."[3]) Svatý apoštol Pavel psal v témž smyslu: „Všechen zákon se naplňuje jedním přikázáním, tím totiž: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého."[4])

III. Co musíme činiti, abychom jí dosáhli, ji v sobě uchovali a rozmnožili. Abychom mohli udržeti svornost v řeholní společnosti, musíme, jak nám praví náš svatý zakladatel, snášeti s laskavostí chyby jednoho každého, to jest, býti ochotni k shovívavosti k jiným, jako chceme, aby jiní byli shovívaví s námi." Tichostí bývá zachována svornost bratrská. Kéž jest tedy křesťanská láska k bližnímu naší zamilovanou ctno-

---

[1]) Mat., 25, 34—36. [2]) I. Jan, 2, 10. [3]) I. Jan, 3, 14. [4]) Galat., 5, 14.

stí. Važme si jí a dávejme ji najevo celým svým chováním.

Konejme s radostí skutky křesťanské lásky k bližnímu, jsouce pozorni k potřebám bližního, snažíce se přispěti mu s ochotou, ukazujíce při každé příležitosti, že rádi prokazujeme služby.

Varujme se pečlivě všeho, co by mohlo zarmoutiti naše spolubratry, a všeho, co by mohlo zeslabiti svornost, která má mezi námi panovati. Jednejme jako úplně přesvědčeni, že láska k bližnímu jest pokladem pokladů jak pro nás osobně, tak i pro náš institut i pro řeholní obec a neváhejme obětovati vše, aby mohla býti udržována i zdokonalována.

O božské Srdce Ježíšovo, učiň milostí svou, abychom opravdově milovali bližního jako sebe samy z pohnutek nadpřirozených a abychom, jednajíce vždy na popud této lásky, zasloužili si, aby bylo s námi naloženo s milosrdenstvím v den spravedlnosti, kdy budeš jednati s námi tak, jako jsme my jednali se svými spolubratry.

Duchovní kytice. *„Snažte se, aby bylo mezi vámi hojně lásky a pokory; to vám získá milosti a požehnání Boží."*

(Sv. J. Kř. z La Salle. Dopisy.)

125. Pohnutky lásky k bližnímu.

Krátký obsah. **I. Všichni lidé jsou dítkami Božími, a Bůh nám přikazuje, abychom je milovali.** Všichni lidé jsou jako my dítkami Božími, určeni míti podíl na dědictví Božím. Musíme je tedy milovati, neboť Ježíš Kristus pravil: „Toto jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek.“ „Buďte následovníky Božími,“ dí svatý Pavel, „jako dítky milé a žijte v lásce, jakož i Kristus miloval nás a vydal sebe sama za nás.“

II. Naši bližní jsou našimi bratry. Jako my, praví i oni ve své modlitbě: „Otče náš, jenž jsi na nebesích;“ jako my, přicházejí i oni zasednouti k eucharistickému stolu. „Žádný, kdo nemiluje bratra svého,“ praví svatý Jan, „není z Boha.“ „Řekne-li někdo „Miluji Boha“ a nenávidí-li bratra svého, jest lhář.“

III. Největší zájmy naší duše jsou spojeny se skutky lásky k bližnímu. Chceme, aby nás Bůh miloval, pomáhal nám svou milostí, odpustil nám naše proviny a připustil nás k účastenství na své blaženosti. K tomu jest účinná láska k bližnímu nevyhnutelnou podmínkou, neboť jest psáno: „Jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno.“ Připomeňme si, že „láska přikrývá množství hříchů“.

Rozjímání

Miláčkové, jestliže takto Bůh nás miloval, i my máme milovati se vespolek. (1. Jan, 4, 11.)

I. Náš bližní jest dítkem Božím a Bůh nám přikazuje, abychom jej milovali. Máme milovati svého bližního, jenž jest dítkem Božím jako my, a určen míti podíl na jeho dědictví. On jest se strany Boží předmětem oné lásky, která se projevila i obětí kalvarskou; „neboť,“ praví Ježíš Kristus, „tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.“[1])

---

[1]) Jan, 3, 16.

Kdo však miluje otce, miluje i jeho dítky. Proto musíme milovati svého bližního, jinak bychom dávali najevo, že není lásky Boží v nás.

Boha musíme poslouchati, nuže, Bůh nám přikazuje, bychom milovali bližního jako sebe samého. Boha musíme následovati; Bůh ale miluje všechny lidi takovou láskou, že jí ani serafové chápati nemohou.

Ježíš Kristus, zákonodárce náš, staví lásku k bližnímu na roveň lásce k Bohu: „Toto jest mé přikázání, abyste se milovali, jako jsem já miloval vás;“[1]) a při rozsudku v den soudný klade důraz takřka jen na lásku k bližnímu.

Musíme následovati Ježíše Krista; jakým leskem září na něm láska k lidem a jmenovitě k těm nejnešťastnějším! Kráčejme v jeho stopách, jak nás k tomu vybízí miláček Páně: „Z toho jsme poznali lásku Boží, že On položil svůj život za nás; také my máme za bratry život položiti. Dítky, nemilujme slovem, ani jazykem, nýbrž skutkem a v pravdě.“[2]) „Miláčkové, jestliže takto Bůh nás miloval, i my máme milovati se vespolek;“[3]) a jak nás nabádá k tomu svatý Pavel: „Buďte následovníky Božími jako dítky milé a žijte v lásce, jakož i Kristus miloval nás a vydal sebe sama za nás.“[4])

II. Bližní jest naším bratrem. Bližní, podle přirozenosti náš bratr, jest jako my synem Adamovým. Proto máme míti k němu týž šlechetný cit, jenž víže srdce všech lidí, čině z nich tutéž rodinu.

---

[1]) Jan, 15, 12. [2]) I. Jan, 3, 16 a 18. [3]) I. Jan, 4, 11. [4]) Efes., 5, 1 a 3.

Je-li křesťanem, jest kromě toho naším bratrem i v řádu milosti a jako my, přijatým synem Božím; jako my, praví i on ve své modlitbě: „Otče náš, jenž jsi na nebesích;“ zasedá s námi k eucharistickému stolu, hostině to jednoty a lásky velké rodiny křesťanské; Bůh lásky, jenž přišel na zemi, aby spojil, co bylo rozdvojeno, tiskne jej jako nás na své Srdce, planoucí ohněm jeho lásky.

„Kdo nemiluje bratra svého,“ praví svatý apoštol Jan, „není z Boha.“ „Kdo má statek toho světa a vidí bratra svého, an trpí nouzi, a zavře před ním srdce své, kterak láska Boží zůstává v něm?“ „Řekne-li někdo: „Miluji Boha“ a nenávidí-li bratra svého, jest lhář; neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí? A toto přikázání máme od Boha, aby ten, kdo miluje Boha, miloval též bratra svého.“[1])

Tato láska nejen že nás uchovává před chladností, lhostejností a antipatií, ona nás také spojuje tak úzce s bližním, jako jsou spojeny vespolek údy našeho těla. „Vy, kteří jste někdy byli daleko,“ praví apoštol, „v Kristu Ježíši jste se sblížili, a to v krvi Kristově. Neboť on jest pokojem naším, který ze dvou učinil jedno, a to tím, že zbořil stěnu ohrady, která byla mezi nimi, zdroj to nepřátelství, usmrtiv nepřátelství na sobě samém.“[2])

III. Největší zájmy naší duše jsou spojeny se skutky lásky k bližnímu. Blaho naší duše a povinnost milovati bližního jsou vespolek

---

[1]) I. Jan, 3, 10—17; 4, 20 a 21. [2]) Efes., 2, 13, 14 a 16.

sloučeny, neboť Bůh bude s námi jednati tak, jako my jednáme s bližním.[1]) Chceme-li, aby nás Bůh miloval, nám pomáhal svou milostí, odpustil nám naše proviny a dovolil nám státi se účastnými jeho blaženosti, cvičme se v lásce k bližnímu, jež jest k tomu nevyhnutelnou podmínkou. „Odpouštějte a bude vám odpuštěno.“[2]) „Předem mějte vytrvalou lásku k sobě vespolek, neboť láska přikrývá množství hříchů.“[3])

Láska k bližnímu jest nám počátkem nebeských zásluh, s ní stává se i ta nejnepatrnější i nejobyčejnější věc velmi prospěšnou. Kromě toho jest láska k bližnímu hojným zdrojem míru i uspokojení.

Nedostatek lásky přivádí naopak smutek i výčitky svědomí; působí, že ztrácíme duševní klid, přerušuje důvěrnost našich styků s Ježíšem Kristem, škodí našim duchovním cvičením a činí naše svatá přijímání méně vroucími.

Božský Ježíši, ty jsi nazval „svým přikázáním“ přikázání lásky k bližnímu, dejž, abych je zachovával s naprostou věrností, abych slouže ti ve svých bratřích, uslyšel z úst tvých milosrdný rozsudek: „Pojď, požehnaný Otce mého, a vládni královstvím, připraveným tobě.“

Duchovní kytice. *„Drahocennou věcí jest svornost v řeholní obci. Ztratí-li se, ztrácí se všechno. Proto ji pečlivě uchovávejte, chcete-li, aby se vaše řeholní obec udržela.“*

(91. rozj. 2.)

---

[1]) Mat., 7, 2. [2]) Luk., 6, 37. [3]) I. Petr., 4, 8.

126. Pohnutky k lásce bratrské.

Krátký obsah. **I. Spolubratří jsou dítkami Božími a bratry Kristovými.** Musíme milovati bližního jako sebe samého; kdo však jest více naším bližním než naši spolubratří? Jsou obrazem Božím, nacházejícím se před námi, živými jeho chrámy, ozdobeni krásou jeho milosti. Jsou bratry Kristovými. Tvoříce řeholní obec, musíme míti jako svatá Rodina jen jedno srdce.

II. Naše pravidla ukládají nám naléhavou povinnost milovati naše bratry. Bratří, tak jest tam naznačeno, chovejtež srdečnou náklonnost vespolek. Dávejtež ve všem přednost svým Bratřím před sebou. „Láska bratrská zůstávejž ve vás" dí svatý Pavel, a náš svatý zakladatel nám před svou smrtí opakuje: „Doporučuji všem Bratřím, by měli vespolek největší svornost." Řidme se věrně tímto napomenutím.

III. Velké užitky bratrské lásky. Přináší s sebou nejsladší radosti, zabezpečuje dobrý úspěch našeho díla. Zdaž nepraví Duch svatý v Písmě svatém: „Bratr podporován bratrem, jest jako město pevné." Bratrské svornosti uděluje Bůh požehnání a život věčný. Bez lásky nesloužilo by nám vše, co dobrého činíme, k ničemu.

Rozjímání.

To je ta zvěst abychom se milovali. (I. Jan, 3, 11.)

I. Spolubratří jsou dítkami Božími a bratry Kristovými. Jako členové téže kongregace musíme se vespolek milovati nejoddanější láskou. Máme bližního milovati jako sebe samého, kdo však jest více naším bližním nežli naši spolubratří? Jako milované dítky Boží jsou jeho obrazem, nacházejícím se před námi, jsou jeho živými chrámy, v nichž má zcela zvláštní zalíbení, jsou jeho služebníky, vyvolenými z mnohých a určeni učiti jej znáti, milovati i oslavovati na zemi.

Naši Bratří jsou zvláště bratry Kristovými, neboť řekl: „Kdokoli činí vůli Otce mého v nebesích, ten jest mi bratrem i sestrou i matkou,“[1]) a jménem „bratří“ nazývá všechny své učedníky.[2]) Svým řeholním povoláním jsou údy jeho mystického těla, které jsou Srdci jeho nejblíže. Jako milovaným dítkám Církve, uděluje jim Církev velkou část svých duchovních pokladů, přidružuje je k svému spasitelnému poslání a svěřuje jim, co má nejdražšího, dítky a mládež.

Ježíš Kristus pravil: „Po tom poznají všickni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“[3]) Řeholní obec má býti svatyní lásky, obrazem svatého domu nazaretského, kde Ježíš, Maria i Josef činili jen jedno srdce, anebo dále obrazem nebeského Jerusalema, kde andělé i vyvolení se vespolek milují, neochabující láskou.

II. Naše pravidla ukládají nám naléhavou povinnost milovati naše Bratry. „Bratří, mějtež srdečnou náklonnost jedni k druhým, nedávejtež však ni jedinému žádného znamení nebo důkazu zvláštní náklonnosti z úcty před Pánem naším, kterého mají stejně uctívati, jako jim oduševněné a žijící jeho duchem.“[4])

„Nemluvtež nikdy o svých Bratřích než z nutnosti; neříkejte o nich než dobré a nehovořte o nich než s vážností a s velkou uctivostí. Při každé příležitosti a jmenovitě jsou-li nuceni mluviti s osobami mimo dům řeholní, dosvědčujtež všemi způsoby zevnějších znaků úctu, vážnost a upřímnou, opravdovou i srdečnou svornost, kterou mají se svými Bratry; a nedávejtež nikdy

---

[1]) Mat., 12, 50. [2]) Jan, 20, 17. [3]) Jan, 13, 35. [4]) Pravidla, 13, 1.

znáti ani svými posunky, ani svými slovy, že mají mrzutost s některým z nich."[1]) Řeholní obec musí napodobiti život prvních křesťanů, který se takto v Církvi zvěčňuje. Tito první věřící však byli jen jedno srdce a jedna duše,[2]) a pohané naplněni obdivem, zvolali: „Vizte, kterak se milují!"

Žíti bez lásky ke svým Bratřím znamená státi se lhářem svých řeholních zásad, jež nám dávají poznávati v nich Ježíše Krista samého; znamená prohřešovati se proti našim pravidlům, neboť tato nám ukládají milovati je s nejoddanější náklonností. Náš svatý zakladatel připomíná nám tak přečasto výrok svatého apoštola: „Láska bratrská zůstávej mezi vámi."[3]) Druhé přikázání naší společnosti nám poroučí, bychom milovali všecky své Bratry povždy a srdečně.

III. Velké užitky bratrské lásky. Bratrská láska, čestná i prospěšná, dosvědčuje, že milost Boží působí v nás a že jsme pod vlivem Ducha svatého, jehož plodem jest; tu podle přání obvyklého v naší společnosti, žije Ježíš v našich srdcích a činí ze všech jen srdce jedno, konečně dosáhneme účinků oné prosby: „Uděl nám Ježíši, Spasiteli můj, sjednocenosti, o kterou jsi pro nás před svou smrtí prosil věčného Otce svého."

Láska bratrská přináší s sebou nejsladší radosti a jest největším naším přispěním, abychom mohli se udržeti ve svém povolání, zvítěziti nad nepřáteli spasení a zabezpečiti dobrý úspěch našeho díla. Svornost působí sílu a Duch svatý dí:

---

[1]) Pravidla, 13, 12 a 13. [2]) Skut. ap., 4, 32. [3]) Žid., 13, 1.

„Bratr, kterému bratr pomáhá, jest jako pevnost.“[1])

Řeholní život má ovšem svá utrpení, jak je však ulehčuje láska i dobrá shoda! Chovejme tedy ke svým Bratřím a zvláště k trpícím největší něžnost. „Svornost v řeholní obci toť drahokam,“ praví náš svatý zakladatel, „ztratí-li se, ztrácíme všechno; proto ji uchovávejte pečlivě, chcete-li, aby se vaše řeholní obec udržela.“[2])

Božský Spasiteli, milostí našeho povolání, učinil jsi nás členy téže řeholní společnosti; uděl nám, abychom byli vždy sjednoceni myslí i srdcem, aby panovala mezi námi nejdokonalejší láska a uskutečnila se na nás slova královského proroka: „Hle, jak je to dobré a utěšené, přebývají-li bratří svorně. Je to jako vonný olej... jako hermonská rosa... tam udílí Pán požehnání a život na věčné časy.“[3])

Duchovní kytice. *„Láska jest jednou z věcí, na které musí vám nejvíce záležeti, neboť, jak dí svatý Pavel, „nebudete-li míti lásky, vše, co dobrého vykonáte, nebude vám sloužiti k ničemu.“*

(65. rozj. 1.)

---

[1]) Přísl., 18, 19. [2]) 91. rozj., 2. [3]) Žalm, 132., 1—3.

127. Vlastnosti bratrské lásky.

Krátký obsah. **I. Láska bratrská musí následovati lásky božské.** Vzájemná láska božských osob nejsvětější Trojice jest věčným vzorem každé společnosti; neboť jest psáno: „Buďte následovníky Božími jako dítky milé a žijte v lásce.“ Láska vám zjedná milosti a požehnání Boží.

II. Různé vlastnosti lásky bratrské. Svatý Pavel praví, že opravdová láska bratrská jest shovívavá, dobrotivá, nehledá svého prospěchu, všecko snáší. „Dítky, nemilujme slovem ani jazykem, nýbrž skutkem a vpravdě“ dí miláček Páně. A dále praví: „Kdo zůstává v lásce zůstává v Bohu a Bůh v něm.“

III. Život v bratrské lásce. Dosvědčujme, že máme ke svým Bratřím opravdovou lásku. Buďme vlídní i laskaví. Dejme oživnouti smýšlení prvních křesťanů kteří byli jedno srdce i jedna duše. Bratří, mějtež srdečnou lásku jedni k druhým a budiž jim zvláštním potěšením prokazovati si službu.

Rozjímání.

Oblecte se jako vyvolenci Boží, svatí a milí v srdečnou milosrdnost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost. (Kolos., 3 12.)

I. Láska bratrská musí následovati lásky božské. Abychom pochopili, jaká má býti naše láska k spolubratřím, postačí pohlédnouti na vzory které nám představuje Ježíš Kristus a jeho Církev.

Prvním vzorem jest vzájemná láska božských osob nejsvětější Trojice, věčný to typ každé společnosti lidské i andělské. Jest nám řečeno: „Buďte následovníky Božími jako dítky milé a žijte v lásce;“[1]) anebo též láska věčného Otce k Ježíši Kristu, Synu jeho, jejíž obraz si přeje božský tento Mistr viděti v našem srdci, a o níž

[1]) Efes., 5, 1 a 2.

pravil: „Otče svatý, učiň, aby všickni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě.“[1])

Druhým vzorem jest láska Boží k nám. „Miláčkové,“ pravý svatý Jan, „jestliže takto Bůh nás miloval, i my máme milovati se vespolek.“[2]) Pak také nevýslovná láska Kristova k nám, jak nás sám o tom poučuje slovy, o nichž nemůžeme ani dosti uvažovati: „Toto jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás. Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátelé.“[3])

Třetím vzorem jest vzájemná láska členů svaté Rodiny, láska to, jejíž tahy se mají nacházeti v každé křesťanské rodině a v každé kongregaci či řeholní rodině.

Čtvrtým vzorem jest jednota i shoda mezi údy našeho těla, která se má podle učení svatého Pavla jeviti v našich vzájemných vztazích, poněvadž jsme všichni údy mystického těla Kristova, totiž Církve. „Vy však jste tělem Kristovým,“ dí velký apoštol Páně, „a údy jeho podle údělu.“[4]) Ať lze tedy pozorovati tutéž jednotu, lásku i tutéž ochotu pomáhati si navzájem, kterou shledáváme u údů téhož těla. Svatý Jan praví: „Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh v něm.“

II. Jiné vlastnosti, které udává svatý Pavel o pravé lásce. „V příčině lásky bratrské vespolek se milujte,“[5]) praví apoštol. Kéž upřímná láska, kterou chováte ke svým Bratřím, učiní vás ustavičně dbalými dosvědčovati jim vzájemnou něžnost, která vyvěrá z hloubí srdce. „Láska

---

[1]) Jan, 17, 21. [2]) I. Jan, 4, 11. [3]) Jan, 15, 12 a 13. [4]) I. Kor., 12, 27. [5]) Řím., 12, 10.

jest shovívavá, dobrotivá; láska nezávidí, nechlubí se, nenadýmá se, není ctižádostivá, nehledá svého prospěchu, neroztrpčuje se, nemyslí o zlém."[1]) Kéž vám dá Bůh milost, abyste byli vždy myslí i láskou svorni mezi sebou, podle Ježíše Krista, abyste všichni společně jedním srdcem i jedněmi ústy vzdávali slávu Bohu, Otci Pána našeho.

„Ano, svatý Pavel chce, by trpělivost, kterou láska plodí, sahala tak daleko, že všechno snáší. Kdo však praví „všechno," nevyjímá ničeho; máme-li tedy lásku a žijeme-li ve svornosti se svými Bratry, tu nám již není dovoleno říci: Tohle nemohu od onoho trpěti, takovou chybu nemohu od onoho druhého snésti; on se musí přizpůsobiti mé povaze a mé slabosti; takto mluviti neznamená totiž snášeti všechno ode všech... Buďte pamětlivi této zásady a provádějte ji."[2])

Svatý Pavel žádá, aby opravdová láska byla nestranná. Mnohdy se však přece stává i v řeholní obci, že členové prokazují dobré svým Bratřím, poněvadž od nich také obdrželi dobré, anebo že odpírají prokazovati jim službu, anebo nečiní to aspoň tak rádi, jelikož se na nich nachází něco nelibého, anebo že nám způsobili nějakou obtíž a mrzutost. Jak lidská jest taková láska, jak málo křesťanská a jak málo zasluhuje býti nazvána dobročinná!

„Láska jest dobrotivá. Lásku i svornost dosvědčujeme mluvíce spolu vlídně i laskavě a pokořujíce se i před svými Bratry. Blahoslaveni ti, jichž údělem jest tichost, neboť oni zemí vládnouti budou, to znamená všemi srdci lidskými."

---

[1]) I. Kor., 13, 4 a 5. [2]) 65. rozj., 1,

Láska musí býti činná, obětovná i velkomyslná, toť jest hlavní znak, který bývá v Písmě svatém nejvíce připomínán. „Dítky," praví miláček Páně, „nemilujme slovem, ani jazykem, nýbrž skutkem a vpravdě."[1]) „Všecko, cokoli chcete, aby vám činili lidé, i vy čiňte jim," učí Ježíš Kristus.[2]) „Nikdo nehledej toho, co jeho jest, nýbrž co jest druhého."[3]) „Bůh pak, dárce trpělivosti a útěchy, dej vám jednostejně smýšleti vespolek podle Ježíše Krista, abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista. Proto přijímejte se vespolek, jakož i Kristus přijal vás ke slávě Boží."[4]) „Radujte se s radujícími, plačte s plačícími."[5])

III. Život v bratrské lásce. „Účinkem lásky," praví svatý Vincenc, „jest dáti vniknouti srdcím jedněch do srdcí jiných a dáti každému pociťovati to, čeho zakoušejí ti, s nimiž jsme spojeni. Úd těla nemůže býti necitelný k bolestem údu jiného; nuže, my jsme údy mystického těla Kristova. Býti křesťanem a viděti bez pohnutí svého zarmouceného Bratra, znamená býti jen zdánlivě křesťanem." Dosvědčujme tedy, že máme ke svým Bratřím opravdovou lásku, majíce účast na všem, co se jim přihodí dobrého nebo zlého.

Buďme k nim přívětiví a ve styku s nimi vše na nás, slova, pohledy, posunky a jednání, ať jest výrazem dobroty a úcty nejsrdečnější. Neposuzujme jich nikdy nepříznivě; omlouvejme alespoň úmysl, nemůžeme-li omluviti skutku. Zapomeňme z lásky k Ježíši Kristu bezpráví, která

---

[1]) I. Jan, 3, 18. [2]) Mat., 7, 12. [3]) I. Kor., 10, 24. [4]) Řím., 15, 5—7. [5]) Ř,m., 12, 15.

nám způsobili a spatřujme v jejich proviněních k nám jen malé plevy, které musí stráviti oheň naší lásky; snášejme jejich chyby s trpělivostí i shovívavostí, zřekněme se rádi osobních svých náhledů pro dobro míru a neodpírejme těm, kteří myslí jinak než my.

Nedovolme si nikdy ničeho, co by jim působilo mrzutost, a kdyby se nám to přece přihodilo, neopomíjejme prositi je co nejdříve za odpuštění. Nemluvme o nich, leč mluvíce o nich jen dobré. Předcházejme je uctivostí. Buďme pozorni na to, co se jim líbí a neváhejme se obtěžovati, abychom jim to mohli opatřiti. Prokazujme jim radostně i ochotně všechny služby, jichž jest jim potřebí a které jim prokázati můžeme, ano, předcházejme i jejich přání. Jednajíce takto, dojdeme Božího požehnání.

Duchovní kytice. *„Vštipte si do srdce onu pravdu, že zvláště v řeholních obcích se má opět jeviti smýšlení prvních křesťanů, kteří byli jen jedno srdce a jedna duše.“*

(113. rozj., 2.)

128. Prostředky k uchování a k rozmnožení bratrské lásky.

Krátký obsah. I. **Modlitba, úcta a spojení s Pánem naším.** „Bůh jest láska," dí svatý Jan; od něho jako ze zdroje všeho dobra vyvěrá láska, kterou chováme ke svým Bratřím. Odevzdejme se cele Duchu svatému, jenž přinese v nás své užitky: lásku, radost, mír, trpělivost, přívětivost dobrotivost shovívavost atd. „Přikázání nové dávám vám," praví Ježíš Kristus, „abyste se milovali vespolek."

II. Patřiti na své spolubratry zraky víry a cvičiti se v osobním sebezapírání. Kdo si může říci: Moji bratří jsou dítkami Božími, bratry Kristovými, dědici nebeskými a nemíti k nim největší něžnosti? „Smýšlejte jednostejně, žijte v pokoji a Bůh pokoje a lásky bude s vámi," praví svatý Pavel.

III. Varovati se chyb proti bratrské lásce. Zařiďme svůj život podle napomenutí svatého Pavla: „Nesmýšlejte podle sobectví, ani podle ctižádosti, nýbrž v pokoře, pokládajíce jeden druhého za lepšího než sebe, ne tak, abyste hleděli každý věcí svých, nýbrž tak, abyste hleděli každý také toho, co jest jiných." Pane Ježíši dejž abychom se vespolek tak milovali, jako jsi ty miloval nás.

Rozjímání.

Člověk, nalezna poklad skrytý v poli, zakryje jej a radostí nad ním jde a prodá všecko, co má a koupí pole to. (Mat. 13, 44.)

I. Modlitba, úcta a spojení s Pánem naším. Chceme vynikati v lásce? Prosme o milost k tomu vroucími modlitbami a trvejme ve spojení s Bohem; neboť „Bůh jest láska,"[1]) a od něho jako ze zdroje všeho dobra vyvěrá láska, kterou chováme ke svým Bratřím. Odevzdejme se cele Duchu svatému, on přinese v nás své u-

[1]) I. Jan, 4, 8.

žitky, jež jsou: „láska, radost, pokoj, trpělivost, přívětivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, důvěra, mírnost, zdrželivost, čistota.“[1]) Modleme se často i vroucně za své Bratry, zvláště za ty, kteří musí nejvíce trpěti a za ty, k nimž cítíme menší náklonnost. Prokazujme pozorně i přesně všem při každé příležitosti službu a čiňme to jak nejlépe můžeme s radostí a ochotou. Buďme k nim uctiví i zdvořilí, avšak bez strojenosti. Mluvme s nimi jen laskavě i přívětivě. Jednejme s nimi jen důstojně i uctivě, ctíce v nich samého Ježíše Krista.

Zůstávejme spojeni s Ježíšem Kristem myslí i srdcem, živou věrou v jeho naučení, z nichž velký počet týká se lásky k bližnímu; vroucí zbožností k jeho nejsvětějšímu Srdci, jež jest ohniskem lásky; opravdovou pobožností k eucharistii, jež vším právem bývá zvána svátostí lásky. Přistupujme velmi často i s horlivostí k božské hostině, připomínajíce si, že nic v nás nerozvíjí šlechetný pocit lásky k spolubratřím tak, jako přijímání Boha lásky, jenž se stal naším pokrmem a jenž nám v hloubí srdce opětuje: „Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás.“[2])

II. Patřiti na své spolubratry zraky víry a cvičiti se v osobním sebezapírání. Chceme vynikati v lásce? Pohlížejme na své spolubratry jen zraky víry. Kdo se může postaviti na toto hledisko a nemilovati jich? Kdo si může říci: Moji spolubratří jsou dítkami Božími, bratry a spolupracovníky Kristovými a zástupci jeho u mne, chrámy Ducha svatého, milované dítky

---

[1]) Galat., 5, 22. [2]) Jan, 13, 34.

Panny Marie i Církve, dědici království nebeského... a nepociťovati k nim největší lásky?

Kterak by mohl zavříti své srdce jednomu z nich, kdo si řekne: Tento Bratr, kterého nehodlám milovati, jest nicméně miláčkem Kristovým, jenž se za něho vydal na smrt a jenž ho sytí svým božským tělem a napájí svou božskou krví; toto srdce, s nímž mé srdce váhá nebo odpírá obcovati, jest spojeno se Srdcem Ježíšovým! Bůh, Nejvyšší nalézá ho hodným své lásky, a já bych jej měl považovati nehodným lásky své!

Abychom vynikali v lásce, zřekněme se svých názorů, svého mínění a osobních choutek. Snažme se míti se svými Bratry tytéž zásady, názory a totéž smýšlení; činiti s nimi jen jedno myslí, srdcem, vůlí a zvyky, vystříhajíce se každého rozdílu, vší zvláštnosti, žijíce přesně společným pravidly předepsaným životem. Řiďme se napomenutím svatého apoštola: „Bratří, radujte se, zdokonalujte se, povzbuzujte se, smýšlejte jednostejně, žijte v pokoji a Bůh pokoje a lásky buďe s vámi.“[1])

„Přičiňte se, aby bylo mezi vámi hojně lásky i pokory,“ praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „to vám zjedná milosti a požehnání Boží.“[2])

III. Varovati se chyb proti bratrské lásce. Usilujme předejíti a přemoci vše, co se protiví této ctnosti, svou pokorou, mírností a opatrností. Buďme skromní a bez domýšlivosti. Mějme se na pozoru před sebeláskou, nesmířitelnou to nepřítelkyní lásky k bližnímu, a před pýchou, matkou to různic i nesvornosti podle

[1]) II. Kor., 13, 11. [2]) Z dopisů.

slov Písma svatého: „Mezi pyšnými ustavičně jsou sváry.“[1]) Zařiďme svůj život podle jiného napomenutí svatého Pavla: „Nejednejte podle sobectví, ani podle ctižádosti, nýbrž v pokoře pokládajíce jeden druhého za lepšího než sebe.“[2]) „Varuj se hádek o slova, ze kterých povstávají závist, sváry, utrhání, špatná podezření, třenice.“[3]) „Dbejme toho, co jest k pokoji, a ostříhejme toho, co jest k vzájemnému vzdělání.“[4]) „Toho však, kdo jest slabý ve víře, přijímejte, nikoli abyste posuzovali mínění.“[5]) „Každý z vás zalibuj se bližnímu k dobrému, ku vzdělání.“[6])

Hleďme svou horlivost projevovati dříve proti svým vlastním chybám nežli pomýšlíme na chyby jiných. Neposuzujme nepříznivě svých Bratří, ale obracejme svou pozornost na sebe a kritisujme sebe, řídíce se takto podle rady Následování Krista: „K sobě samému obracej zrak a skutky jiných posuzovati varuj se.“[7])

Zachovávejme o svých Bratřích mlčení a mluvme o nich jen tehdy, bychom o nich řekli něco dobrého. Nedávejme podnětů k zlomyslným sdělením a přerušme zkrátka každý rozhovor, který se zvrhá v kritisování a v pomluvu. Nemějme žádného zvláštního přátelství, neboť tato chyba směřuje přímo ke zničení lásky a staví na její místo s jedné strany jen lásku sobeckou i úplně lidskou, se strany pak druhé pohrdání, žárlivost i reptání.

Neočekávejme, že nalezneme dokonalosti na svých Bratřích, jsouť lidé jako my, a jako my,

---

[1]) Přísl., 13, 10. [2]) Filip., 2, 3 a 4. [3]) I. Tim., 6, 4 a 5. [4]) Řím., 14, 19. [5]) Řím., 14, 1. [6]) Řím., 15, 2. [7]) Kn. I., 14, 1.

mají i oni své chyby. Jest to již naším smutným údělem na této zemi, že jsme jeden druhému více nebo méně těžkým křížem. Těžme z toho pro sebe připomínajíce si slova apoštolova: „Láska všecko snáší... všecko přetrpívá.“[1])

Duchovní kytice. *„Tichostí dospějeme k uchovávání bratrské svornosti. Mluvte vždy se svými Bratry jen s přívětivostí a mlčte, obáváte-li se mluviti jinak.“*

(65. rozj., 2.)

129. Snášení chyb.

Krátký obsah. **I. Chyby svých Bratří musíme snášeti, abychom následovali Boha a ho poslouchali.** „Hospodin od tebe vyhledává, abys miloval milosrdenství,“ dí prorok Micheáš. Svatý apoštol Pavel praví: „Oblecte se jako vyvolenci Boží, svatí a milí v srdečnou milosrdnost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost, snášejíce jeden druhého a odpouštějíce si vespolek, má-li kdo žalobu proti jinému; jako i Pán odpustil vám, tak i vy.“ Nesme jeden druhého břímě a tak naplníme zákon Kristův.

II. Chyby svých Bratří musíme snášeti, abychom dosáhli odpuštění svých chyb. Zdaž nepravíme při modlitbě: „Otče náš... odpusť nám, jakož i my odpouštíme.“ Jestliže tedy neprominete jiným jejich provinění proti vám, neodpustí vám nebeský Otec vašich hříchů. Podle slov Pána našeho bude nám odměřeno tou měrou, jakou my měříme jiným.

III. Chyby svých Bratří musíme snášeti, neboť oni snášejí chyby naše. „Konejme soud sami nad sebou,“ dí svatý Vincenc z Pauly, „zpytujme svou bídu, své náruživosti, své hříchy a řekneme směle: Já jsem nejnesnesitelnější člověk ze všech. Nezapomínejme, že nejnesnesitelnější ze všech chyb jest nechtíti snášeti a omlouvati chyb bližního.“ Zaslužme si svou láskou býti připuštěni do města nebeského, kde panuje jen láska.

Rozjímání.

Neste břemena jeden druhého a tak naplníte zákon Kristův. (Gal. 6, 2.)

I. Chyby svých Bratří musíme snášeti, abychom Boha následovali a ho poslouchali. Chceme Boha následovati a ho poslouchati; nuže, není on k nám jakož i k našim spolubratřím nanejvýše dobrotivý a milosrdný? A nepraví nám

prorok Micheáš: „Hospodin od tebe vyhledává, abys miloval milosrdenství?“[1])

Naší povinností jest následovati Ježíše Krista; zdaž nám ale není známo, že, když jsme byli ještě jeho nepřáteli, sestoupil s nebe, aby nás spasil; že, místo aby odmítal hříšníky, přijímal je s takovou laskavostí, že se farizeové až nad tím horšili; že na Kalvarii se modlil i za ty, kteří ho ukřižovali? Řiďme se tedy napomenutím apoštolovým: „Oblecte se jako vyvolenci Boží, svatí a milí v srdečnou milosrdnost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost, snášejíce jeden druhého a odpouštějíce si vespolek, má-li kdo žalobu proti jinému; jako i Pán odpustil vám, tak i vy.“[2]) „Přijímejte se vespolek, jakož i Kristus přijal vás ke slávě Boží.“[3])

Božský Spasitel dal nám přikázání neomezené lásky a svatý Pavel dí: „Neste břemena jeden druhého a tak naplníte zákon Kristův.“ Tento zákon jest sama láska. „Buďte milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný jest,“[4]) praví nám božský Spasitel. „Přinášíš-li dar svůj k oltáři, a tam se rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam daru svého před oltářem a jdi prve, smiř se s bratrem svým, a potom přijda, obětuj dar svůj.“[5]) „Milujte nepřátele své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří pronásledují a pomlouvají vás, abyste byli syny Otce svého, jenž jest v nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé.“[6])

---

[1]) Mich., 6, 8. [2]) Kol., 3, 12 a 13. [3]) Řím., 15, 7. [4]) Luk., 6, 36. [5]) Mat., 5, 23 a 24. [6]) Mat., 5, 44 a 45.

II. Chyby svých Bratří musíme snášeti, abychom dosáhli odpuštění svých chyb. Zdaž nepravíme při své modlitbě: „Otče náš,... odpusť nám... jakož i my odpouštíme.“[1]) Prosíme, aby nám Bůh odpustil dluh tisíce hřiven, kterak bychom se mohli zdráhati odpustiti svým spolubratřím těch několik penízků, které jsou nám snad dlužni?

Nezapomínejme, že jest nám řečeno: „Jestli odpustíte lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec nebeský hříchy vaše; pakli neodpustíte lidem, ani Otec váš neodpustí vám hříchů vašich.“[2]) „Soud jest bez milosrdenství tomu, kdo neučinil milosrdenství.“[3])

Kdokoli odpírá snášeti chyby bližního, dává najevo, že nemá ani pokory, ani lásky k bližnímu. Na čem bude zakládati svou naději na dosažení milosti před Bohem a k dojití života věčného? On dosvědčuje, že nemá ani citu spravedlnosti a že nepochopuje zásady evangelické: „Všecko cokoli chcete, aby vám činili lidé, i vy čiňte jim.“[4])

Nechcete-li ničeho strpěti od svých Bratří, nestrpí Bůh ničeho od vás a strašně vás potrestá za to, co jste učinili proti němu; budete-li ale všechno snášeti od svých Bratří, odpustí vám Bůh vše, co jste učinili proti němu. „Jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno.“[5])

III. Chyby svých Bratří musíme snášeti, neboť oni snášejí chyby naše. „Sám své skutky pěkně dovedeš omlouvati a přikrašlovati,“

---

[1]) Mat., 6, 12. [2]) Mat., 6, 14 a 15. [3]) Jak., 2, 13. [4]) Mat., 7, 12. [5]) Mat., 7, 2.

praví Následování Krista, „omluv jiných nechceš však připustiti. Správnější by bylo, kdybys sebe obviňoval a bratra svého omlouval. Mají-li druzí míti strpení s tebou, měj i ty strpení s jinými.“[1])

Jest nám mnoho snášeti od Bratří; což nemusí spolubratří ničeho snášeti od nás? Jak by se nám dařilo, kdyby nám nechtěli ničeho prominouti? Proč bychom neměli míti tolik shovívavosti k nim, kolik sami pro sebe vyžadujeme? Kéž nám tedy naše vzájemná slabost vnukne též vzájemnou lásku, a jsme-li nakloněni kárati a odsuzovati je, připomeňme si slova, která pravil Ježíš Kristus k farizeům: „Kdo z vás jest bez hříchu, vrz první kamenem.“[2])

„Hned cítíme a vážíme, co jest nám snášeti od jiných; co však druhým od nás, toho nepozorujeme;“[3]) podle výroku svatého evangelia: „Vidíme třísku v oku bratra svého, a trámu ve svém oku nepozorujeme.“[4]) Začasté chyby spolubratří zveličujeme a považujeme za zlé, co jest lhostejné, ano i to, co jest chvalitebné; naše malé náruživosti nás klamou a nabádají nás kárati na někom něco, co na jiném schvalujeme, a činí nás tím nespravedlivými.

Čiňme pravý opak toho, k čemu nás nabádají. Buďme přísní k sobě, ale shovívaví k jiným. „Veďme spor sami se sebou,“ dí svatý Vincenc z Pauly, „zpytujme svou bídu, své náruživosti, své hříchy a řekneme směle: „Já jsem nejnesnesitelnější člověk ze všech. Nezapomínejme, že nejnesnesitelnější ze všech chyb jest nechtíti snášeti a omlouvati chyb bližního.“

---

[1]) Kn. II., 3, 2. [2]) Jan, 8, 7. [3]) Násl. Kr. II., 5, 1. [4]) Mat., 7, 3.

Božský Ježíši, jenž jsi nás naučil modliti se: „Otče náš, jenž jsi na nebesích... odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům," račiž vylíti na nás ducha lásky, aby nikdy nebylo v našich srdcích zášti a chladu, ani ničeho, co by se protivilo lásce k bližnímu. Dejž, abychom, žijíce v bratrské svornosti, zasloužili si v den, kdy skončí náš život, býti připuštěni do města nebeského, v němž panuje jen láska.

Duchovní kytice. *„Nebuďte tak bláhoví, tak málo rozumní a tak málo křesťanští, abyste si myslili, že nemusíte ničeho snášeti od svých spolubratří, neboť byste žádali zázraku úplně neslýchaného a zcela mimořádného."*

(78. rozj., 2.)

130. O chybách proti lásce k bližnímu.

Krátký obsah. **I. Proti lásce chybuje se myšlenkami.** Chybujeme proti lásce k bližnímu, zabývajíce se myšlenkami a city nevážnosti ke svým Bratřím, pohrdáním jimi a závistí při jejich zásluhách i dobrém úspěchu. Provinil-li se farizeus, jenž pohrdal celníkem, čím více by se provinil řeholník, kdyby tak jednal se svými spolubratry? Nemilovati svých Bratří není to do jisté míry nenáviděti jich?

II. Proti lásce chybuje se slovy. Nejsou řeholníci, kteří chybují slovy, jež se protiví úctě bližnímu povinné? Nejsou též takoví, kteří podle výroku Písma svatého činí se rozsévači donášení, vzbuzujíce antipatii? Kteří kazí dobré jméno svých Bratří? Kteří kritisují i představené? Vzdávejme čest všem a milujme své bratry, napomíná nás svatý Petr.

III. Proti lásce chybuje se skutky. Neurvalým jednáním, urážlivými slovy, pohrdavým vzezřením. Nadchněme se dobrotivostí i laskavostí božského Spasitele a cvičme se v lásce, jak toho od nás žádá, činíce si štěstí ze štěstí svých Bratří, obětujíce vše, bychom jim vyhověli a prokazovali službu. Ukažme, že měřítkem naší lásky k Bratřím jest nemíti měřítka žádného.

Rozjímání.

Jak chcete aby lidé činili vám, i vy čiňte podobně jim. (Luk., 6, 31.)

I. Proti lásce chybuje se myšlenkami. Proti lásce k bližnímu chybujeme, zabývajíce se myšlenkami a city nevážnosti ke svým Bratřím a pohrdání jimi, dovolujíce si zlomyslného sledování jejich chování, dávajíce jim najevo chladnost nebo antipatii, chovajíce pomstychtivost za urážky, které nám snad učinili, pociťujíce závist nad jejich zásluhami a dobrým úspěchem.

Provinil-li se farizeus,[1]) jenž pohrdal celníkem, čím více by se provinil řeholník, kdyby tak jednal se svými spolubratry! Není zvláště jemu řečeno: „Proč myslíte zlé věci v srdcích svých"[2]) a „proč pohrdáš bratrem svým?"[3]) „Ty pak, kdo ji, že soudíš bližního?"[4]) Nemilovati svého bratra, zdaž to není do jisté míry nenáviděti ho? Či nevíte, že „kdo nenávidí bratra svého, jest ve tmě?"[5]) Pomněte též, že budete státi před soudnou stolicí Kristovou, a „jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno."[6])

„Zanechte vší hořkosti proti svému bližnímu, ať jest kdokoli a buďte přesvědčeni, že jest ve všem lepší než vy, což vám nebude nesnadným, budete-li jen trochu bdělými nad sebou, a snadno i pak přemůžete svůj odpor."[7])

II. Proti lásce chybuje se slovy. Proti lásce chybujeme slovy urážlivými a projevy, protivícími se úctě bližnímu povinné. Nestává se mnohdy, že si dovolujeme posměchy a žerty více nebo méně urážející naše spolubratry, že strojíme úklady tomu, co nazýváme jejich přihlouplostí, neuvažujíce, že jednáme proti výroku knížete apoštolů: „Všecky ctěte, bratrstvo milujte."[8])

Nepotkáváme se se členy řeholní obce, kteří rádi odmlouvají a se hádají, kteří chtějí, aby jejich mínění vždy převládalo, kteří nad míru lpí na svém smýšlení, kteří nevědí, co to jest zříci se svého osobního názoru ve prospěch poko-

[1]) Luk., 18, 9—14. [2]) Mat., 9, 4. [3]) Řím., 14, 10. [4]) Jak., 4, 12. [5]) I. Jan, 2, 11. [6]) Mat., 7, 2. [7]) Sv. J. Kř. z La Salle, Dopisy. [8]) I. Petr., 2, 17.

je? Ti neuvažují, že jejich jednání protiví se duchu evangelia a že apoštol praví: „Vidí-li se však někomu příti se, věz, že my takového obyčeje nemáme, ani církevní obce Boží.“[1])

Nenalezneme též takové, kteří podle výroku Písma svatého[2]) rozsívají sváry, chodíce od jednoho ke druhému a budí v srdcích neopatrným udáváním nevraživost, antipatii, ano i záští? Pomlouvají své bratry, kazí jejich dobré jméno a činí jim přebývání v řeholní obci téměř nemožným; dovolují si urážlivá slova proti představeným a neuváží, že se proviňují proti poslušnosti a zároveň proti lásce a urážejí takto dvojnásobně Pána v těch, kteří jsou z dvojího důvodu jeho zástupci u nich.

Jakou zodpovědnost berou jak tito tak i onino na sebe! Poznejme to ze slov Písma svatého: „Ostří jazyky jsou jako hadi, zmijí jed pod jejich rtoma.“[3]) „Celý den jen nespravedlnost osnuje tvůj jazyk; jako břitva nabroušená úskočně si vede.“[4]) „Jestliže vespolek se koušete a žerete, hleďte, abyste navzájem se nestrávili.“[5])

III. Proti lásce chybuje se skutky. Proti lásce chybujeme neurvalým jednáním, pohrdavým chováním, takovým počínáním si, které zarmucuje bližního a budí v něm domněnku, že si ho nevážíme nebo že jej jen málo milujeme.

Chybujeme proti lásce, neplníme-li povinností, které ukládá; na příklad, když se za bližního nemodlíme, nehájíme-li jeho dobrého jména, neprokazujeme-li mu služeb, jichž má potřebí.

---

[1]) I. Kor., 11, 16. [2]) Přísl., 6, 14. [3]) Žalm, 139., 4. [4]) Žalm, 51., 4. [5]) Galat., 5, 15.

Toť podstatnou věcí, o níž si činí mnozí přeludy. Někdo se oddá se zápalem nejtužšímu pokání a trpí na sobě neotesanou povahu mysli, která nezná ani zdvořilosti, ani zřetele. Jiný se zdá pokročilý ve zbožnosti a nemůže přece odpustiti ani omlouvati slova, jímž byl uražen. Bláhoví! jak mohou doufati, že Pán přijme jejich oběti, když nepřinášejí oběť toho, co jest jeho Srdci nejdražším! Nejsou to oni, jimž praví Ježíš Kristus: „Běda vám... kteří opustili jste to, co jest důležitější v zákoně: soud a milosrdenství a věrnost.“[1])

Svatý Pavel řadí ke skutkům těla „nepřátelství, sváry, řevnivosti, zlosti, osobivosti, různice, roztržky, závist,“ a dodává, „o těch vám předpovídám, jakož jsem byl již předpověděl, že kdo takové věci dělají, království Božího nedojdou.“[2])

Cvičme se v pokoře i v sebezapírání, toť pravý prostředek ku předejití chyby proti lásce hned v počátcích, jak nás poučuje o tom Duch svatý: „Nebuďme marné chvály žádostivi, vespolek se popouzejíce a jedni druhým závidíce.“[3])

Nadchněme se dobrotivostí a něžností božského Spasitele a dokazujme lásku, jak toho od nás žádá, spatřujíce své štěstí ve štěstí svých spolubratří, obětujíce vše, bychom jim vyhověli a prokázali službu a dávajíce najevo, že měrou naší lásky k nim jest nemíti míry žádné.

„Ducha lásky své rač v nás, o Pane, vlíti, a ježto jsi svátostmi nasytil, svou milostí učiň svorné.“[4]) Dejž, aby naše řeholní obce, upevníce a u-

---

[1]) Mat., 23, 23. [2]) Gal., 5, 20 a 21. [3]) Gal., 5, 26. [4]) Církevní modlitba.

chovávajíce se v největší svornosti, sloužily věřícím ke vzdělání, byly tvému božskému Srdci útěchou a obrazem nebeského Jerusalema.

Duchovní kytice. *„Řekne-li se vám nějaké slovo, jež vám působí hoře, nedáváte najevo žádného zášti? Právě při takových příležitostech musíte dosvědčiti, že následujete Ježíše Krista a patříte k jeho učedníkům.“*

(144. rozj., 2.)

131. Závist a žárlivost.

Krátký obsah. **I. Závist i žárlivost jsou v odporu s evangeliem.** Jsou reptáním proti prozřetelnosti Boží, která jest dobrotivostí i spravedlností a která pořádá „všecky věci podle míry, počtu a váhy.“ Kéž nás pronikne duch evangelia.

II. Smutné účinky žárlivosti. Ona jest náruživostí nespravedlivou, zarmucuje se nad dobrem, jež jediné může uspokojiti naše srdce; štěstí jiných činí svým neštěstím; duše žárlivá jest kořistí neklidu i sklíčenosti. Tužme jen po slávě Boží.

III. Rozněťme se jen milostí. Tužme po slávě Boží pro Boha a nikoli pro sebe, radujme se jen z toho, co ji zjednává. Nepohlížejme na nikoho okem závistivým a žárlivým. Kéž nás pronikne duch evangelia, jenž jest sama láska i pokora.

Rozjímání.

Kde řevnivost a sobectví, tam rozbroj a všeliký skutek zlý. (Jak., 3, 16.)

I. Závist a žárlivost jsou v odporu s evangeliem. Závist a zvláště palk žárlivost uráží Boha; jest vlastně reptáním proti prozřetelnosti Boží, jež jest jen dobrotivostí a spravedlností a která pořádá „všecky věci podle míry, počtu a váhy.“[1]) Bůh podle ducha svatého evangelia vytýká také velmi důrazně tyto chyby těm, kteří se jimi proviňují. Cože, praví jim, nedal jsem vám více, nežli jste zasloužili? Jaké bezpráví působí vám dobro, které prokazuji vašemu spolubratru? Nejsem svoboden a nemohu býti štědrý a velkomyslný komu se mi zalíbí? Musí býti oko vaše zlé, „že já dobrý jsem?“[2])

Žárlivost odpírá naprosto učení Kristovu a zraňuje hluboce jeho Srdce, které si žádá, aby pa-

[1]) Moudr., 11, 21. [2]) Mat., 20, 15.

novala na zemi jen láska. Proto ji odsuzuje na dělnících, kteří byli najati o prvé hodině a kteří se horšili nad tím, že obdrželi tutéž mzdu, jako dělníci, najatí o hodině jedenácté, a na starším bratru marnotratného syna, který neschvaluje přijetí, jehož se dostalo jeho bratru od otce a jemuž pak otec pravil: „Synu můj, ty jsi vždycky se mnou, a všecky věci mé jsou tvoje; veselit se však a radovati se náleželo, neboť tento bratr tvůj byl mrtev a zase ožil; byl ztracen a jest nalezen.“[1])

Božský Spasitel nařizuje cvičbu v ctnosti, která jest protivou závisti a chce, „aby se radoval i ten, kdo seje i ten, kdo žne,“[2]) aby ten, kdo pracuje zdánlivě bez úspěchu, se těšil z užitku, který působí druzí.

Žárlivost pochází ze zkažené přirozenosti, jak tomu učí svatý apoštol, řka Korintským: „Poněvadž totiž jest mezi vámi řevnivost a svár, nejste-liž tělesní a nejednáte-liž podle člověka tělesného?“[3]) Ona v nás odpírá působení Ducha Božího, jenž nás nabádá, abychom pohlíželi na dobro jako na takové a radovali se z něho, nehledíce na okolnosti, za nichž bylo vykonáno. Kdo jedná podle hnutí Ducha svatého, jedná jako Mojžíš, jenž, když mu bylo řečeno, že někteří ze synů izraelských prorokují právě tak jako on, odpověděl: „Kéž by byl všechen lid duchem prorockým zachvácen;“[4]) anebo jako svatý Pavel, jenž dav naučení, že „láska nezávidí,“[5]) podává sám toho příklad, řka: „Radujeme se

---

[1]) Luk., 15, 31 a 32. [2]) Jan, 4, 36. [3]) I. Kor., 3, 3. [4]) Num., 11, 29. [5]) I. Kor., 13, 4.

zajisté, když my jsme slabí, vy pak jste mocni; za to také se modlíme, za vaše zdokonalení."[1])

II. Smutné účinky žárlivosti. Žárlivost jest sama v sobě strašnou trýzní. Podle výroku Písma svatého jest „náruživost kostižer,"[2]) a „šílence ubíjí roztrpčení, nerozumného usmrtí rozmrzelost."[3]) „Kdo sobě nepřeje, nad toho není nic horšího, a to jest odplata zloby jeho."[4]) Žárlivec jest pobouřen až do hloubí své duše a jest stále kořistí neklidu, obavy i sklíčenosti. Řeklo by se, že nosí ve svém srdci červa, jenž je hryze. Všechno jej hněte i zarmucuje. Bližnímu přeje zlé, a toto přání od ďábla pocházející, dává mu částečně zakoušeti muk tohoto zlořečeného ducha.

Závist jest ze všech náruživostí nejnesmyslnější a nejnespravedlivější; rmoutí se nad dobrem, které jediné může uspokojiti naše srdce, a raduje se ze zla, jež jest pro duši vždy útrapou; ze štěstí jiných činí své neštěstí a nalézá v jejich neštěstí své ukojení; rmoutí se, jsou-li veselí, churaví, jsou-li zdrávi, jest v neklidu, jestliže odpočívají. Jaká to nezřízenost i zloba! Toť šílenost, jak nás tomu též učí Duch svatý slovy: „Aniž půjdu cestou s chřadnoucí závistí, neboť ona neobcuje s moudrostí."[5])

Tato náruživost kazí v nás přirozenou spravedlnost a působí, že soudíme o těch, na něž se vztahuje, zcela jinak nežli dříve. Pod jejím vlivem zdá se nám jejich zbožnost pokrytectvím, jejich počestnost přetvářkou, jejich opatrnost lstí a jejich zdvořilost strojeností. Nejsou to však

---

[1]) II. Kor., 13, 9. [2]) Přísl., 14, 30. [3]) Job., 5, 2. [4]) Eccli., 14, 6. [5]) Moudr., 6, 25.

oni, kteří se změnili, ale my bohužel nepohlížíme již na ně týmž zrakem.

Žárlivost jest nízká i ukrutná náruživost, která nás činí schopnými i těch nejčernějších činů: lži, pomluvy, lichocení, podvodu i zrady. Všeho užívá, aby dosáhla svého cíle. „Ona jest," praví svatý Augustin, „tvrdošijnou chtivostí, která usiluje vyniknouti nad jiné všelikými prostředky, aniž uváží, jsou-li dovoleny nebo ne, a aniž zkoumá, zdali jest schopna zastávati úřad, o který se uchází."

K jakým zločinům již přivedla! Nebyla to ona, která nabádala padlého anděla, aby pokoušel naše prarodiče, jsouc takto příčinou veškerého našeho neštěstí? Nebyla to ona, která ozbrojila ruku prvního bratrovraha? která pobádala bratry nevinného Josefa, že ho chtěli usmrtiti a jej pak prodali do otroctví? která učinila ze Saula nejukrutnějšího pronásledovatele Davidova? O, kdo může patřiti na ni, a neříci o těch, které opanovala: „Běda jim, že se dali cestou Kainovou!"[1])

III. Kéž nás rozněcuje jen milost. Dejme se opanovati jen milostí, nikoli však přirozeností a ďáblem. Přejme si slávy Boží pro Boha samého a nikoli pro sebe a radujme se tudíž ze všeho, co ji zjednává. Kéž jsme plni ducha evangelia, jenž jest sama láska i pokora.

Co se nás osobně týká, buďme přesvědčeni, že nic nám nepřísluší; ať jsme v jakémkoli postavení, že jsme přece více poctěni, nežli máme býti; že prozřetelnost Boží byla k nám velmi velkomyslná; že máme velkou příčinu děkovati jí z hloubí srdce za podíl, který nám připadl.

---

[1]) Juda, 1, 11.

O Bože, jenž jsi původcem všeho dobra a jenž chceš, abychom tě velebili za všechna tvá díla, uděl nám, bychom se z dobra svých Bratří právě tak radovali jako z vlastního a z jejich úspěchů tak, jako kdybychom se jich sami dodělali.

Pozvedni nás svou milostí nad všechny ony hanebné náruživosti, které překážejí panství lásky a učiň, abychom milujíce se vespolek nejobětovnější i nejvelkomyslnější láskou, dosáhli odměny, přislíbené této věrnosti.

Duchovní kytice. *„Snažte se, aby byla hojnost lásky i pokory mezi vámi; to vám získá milosti i požehnání Boží.“*

(Sv. Jan Kř. z La Salle. Dopisy.)

132. Společenský duch.

Krátký obsah. **I. V čem záleží společenský duch.** Záleží v tom, že máme se svými Bratry tytéž záměry, totéž smýšlení a tutéž vůli. Že jsme rádi v jejich společnosti; že si upřímně vážíme své řeholní společnosti a zmužile se věnujeme dílu, které jest jí svěřeno. „Buďte jedno tělo," praví svatý Pavel, „a jeden duch, jakož také jste byli povoláni v jedné naději povolání svého."

II. Přednosti společenského ducha. Pomáhá nám směřovati jen k témuž cíli a týmiž prostředky. Jím jsme jen jedním tělem, jehož údy si vzájemně pomáhají a které v důsledku toho zmohou velmi mnoho pro slávu Boží a vzdělání Církve. Jsme v bezpečnosti před zraky Spasitelovými, jenž nás ostříhá a nás chrání před veškerým nebezpečenstvím.

III. Nebezpečí osamotňování. Ďábel potuluje se kolem nás jako lev řvoucí. Nejlitější útoky činí na řeholníky, kteří se vzdalují od společnosti svých Bratří. Šíří v jejich duši omrzelost, smutek a nechuť k věcem duchovním. Tu nebuďme na omylu: Bůh, povolav nás k našemu svatému stavu, chtěl, abychom vedli společný život a mohli míti užitek ze všech jeho výhod.

Rozjímání.

Otče svatý, učiň, aby, které jsi mi dal, jedno byli, jako ty, Otče ve mně a já v tobě. (Jan, 17, 11 a 21.)

I. V čem záleží společenský duch. Svatý zakladatel dí: „V tomto institutu vynikej a buď vždy zachováván pravý duch společenský. Všechna cvičení se v něm konejte od rána až do večera společně."[1])

Řeholník, naplněný společenským duchem, snaží se míti se svými Bratry tytéž záměry, totéž smýšlení a tutéž vůli. Dlí rád v jejich společnosti a dává to při každé příležitosti najevo; dbá

[1]) Pravidla, 3, 1 a 2.

toho, aby napravil i odstranil vše, co na jeho povaze, na jeho řečech i v jeho způsobech mohlo by jim působiti nepříjemnosti. Chovaje k své řeholní společnosti nejupřímnější i nejsrdečnější vážnost, věnuje největší zájem tomu, co se jí týká; zmužile oddává se dílu, jímž jest pověřena a jest vždy ochoten obětovati vše k jejímu zachování i pokroku. Řídí se slovy apoštolovými: „O lásce bratrské sami jste se naučili od Boha milovat se vespolek. Vždyť také to činíte ke všem bratrům. Prosíme vás však, bratři, prospívejte v tom vždy více.“[1]) „Napomínám vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste žili hodně toho povolání, kterým jste povoláni. Jedno tělo a jeden Duch, jakož také jste povoláni v jedné naději povolání svého.“[2]) „Touž lásku majíce, stejnomyslně jedno smýšlejíce.“[3]) „Bůh pak, dárce trpělivosti a útěchy, dej vám jednostejně smýšleti vespolek podle Ježíše Krista, abyste jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista.“[4])

II. Přednosti společenského ducha. Společenský duch jest naší ctí i silou; svědčí o naší lásce k spolubratřím, k našemu povolání, o věrném plnění našich závazků, z nichž jedním jest pracovati „společně i sdruženě“ na díle křesťanské výchovy mládeže; pomáhá nám směřovati k témuž cíli a týmiž prostředky. Bez něho byli bychom jen osamocenými jedinci při díle a nezmohli bychom mnoho; jím jsme jedno tělo, jehož údové, pomáhajíce si vzájemně, mohou mnoho působiti ke slávě Boží a ke vzdělání Církve.

---

[1]) I. Thess., 4, 9 a 10. [2]) Efes., 4, 1 a 4. [3]) Filip., 2, 2. [4]) Řím., 15, 5 a 6.

Jsme-li jedno s řeholní obcí, máme účast na hojných milostech, které Bůh jí uděluje; zůstáváme ve společnosti Kristově, jenž sám pravil: „Kde jsou dva neb tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“[1]) Jestliže však přestupujíce pravidla se osamocujeme od svých Bratří, tu zbavujeme se milostí nám určených, nemáme již sladké jistoty, že jsme s Ježíšem Kristem, pokušením jsme více vydáni a nemáme tolik prostředků přemoci je.

III. Nebezpečí osamotňování. Ďábel obchází kolem nás jako lev řvoucí a jako vlk vyhladovělý; běda ovci odloučené od stáda, a ještě více běda řeholníkům, kteří se vzdalují od společnosti svých Bratří; ďábel často šíří v jejich duši omrzelost, nechuť k věcem duchovním a pak se jim znelíbí i jejich povolání.

„Běda samotnému,“[2]) dí Duch svatý. Toto slovo uskutečňuje se na řeholnících, nemajících společenského ducha. Takoví navrátili se do světa, ačkoli by byli vytrvali ve svém povolání, kdyby bývali přilnuli ke společnosti svých Bratří a varovali se osamocení a podivínství.

Bůh, povolav nás k našemu svatému stavu, chtěl, abychom zde vedli život pospolitý, jenž jest zvláštním jeho znakem; obětujíce své zvláštní choutky a osobní názory, má býti naším heslem: „Se všemi a pro všechny!“ Chtěl, abychom opravdovým společenským duchem uskutečňovali slova apoštolova: „My, počtem mnozí, jsme jedním tělem v Kristu, každý jednotlivec však údem jeden druhého.“[3]) „Onoho času jste byli bez Kri-

---

[1]) Mat., 18, 20. [2]) Kazat., 4, 10. [3]) Řím., 12, 5.

sta, nyní však v Kristu jste se sblížili a to v krvi Kristově."[1])

Mluvme vždy jen dobře o své kongregaci a o své řeholní obci. Važme si duchovních, ano i časných výhod, jichž požíváme. Modleme se za náš institut, aby se udržoval v horlivosti, v řeholní kázni, i v snaživosti. Věnujme se ochotně i bez výhrady jeho blahu, neustupujíce za tím účelem před žádnou prací, ani obětí, následujíce velkého apoštola, řkoucího: „Vždyť bych si přál, abych sám byl zavržen od Krista pro své bratry."[2])

Božský Spasiteli, jenž jsi přišel na zemi sjednotiti srdce a učiniti ze všech národů národ jediný, uděl všem synům svatého Jana Křtitele z La Salle milost, aby naplněni jeho duchem, byli spojeni spolu stejným míněním, stejnými záměry a stejným smýšlením.

Duchovní kytice. *„Každý z vás povzbuzuj se k dobrému příkladem svých nejhorlivějších a nejvíce duchem institutu naplněných spolubratří."*

(180. rozj., 1.)

---

[1]) Efes., 2, 12 a 13. [2]) Řím., 9, 3.

133. O řeholních slibech vůbec.

Krátký obsah. I. **Podstata i předmět slibů.** Jest to svobodné i úplné zasvěcení člověka Bohu. Sliby připojují k zachovávání přikázání ještě zachovávání evangelických rad. Uvádějí nás na cestu dokonalosti a dávají nám zvláštní místo mezi dítkami Církve. Řeholní profese bývá také považována za druhý křest. Naše sliby jsou slavnostním prohlášením, že chceme sloužiti jen Bohu.

II. **Obětování řeholníkovo a obět Kristova.** Složením i zachováváním řeholních slibů přinášíme Bohu obět, která se podivuhodně podobá oběti Ježíšově, jenž se svobodně obětoval, jak sám praví: „Já sám od sebe dávám život svůj." Sliby, které řeholník skládá, jsou hřeby, jimiž jest přibit na dřevo obětní. Svými sliby řekli jsme Bohu Otci s Ježíšem Kristem: „Nuže, o můj Bože, přicházím konati vůli tvou."

III. **Výtečnost slibů.** Sliby jsou znakem velikosti a důstojnosti pro toho, jenž je skládá i zachovává. Jsou počátkem četných i vzácných zásluh. Nezapomínejme, že Bůh jest věrný. Nejméně může nám dáti stonásobné toho, co mu obětujeme. Obnovujme s věrou, zbožně i velkomyslně zaslíbení, která jsme Bohu učinili.

Rozjímání.

Veliká čest jest následovati Pána. (Eccli., 23, 38.)

I. Podstata i předmět slibů. Řeholní sliby jsou svobodné i úplné zasvěcení člověka Bohu, přislíbení zřeknouti se všeho i sebe samého pro Boha. Jejich vzorec obsahuje zrale uváženou, svobodnou přípověď, provázenou přísahou, kterou se zavazujeme v souhlase se svými pravidly k zachovávání evangelických rad. Jsou čestným slovem a slovem svědomí, daným Bohu, Církvi a kongregaci v jedné z nejrozhodnějších okolností životních. Jsou slavnostním prohlášením, že chceme jen Boha podle příkladu královského pro-

roka, volajícího: „Pán je můj dědičný podíl. Bůh bude skalou mou, dílem mým na věky.“[1])

Řeholní sliby tvoří dokonalou obět nás samých Bohu, obět to, praví svatý Tomáš, sahající až k oběti zápalné, při níž bylo z obětního daru všechno stráveno a kterou docházejí svého vyplnění slova svatého Pavla: „Napomínám vás, bratří, skrze milosrdenství Boží, abyste vydali tělo své v obět živou, svatou, Bohu libou, by to bylo duchovní bohoslužbou vaší.“[2])

Řeholní sliby jsou zdokonalením slibu křestního, neboť připojují k zachovávání přikázání zachovávání rad. Zavazují nás, abychom kráčeli cestou dokonalosti, a určují nám zcela zvláštní místo mezi dítkami Církve svaté. Proto byla řeholní profese považována za druhý křest, ježto může učiniti zadost spravedlnosti Boží za časné tresty, kterých jsme svými hříchy zasloužili a činí nás podle výroku svatého Pavla „nádobou ke cti a milými Božími.“[3])

Předmět řeholních slibů jest mnohem obsažnější nežli u slibů soukromých, které může křesťan pro sebe složiti. Při těchto dává se člověk Bohu jen částečně, kdežto u oněch dává se bez výhrady a podle výroku učitelů duchovního života, obětuje Bohu netoliko plody stromu, nýbrž i sám strom s jeho plody. Vzpomínejme s radostí na onu hodinu sladkého nadšení, kdy jsme se řeholní profesí zasvětili službě Boží, skládajíce svou svobodu do rukou božského Mistra. Velebme toho, jenž nás povolal a jenž dodav nám zmužilosti k postavení zdi našich svatých závazků

---

[1]) Žalm, 15, 5 a 72, 26. [2]) Řím., 12, 1. [3]) II. Tim., 2, 21 a Kolos., 3, 12.

mezi světem i námi, poskytuje nám takto bezpečného prostředku, abychom došli svého spasení.

II. Obětování řeholníkovo a oběť Kristova. Složením i zachováváním řeholních slibů přinášíme Bohu oběť, která se podivuhodně podobá oběti Kristově, jediné to záslužné i Bohu milé oběti. Ježíš Kristus se totiž sám obětoval svému Otci, řka mu: „Žertev a obětí nepřeješ si, sic bych byl řekl: Hle, tu jsem. V závitku knihy jest mi to předepsáno. Vůli tvou, Bože můj, činit jest milo mi.“[1]) Obětoval se svobodně podle slov: „Dávám život svůj sám od sebe.“[2]) Na Kalvarii byl a na oltáři jest dále knězem i obětí, obětujícím i obětovaným. Obětuje se stále a bude se obětovati až do skonání světa, takto jest jeho oběť trvalá i ustavičná a věčná. Nuže, nepraví řeholník svými sliby: „Hle, tu jsem, abych plnil vůli tvou, Bože?“ Neobětuje se sám a to svobodně? Není obětujícím a zároveň obětním darem, který přináší Pánu? A není jeho oběť trvalá, ustavičná i věčná?

Jest tedy živým obrazem Ježíše Krista, jenž se obětoval, aby učinil zadost spravedlnosti Boha, svého Otce. S ním i skrze něho přibíjí se na dřevo kříže a připoutává se k němu posvátnou přísahou. Sliby, jež složil, jsou hřeby, jimiž jest přibit na dřevo obětní. Řeknou mu zajisté jako Beránku obětnímu: „Sestup s kříže,“[3]) milostí Boží však posilován bude odpírati tomuto pekelnému dráždění a odvětí: S Kristem jsem přibit na kříž a jako on, skrze něho i pro něho zůsta-

---

[1]) Žalm, 39, 7—9. [2]) Jan, 10, 17—18. [3]) Mar., 15, 30.

nu na něm až do smrti. Svým životem, svým utrpením i svou smrtí nesledoval Kristus jiného cíle, nežli zjednávati slávu Boha, svého Otce. Nebylo to však také naším úmyslem, když jsme se svými sliby věnovali Bohu? Neřekli jsme mu z celého srdce svého: „Zasvěcuji se ti cele, abych zjednával tvou slávu pokud mi bude možno a ty ode mne budeš žádati."

Kéž celý náš život ospravedlňuje tuto krásnou přípověď!

III. Výtečnost slibů. Naše svaté závazky činí radost Srdci Ježíšovu a slouží nám ke cti, spojujíce nás s ním. Nestojí-li psáno: „Kdo se přidržuje Pána, jest s ním jedním duchem."[1])

Není nic velkomyslnějšího nežli toto zřeknutí se všeho, abychom vstoupili do řad nejvěrnějších vojínů Kristových. Není nic záslužnějšího pro toho, jenž složil i zachovává své sliby. Neboť sliby mu zjednávají neocenitelné výhody; zabezpečují mu zcela zvláštní přispění Boha, jenž nemoha se dáti předčiti velkomyslností, uděluje v hojnosti milosti své tomu, jenž se s ním bez výhrady spojuje; jsouce bezpečnými prostředky posvěcovacími, uvádí ho do stavu dokonalosti a činí jej pevným v následování evangelických rad; poskytují mu působivou pomoc proti nepřátelům spásy; jsou mu počátkem četných i vzácných zásluh, poněvadž jest dvojím způsobem zasvěcen Bohu, a tím jsou jeho skutky dvojitě záslužny; Pán vyvoliv jej učinil s ním smlouvu, zahrnuje jej za života svými dary, aby jej na věčnosti učinil účastným své blaženosti.

---

[1]) I. Kor., 6, 17.

Važme si tedy řeholních slibů, jak toho zasluhují a hleďme pochopiti vždy jasněji, co mají v sobě velkého, šlechetného i vznešeného. Nezapomínejme: „Věrný jest Bůh.“[1]) Vybídnuv nás vnuknutím svého Ducha připoutati se k němu, připoutal se i on k nám. Tu jest vzájemný závazek. Proto důvěřujme! Nejmenší, co nám může dáti, jest stonásobné toho, co my mu obětujeme. Obnovujme přislíbení, která jsme mu dali s věrou, se zbožností i s velkomyslností a rceme mu, že mu navždy zůstaneme věrnými.

Duchovní kytice. *„Čím více dáte Bohu, tím více dobra vám prokáže.“*

(104. rozj., 3.)

---

[1]) Kor., 1, 9.

134. Užitečnost slibů.

Krátký obsah. **I. Sliby zjednávají milost Boží a posilují vůli.** Řeholníkům vázaným sliby lze říci slova žalmistova: „O jak hojná je tvá milost, Bože, že lidé ve stínu křídel tvých mohou se skrývati! Rozjařují se nadbytkem domu tvého a proudem rozkoše své napájíš je.“ Sliby jsou nám záštitou spasení.

II. Sliby pomáhají nám k vítězství nad třemi hlavními překážkami, jež se staví proti dokonalosti. Jsou to: bažení po bohatství, láska k smyslným rozkošem a vlastní vůle. Naše sliby jsou mocným přispěním k potření ďábla, světa a našich zlých náklonností. Jedněm jako druhým díme: „Přicházíš pozdě, jsem již Ježíšův a náležím mu navždy.“ Musíme po celý život bojovati, abychom došli nebe.

III. Sliby rozmnožují zásluhu našich ctnostných činů. Ctnostné úkony, které se na ně vztahují, jsou úkony bohopocty, této první a nejzáslužnější z mravních ctností; ten má větší zásluhu, kdo obětuje Bohu více, kdo jedná s dokonalejší vůlí a s užším spojením s Kristem Pánem. Rceme se žalmistou: „Mým však štěstím je Bohu býti blízko.“

Rozjímání.

Mým však štěstím je Bohu býti blízko. (Žalm 72, 28.)

I. Sliby zjednávají milost Boží a posilují vůli. Zasvětíme-li se Bohu sliby řeholními, zajišťujeme si přispění jeho milosti a zároveň se činíme nejschopnějšími, abychom ji učinili v sobě plodnou. Bůh jest věrný a nekonečně štědrý, naše důvěra v něho nebude marna. Když nás zve, abychom prohlásili svaté závazky, jež tvoří stav řeholní, tu chce nám poskytnouti v hojnosti přispění, nutná k jejich zachovávání. Mezi ním a námi jest vzájemná smlouva zcela v náš prospěch; neboť Bůh nám dá nekonečně více, nežli mu obětujeme. Proto lze říci: „Ó, jak hojná je tvá mi-

lost, Bože, že lidé ve stínu křídel tvých mohou se skrývati! Rozjařují se nadbytkem domu tvého a proudem rozkoše své napájíš je.[1])

Svou podstatou jsou nám řeholní sliby mocným prostředkem k našemu posvěcování a pomáhají ku posvěcování bližního. Utvrzují naši vůli v dobrém, předcházejí rozpaky, rozptylují naši nejistotu, upevňují naše kroky na přímé stezce, posilují nás ve ctnosti a činí nás takto Bohu podobnějšími.

Jsou to pouta lásky, která nás pojí s původcem všeho dobra a stávají se okovy, jen aby zamezily, bychom nespěchali do své záhuby. Šťastné to řetězy, jež spíše chrání, než poutají. Ne, to nejsou okovy otrocké, ale čestné okrasy, znaky vznešenosti a opravdové neodvislosti.

Naše sliby jsou nám též záštitou spásy,[2]) a můžeme vzhledem k nim říci slova Davidova: „Postavil na skálu mé nohy Hospodin, síly dodal mým krokům.“[3]) Nejen že jsou naší obranou proti nepříteli dobra, ony nám zjednávají také velký mír a pomáhají nám získati nejvzácnější zásluhy pro nebe.

Jak mnoho jest řeholníků, kteří setrvali ve svém povolání a kteří, kdyby nebyli vázáni sliby, vrátili by se do světa! Jak mnozí, jimž pouhá vzpomínka na jejich zasvěcení pomohla k vítězství nad nejprudčími pokušeními! Kterak také lze svoliti ke hříchu, řekneme-li si: Jsem zasvěcen Bohu; byl a jsem ještě obětujícím knězem i obětním darem při oběti sebe samého. A teď bych měl jíti dát ďáblu to, co jsem obětoval Pánu! Měl bych předhoditi psům oběť zápalnou! Ná-

---

[1]) Žalm 35., 8 a 9. [2]) Luk., 1, 69. [3]) Žalm 39., 3.

ležím Kristu více nežli kalich, v němž obětuje svou krev; jak bych mohl znesvětiti posvátnou nádobu? Jak zavésti na místo svaté ohavnost spuštění?

II. Sliby nám pomáhají k vítězství nad třemi hlavními překážkami, jež se staví proti dokonalosti. Sliby nám pomáhají, jak poznamenává svatý Tomáš, k vítězství nad třemi největšími překážkami království lásky v nás, a jež jsou bažení po bohatství, touha po smyslných rozkoších a vlastní vůle. Sliby vyhovujeme pozvání božského Mistra: „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš, a dej chudým, a pojď a následuj mne;“[1]) činí nás takto schopnými přinášeti užitek v duších, a to užitek, který zůstává.[2])

Jak užitečny jsou nám proti náklonnosti ke zlému, jíž jsme podrobeni? Hřích představuje se nám tisícerým způsobem; ďábel nám klade ustavičně své léčky; v sobě pociťujeme bouření náruživostí; na této zemi boje nemůžeme se pozvednouti k nebi, leč bojujíce po celý život proti světu a proti svým nezřízeným náklonnostem.

V tomto stavu jsou nám sliby mocným přispěním. Je-li k jejich složení potřebí duševní síly a zmužilosti, jak zase ony pak pomáhají učiniti nás silnějšími a zmužilejšími!

Ať se v nás ozývá pobuřující hlas trojí zlé žádostivosti, který nazývá svatý Pavel „zákonem hříchu“,[3]) my odvětíme: Přicházíš pozdě, složil jsem sliby. Náležím Kristu a jsem jeho na věky.

III. Sliby rozmnožují zásluhu našich ctnostných činů. Sliby zvyšují cenu ctnostných činů,

---

[1]) Mat., 19, 21. [2]) Jan, 15, 16. [3]) Řím., 7, 23.

vztahujících se na ně; neboť skrze ně nejsou jen pouhými úkony chudoby, čistoty a poslušnosti, nýbrž kromě toho úkony bohopocty, to jest, úkony první a nejzáslužnější ze všech mravních ctností. Jsou nám též pro vnitřní rozpoložení mysli, do něhož nás přivádějí, zdrojem duchovních pokladů.

Ten zasluhuje více, kdo Bohu více obětuje; nuže, sliby obětujeme mu, co nejvíce jest nám možno: své statky, své tělo, své srdce, svou svobodu, vše, co jsme a co máme. Ten zasluhuje více, kdo jedná s nejdokonalejší vůlí; nepřísluší však právě slibům posilovati naši vůli a utvrditi ji v dobrém? Ten zasluhuje více, kdo jedná s větším spojením s Kristem Pánem; nejsou však sliby smlouvou našeho spojení s nebeským ženichem našich duší a zřeknutím všeho, co by mohlo překážeti nejužšímu spojení s ním?

Proto můžeme vším právem zvolati: Ó, řeholní profese, tys naší slávou, naší silou i naším bohatstvím; tys naším druhým křtem, neboť skrze tebe stáváme se milenými dítkami Božími a výsadními bratry Kristovými. Blaze těm, které povolá Bůh zasvětiti se mu! Toť jsou jeho vybraní přátelé a výsadní ovečky božského Pastýře, pod jeho vedením a jeho péčí „ubírají se od ctnosti ke ctnosti, až uzří na novém Sionu Boha bohů, Hospodina.“[1])

Zachovávejme věrně, co jsme slíbili. Ukažme celým svým životem, že jsme se odloučili od světa a zasvětili Bohu; a Bůh nepřestávaje udíleti nám svých milostí, povede nás na cestě doko-

---

[1]) Žalm 83., 8.

nalosti až do příbytku blaženosti, jež jest jejím cílem.

Budiž veleben božský Pastýři duší, jenž jsi mě povolal k životu řeholnímu. Prosím tě, rač mi uděliti milosti, bych přesně plnil svaté závazky, které jsem vzal na sebe a stal se hodným svatým chováním nevýslovné odměny, kterou jsi určil těm, kteří opravdově všechno opustili, aby tebe následovali.

Duchovní kytice. *„Mým však štěstím jest Bohu býti blízko."*

(Žalm 72, 28.)

135. Povinnost zachovávati sliby.

Krátký obsah. **I. Sliby jsou smlouvou mezi námi, Bohem a institutem.** Nic není spravedlivějšího než přesné zachovávání řeholních slibů, jako zase není nic nehodnějšího a nepoctivějšího nad jejich rušení. Svatý Augustin to vyjadřuje pamětihodnými slovy: „Zachovávejte své sliby, a jestliže vás k tomu napomínám, činím tak ne ani proto, abych vás nabádal vykonati spravedlivý skutek, nýbrž abych vás odvrátil od velké nepravosti.“ Střezme se vzíti zpět, co jsme dali.

II. Sliby jsou smlouvou učiněnou s plnou svobodou a po zralé úvaze. Čím jsou naše sliby, ne-li čestným slovem a slovem svědomí, které jsme dali za nejslavnějších okolností svého života? Slíbili jsme Bohu něco velkého; on nám však zase přislíbil daleko větší odměnu a víme, že „on věrný jest.“ Zachovávejme své sliby z povinnosti, kterou nám ukládá spravedlnost.

III. Porušiti své sliby jest velkým neštěstím. Každá nevěrnost v přislíbení nelíbí se Bohu, dí Písmo svaté. Lépe jest slibů nečiniti, nežli slibů učiněných nezachovávati. Běda podvodníku, jenž nekoná, co byl slíbil! Setrváme-li až do konce, dosáhneme koruny.

Rozjímání.

Učiní-li muž Hospodinu slib nebo zaváže-li se přísahou, ať nezruší slova svého, ale splní všecko, co slíbil. (Num., 30, 3.)

I. Sliby jsou smlouvou mezi námi, Bohem a institutem. Je-li nějaká odůvodněná i nesporná povinnost, pak jest to zajisté povinnost zachovávati své řeholní sliby; neboť nic není spravedlivějšího než přesné jejich zachovávání, jako zase není nic hanebnějšího a nepoctivějšího nežli jejich rušení. To vyjadřuje svatý Augustin pamětihodnými slovy: „Zachovávejte své sliby, a jestliže vás k tomu napomínám, činím tak ne ani proto, abych vás nabádal vykonati spravedli-

vý skutek, nýbrž abych vás odvrátil od velké nepravosti."

Pomněme, jak nás k tomu vyzývá svatý Ambrož, co jsme slíbili, komu, a za jakých okolností jsme to slíbili. Jde o smlouvu, učiněnou mezi Bohem a námi a mezi námi a institutem; jest to smlouva, kterou Bůh sám potvrdil a která nám zajišťuje vzácné výhody, jestliže ji zachováváme. Bůh, jenž se honosí, že jest věrný ve svých zaslíbeních,[1]) splnil svůj závazek více, nežli splniti měl, proto může vším právem žádati, bychom i my svůj závazek plnili; on nám to ostatně i poroučí: „Učiní-li muž Hospodinu slib nebo zaváže-li se přísahou, ať nezruší slova svého, ale splní všecko, co slíbil."

Naše sliby jsou zasvěcením nás samých jeho božské velebnosti; tu však stojí psáno v Písmě svatém: „Vše, co se Hospodinu dokonale zasvětí, bude svatosvato Hospodinu."[1]) Střezme se tedy vzíti někdy zpět, co jsme dali. Dosvědčujme naopak veškerým svým jednáním, že jsme proniknuti smýšlením, které vyjadřuje královský prorok slovy: „Přinášej v oběť Bohu díky a tak plň sliby své Nejvyššímu."[2]) „Přisáhl jsem — a to také plním — že budu šetřiti spravedlivých tvých řádů."[3]) „Sliby své Pánu dané, plním před zrakem všeho jeho lidu v síních Hospodinova domu, prostřed tebe, Jerusaleme!"[4])

II. Sliby jsou smlouvou učiněnou s plnou svobodou a po zralé úvaze. Sliby jsme složili s naprostou svobodou i z vlastní své vůle. Nuže, zdaž není uznanou zásadou v každé spo-

---

[1]) Lev., 27, 28. [2]) Žalm 49., 14. [3]) Žalm 118., 186. [4]) Žalm 115., 18 a 19.

lečnosti, že člověk musí dostáti svému slovu, které po právu i svobodně byl dal, a že každý, kdo jedná jinak, jest mrzký a nehoden důvěry? Čím jsou naše sliby, když ne slovem čestným a slovem svědomí, které jsme dali za nejslavnějších okolností svého života? Může býti jiné slovo, které by se mu podobalo a které tak velice zavazuje?

Již v noviciátě jsme byli poučeni o tom, k čemu nás sliby zavazují. Bylo nám uloženo za povinnost studovati pravidla i slibní katechismus, jež mluví velmi jasně o slibech, bylo též naší povinností uvažovati o nich; jest též podmínkou ke skládání slibů, abychom znali, k čemu se zavazujeme. Naše zasvěcení nemůže býti tedy učiněno jinak než s rozumem a s úplným poznáním.

Tato přislíbení jsme učinili my sami; učinili jsme je po zralé úvaze, podepsali jsme je, složili jsme je před nejsvětější svátostí a před svými spolubratry; spis jejich jsme zanechali v rukou svých představených; nepoznáváme z toho všeho, že nám ukládají větší povinnost než každý jiný závazek?

Zachovávejme je tedy přesně z povinnosti, spravedlnosti a z citu cti. Plňme je také z důvodu svých opravdových zájmů. Ten, jemuž jsme se zasvětili, jest velkomyslný. Slíbili jsme mu něco velkého, za to však on chová pro nás něco mnohem většího a víme, že „věrný jest“.[1])

III. Porušiti své sliby jest velkým neštěstím. Uvažme, jak trestuhodné, nespravedlivé i osudné jest rušení řeholních slibů. Duch svatý

[1]) I. Thes., 5, 24.

nás o tom poučuje slovy Písma svatého: „Hleď, ať nikdy nezapomeneš úmluvy Hospodina, Boha svého. Neboť Hospodin, Bůh tvůj, jest oheň zžírající, Bůh řevnivý.“[1]) „Když učiníš Hospodinu, Bohu svému, slib, nebudeš otáleti, bys jej splnil, a budeš-li odkládati, bude ti to počteno za hřích.“[2]) „Slíbil-lis co Bohu, neprodlévej to splniti; nelíbiť se mu nevěrné a bláznivé slibování. Cokoli jsi tedy slíbil, splň; neboť mnohem lépe jest neslibovati, než po slibu, co připověděno, nesplniti.“[3]) „Zlořečený jest člověk lstivý, kterýž slib čině, obětuje co jest mdlého Pánu, nebo král veliký jsem já, praví Hospodin zástupů, a jméno mé jest hrozné mezi národy.“[4])

Je-li ten nenáviděn a právem opovržení hoden, kdo ruší slovo lidem dané, anebo který sběhne od praporu, k němuž byl zařazen, čím nenáviděnější i hanebnější jest pak nevěrný řeholník! Ten ruší posvátné přislíbení učiněné Bohu i lidem; byv zařazen k praporu Kristovu, opustí zbaběle řady vojska svatého! Jaká to hanba, jaká to nepravost!

Rušiti řeholní sliby znamená lháti Duchu svatému; znamená dopustiti se křivé přísahy a svatokrádeže; znamená loupiti z oběti zápalné; znamená pohoršovati nejzáhubnějším způsobem bližního, zarmucovati Církev, podkopávati základy řeholního života; znamená usilovati o snížení institutu, jenž nás přijal do svého lůna a jenž nám dovolil naše zasvěcení, vyhovuje našim prosbám.

Takový zločin jest očividně neomluvitelný. Běda tomu, kdo by toho nechápal! Ne, nemylme

---

[1]) Deut., 4, 23 a 24. [2]) Deut., 23, 21. [3]) Eccles., 5, 4. [4]) Malach., 1, 14.

se, Bůh nenechá se posmívati."[1]) Nezapomínejme, že nám naše sliby budou předloženy v den, kdy staneme před soudnou stolicí Boží, a podle toho, zdali jsme je věrně zachovávali nebo ne, budou příčinou buď našeho oslavení nebo zavržení.

Budiž veleben, Otče milosrdenství, za všechny milosti, které jsi mi udělil, a jmenovitě za milost, že jsem se mohl zasvětiti životu řeholnímu. Děkuji ti z celého srdce svého, že jsi mě připustil složiti své svaté sliby a že jsi mi pomohl doposud je zachovávati. Snažně tě prosím, račiž i nadále prokazovati mi svou dobrotivost a dejž, abych ti sloužil se stále větší a větší věrností a zasloužil si takto pak oné věčné odměny, kterou jsi přislíbil svým věrným služebníkům.

Duchovní kytice. *Učiní-li muž Hospodinu slib nebo zaváže-li se přísahou, ať nezruší slova svého, ale splní všecko, co slíbil."*

(Num., 30, 3.)

---

[1]) Galat., 6, 7.

136. Obnovování slibů.

Krátký obsah. **I. Význam tohoto obnovování.** Úplným souhlasem své vůle potvrzuje řeholník smlouvu, kterou podepsal. Řeholníku jest milým podati Bohu tento nový i slavnostní důkaz své oddanosti a své zbožnosti. Kéž přilne naše vůle neodolatelně ke službě Boží.

II. Milosti, které přináší obnovování slibů. Přivádí nám na paměť naše povinnosti, potírá nestálost naší tak proměnlivé vůle. Milostí tvou jsme tvými, Pane, nyní i na věčnosti.

III. Obnovovati své sliby jest zdrojem zásluhy i odpuštění. Jest zásadou, že každé zalíbení na dobrém skutku jest tím záslužnější, čím znamenitější jest skutek ten. Nuže, obnovováním slibů dosvědčujeme své zalíbení na skutku svého zasvěcení Bohu. Smrt nás jen tím úžeji spojí s Bohem.

Rozjímání.

Obnovte se na duchu mysli své. (Efes., 4., 23.)

I. Význam tohoto obnovování. Řeholník, obnovující své sliby, potvrzuje úplným souhlasem své vůle smlouvu, kterou byl podepsal; dává najevo, že jest rád, že se zasvětil službě Boží; že jej velebí za to, že jej povolal do řehole; kdyby jeho zasvěcení se ještě nestalo, že by je s největší radostí učinil.

Naše zasvěcení bylo ve skutečnosti posvěcením chrámu našeho těla i naší duše; posvěcení to, jehož výročí oslavujeme na velký svátek nejsvětější Trojice. V ten den, jenž jest institutu tak drahý, přicházíme kleknouti před třikrát svatým Bohem, jenž přijal naši přísahu, a v témž rozpoložení mysli, s jakým jsme ji složili, skládáme ji znova.

Tímto výkonem jakož i city, které se budí v našem srdci, díme mu: Viz mě, o Pane, hodlám

obnoviti sliby, které jsem učinil. Co jsem chtěl a co jsem učinil, to chci vždycky a učiním to dnes jako dříve. Čas pokročil a změnil mnoho na tvářnosti tohoto světa,[1]) avšak má vůle náležeti tobě se s milostí tvou nezměnila. Pokročil jsem v běhu svého života a nevím, kolik mi zbývá ještě uběhnouti; ať jest to málo nebo mnoho, obětuji ti jej se vší upřímností svého srdce. Ano, chci náležeti tobě a to jediné tobě, a jest mi sladko podati ti znova i slavnostně dosvědčení své přilnulosti a oddanosti.

II. Milosti, které přináší obnovování slibů. Připomíná nám naše povinnosti, tím že jest nám vzpomínkou na to, co jsme slíbili, a uvádí nás do onoho rozpoložení mysli, v němž jsme se nacházeli, když jsme to slibovali. Tehdy byla naše duše milá Bohu, jenž zřel v ní obraz toho, v němž se mu jediné zalíbilo;[2]) poněvadž však rysy i barvy onoho obrazu pobledly, jest třeba je obnoviti a to právě činíme, obnovujíce svá přislíbení. Tento výkon jest znamenitě způsobilý, aby oživil v nás onu víru, onu velkomyslnost i onu lásku, kterými jsme byli proniknuti v onen den horlivosti, kdy jsme se zasvětili nejsvětější Trojici.

Obnovování ochraňuje před uvolněností, zadržuje nás na svahu, na němž nám dávají sklouznouti náklonnosti naší přirozenosti; potírá přímo nestálost naší vůle, jež jest tak proměnlivá. Obnovujíce sliby, utahujeme pevněji šťastná pouta i čestné okovy, které nás poutají k Pánu a udržují nás na cestě ctnosti.

---

[1]) I. Kor., 7, 31. [2]) Mat., 17, 5.

Obnovování, ať se děje kdykoli, může nám sloužiti za všemocnou zbraň proti ďáblu. Když tento zloduch nás napadá svými nášepty a pokouší nás k malomyslnosti, odpovězme mu obnovujíce přislíbení, která nás ponouká porušiti. Kéž jsou nám jeho pokušení příležitostí zasvětiti se Bohu znova a s tím větší důvěrností duše; to zajisté zmaří jeho záměry a obrátí je k jeho zahanbení.

III. Obnovovati své sliby přináší zásluhu i odpuštění. Obnovování slibů jest samo v sobě záslužné. Vždyť platí zásada, že každé zalíbení na dobrém skutku jest samo v sobě dobrým skutkem a to tím záslužnějším, čím jest skutek ten světější i znamenitější, právě tak jako jest každé zalíbení na hříchu samo v sobě novým hříchem, a to tím těžším, čím jest onen skutek trestuhonější. Nedáváme však obnovováním svých slibů svědectví, že máme zalíbení na výkonu svého zasvěcení Bohu, výkonu to nanejvýš dobrém i svatém? Činíme tedy něco vzácného, což nám bude připočteno pro nebe.

Neotvírá nám však již pokladů milostí, jichž jest zdrojem? Bůh nemůže jinak, než s láskou i s dobrotivostí pohlížeti na řeholníka, jenž přichází ke stupňům oltářním vyznati mu, že jest šťasten v jeho službě a že touží zůstati stále jeho nedílně i navždy; a tu jej zahrnuje svými dary i svou nevýslovnou štědrotou.

V Písmě svatém čteme, že Ruth vybídnuta i naléhavě pobízena Noemí, aby se navrátila do země Moabské, odvětila: „Nenuť mě, abych tě opustila, abych odešla; neboť kamkoli půjdeš ty, půjdu já, a kde dlíti budeš ty, dlíti budu také

já. Lid tvůj lid můj, a Bůh tvůj Bůh můj. Ať mě Hospodin trestá a zase trestá, odloučí-li mě od tebe něco jiného než toliko smrt."[1]) Není však řeč řeholníkova, jenž obnovuje své zasvěcení mnohem vznešenější a podivuhodnější? Nepraví Pánu našemu: Ať mě nikdo nechce mluviti o tom, bych tě opustil. Ne, nic mě od tebe neodloučí. Zůstanu ti věren až do smrti, i sama smrt mě jen tím úžeji s tebou spojí!

Takové smýšlení musí se zajisté nanejvýše líbiti Srdci Ježíšovu a činiti je ochotným udíleti nám bezměrné duchovní bohatství, jehož jest zdrojem i plností.

Duchovní kytice. *„Nejsvětější Trojice, zasvěcuji se ti cele, abych zjednával tvou slávu pokud mi bude možno a ty ode mne budeš žádati."*

(Vzorec slibní.)

---

[1]) Ruth, 1, 16 a 17.

137. Ježíš Kristus a ctnost chudoby.

Krátký obsah. **I. Kristovy příklady.** Ježíš, Král králů, chtěl se v chudobě naroditi i žíti. Po dobu svého veřejného života neměl, kam by hlavu složil. Zemřel všeho zbaven nezanechav ničeho ani k svému pohřbení. Kterak bychom si mohli stěžovati, že se nám něčeho nedostává, vidouce chudobu Ježíšovu?

II. Kristovo učení. Zlořečil-li Ježíš bažení po bohatství, velebil chudobu, miloval i vyhledával chudé. Pravil: „Blahoslavení chudí.“ Od těch, kteří ho chtěli následovati žádal zřeknutí se statků pozemských. Jak daleko přilneme srdcem k chudobě, tak přineseme užitek v duších.

III. Řeholník má následovati Ježíše Krista. Patřme na chudobu zraky víry; važme si této ctnosti, milujme ji i cvičme se v ní jako náš Spasitel. Čím věrněji plníme povinnosti, které ukládá, tím větší bohatství milosti a slávy si zasloužíme. Prosme Pána našeho o vážení si této ctnosti, o lásku k ní i o její uskutečnění.

Rozjímání.

Ježíš Kristus jsa bohat, stal se pro vás chudým. (II. Kor., 8., 9.)

I. Kristovy příklady. Ježíš Kristus jest Bůh. Jest Král králů, Pán pánů a pán nebes i země, jemuž náleží celý svět viditelný i neviditelný. Nezdálo se, že při svém příchodu k lidem objeví se se skvoucí nádherou, s větším bohatstvím i s okázalostí nežli David a Šalomoun?

Takovou představu si zajisté činili o jeho příchodu smyslní židé, která však byla pravdy daleka a oni byli v lichém očekávání! Nikoli, božský Mesiáš neměl vystoupiti s nádhernou chloubou pozemských statků. Z příčin hodných jeho

moudrosti chtěl naopak se naroditi i žíti jako chudý, ano nejchudší všech lidí.

Pozorujme ho při jeho narození; s jakým vzezřením se nám zjevuje? Pozorujeme jen známky největší nouze. Jeho matka jest chudá, jeho pěstoun jest chudý, místo, na němž přišel na svět, jest jen chudý chlév; chudí pastýři byli první, kteří byli povoláni vzdáti mu svou poctu a mají přednost před králi; znamení, podle něhož jej měli poznati, jest chudoba sama.

Ježíš Kristus, jenž dává již při svém vkročení do života najevo lásku k chudobě, chtěl, aby byla jeho ustavičnou průvodkyní, po celý jeho smrtelný život.

Skrze svého proroka pravil: „Chudák já, jenž od mládí lopotím se;“[1]) a skutečně, chudý jest v Betlemě, chudý v Egyptě, chudý v Nazaretě, a když nabyl dosti síly, podrobil se těžké práci, stav se, on, Bůh nejvyšší, chudým dělníkem, dobývajícím si svým potem svého chleba.

Sledujme ho za dnů jeho veřejného života. Jaká to nouze! Nemá ničeho na poušti, kde postiv se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, stal se kořistí nejkrutějšího hladu. Často nemá ničeho, co by předložil svým učedníkům, kteří, aby se nasytili, byli nuceni droliti klasy ve svých rukou. Nemá ničeho, čím by zaplatil daň, které od něho žádali v Kafarnaum a činí k tomu cíli zázrak. Mluvě o sobě samém, řekl: „Lišky mají doupata a ptactvo nebeské hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“[2])

Zvláště pak se jeví chudý v den své krvavé oběti. Na kříži nemá ničeho; o jeho šat se rozdě-

[1]) Žalm 87., 16. [2]) Mat., 8, 20.

lili katané a o roucho jeho metali los. A ani po smrti ho chudoba neopustila. Vše, co slouží ku pohřbu: plátna, rubáš, hrob, dodali cizí lidé, on nemá ničeho.

„Nedivme se tedy," praví nám náš svatý zakladatel, „jestliže se nám něčeho a to i nutného nedostává, když se Ježíši Kristu nedostávalo všeho."[1])

II. Kristovo učení. Netoliko za svého smrtelného života byl Ježíš Kristus chud a jeví se i nyní chudým ve své svátosti lásky, nýbrž on chudobu též velebil a radil, kdežto bohatství i zámožnost proklínal. Pravil: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské;"[2]) a na jiném místě: „Blahoslavení jste vy chudí, neboť vaše jest království Boží."[3]) Řekl také: „Běda vám bohatým, neboť již máte potěšení svoje."[4]) „Bohatec vejde těžko do království nebeského. Snáze jest velbloudu projíti uchem jehly, než boháči vejíti do království nebeského."[5])

Ježíš Kristus obzvláště miloval chudé; chudým napřed hlásal své evangelium; z chudých vyvolil si své první učedníky, které chtěl učiniti sloupy své svaté Církve. Těm, které volá k životu dokonalému, pravil: „Jdi, prodej co máš a dej chudým, a budeš míti poklad v nebi; a pojď a následuj mě."[6])

Tak chtěl Spasitel světa potírati to, co jest záhubou světa: hrabivost, bažení po bohatství, onu touhu po majetku, jež jest pramenem tolikerých zločinů; chtěl nám zasloužiti milosti zavázati se následovati ho na cestě zřeknutí se

---

[1]) 86. rozj., 1. [2]) Mat., 5, 3. [3]) Luk., 6, 20. [4]) Luk., 6, 24. [5]) Mat., 19, 23 a 24. [6]) Mat., 19, 21.

všeho pomíjejícího bohatství a vážiti si jen bohatství věčného.

Naším hlavním posláním jest vyučovati chudé; svatý Jan Křtitel z La Salle nám tu praví: „Přilnete-li ze srdce k chudobě, budete přinášeti užitek v duších,“[1]) nebude-li tomu tak, „nebudete od chudých milováni ani u nich oblíbeni.

III. Řeholník má následovati Ježíše Krista. Zvláště my, řeholníci, musíme chápati naučení Kristovo, i uposlechnouti ho. Patřme na svatou chudobu zraky víry a spatřujme v ní zamilovanou božského Spasitele a stálou jeho průvodkyni, která jí má býti také všem, kteří nastupují cestu evangelických rad. Spatřujme v ní též osvoboditelku, která, roztrhavši pouta hrabivosti, jimiž jest duše připoutána k zemi, poskytuje nám nejlepší možnosti zjednávati slávu Boží a spásu bližního.

Važme si řeholní chudoby a milujme ji a dosvědčujme to přesným zachováváním pravidel, která se na ni vztahují. Přihodí-li se, že nám dává zakoušeti svých krutostí, nestěžujme si, ale naopak radujme se, že jest nám poskytnuta příležitost státi se podobnějšími svému božskému vzoru a rozmnožiti své zásluhy.

Prosme snažně Pána našeho o vážení si evangelické chudoby i o lásku k ní a o život podle ní, jsouce pamětlivi, že jest též podstatou našeho stavu, že čím věrněji ji budeme zachovávati, tím více budeme prospívati ve svatosti a tím větších nároků nabudeme k dosažení bohatství slávy, kterou určil Bůh těm, kteří se z celého srdce zřekli pozemských statků.

---

[1]) 86. rozj., 3.

Rceme často se svatým Františkem z Assisi: „O Ježíši, jenž jsi byl přivítán chudobou při svém narození, věrně chudobou provázen až k hodině své smrti a chudobou doprovázen až do nebe, ukaž mi cesty této ctnosti tak milé tvému Srdci," a uděl mi, abych jimi kráčel s nejzmužilejší i s nejstálejší velkomyslností.

Duchovní kytice. *„Zamilujte si chudobu, jak ji miloval Ježíš Kristus a jako nejjistější prostředek, jímž můžete dosíci dokonalosti."*

(Sbírka.)

138. Důvody pro ctnost chudoby.

Krátký obsah. **I. Pán náš žil v chudobě i radil k ní.** Jsa bohat stal se chudým, dí svatý Pavel. Chudobu učinil svou nerozlučnou družkou. „Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“ Blahoslavil chudobu: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.“ Nemůžete sloužiti Bohu a ďáblu bohatství.

II. Svatí pěstovali i doporučovali chudobu. Vzpomeňme si na svatého Antonína, jenž opustil svět slyše slova Spasitelova: „Prodej, co máš, a dej chudým, a pojď a následuj mě.“ Připomeňme si svatého Benedikta, svatého Bernarda, svatého Františka z Assisi a našeho svatého zakladatele, jenž pravil, že chudoba jest podivuhodným bohatstvím. Čerpejme z evangelia bohatství života věčného.

III. Ctnost chudoby jest nutná k životu řeholnímu. „Přesné zachovávání slibu chudoby jest jednou z největších výhod, které lze poskytnouti klášterům,“ praví svatý Jan Křtitel z La Salle; „naši Bratři udrží se jen tehdy, budou-li chudi. Čím je kdo chudší, tím více prostředků má cvičiti se v ctnosti a prospívati v dokonalosti.“ Kéž jest jediné Bůh dílem našeho dědictví nyní, aby pak byl naším podílem na věčnosti.

Rozjímání.

Každý z vás, jenž neodříká se všeho, co má, nemůže býti mým učedníkem. (Luk., 14., 33.)

I. Pán náš žil v chudobě i radil k ní. Pán náš opustil nebe pro zemi. „Jsa bohat, stal se pro vás chudým.“[1]) praví svatý Pavel. Tak miloval chudobu, že ji učinil svou nerozlučnou družkou. V jeslích betlemských, v nazaretské dílně, na Kalvarii, všude jej vidíme s ní a slyšíme, an dí: „Lišky mají doupata a ptactvo nebeské

[1]) II. Kor., 8, 9.

hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil."[1])

Slyšme božského Mistra, kterak blahoslaví především evangelickou chudobu a doporučuje ji svým učedníkům: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské."[2]) „Neskládejte sobě pokladů na zemi, kde rez a mol kazí a kde zloději vykopávají a kradou, ale skládejte sobě poklady v nebi."[3]) „Prodej co máš, a pojď, následuj mě."[4]) „Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně."[5]) „Každý z vás, jenž neodříká se všeho, co má, nemůže býti mým učedníkem."[6])

Ježíš Kristus chtěl, aby tato ctnost byla pěstována po všechny doby v jeho Církvi. A nevidíme skutečně prvních věřících prodávati své statky a přinášeti výtěžek z nich k nohám apoštolů? Nepočítá se na tisíce zmužilých duší po všechny věky, které, aby se lépe řídily evangelickými zásadami, zbavily se všeho majetku? Rekové chudoby mohli v pravdě říci slova apoštolova: „Co mi bylo ziskem, to jsem položil pro Krista za škodné. Ano, já pokládám za škodné všecko pro vznešenost poznání Ježíše Krista, Pána mého, pro nějž to všecko jsem obětoval."[7])

II. Svatí pěstovali chudobu a doporučovali ji. Svatý Antonín opouští svět, slyšev slova Spasitelova kázati: „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš, a dej chudým, a budeš míti poklad v nebi; a pojď a následuj mě."[8]) Svatý Bessarion, nesa evangelijní knihu, domníval se slyšeti: „Prodej, co máš, a dej chudým," a nemaje

---

[1]) Mat., 8, 20. [2]) Mat., 5, 3. [3]) Mat., 6, 19 a 20. [4]) Mar., 10, 21. [5]) Mat., 6, 24. [6]) Luk., 14, 33. [7]) Filip., 3, 7 a 8. [8]) Mat., 19, 21.

již ničeho, daroval světec i onu knihu. Svatý Arsen zaměnil lesk císařského dvora za chudobu nuzné cely klášterní. Pouště bylo lze viděti zalidňovati se jako města, a co tam přišli lidé hledati, byla vedle samoty přísnost chudoby. Připomeňme si svatého Benedikta, svatého Bernarda, svatého Dominika a jmenovitě svatého Františka z Assisi, tohoto reka odříkání, jehož duše se zračí v následující prosbě: „Pane Ježíši, ukaž mi cesty chudoby, ctnosti to, jež jest tak milá tvému Srdci. Smiluj se nade mnou, neboť ji tak náruživě miluji, že nemohu bez ní žíti, ty jsi to, Pane, který jsi mi dal tuto vroucí lásku."

Mohli bychom zapomenouti našeho svatého Otce, jenž se zbavil svého majetku, rozdav jej chudým, a jenž založil náš institut na základech chudoby; jenž vedl v Remeši, ve Vaugirard a v v Saint-Yon život úplného strádání a jenž pravil: „Jak podivuhodným bohatstvím jest chudoba! Jak pevné jsou její zdi! Či není to velkým bohatstvím míti svaté evangelium a čerpati z něho kdykoli se nám zachce bohatství života věčného?"

III. Ctnost chudoby jest nutná k životu řeholnímu. Bez ctnosti chudoby není možno zřeknouti se všeho způsobem úplným a příslušícím našemu svatému stavu; ani dostáti slibu, který jsme učinili Bohu a institutu; ani zachovávati svatá pravidla, ani působivě přispívati k blahu naší řeholní společnosti.

Toť jest, co praví svatý Jan Křtitel z La Salle: „Přesné zachovávání slibu chudoby jest jednou z největších výhod, které lze poskytnouti klášterům. Naši Bratři udrží se jen tehdy, budou-li chudí; naopak ztratí ducha svého stavu, jakmile

budou usilovati zjednati si věcí k životu nepotřebných."

Ctnost chudoby jest dokonce podstatou našeho stavu; všechno nám to praví: náš šat, naše pravidla i naše zvyky. Ona jest nám mocným přispěním proti nepřátelům spasení; ona předejde mnohá pokušení a otupuje útočné šípy nebo je odráží zpět na ty, kteří je na nás metali; pomáhá nám kráčeti na cestě svatosti, „neboť," jak dí též náš svatý Otec, „čím jsme chudší, tím více prostředků máme cvičiti se v ctnosti a prospívati v dokonalosti."

Zachovávání řeholní chudoby zůstavuje nám úplnou svobodu oddati se službě Boží a dílu, které nám prozřetelnost Boží svěřila; jest hojným zdrojem útěchy a milosti; jest naší ctí u lidí a obohacuje nás zásluhami pro nebe, kde nám zabezpečuje tím vyšší postavení, s čím více ducha víry a s čím větší věrností jsme ji zachovávali na zemi.

Duchovní kytice. *„Proste velmi Boha za odloučení ode všeho, abyste lnuli jen k němu samému, v čemž spočívá veškeré štěstí tohoto i onoho života."*

(35. rozj., 1.)

139. Výhody řeholní chudoby.

Krátký obsah. **I. Výhody chudoby pro kongregaci.** Chudoba nás zůstavuje úplně dílu horlivosti, jež jest cílem našeho povolání. Netoužíme po ničem, než věnovati se bezvýhradně křesťanské výchově dítek, zvláště pak dítek chudých. Chudoba jest strážkyní zachovávání pravidel a odpomáhá každému zneužití, které se týká potravy, šatstva i ubytování. Zamilujme si chudobu, která udržuje lásku k práci a vzdaluje zahálku.

II. Chudoba jest pro řeholníka záštitou proti nepřátelům spasení. Ona potírá hrabivost, žádostivost to, kterou nazývá svatý Pavel „kořenem všeho zla". Šťastni jsou opravdově chudí. S královským prorokem mohou říci: „Základ naděje mé v tobě jest, Pane!" „Každý, kdo opustí vše pro jméno mé," dí Ježíš Kristus, „stokrát více vezme a život věčný v dědictví dostane."

III. Chudoba účinným prostředkem postupu velkými kroky na cestě dokonalosti. Podle svatého Bernarda jest dobrovolná chudoba kořenem dokonalosti, živitelkou pokory a silou všech ctností. Napomáhá učiniti nás čistými, poslušnými umrtvenými, tichými i milosrdnými. Ona jest skrytým pokladem, o němž se zmiňuje evangelium, k jehož zakoupení nesmíme váhati prodati vše, co máme. Nelze ani věřiti, jak velice jest člověk ode všeho odloučený schopen působiti dobro v Církvi.

Rozjímání.

Na koho vzezřím, praví Hospodin, leč na chudičkého. (Isaiáš, 66., 2.)

I. Výhody chudoby pro kongregaci. Jak prospěšna jest nám chudoba při díle horlivosti, jež jest cílem našeho povolání! Nechává nás věnovati se cele povinnostem řeholníka i křesťanského učitele. Místo abychom byli zabráni spravováním statků i zájmů časných, můžeme se zabývati jen povinnostmi svého svatého stavu; po-

dle doporučení Kristova „necháváme mrtvé pochovávati mrtvé;“[1]) toužíme jen věnovati se bezvýhradně křesťanské výchově dítek a jmenovitě dítek chudých.

Řeholní chudoba zavádí v kongregaci stejnost i rovnost, které v ní mají vládnouti; přetíná každou osobivost i každou snahu po zvláštnostech; nepřipouští do řeholních obcí ničeho, co by mohlo připomínati, že jsme měli ve světě to neb ono šťastné postavení, a tím předejde žárlivost i nesjednocenost. Jest strážkyní zachovávání pravidel a odpomáhá každému zneužití, které se vztahuje na stravu, šacení a ubytování. Udržuje zvyk na práci i lásku k ní a zamezuje všechny nepořádky, které má v zápětí zahálka.

Řeholní chudoba zjednává kongregaci vážnost dobrých lidí, nakloňuje mysli v její prospěch a poskytuje jí ve veřejném mínění čestného místa, čehož jest jí potřebí k svatému dílu, jež má konati.

II. Chudoba jest pro řeholníka záštitou proti nepřátelům spásy. Potírá přímo hrabivost, lásku to k bohatství, o níž děl Ježíš Kristus: „Bohatec vejde těžko do království nebeského;“[2]) onu chtivost, kterou nazývá svatý Pavel „kořenem všeho zla“,[3]) a o níž praví, že nechává „upadnouti v pokušení a v osidlo ďáblovo a v mnoho žádostí nerozumných i škodlivých, které vrhají lidi ve zkázu a záhubu.“[4])

Blaze opravdově chudým! Plují bezpečně oceánem tohoto života, neboť uvrhli do vln vše, co

---

[1]) Mat., 8, 22. [2]) Mat., 19, 23. [3]) II. Tim., 6, 10. [4]) I. Tim., 6, 9.

přetěžovalo loď a mohlo přivoditi její zkázu. Jejich srdce jest chráněno před sváděním ďábelským i světa a mohou říci s královským prorokem: „A nyní od koho čekat co? Od tebe, Pane! Vždyť je základ naděje mé v tobě.“[1]) „Bůh bude skalou mou, dílem mým na věky.“[2])

Kde lze nalézti sladší, vroucnější a trvanlivější pokoj než v srdci těch, kteří se stali chudými z lásky k Ježíši? Jsou zbaveni starostí a nesčetných obav, kterými jsou zabráni a jimiž jsou trápeni synové tohoto světa; duše jejich jest klidnější než jest pobouřená i znepokojovaná duše ctižádostivých i lakomých.

Odevzdávají se s úplnou i s odůvodněnou důvěrou v péči božské prozřetelnosti se zřetelem ke všemu, čeho je k životu potřebí. Zakoušejí pravdu slov božského Mistra: „Neboj se malé stádce, neboť zalíbilo se Otci vašemu dáti vám království. Prodejte, co máte, a dejte almužnou,“[3]). „Každý, kdo vše opustí pro jméno mé, stokrát více vezme a život věčný v dědictví dostane.“[4])

III. Chudoba jest účinným prostředkem k postupu na cestě dokonalosti. Podle svatého Bernarda jest dobrovolná chudoba kořenem dokonalosti, živitelkou pokory a silou veškerých ctností. Napomáhá, abychom se stali čistými, poslušnými, umrtvenými, tichými a milosrdnými, uvádí řeholníky do nejlepšího rozpoložení mysli, jak kráčeti v šlépějích Kristových a nedati se ani zastaviti, ani zdržovati nějakou překážkou.

---

[1]) Žalm 38., 8. [2]) Žalm 72., 26. [3]) Luk., 12, 32 a 33. [4]) Mat., 19, 29.

Jako jest zápasník schopnější k zápasu, odloží-li všechno zbytečné, a jako kráčí rychleji a s větší bezstarostností cestující, není-li ničím obtížen, tak ti, kteří zachovávají evangelickou chudobu, mohou snadněji překonati překážky svého posvěcování a oddati se odhodlaně následování božského Mistra na cestě spásy a v konání dobrého, které mají působiti.

„O, svatá chudobo, jakým jsi pokladem!" Svatý Jan Křtitel z La Salle dí: „Nelze ani věřiti, jak ten, který tě věrně zachovává, jest schopen vykonati mnoho dobra v Církvi." O něm platí slova Písma svatého: „Šťasten boháč, který shledán byl bez vady, který za zlatým kovem se nehonil, po penězích, po pokladech nedychtil. Kdo je takový? Abychom ho chválili! Neboť činil divy v životě svém."[1]) Zdaž nepravil Hospodin ústy svého proroka, že opravdově chudí mají veškeren přístup k němu, že splní jejich tužby a dbá na smýšlení jejich srdce, že řídí své zraky k jejich potřebám, že nepohrdá jejich pokornou modlitbou že jest k nim štědrý a že se činí dílem jejich dědictví?[2])

Kterak pochybovati, že udílí Bůh jejich pracím svého nejhojnějšího požehnání a že působí proto hojný užitek v duších? „Řeholní chudoba," praví svatý František z Assisi, „jest onen skrytý poklad, o němž činí zmínku evangelium, k jehož zakoupení nesmíme váhati prodati vše, co máme."[3])

Ona jest znamenitě záslužným sebezapřením a činí nás hodnými štědroty toho, jenž pravil:

---

[1]) Eccli., 31, 8 a 9. [2]) Žalm 9., 10. [3]) Mat., 13, 44.

„Amen pravím, že vy, kteří jste mě následovali... seděti budete i vy na dvanácti stolicích, soudíce dvanáctero pokolení izraelských.“[1])

Je-li pravda, že zbohatneme tolik na statcích nebeských, kolik se odloučíme od statků pozemských, tu opravdově chudý řeholník hromadí poklad na poklad, zásluhy na zásluhy a připravuje si místo z těch nejvznešenějších míst ve slávě nebeské. Ano, jemu náleží dary božské štědrosti, jemu bohatství nového Šalomouna, jemu hojnost statků nebeského Jerusalema a svrchované štěstí, o něm praví Ježíš Kristus, řka: „Blahoslavení jste vy chudí, neboť vaše jest království Boží.“[2])

Duchovní kytice. *„Nelze ani věřiti, jak jest schopen působiti dobro v Církvi ten, jenž jest ode všeho odloučen.“*

(134. rozj., 1.)

[1]) Mat., 19, 28. [2]) Luk., 6, 20.

140. Život v řeholní chudobě.

Krátký obsah. **I. Zapověděti si přísně každý vlastnický výkon.** Řeholník mající ducha chudoby řídí se záměry Církve, která zapovídá každému řeholníku jednati jako vlastník. Nechce míti z žádného důvodu peněz u sebe bez splnomocnění svých představených. Stává se chudším nežli poslední z chudých a nenakládá volně s ničím bez dovolení. Vyvolte si chudobu za nejlepší prostředek prospívati v dokonalosti.

II. Odlučovati se víc a více od stvořených statků. „Snažte se vždy o zbavení i zřeknutí se všeho," dí svatý Jan Křtitel z La Salle, „abyste se stali podobnými Ježíši Kristu, jenž z lásky k vám trpěl nedostatek všeho po celý svůj život." Opravdově chudý duchem má právě takovou lásku k chudobě, jakou mají světáci k bohatství. Proste vroucně Boha o úplné odloučení od časných statků.

III. Chovati se při každé příležitosti jako opravdově chudý. Řeholník mající ducha chudoby omezuje se na to nejnutnější a odmítá zmužile vše, čeho mu není nevyhnutelně potřebí. Šetří, pokud mu to v jeho postavení jest možno; volí pro sebe, co jest nepatrnějšího a nejnepohodlnějšího. Konečně jest tomu rád, že se mu něčeho nedostává, aniž k tomu přispěl. Chovejte právě tolik lásky k chudobě jako světáci k bohatství.

Rozjímání.

Chudý bývá chválen. (Eccli. 10., 33.)

I. Zapověděti si přísně každý vlastnický výkon. Řeholník, mající ducha chudoby, řídí se záměry Církve a jmenovitě nařízením papeže Innocence III.: „Zapovídáme každému řeholníku pod trestem soudu Božího, míti nějaké vlastnictví, ať jest to pod jakoukoli záminkou." Obává se propadnouti církevní klatbě, kterou pronesli církevní sněmy nad řeholníky, kteří se prohře-

šují, jednajíce jako vlastníci; nechce míti u sebe z žádného důvodu peněz bez nařízení svých představených, věda velmi dobře, že, jak poznamenávají naše svatá pravidla,[1]) jest to poklesek, jenž jest způsobilý, aby uvalil na svého původce, ano i na jeho řeholní obec zlořečení Boží.

Neočekává ničeho za svou práci a za jiné výhody, které poskytl snad své kongregaci, jsa pamětliv zásady církevního práva: „Vše, čeho nabude řeholník, nabývá pro svou řeholní společnost."

Přechovává u sebe jen to, co jest pravidly určeno k jeho osobnímu užívání, a i to nepovažuje, jako by jemu to náleželo, nýbrž řeholní obci. Nezná výrazů můj a tvůj, které skutečně nemají v ústech lidí, kteří slíbili chudobu, žádného smyslu, nahrazuje je slovem náš, dávaje takto najevo, že vše, co snad má, patří všem.

Nemá ničeho ukrytého, ničeho uzamčeného, ničeho, co by nemohli jeho představení viděti a vzíti. Nedovoluje si ničeho, s ničím nenakládá volně bez dovolení a oznámí vždy představeným svým, co si dovolil, předpokládaje jejich souhlas. Jedním slovem: stal se chudším posledního z chudých; tito mohou vyžebraný kousek chleba prodati, darovati nebo zahoditi, kdežto on by toho učiniti nemohl, poněvadž se naprosto zřekl každého vlastnického výkonu.

Zamilujme si chudobu, jako ji miloval Ježíš Kristus a jako nejjistější prostředek k pokroku v dokonalosti.

---

[1]) Kap., 19, 10.

II. Odlučovati se víc a více od stvořených statků. „Nemějte ničeho," praví nám náš svatý zakladatel, „a s ničím nenakládejte volně, ani se svou vůlí; mějte konečně touhu vždy po nedostatku a po zřeknutí se všech věcí, abyste se stali podobnějšími Ježíši Kristu, jenž trpěl nedostatek všeho za svého života z lásky k vám"[1])

Řeholník, mající ducha chudoby, nejen že s ničím volně nenakládá, leč ve shodě s poslušností, ale odlučuje též víc a více srdce své od statků stvořených. Pohlíží na ně zraky víry, poznává jejich marnost, křehkost i nicotnost. Netouží po tom, čeho nemá, nelpí nikterak na tom, co má, jsa vždy ochoten zříci se toho a zříká se toho skutečně bez obtíží, je-li mu to nařízeno. Nemluví nikdy o tom, co zanechal, vstoupiv do řehole. Touží po nedostatku a po zřeknutí se všech věcí.

Střeží se sběratelské vášně, nehromadí ani knih, ani obrázků, ani zbožných předmětů; jeho cela není nacpána ničím, co není nevyhnutelně potřebné. Dává přednost nejchudším domům.

K chudobě chová právě tolik lásky jako světáci k bohatství. Miluje chudé a rád se jim věnuje, považuje je za miláčky i zástupce Kristovy.

III. Chovati se při každé příležitosti jako opravdově chudý. Řeholník, mající ducha chudoby, omezuje se na to nejnutnější a odstraňuje všecko zmužile, čeho mu není nevyhnutelně potřebí. Proto si nedovoluje žádného nadbytku v šatstvu a v ostatních věcech k jeho potřebě.

---

[1]) Sbírka.

Jsa milovníkem chudoby, nepřechovává ničeho krásného, vzácného i drahocenného a řídí se rozhodnutím svatého církevního sněmu tridentského: „Vše, co slouží ku potřebě řeholníkově, má se shodovati s jeho slibem chudoby.“[1]) Cestuje-li, neodbočuje od cesty, kterou mu naznačili jeho představení, a skládá počet ze svých útrat.

Pečuje, aby ničím nemrhal, ničeho nezkazil a neztratil z toho, co náleží řeholní obci, domnívaje se, že jest zavázán udržovati to, jako kdyby to byl jeho vlastní majetek. Šetří, pokud mu možno, toho, co jest k jeho potřebě nebo co má ve své správě.

Je-li prokurátorem, jedná jen v rozsahu moci mu udělené, nečiní výdajů a nedává podnětu k nim, leč podle dobře mu známých záměrů představených nebo na výslovný jejich rozkaz; nekupuje ničeho zbytečného a nepřestupuje mezí jakosti ani množství a béře v úvahu skutečnou potřebu a nikoli choutky, libůstky a fantasii.

Řeholník, mající ducha chudoby, volí pro sebe co jest nepatrnějšího i nejnepohodlnějšího.

Svou chudobu projevuje v jednotlivostech svého života. Ví, že býti chudým znamená míti ve všem nedostatek a nalézti sotva z čeho živu býti. Jsa přesvědčen, že takovým jest stav, kterému se oddal, chce žíti jako chudý, býti chudě ubytován, chudě stravován, chudě šacen a míti k své potřebě jen takové věci, které přísluší stavu chudého. Pracuje, aby získal své živobytí a přijímá nicméně vše, co se mu nabízí v řeholní obci, jako almužnu. Nejen, že si nikdy nestěžuje na stravu nebo na šacení, nýbrž shledává, že se

---

[1]) Sess., 25.

příliš o něho pečuje, a jest za vše, co se mu poskytuje nebo udělí, svým představeným i své řeholi vděčen.

Nedostává-li se mu někdy toho, čeho potřebuje, tu se spíše z toho raduje, než aby se nad tím rmoutil a nachází v tom pohnutku, velebiti Pána. Je-li nemocen, nežádá drahých léků, jsa pamětliv, že nemoc nemění ničeho na podstatě chudého stavu, jemuž se oddal.

Taková pozornost i věrnost ve cvičbě chudoby způsobí, že jeho svědomí nebude znepokojováno, jak se tak snadno stává vzhledem na chudobu. Takto se zalíbí Ježíši Kristu, získá pro sebe i pro svůj institut jeho požehnání a zaslouží si oněch nebeských statků, které jsou přislíbeny chudým duchem.

Duchovní kytice. *„Buďte rádi, když se vám něčeho nedostává, aniž jste to zavinili.“*

(Sbírka.)

141. Pohnutky svaté řeholní čistoty.

Krátký obsah. **I. Pán náš velebí čistotu.** Chtěl, aby ti, kteří s ním měli býti v nejužším styku, byli čisti tělem, myslí i srdcem. Za matku vyvolil si pannu, na níž není poskvrny, za pěstouna Josefa, nejčistšího to ze synů izraelských za milovaného učedníka svatého Jana, panického to apoštola. Pobožnost k nejsvětější Panně Marii bude záštitou naší čistoty.

II. Církev svatá i svatí oslavují čistotu. Apoštolové Církve oddali se panenství, její řeholníci mají býti čistí jako andělé. Chce, aby u každého křesťana ovládala duše tělo. Svatí oslavují jako o závod tuto ctnost. „Ó, čistoto," volá svatý Atanáš, „ty jsi slávou apoštolu životem andělů a korunou svatých." Čistotou se musíme podobati andělům a věnovati se jen tomu, co se vztahuje na službu Boží a na spásu dítek.

III. Čistota jest naléhavou povinností řeholníků. „Bůh nás povolal státi se svatými," praví apoštol. Jako obloha nemá poskvrny nad oblastí mračen, tak ať jest i naše duše prosta každé smyslné náklonnosti ve svatém stavu, do něhož nás Bůh povznesl. Užívejme prostředků nám daných, abychom se uchovali v neporušitelné čistotě.

Rozjímání.

Můj milý kochá se, kde plno lilií. (Cant. 2., 16.)

I. Pán náš velebí čistotu. Ježíš Kristus dává tisícerým způsobem najevo, že miluje zvláště čistotu, ctnost to jemnocitných duší, květinu to zahrady Církve svaté, jednu z nejkrásnějších ozdob života řeholního. Chtěl, aby všichni, kdož měli s ním býti v užším styku, byli čisti tělem, myslí i srdcem. Slovo Boží stalo se tělem, zdobíc takto ve své božské osobě lidskou přirozenost čistotou nade všecko přirovnání; za matku

si zvolilo nejčistší z panen, královnu andělů, tu o níž je psáno: „Poskvrny na tobě není.“[1])

Za svého pěstouna i ochránce své Matky muže panického, Josefa, nejčistšího ze synů izraelských. Chtěl, aby jeho předchůdce byl panicem a před svým narozením očištěn od hříchu dědičného. Všem svým apoštolům předepsal věrné zachovávání svaté ctnosti a povyšuje z nich svatého Jana, panického apoštola na milovaného učedníka a udělil mu za odměnu jeho čistoty dvě nevýslovné milosti, předně že směl položiti svou hlavu na božskou jeho hruď při velikonoční večeři a pak že jej učinil na Kalvarii svým vlastním zástupcem, aby pečoval o jeho nejsvětější Matku, které praví, naznačuje ho: „Ženo, hle syn tvůj.“[2])

Již skrze královského proroka velebil i chválil svatou ctnost. „Pane, kdo smí býti hostem ve tvém stánku, aneb kdo přebývati na tvé svaté hoře? Kdo žije bezvadně.“[3]) „Blahoslavení bezúhonných mravů, kteří chodí v zákoně Hospodinově.[4]) Pak ji sám velebí při kázání na hoře a zařadil ji mezi osmero blahoslavenství, řka: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“[5]

Již zde na zemi naplňuje tato slova, sděluje se zcela zvláštním způsobem čistým duším, osvěcuje je svým světlem, dávaje jim okoušeti své útěchy, vcházeje s nimi v nejdůvěrnější spojení, čině z jejich srdce svůj trůn i svou zahradu rozkoší; a to vše jest pouhým stínem toho, co jim určuje v nebeském Jerusalemě, v onom městě, jehož jest

[1]) Cant., 4, 7. [2]) Jan 19, 26. [3]) Žalm 14., 2. [4]) Žalm 118., 1. [5]) Mat., 5, 8.

sluncem,[1]) do něhož nevchází nic nečistého, kde podle výroku svatého apoštola Jana: „Panici zpívají jako píseň novou před trůnem, a nikdo nemohl se naučiti té písni, a kteří následují Beránka, kamkoli jde."[2])

Tu pochopujeme, proč nás náš svatý Otec důrazně napomíná, bychom tuto ctnost milovali: „Zamilujte si zvláště čistotu, oblíbenou to ctnost Kristovu aby vás tento božský Spasitel něžně miloval a bylo mu rozkoší zůstávati s vámi; neboť jeho rozkoší jest býti s lidmi čistými."[3])

II. Církev svatá i svatí oslavují čistotu. Církev, dědička Ducha Kristova, dává najevo tutéž úctu před čistotou. Z jejich dítek jsou panicové i panny nejvíce ctěni. Její apoštolové jsou oddáni panenství; její řeholníci mají býti čisti jako andělé. Jejím hlavním cílem jest dáti vládnouti čistotě a postaviti v každém křesťanu duši vládkyní nad tělem.

Všichni svatí oslavovali jako o závod tuto ctnost. „O, čistoto," volá svatý Atanáš, „jak jsi veliká i slavná! Jak tě miluje Bůh a jak tě velebí nebeští duchové! Tys radostí proroků, slávou apoštolů, životem andělů a korunou svatých." „O, svatá ctnosti," volá zase svatý Efrem, „ty podmaňuješ tělo a vzlétáš nenadále až k nebi! Duše nachází v tobě perutě, aby se povznesla k Bohu; ty naplňuješ naše srdce blahem, osvětluješ svaté; poutáš satana v jeho temných propastech; tys duchovním vozem, jenž veze člověka do nebeského příbytku."

S jakou bedlivostí a věrností ji zachovávali! Připomeňme si svatého Benedikta, svatého Ber-

---

[1]) Apoc., 21, 23. [2]) Apoc., 14, 3 a 4. [3]) 88. rozj., 1.

narda, svatého Tomáše Akvinského a tak mnoho jiných, v jejichž duši se Bůh zhlížel jako v zrcadle, a spatřujme v nich vzory, kterých máme následovati.

„Musíte se podobati andělům vnitřní i zevnější čistotou, neboť musíte jako andělé býti úplně vyproštěni od těla i od smyslných rozkoší, takže se zdá, že jest ve vás jen duše, že jen o ni pečujete a že jest cílem vašeho zaměstnání; neboť jste od Boha určeni, abyste se jako andělé věnovali jeho službě i péči o duše.“[1])

III. Čistota jest naléhavou povinností řeholníků. Když jsme byli křtěni, vzali jsme na sebe povinnost žíti v čistotě i v spravedlnosti a říditi se slovy apoštolskými: „Nevíte-liž, že jste chrámem Božím..., že těla vaše jsou údy Kristovými a chrámem Ducha svatého? Mám-li tedy znesvětiti údy Kristovy a chrám Ducha svatého? Rozhodně ne. Nuže, oslavujte a noste Boha v těle svém, vždyť nejste svoji, nýbrž toho, jenž vás vykoupil za cenu velikou, toho, jenž zemřel, abyste byli před ním svatí, neposkvrnění a bezvadní.“[2])

Tuto povinnost jsme vzali znova na sebe, odloučivše se od světa; svatý apoštol praví dále: „Neboť nepovolal nás Bůh k nečistotě, nýbrž k posvěcení.“[3]) My, řeholníci, přibližujeme se více k Ježíši Kristu nežli ostatní lidé, zdaž tu není potřebí, abychom byli oděni čistotou Ježíše Krista? Jeho milost jest v nás hojnější, buďme jí velkomyslně věrni, aby nám pomohla vítěziti nad každým pokušením a aby duše naše byla takto

---

[1]) 2. rozj., 1. [2]) I. Kor., 3, 16; 6, 15—20. [3]) I. Thes., 4, 7.

prosta každé tělesné náklonnosti v onom svatém stavu, do něhož nás Bůh povýšil. Pamatujme též na dobrý příklad, který musíme dávati. Každé srdce, jež tluče pod řeholním šatem, má býti čisté, neboť by se jinak stalo předmětem osudného pohoršení.

Pomněme, že jsme pověřeni výchovou křesťanské mládeže; že hlavním účelem našeho úřadu jest podle našich pravidel vštěpovati dítkám lásku k čistotě i její zachovávání; že jest naprosto nutno, aby tato ctnost zářila v nás v celém svém lesku.

„Poněvadž jest tato ctnost jednou z nejpotřebnějších, a která má největší následky ve vašem stavu, proto ať není žádného prostředku, kterého byste neužívali k jejímu zachování.“[1])

Duchovní kytice. *„Proste Boha o srdce čisté, které se straní hříchu a má ošklivost netoliko před hříchy nejtěžšími, nýbrž i přede vším, co může poskvrniti svědomí a učiniti vás Bohu nemilými.“*

(36. rozj., 1.)

---

[1]) Sv. J. Kř. z La Salle, 129. rozj., 1.

142. Naše povinnosti vzhledem k čistotě.

Krátký obsah. **I. Musíme pěstovati čistotu tělesnou.** Řeholník, jenž pochopuje své povinnosti, zachovává přesně pravidla slušnosti. Všechno jeho chování projevuje čistotu jeho duše. Jeho hlavní zálibou vzhledem k zevnějšku jest dáti na sobě zářiti čistotě přede všemi ostatními ctnostmi. „Jako ve dne počestně choďme; oblecte se v Pána Ježíše Krista a nemějte péče o tělo své tak, aby povstaly chtíče," praví svatý Pavel.

II. Musíme pěstovati čistotu mysli i srdce. Řeholník, jsa poslušen milosti, která ho nabádá netrpěti na sobě ničeho, co se nelíbí božskému Mistru, odvrací rychle i srdnatě svou pozornost od každé nebezpečné myšlenky a vzpomínky. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou," dí náš Pán. Kéž nás naplní toto blahoslavenství radosti!

III. Musíme býti čisti při svém styku s bližními. „Váš úřad vyžaduje," praví nám svatý Jan Křtitel z La Salle, že se musíte poněkud stýkati s venkem; bděte, abyste tam byli vždy ke vzdělání a tak skromni i zdrženlivi, že šíříte všude libovůni Kristovu." Kéž se nenalezne na nás ničeho, co by mohlo zarmoutiti zraky Ježíšovy, jenž jest přítelem čistých duší."

Rozjímání.

Oslavujte a noste Boha v těle svém. (I. Kor., 6., 20.)

I. Musíme pěstovati čistotu tělesnou. Musíme býti pevně přesvědčeni, že naše pohledy a naše chování musí býti bezúhonné před Bohem i před lidmi a shodovati se s následujícími příkazy apoštolovými: „Nedávejte údů svých hříchu za nástroj nepravosti, nýbrž oddejte se Bohu, jakožto takoví, kteří vstavše z mrtvých, jsou živi, a své údy oddejte Bohu za nástroj spra-

vedlnosti."[1]) „Nevíte-li, že těla vaše jsou údy Kristovými. Aneb nevíte-li, že tělo vaše jest chrámem Ducha svatého, který jest ve vás?"[2])

Řeholník bdí nade všemi svými smysly; zachovává přesně pravidla slušnosti, zvláště ve svých pohledech. Jako svatý patriarcha Job „uložil závazek svým očím,"[3]) že ani nepomyslí na nic zlého. Ostatně ví, že oči jsou dveřmi, jimiž zlo nejsnadněji vniká do duše, a že není daleko od pohledu k myšlence, od myšlenky k žádosti a od žádosti k činu; proto odvrací své zraky ode všeho, co by mohlo vzrušiti i znepokojovati jeho svědomí.

Podobně jedná i se sluchem. Podle příkladu svatého Bernardina ze Sienny nemůže snésti ani nejnepatrnějšího slova proti stydlivosti, a přihodí-li se, že i jen volnější slovo dolehne na jeho sluch, zanechá v jeho srdci vždy bolestnou ozvěnu. Varuje se každé příležitosti naslouchati nemravným řečem a nedovolí si též žádné četby, která není bez úhony.

Při svých řečech i rozmluvách řídí se řeholník svědomitě napomenutím apoštolovým: „Smilství však a všeliká nečistota neb lakota nebudiž ani jmenována mezi vámi, jakož sluší na svaté; taktéž ani mrzkost a prázdné tlachání neb vtipkování, která se nesluší."[4])

Veškeré chování řeholníkovo jeví čistotu jeho duše. Jeho hlavní péčí vzhledem k zevnějšku jest dáti zářiti na sobě čistotě nad všemi ostatními ctnostmi.[5]) Takto se řídí napomenutím svatého Pavla k Římanům: „Jako ve dne počestně choď-

---

[1]) Řím., 6, 13. [2]) I. Kor., 6, 15 a 19. [3]) Job, 31, 1. [4]) Efes., 5, 3 a 4. [5]) Pravidla, 20, 2.

me..., oblecte se v Pána Ježíše Krista, a nemějte péče o tělo tak, aby povstaly chtíče."[1])

II. Musíme pěstovati čistotu mysli i srdce. Svatý Ambrož a svatý Augustin učí, že pouhá čistota smyslů nečiní svaté ctnosti, není-li spojena s čistotou srdce, a že by málo prospělo udržovati tělo prosto od hříchu, kdyby byla duše poskvrněna hříšnými myšlenkami a žádostmi.

Řeholník dbá o čistotu svého ducha právě tak jako o čistotu svých smyslů. Utíkaje se k původci vší svatosti, vysílá k němu následující církevní modlitbu: „Bože, který znáš mdlobu naši, že jsme zbaveni vší síly k vykonávání dobrého, ochraňuj nás vnitř i zevně, abychom i na těle ode všech protivenství ostříháni i na duši od zlých myšlení očištěni byli."[2]) Jsa poslušen milosti, která ho nabádá netrpěti na sobě ničeho, co by se nelíbilo božskému Ženichu, odvrací řeholník rychle i srdnatě svou pozornost od každé zlé myšlenky, od každé nebezpečné představy i vzpomínky.

Utlumuje ve svém srdci hned v počátcích každou nezřízenou žádost; neboť žije-li v něm člověk tělesný, stojící pod zákonem hříchu, jest v něm živ též člověk duchovní, který odporuje hříšné žádosti, jakmile vznikne, potlačuje ji a nahrazuje ji něčím lhostejným nebo svatým.

Jelikož máme žíti podle ducha, jak praví apoštol, musíme se říditi jen duchem a nikoli smysly.

III. Musíme býti čisti při svém styku s bližním. Buďme pevně přesvědčeni o tom,

---

[1]) Řím., 13, 13 a 14. [2]) Kolekta na druhou neděli postní.

že naše povolání jako křesťanů i řeholníků klade nám naléhavou povinnost varovati se i zdání hříchu; musíme se zdržovati všeho, co může poskytnouti nějakého nebezpečí, anebo protiviti se vzdělání, které máme dávati; musíme ostříhati svých smyslů a bdíti nad náklonnostmi svého srdce při styku s bližním; musíme se co nejvíce varovati všeho, co by přímo nebo nepřímo mohlo roznítiti naše náruživosti a dáti vládnouti tělu nad duchem.

Řeholník, pamatující na vznešenost svého povolání, dává najevo ve všem velkou stydlivost a chce býti čist před Bohem i před lidmi. Netrpí na sobě ničeho, co jeví ráz změkčilosti, ničeho, co dává najevo snahu zalíbiti se tvoru, ničeho, co může dáti podnět k opovážlivému posuzování a k pomluvě.

Ve svém chování jest tak důstojný, že předejde každé na cti utrhání i vzdoruje mu, odnímaje mu každé zdání pravděpodobnosti.

Jeho rozmluvy nejen že se neprotiví svaté ctnosti, ale napomáhají vždy více nebo méně k jejímu vážení i milování; kdokoli je slyší, cítí se povznesen v myšlenkách i v náklonnostech nad věci tělesné do úplně nebeského ovzduší.

Při svých povinných stycích s osobami druhého pohlaví a s dětmi zachovává přesně vše, co předpisuje opatrnost, úcta k bližnímu i slušnost. Jeho chování jest velmi zdrželivé i obezřelé, nikdy si nedovolí ničeho, co má ráz nedbalosti a důvěrnosti, jsa pamětliv, že Bůh i jeho andělé jsou vždy jeho svědky.

Svatý Jan Křtitel z La Salle nás k tomu velmi nabádá: „Váš úřad vyžaduje, že se musíte po-

někud stýkati s venkem; bděte, abyste tam sloužili vždy ke vzdělání a byli tak skromní i zdrželiví, že šíříte všude libovůni Kristovu."[1])

Kéž jest naše chování „čisté i nepohoršlivé ke dni Kristovu."[2]) Kéž není ničeho na našem těle, na naší mysli a na našem srdci, co může zarmoutiti zraky tohoto Přítele čistých duší!

Duchovní kytice. *„První i hlavní péčí Bratří vzhledem k zevnějšku budiž dáti se skvíti na sobě čistotě nad všemi ostatními ctnostmi."*

(Pravidla, 20., 2.)

---

[1]) 98. rozj., 2. [2]) Filip., 1, 10.

143. Přednosti čistoty pozorované na panickém apoštolu, svatém Janu.

Krátký obsah. **I. Svatý Jan byl učedníkem, kterého Ježíš miloval.** Církev praví v církevních hodinkách svatého Jana, že „Ježíš Kristus ho miloval, poněvadž zvláštní přední právo čistoty učinilo jej hodným největší lásky.“ Sám se nazývá učedníkem, kterého Ježíš miloval. Ježíš Kristus uskutečňuje stále slova. Následování Krista: „Já jsem milovníkem čistoty. Já hledám srdce čisté, tamtě jest místo odpočinutí mého.“ Zamilujme si čistotu, oblíbenou to ctnost božského Spasitele.

II. Výhody, které obdržel svatý Jan od Pána našeho. Na hoře Tábor nechává ho uzříti paprsek svého božského lesku. Při poslední večeři klade panický učedník svou hlavu na hruď božského Spasitele. Jediný ze všech apoštolů má odvahu vystoupiti na Kalvarii až ke kříži, a tu Ježíš Kristus mluvě k své božské Matce a označuje jí jej praví: „Ženo, hle syn tvůj;“ a pak dí k svatému Janu označuje mu Marii Pannu: „Hle, matka tvá.“ Rozkoší Ježíšovou jest býti s dušemi čistými. Buďme i my z počtu těchto duší.

III. Svatý Jan obdržel velká osvícení. Duše čisté jsou osvíceny světlem nejčistším. Vždyť svatý Jan jeví se nám jako apoštol, a zároveň jako evangelista i prorok. Jeho spisy jsou nejhlubšího obsahu; jeho rozum patří na věčnosti tajemství Slova Božího, vycházejícího od Otce a skrze něž vše učiněno bylo; odhaluje nebeský Jerusalem, který nám popisuje. Blahoslavená srdce čistá, neboť ona Boha uzří.

Rozjímání.

Byl to učedník, kterýž byl při večeři i na prsou Ježíšových spočinul. (Jan, 21., 20.)

I. Svatý Jan byl učedníkem, kterého Ježíš miloval. Svatý apoštol Jan, osvícen jsa světlem shůry, chápal výtečnost andělské ctnosti a oddal se dokonalé její cvičbě. To jest podle svatého

Jeronyma pohnutkou, že jej božský Spasitel zvláště miloval. Církev dí ve svých hodinkách o svatém Janu: „Ježíš Kristus ho miloval, poněvadž zvláštní přednostní právo čistoty učinilo jej hodným největší lásky a poněvadž byl od něho povolán, jsa panicem, zůstane panicem stále.“[1]) Svatý Jan sám se nazývá „učedníkem, kterého Ježíš miloval“.[2])

Vizte, duše čisté, jaké jest vaše přednostní právo, jste miláčky Kristovými. Božský Ženich, jenž si libuje mezi liliemi, libuje si s vámi. Jeho Srdce činí jen jedno se srdcem vašim a jest s ním mnohem více spojeno, nežli bylo srdce Davidovo spojeno se srdcem Jonatasovým.

Láska budí lásku. Ježíš, jenž miloval svatého Jana, vzbudil v něm vzájemnou lásku, která byla den ze dne čistší, vroucnější a obětovnější.

Láska se věnuje. Ježíš se věnoval svatému Janu zcela zvláštním sdílením svých milostí; svatý Jan se pak věnoval Ježíši, zasvětiv se bez výhrady jeho slávě. Jaký to vznešený poměr těchto dvou srdcí!

Co se však stalo u svatého Jana, to se stává i u těch, kteří zachovávají věrně svatou ctnost, a na Ježíši Kristu se stále uskutečňují slova Následování Krista: „Já jsem milovníkem čistoty. Já hledám srdce čisté, tamtě jest místo odpočinutí mého.“[3])

II. Výsady, které obdržel svatý Jan od Pána našeho. Jak velikými to milostmi obdařil Ježíš milovaného učedníka! Vyznamenává jej mezi těmi, které povolal k apoštolátu. Se svatým

---

[1]) Resp. II. nokt. [2]) Jan, 21, 20. [3]) Kn. IV., 12, 1.

Petrem, knížetem své Církve, a se svatým Jakubem, prvním to z apoštolů, jenž měl pro něho umříti, učinil ho svědkem vzkříšení dcery Jairovy; na hoře Tábor spatřuje svatý Jan paprsek božského lesku; tento panický apoštol jest stále s Ježíšem, jako by se mělo již na zemi splniti slovo, jež mělo býti řečeno o městě nebeském: „Panici následují Beránka, kamkoli jde.“[1])

Jmenovitě se však dostalo svatému Janu přednosti mezi apoštoly při poslední večeři a na Kalvarii. Při eucharistickém stole spočinul na hrudi božského Spasitele, naslouchá tlukotu nejsvětějšího Srdce, lásce to v její podstatě i plnosti, a duše jeho vzplane při tomto nevýslovném spojení nejmocnějšími plameny lásky.

U paty kříže jest jediný ze všech apoštolů; jediný měl odvahu přiblížiti se jako nejsvětější Panna Maria k oltáři velké oběti. Ježíš pohlédá na něho svými umírajícími zraky a označuje ho Panně Marii, dí: „Ženo, hle syn tvůj“ a obrátiv se k svatému Janu, dodává, označuje mu Pannu Marii: „Hle, matka tvá.“[2]) Jaké to nevýslovné přednostní právo! Jan zastupuje Ježíše u Marie; Panna panen jest svěřena péči panického apoštola, učedníka milovaného, a v něm dostává se veškerému lidstvu slavného názvu dítek Mariiných!

III. Svatý Jan obdržel velká osvícení. Čisté duše jsou osvíceny nejčistším světlem řádu milosti, ba i řádu přirozeného, pravda jeví se jim v celé své jasnosti. O tom máme příklad na svatém Janu.

---

[1]) Apok., 14, 4. [2]) Jan, 19, 27.

Jak podivuhodno! Chudý rybář galilejský jest zároveň apoštolem, evangelistou i prorokem. Jeho slovo má neodolatelnou výmluvnost; jeho spisy obsahují, co jest nejhlubší i nejvznešenější, jeho rozum zabírá nekonečné obzory, spatřuje ve věčnosti tajemství od Otce vycházejícího Slova Božího, skrze něž všechno učiněno bylo. Vidí v budoucnosti všechny události, jež budou za sebou následovati v Církvi, a objevuje za tímto světem nebeský Jerusalem, který nám popisuje jako nádherné město, jehož obyvatelé u vytržení nekonečného štěstí opěvují slávu vítězného Beránka.

„Blahoslavení čistého srdce," pravil Ježíš Kristus, „neboť oni Boha viděti budou." Jak velice zakusil miláček Páně pravdu těchto slov! Viděl Boha poznáním, které mu nejvyšší Pán udělil o sobě samém i o svých tajemstvích; viděl Boha v Ježíši Kristu, jenž ho připustil k největší důvěrnosti a zjevil mu poklady svého božského Srdce; viděl Boha ve tvorech a obraz jeho v křesťanech, živých to jeho chrámech, viděl Boha v jeho slávě již v tomto životě, a když se skončili dnové jeho putování, odešel zaujati místo v první řadě mezi panici, kteří podle jeho vlastního výroku „následují Beránka, kamkoli jde, zpívajíce píseň novou, které se nemohl nikdo jiný naučiti."[1])

Duchovní kytice. *„Odloučíme-li se úplně od smyslů, povedeme na zemi život nebeský."*

(156. rozj., 3.)

---

[1]) Apok., 14, 3 a 4.

144. Pokušení proti čistotě.

Krátký obsah. I. **Taková pokušení jsou společným pokořením všech lidí.** Nikdo jich není prost, alespoň bez zázraku milosti Boží ne. Svatý Jeronym ve své samotě nemohl se před nimi uchrániti. Sám svatý Pavel, jenž byl vytržen do třetího nebe, byl jimi přece napaden. Praví, že třikráte prosil Pána, aby odpudil od něho pokušení, ale třikráte se mu dostalo odpovědi: „Postačí ti moje milost.“ Bdělost i modlitba jsou mocnými ochrannými prostředky proti pokušením.

II. **Příčiny těchto pokušení.** Ďábel, jenž s dopuštěním Božím může působiti na naše sensitivní schopnosti duševní; svět, jenž nás vábí okouzlujícími šalbami, jimiž zaslepuje naše zraky; my sami, neboť Písmo svaté dí že city i myšlenky lidského srdce jsou od mladosti nakloněny ke zlému. Následování Krista dodává, že „počátkem všech zlých pokušení jest nestálost mysli a malá důvěra v Boha.“ Složme lilii své čistoty pod ochranu neposkvrněné Panny Marie.

III. **Účinky, které mají míti pokušení.** Musí nás udržovati v pokoře. Věřící, jenž jest podroben těmto zkouškám, pociťuje v zármutku svého srdce potřebu obrátiti se k Bohu. „Hrdinnými výkony,“ dí svatý Jan Křtitel z La Salle, „velkomyslným odpíráním a svatým násilím dosáhli svatí ctnosti čistoty.“ Učiňme ze svých pokušení příležitost k rozmnožení svých zásluh pro nebe.

Rozjímání.

Každý bývá pokoušen jsa lákán a vnaděn od své vlastní žádosti. (Jak., 1., 14.)

I. Pokušení taková jsou pokořením společným všem lidem. Pokušení proti svaté ctnosti nemají sama o sobě ničeho, nad čím bychom se měli pozastavovati, ona jsou smutným údělem padlé přirozenosti a nikdo jich není, aspoň bez mimořádné milosti, nebo spíše bez zázraku mi-

losti prost. Jméno, šat, řeholní sliby nás před nimi nezabezpečují; nebezpečné představy dotírají na mysl coenobitů i anachoretů i v daleké poušti. Svatý Jeronym nemohl se jich uchrániti ani svými modlitbami, svými posty, svým trýzněním těla a svými pracemi; i sám svatý Pavel, tato vyvolená nádoba, jenž byl u vytržení až v třetím nebi, byl jim přece podroben. „Abych pro nesmírnost zjevení se nevyvyšoval," praví, „byl mi dán osten pro tělo, anděl to satanův, aby mě poličkoval. Pro něj jsem prosil třikráte Pána, aby odstoupil ode mne. Ale on mi řekl: Postačí ti moje milost."[1])

Sláva sluhů Božích nespočívá také v tom, býti v tom odlišni od ostatních lidí, nýbrž v tom, míti z těchto zkoušek užitek. Ať jest náš stav sebe světější, nemůžeme býti v něm prosti pokušení; neboť chováme v sobě nejplodnější zárodek k nim. Opustivše svět, neodložili jsme žádostivosti; a jako unikla tato vodě našeho křtu, tak nebyla také zasažena mečem naší oběti. Ačkoliv jsme úplně Bohu zasvěceni, nosíme se stále sami s nezřízeností svých smyslů a se svými tělesnými náklonnostmi.

Abychom byli naprosto zbaveni pokušení proti svaté ctnosti, musili bychom přestati býti lidmi a opustiti tento svět. Pokušení ta jsou nevyhnutelná, ale můžeme je často předejíti bdělostí, prací, umrtvováním smyslů i střežením srdce.

Tato pokušení jsou odůvodněnou příčinou našeho hoře i pokoření, nikdy však důvodem, abychom klesali na mysli; nabádají nás vzdychati nad svým postavením a obrátiti na sebe slova

---

[1]) II. Kor., 12, 7—9.

velkého apoštola: „Libuji si v zákoně Božím podle člověka vnitřního, ale vidím jiný zákon v údech svých, který odporuje zákonu mysli mé a jímá mě zákonem hříchu, jenž jest v údech mých. Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z těla smrti této?“[1])

II. O příčinách těchto pokušení. Ďábel, jsa žárlivý na řeholníkovu ctnost, podniká proti nám nejstrašnější své útoky. Pozoruje nás vytrvale, aby se chopil každé příležitosti nám škoditi; číhá téměř na lhůtu, které dáme uplynouti od jedné myšlenky ke druhé, aby potají do ní vsunul zlou myšlenku nebo zlou představu. Za spojence má svět, který, ačkoli jsme se od něho odloučili, může přece představovati našim smyslům svou svůdnost a stavěti našim zrakům na odiv své zhoubné marnosti.

Jaké to lsti užívá ďábel! Jaké léčky klade nevinnosti! Snaží se zaslepiti našeho ducha o velikosti hříchu, k němuž nás ponouká; nabádá nás zanechati modlitby a přijímání svatých svátostí a odhoditi naše duchovní zbraně jednu po druhé. Mnohdy nás vede ke zlému pod záminkou dobra, lákaje nás k dílům horlivosti, jež se nesrovnávají s duchem našeho stavu a které jsou často počátkem zhoubných styků.

Běda tedy tomu, kdo se nemá na pozoru! Staví se na kluzký svah, který jej zavede do hlubokosti propasti.

Konečně jest nestálost mysli a malá důvěra v Boha pramenem nejnebezpečnějších pokušení. Jako jest loď bez kormidla hříčkou větrů i vln,

---

[1]) Řím., 7, 22—24.

tak jest i člověk lehkomyslný a nestálý podroben všelikým pokušením.

„Pád Adamův," praví svatý Alfons z Liguori, „vzbudil vzpouru smyslů proti rozumu, proto se musela státi čistota pro člověka ctností, jejíž cvičba jest nejtěžší." Nemůže jí zachovávati leč ustavičnou bdělostí, nesčetnými ochrannými opatřeními a neustávajícím úsilím; jestiť něžnou květinou, kterou pouhé nic může připraviti o svěžest a proti níž soptí peklo celým svým vztekem.

III. Účinky, které mají míti taková pokušení. Pokušení udržují nás v pokoře a ukazují, jak daleko jsme pokročili na dráze ctnosti.[1]) Věřící, jenž jest podroben těmto zkouškám, pociťuje v zármutku svého srdce potřebu obrátiti se k Bohu a přednésti se slzami modlitbu Následování Krista: „Smiluj se nade mnou, Pane, a vytrhni mě z bláta, abych neuvízl a neponořoval se v ně hloub a hlouběji. To jest, co mě tak často trápí a před tebou zahanbuje, že jsem tak vratký a tak sláb odporovati vášním svým. Ač i se jim vždy nepoddávám, nicméně už jejich stálý útok jest mi obtížný a stydno mi velmi, že s nimi mám den ze dne žíti v takovém zápase. Přesilný Bože izraelský, horliteli o spásu věrných duší, kéž vzhlédneš na obtíže a bolesti služebníka svého a jsi s ním ve všem, cokoli podniká! Sil mě nebeskou statečností, aby nade mnou nenabyl vrchu starý člověk, bídné tělo, duchu ještě ne úplně podrobené, proti němuž bude mi třeba bojovati do posledního dechu v tomto přebídném životě."[2])

---

[1]) Násl. Kr., kn. I., 13, 8. [2]) Kn. III., 20, 2 a 3.

Snažně tě prosím, o můj Bože, uděl mi milosti, abych pokušením nejen nepodlehl, nýbrž aby mi byla vždy příležitostí dosvědčiti ti mou lásku i věrnost, rozmnožiti mé zásluhy pro nebe, abych došel jednou vlasti čistých duší, jež jest předmětem veškeré mé naděje.

Duchovní kytice. *„Hrdinnými výkony, velkomyslným odpíráním a svatým násilím při příležitostech dosáhli svatí ctnosti čistoty.“*

(158. rozj., 1.)

145. Prostředky k zachování svaté ctnosti čistoty.

Krátký obsah. **I. Bdíti nad svými smysly.** „Chcete-li míti čistotu takovou, jaké od vás žádá váš stav," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „bděte tak nad svými smysly, že je nenecháte přenáhliti se, možno-li, při žádné příležitosti."

„Od všeliké způsoby zlého se zdržujte," dí svatý Pavel, „jako ve dne počestně choďme, oslavujte a noste Boha v těle svém." Uchovejte se velikou sebraností mysli v čistotě.

II. Bdíti nad svým srdcem i nad svým duchem. Umrtvování ducha i srdce jest solí a myrhou, které zamezují porušení duše; jest trním, uprostřed něhož roste a se zachovává lilie čistoty. Abychom se udrželi čistými, musíme býti muži modlitby a rozjímání a setrvávati v myšlence na přítomnost Boží. Žijme v pokoře a budeme žíti v čistotě.

III. Varovati se příležitostí i záhálky a pamatovati na smrt. Nezapomínejme, že jest psáno: „Kdo nebezpečenství miluje, zahyne v něm," v důsledku toho odlučme se co nejvíce možno od světa, „kde," jak dí svatý Jan, „jest všecko žádost těla a žádost očí a pýcha života." Chovejme živou vzpomínku na své poslední věci. Čistota jest darem nebeským, prosme o ni Boha řkouce: „Srdce čisté stvoř ve mně, Pane."

Rozjímání.

Bděte a modlete se... Takovýhle rod nemůže ničím vyjíti leč modlitbou a postem. (Mar., 14., 83. a 9. 28.)

I. Bdíti nad svými smysly. Chceme-li se zachovati čistými, musíme míti velkou úctu před sebou samými, bdíti nad celým svým zevnějškem, dávati najevo, jak naše pravidla předpisují,[1]) velikou stydlivost, jednati, ať jsme sami nebo

[1]) Hl., 20, 3.

ve společnosti, jako v přítomnosti Boží a říditi se takto napomenutím apoštolovým: „Jako ve dne počestně choďme,[1]) od všeliké způsoby zlého se zdržujte,[2]) oslavujte a noste Boha v těle svém.“[3])

Musíme bdíti nad svýma očima; neboť, praví svatý Jeronym, „oči naše jsou osidlem.“ Kdo by nevěděl, že zlá myšlenka následuje v zápětí neobezřelého pohledu; že dovoliti si pohled znamená chtíti onu myšlenku a vydati se v nebezpečenství musiti doznati pravdu oněch slov Jeremiášových: „Smrt vstoupila skrze okna naše.“[4]) „Oko mé obloupilo duši mou.“[5]) Job pravil: „Uložil jsem závazek svým očím, na pannu, že ani nepomyslím.“[6])

Musíme bdíti nad svýma rukama se vší obezřelostí, kterou doporučují učitelé duchovního života. Skromnost, opatrnost a pouhá slušnost zapovídají nám zajedno s našími pravidly všechnu důvěrnost s Bratřími i se žáky, v nichž máme ctíti Ježíše Krista.

Svatý Jeronym nás ujišťuje, že žerty, při nichž se užívá rukou, jsou znaky umírajícího nebo v posledních tazích ležícího panenství; svatý František Saleský a ostatní učitelé církevní připomínají, že čistota jest něžná i choulostivá ctnost, kterou již pouhé nic může připraviti o svěžest, že se všeho strachuje, chvěje se při nejmenším šumotu a opatřuje se všemi ochrannými prostředky.

Buďme střídmí zvláště pokud se týká vína, nepřítele to čistoty, vědouce, jak se vyjadřuje svatý Chrystostom i svatý Jeronym, že v poží-

---

[1]) Řím., 13, 13. [2]) I. Thes., 5, 22. [3]) I. Kor., 6, 20. [4]) Jerem., 9, 21. [5]) Lament., 3, 51. [6]) Job, 31, 1.

vání pokrmů „vše, co přesahuje míru nutnosti, jest zdrojem nestoudných náruživostí."

„Chcete-li míti takovou čistotu, jaké vyžaduje váš stav, bděte tak nad svými smysly, že je nenecháte přenáhliti se, možno-li, při žádné příležitosti."[1])

II. Bdíti nad svým srdcem i nad svým duchem. Chceme-li se zachovati čistými, musíme s umrtvováním smyslů spojiti umrtvování ducha i srdce, ono jest solí i myrhou, zamezující porušení duše; jest trním, uprostřed něhož roste i se zachovává lilie čistoty. Svatý Řehoř dí: „Abychom se mohli zdržeti toho, co jest nedovoleného, musíme useknouti i část toho, co jest neškodného; kdokoli činí vše, co jest mu dovoleno, nebude prodlévati činiti i to, co jest zapověděno."

Umrtvujme svého ducha, potlačujíce svou všetečnost a udržujíce svou obrazotvornost ve svatých mezích. Umrtvujme své srdce, zušlechťujíce víc a více své city, přerušíce zkrátka každou tělesnou náklonnost, neboť od příliš něžného poměru jest k hříšné přilnulosti jen jediný a to velmi kluzký krok.

Umrtvujme v sobě ješitnost; nedůvěřujme sami sobě, nespoléhejme ani na zásluhy, jichž jsme nabyli, ani na své vědomosti, ani na svatost svého stavu. Jestliže David a Šalomoun padli, kterak se můžeme domnívati, že se nemusíme ničeho obávati? Buďme přesvědčeni, že jak učí svatý Augustin, naše opravdová síla spočívá v pokoře a že vše, co jest pyšné, jest křehké.

---

[1]) 101. rozj., 1.

Umrtvujme svou vůli dokonalou poslušností. Podrobujíce svou vůli svým představeným, zasloužíme si milosti podrobiti v sobě tělo duchu. Konečně buďme muži modlitby, horlivými řeholníky, kteří jsou věrni v konání svých svatých cvičení, a udržujme se ve vzpomínce na přítomnost Boží a jeho svatých andělů a připomeňme si často, zvláště pak v okamžicích pokušení ono oko, jež vše vidí, ono ucho, jež vše slyší, onu ruku, která vše zapisuje, onoho anděla strážného, jenž jest ustavičně s námi, aby nás chránil a byl též svědkem našich činů.

III. Varovati se příležitostí a zahálky a pamatovati na smrt. Jmenovitě se zřetelem k čistotě musíme se varovati nebezpečí, jako se vyhýbáme místům, kde řádí nakažlivá nemoc, neboť psáno jest: „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm;“[1]) v důsledku toho odlučme se pokud možno od světa, kde, jak praví svatý Jan, „jest všecko žádost těla a žádost očí a pýcha života,“[2]) a řiďme se zásadou svatého Bernarda: „K jistému varování se toho, čeho jest se obávati, strachujme se i tam, kde jest vše v jistotě.“

Jestliže pro svůj úřad nemůžeme se výhnouti rozmluvě s osobami druhého pohlaví, tedy zachovávejme svědomitě, co jest nám předepsáno našimi svatými pravidly, hleďme, aby rozmluvy ty byly krátké, řídké i vážné, jsouce přesvědčeni, že, jak opětují všichni učitelé duchovního života „obcování s osobami druhého pohlaví jest smrtelnou nákazou,[3]) „cestou nepravosti[4]) a morem duše.“

---

[1]) Eccli., 3, 27. [2]) I. Jan, 2, 16. [3]) Sv. Bonaventura. [4]) Sv. Ambrož.

Oddejme se vážně práci, neboť tvrdý a pracovitý život jest oporou čistoty, kdežto život změkčilý a zahálčivý jest její smrtí; střezme se zahálky, která podle výroku svatého Bernarda jest pařeništěm zlých myšlenek; konejme svá cvičení i svůj úřad tak pilně, že pokušitel nenalezne žádného přístupu do naší duše.

Myšlenka na poslední věci člověka kéž proniká hluboko duši naši; kdo by se odvážil hřešiti, když vážně přemýšlí o tom, co se s ním stane při smrti, o soudu, který následuje po smrti, o strašných mukách, které jsou v pekle údělem necudných, a o věčné odměně, která jest přislíbena čistým duším?

Čistota jest darem nebeským, vyprosme si jí tedy od Boha, řkouce mu se žalmistou: Srdce čisté stvoř ve mně, o Bože.[1]) Chovejme velkou zbožnost k Dětství i umučení Ježíšovu, k Eucharistii a k nejsvětějšímu Srdci Páně; svým spojením s Bohem svatosti uchováme se před ním proti poskvrnění. Zvláště pak se odevzdejme pod ochranu nejsvětější Panny Marie, svatého Josefa a svatého Jana Křtitele z La Salle.

Duchovní kytice. *„Poněvadž nejsvětější Panna Maria měla ctnost čistoty ve vší její dokonalosti, proto vám může velmi přispěti k jejímu zachování.“*

(156. rozj., 2.)

---

[1]) Žalm 50., 12.

146. Poslušnost Ježíšova.

Krátký obsah. **I. Ježíš Kristus se stal poslušným pro slávu svého Otce a pro naši spásu.** Nehledá své slávy; nýbrž slávu svého Otce, „já musím býti v tom, co jest Otce mého," praví. „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, jenž mě poslal." Stal se poslušným, aby napravil hřích, jenž jest neposlušností. „Jako neposlušností jednoho člověka stalo se jich hříšnými mnoho," učí svatý apoštol Pavel, „tak i poslušností jednoho stane se jich spravedlivými mnoho." Poslušností oslavujeme Boha a zabezpečujeme svou spásu.

II. Vlastnosti poslušnosti Ježíšovy. Ježíš Kristus poslouchal ustavičně až do okamžiku, kdy umíraje zvolal: „Dokonáno jest." Poslouchal Marie a Josefa po dobu třiceti let. Poslouchal pokorně se sebezapřením, chtěje býti mezi lidmi jen jako ten, jenž slouží. Poslouchal s láskou, a to až do smrti kříže. Kéž by měla naše poslušnost vlastnosti poslušnosti Ježíšovy.

III. Ježíš Kristus zůstává v Eucharistii vzorem dokonalé poslušnosti. Ježíš Kristus jest také ve svém eucharistickém životě vzorem poslušnosti, kde poslouchá svého Otce a všech kněží: „Poslouchejte s nejhlubším vnitřním kořením Ducha Pána našeho, jenž sídlí v těch, kteří ho zastupují, abyste plnili vůli Boží," praví nám svatý Jan Křtitel z La Salle.

Rozjímání.

Stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.
(Filip., 2., 8.)

I. Ježíš Kristus se stal poslušným pro slávu svého Otce a pro naši spásu. „Ježíš Kristus se stal poslušným," aby vzdával svému nebeskému Otci nejvyšší poctu klanění, aby jej oslavoval nekonečnou poddaností a doplnil nedostatečnost obětí, které přinášejí lidé jeho svrchované velebnosti. Proto pravil při svém vstupu na svět: „Žertev a obětí nepřeješ si. Hle, tu

jsem. V závitku knihy jest mi to předepsáno. Vůli tvou, Bože můj, činit.“[1]) Nemyslí na sebe, nýbrž na svého Otce; nehledá slávy své, nýbrž slávu svého Otce;[2]) všechny jeho skutky jsou jen potvrzením jeho slov: „Já musím býti v tom, co jest Otce mého.“[3]) „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, jenž mě poslal.“[4])

„Ježíš Kristus se stal poslušným,“ aby napravil hřích, jenž jest ve své podstatě neposlušností, a aby přemohl ďábla. Svou poddaností chtěl vyvážiti urážku odbojného anděla, jenž pravil: „Nebudu sloužiti.“[5]) Chtěl napraviti hřích Adamův i Evin, jakož i hříchy jejich potomstva. „Jako neposlušností jednoho člověka stalo se jich hříšnými mnoho,“ praví apoštol, „tak i poslušností jednoho stane se jich spravedlivými mnoho.“[6])

„Ježíš Kristus se stal poslušným,“ aby nás naučil poslouchati. Chápejme dobře toto učení a oslavujme svou poslušností Boha i zabezpečme svou věčnou spásu.

II. Vlastnosti poslušnosti Ježíšovy. Ježíš Kristus poslouchal ustavičně od okamžiku svého vtělení, kdy se nabídl svému Otci plniti jeho svatou vůli až do okamžiku, kdy umírá se slovy: „Dokonáno jest.“[7]) Jako dítko, jako jinoch, jako dospělý muž, vždy se nám jeví poslušen rozkazů svého nebeského Otce a těch, kteří jej u něho zastupovali.

Ježíš Kristus byl poslušen zákona mojžížského a pravil: „Nedomnívejte se, že jsem přišel

---

[1]) Žalm 39., 7—9. [2]) Jan, 8, 50. [3]) Luk., 2, 49. [4]) Jan, 4, 34. [5]) Jerem., 2, 20. [6]) Řím., 5, 19. [7]) Jan, 19, 30.

zrušit zákona neb proroků; nepřišel jesm zrušit, nýbrž naplnit."[1]) Poslouchal nejsvětější Panny Marie i svatého Josefa a chtěl, aby dějiny jeho prvních třiceti let byly zahrnuty ve slovích: „Byl jim poddán."[2]) Poslouchal ustanovených vrchností a neodpíral platiti daň. Poslouchal velekněze, jenž ho zapřisahal, aby řekl, je-li Synem Božím. Poslouchal i svých katanů, podávaje bez odporu své líce k políčkování, svou hlavu trnové koruně, své rameno kříži, který na něho vložili, a své ruce hřebům, jimiž je přibili.

Ježíš Kristus byl poslušen přesně všech předpisů zákona, neboť jej zachovával do jediného písmene,[3]) jakož i všech rozkazů těch, kdož byli ustanoveni za představené. Všechny své činy vykonal v tom okamžiku, na tom místě a za těch okolností, které naznačil jeho Otec.

Ježíš Kristus poslouchal pokorně, se sebezapřením a jevil se jako služebník všech; on Pán i Mistr, chtěl býti mezi lidmi „jako ten, který přisluhuje."[4]) Láska sama učinila jej poslušným. V tom, co mu bylo nařízeno, spatřoval rozkazy svého Otce, a proto plnil vše s nejčistší láskou.

Ježíš Kristus se zřekl své lidské vůle, ačkoli byla tato svatá, a pravil mluvě o kalichu svého utrpení: „Otče, ne jak já chci, nýbrž jak ty."[5]) Poslušnosti obětoval svůj odpočinek, svou čest i svůj život. Proto psal apoštol svatý Pavel: „On obětoval za času těla svého s křikem silným a se slzami prosby a modlitby tomu, jenž mohl jej vysvoboditi ze smrti, a byl vyslyšen, a přes to, že byl Synem Božím, konal poslušnost tím, co

---

[1]) Mat., 5, 17. [2]) Luk., 2, 51. [3]) Mat., 5, 18. [4]) Luk., 22, 27. [5]) Mat., 26, 39.

vytrpěl."[1]) „Ponížil sebe sama stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže."[2])

III. Ježíš Kristus zůstává v Eucharistii vzorem dokonalé poslušnosti. Poslušnost byla svérázným znakem života Ježíšova. Velice ji cenil a chtěl ji ustavičně dokazovati. Zdaž nelze říci, že ustanovil Eucharistii, aby zůstával poslušen? Jak poznamenává svatý Alfons z Liguori, poslouchá netoliko svého Otce, nýbrž všech kněží, a netoliko po dobu třiceti tří let, nýbrž na věky věkův.

„Vezměte si poslušnost Ježíšovu za vzor poslušnosti své a snažte se jí přizpůsobiti ji. S tímto úmyslem podrobte ve všem svou vůli a svůj úsudek, ať máte jakoukoli těžkost i obtíž při poslušnosti."[3]) „Abyste plnili vůli Boží, poslouchejte Ducha Pána našeho, jenž sídlí v těch, kteří jej zastupují, a to s největším vnitřním kořením."[4])

Duchovní kytice. *„Buďte učedníky poslušného Ježíše, abyste neměli jiné vůle než vůli Boží."*

(24. rozj., 3.)

---

[1]) Žid., 5, 7 a 8. [2]) Filip., 2, 8. [3]) Sbírka. [4]) Sv. J. Kř. z la Salle, Dopisy.

147. Výtečnost poslušnosti.

Krátký obsah. I. **Bůh dává přednost poslušnosti před obětmi.** Bůh chce, aby každý tvor vzdával jeho božské velebnosti poctu nejhlubší a nejuctivější. Poslušnost jest prvním prostředkem uznávati jeho svrchovanost, klaněti se jí a zasloužiti si jeho milosti. Ona jest obětí, kterou nejpřivětivěji přijímá. Poslušnost s úmyslem uctivati Boha ve svých představených jest nejznamenitější výkon bohopocty, který můžeme na tomto světě učiniti.

II. Poslušnost jest strážkyní všech ctností. Podle výpovědi svatých jest poslušnost zdrojem i ochranitelkou ostatních ctností; ona jim dává tvářnost i záslubu, jest krátkou i snadnou cestou k dosažení nejvyšší dokonalosti. Jest zbožnosti v její nejdokonalejší cvičbě. Zakladatelé řeholních řádů učinili z poslušnosti úhelní kámen stavby, kterou vybudovali.

III. Poslušnost jest počátkem věčné slávy. „Není žádné velikosti, která se rovná velikosti, jakou zjednává poslušnost, poněvadž není nic většího, než podrobiti se Bohu a plniti jeho vůli.“ Poslušnost byla počátkem slávy svatých, dobrých andělů, nejsvětější Panny Marie a svatého člověčenství Spasitelova. „Ježíš Kristus se stal poslušným... Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, kteréž jest nade všecko jméno.“ Pane, rozmnož v nás úctu i lásku k poslušnosti!

Rozjímání.

Lepší jest zajisté poslušnost nežli oběti. (I. Král., 15., 22.)

I. Bůh dává přednost poslušnosti před obětmi. Bůh chce, aby každý tvor vzdával jeho svrchované velebnosti poctu největší poddanosti. Žádal ji od andělů v den jejich zkoušky a uvrhl do věčné propasti ty, kteří se podle příkladu Luciferova osmělili říci: „Nebudu sloužiti.“[1]) Žádal ji na Adamovi a Evě a potrestal je a všechny

[1]) Jer., 2, 20.

jejich potomky, poněvadž neposlechli jeho rozkazů. Žádá ji ode všech lidí, neboť chce, aby ho oslavovali úplným podrobením jeho zákonu jako svrchovaného pána všech věcí.

Poslušnost jest prvním prostředkem uznávati jeho svrchovanost a klaněti se jí. „Zda chce Hospodin celopalům a obětem, a ne spíše, by bylo dbáno hlasu Hospodinova? Lepšíť je zajisté poslušnost nežli oběti,“[1]) pravil Samuel. Oběť poslušnosti jest mu nejpříjemnější, neboť jí mu obětujeme to, co máme nejdražšího; nejsou to statky pozemské, jež obětujeme chudobou, ani rozkoše smyslné, jež obětujeme čistotou; jest to naše svoboda, naše vlastní vůle, naše duše s tím, co má nejvnitřnějšího.

Poslušnost jest také nejlepším prostředkem k získání milostí Božích pro nás i pro naši řeholní obec. „Poddanost,“ praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „přísluší tvoru co nejlépe, ona jej činí Bohu milým a získává mu milosti.“[2]) „V té míře, v jaké bude v řeholní obci duch poddanosti, v té míře bude jí Bůh žehnati.“[3])

II. Poslušnost jest strážkyní všech ctností. Svatý Řehoř považuje poslušnost za semeno i strážkyni mravních ctností. Svatý Vavřinec Justiniani nazývá ji branou nebeskou; svatá Terezie krátkou a snadnou cestou k dojití vysoké dokonalosti; svatá Františka zkrácenou cestou do ráje. Podle výpovědi svatých jest tedy zdrojem, matkou i ochranitelkou ostatních ctností. Ona je zachovává, oživuje, zahrnuje i nahrazuje; dává jim tvářnost i zásluhu.

Základem poslušnosti jest víra, naděje a láska.

---

[1]) I. Král., 15, 22. [2]) 109. rozj., 1. [3]) Dopisy.

Jest nejdokonalejším úkonem pobožnosti, neboť náš svatý Otec praví: „Poslouchati s úmyslem ctíti Boha v našich představených jest nejznamenitějším výkonem bohopocty, který na světě učiniti můžeme.“[1]) Ona nám poskytuje prostředků cvičiti se nejjistěji a nejzáslužněji v pokoře, v umrtvování, v kajícnosti, v horlivosti... Nejen že jest ctností nejdůkladnější, ale také ctnosti, které nejsou s ní spojeny, bývají velmi často jen zdánlivými. „I satan se přepodobuje v anděla světla“[2]) mnohdy, leč v anděla poslušnosti se přepodobniti nemůže.

Proto také všichni zakladatelé řeholních řádů postavili poslušnost na prvé místo a učinili ji kamenem úhelním stavby, kterou vybudovali. Připomeňme si, jak si jí vážil náš svatý zakladatel a jak naléhavě nám doporoučí její cvičbu! Vzpomeňme si na jeho příklady poslušnosti, jež dával po celý svůj život a jmenovitě za posledních let svého žití. Jeho předpisy o poslušnosti v našich pravidlech, ve sbírce, v jeho dopisech, jakož i jeho příklady dosvědčují, že považoval vždy tuto ctnost za podstatu řeholního života.

III. Poslušnost jest počátkem věčné slávy. Podrobujíc naši vůli vůli Boží, jež jest svrchovaně svatá i spravedlivá, z úmyslu nadpřirozeného, jest poslušnost naší opravdovou velikostí, Nešetřiti rozkazů Božích znamená upadnouti a snížiti se na úroveň ďáblovu; Boha poslouchati znamená zušlechtiti se a pozvednouti se na stupeň věrných andělů, kteří jsou vždy hotovi plniti vůli Nejvyššího. Svatý Chrysostom praví, že žádné velikosti nelze přirovnati s velikostí, kterou zjed-

---

[1]) 9. rozj., 1. [2]) II. Kor., 11, 14.

nává poslušnost, poněvadž nic není tak velkého jako podrobiti se Bohu a konati jeho vůli.

Poslušnost nás pozvedá k duchovnímu spříznění s Ježíšem Kristem, praví: „Kdokoli činí vůli Otce mého v nebesích, ten jest mi bratrem, i sestrou, i matkou.“[1])

Svatí byli vyvolenými Božími, poněvadž byli poddáni jeho rozkazům; dobří andělé zasloužili si svého štěstí svou věrností; „nejsvětější Panna Maria,“ dí svatý Augustin, „byla poctěna ne ani tak proto, že porodila Slovo tělem učiněné, jako spíše proto, že plnila nejdokonaleji vůli nebeského Otce.“

Poslušnost byla počátkem slávy svatého člověčenství Spasitelova; apoštol praví: „Kristus ponížil sebe sama stav se poslušným až k smrti, a to smrti kříže. Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus ke slávě Boha Otce.“[2])

O Ježíši, ty jsi pravil: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, jenž mě poslal, a dokonal dílo jeho,“[3]) rozmnož ve mně úctu i lásku k poslušnosti, abych ji pěstoval s velkou láskou a zjednával takto tvou slávu i posvěcování duší a stal se hodným zasloužiti si milosti před očima tvýma.

Duchovní kytice. *„Dobrovolná i zamilovaná poddanost činí nás opravdově svobodnými, vznešenou i slavnou svobodou dítek Božích.“*

(83. rozj., 1.)

---

[1]) Mat., 12, 50. [2]) Filip., 2, 8—11. [3]) Jan, 4, 34.

148. Přednosti poslušnosti.

Krátký obsah. **I. Poslušnost jest základem řeholního života.** Podle učení všech církevních učitelů jest řeholní stav především stavem poslušnosti. „První cíl, který jsme museli míti, přišedše do tohoto domu, jest poslouchati těch, kteří vedou jeho správu, poněvadž poslušnost jest základem řeholních obcí, které bez ní se zříti. Šťastné jsou řeholní společnosti, v nichž jest poslušnost věrně zachovávána; čistá radost zračí se tu na všech tvářích, tam vdechujeme nebeskou libovůni.

II. Poslušnost jest základem řeholní dokonalosti. Poslušnost jest zdrojem pokoje, vnitřního klidu a důkladného uspokojení. Poslušnost povznáší duši, zušlechťuje ji, zdokonaluje všechny její schopnosti, neboť jest psáno: „Pán zjevuje poslušným srdcím cesty, vedoucí k němu.“ Milost Boží jest v poslušném řeholníku všemohoucí a vede ho k znamenité svatosti.

III. Poslušnost jest zdrojem hojných zásluh. Jsouc skutečným kamenem mudrců, proměňuje poslušnost písek ve zlato a zlato v démant. Svatá Terezie dí: „Zvednouti slámu z poslušnosti jest více nežli mučednictví, snášené z vlastního popudu. Poslušnost jest zárukou předurčení; skrze poslušnost jsme věrnými ovcemi, o nichž božský Pastýř pravil: „Hlas můj slyšeti budou, znám je a následují mne; a já jim dávám život věčný.“ Nic nás nemůže upevniti více v našem povolání než ctnost poslušnosti.

Rozjímání.

Muž poslušný mluviti bude vítězství. (Přísl., 21, 28.)

I. Poslušnost jest základem řeholního života. Podle učení církevních učitelů jest řeholní stav především stavem poslušnosti. Podle nich jest řeholník „člověk, jenž umrtvuje své náklonnosti a snaží se jen plniti rozkazy i rady svých představených,[1] jenž vstupuje do řehole, ne aby

[1]) Sv. Fulgenc.

konal vůli svou, nýbrž vůli jiného;[1]) jenž se zasnoubí s poslušností a nikdy od ní neupustí.[2]) Poslušnost jest tou měrou ctností našeho stavu, že podle toho, jak dokonale nebo nedokonale ji osvědčujeme, jsme dokonalými nebo nedokonalými řeholníky, a že přestaneme-li ji vůbec pěstovati, přestáváme býti řeholníky.

„Co vás musí přiměti k přesné poslušnosti, jest, že prvním cílem, který jsme museli míti, vstupujíce do tohoto domu, bylo poslouchati těch, kteří jej spravují, poněvadž, jak velmi dobře praví svatý Bonaventura, poslušnost jest základem řeholních obcí, které bez ní se zřítí."[3])

O, jak šťastné jsou řeholní obce, v nichž jest poslušnost věrně zachovávána! Nesvornost jest v nich neznáma; členové její mají všichni tutéž vůli a kráčejí k témuž cíli; Bůh jest v nich uctíván, náboženství oslavováno, bližnímu se slouží a on bývá vzděláván, čistá radost zračí se v obličeji všech.

II. Poslušnost jest základem řeholní dokonalosti. Jak velké výhody zjednává poslušnost věrným řeholníkům! Jest zdrojem pokoje, vnitřního klidu a důkladného uspokojení. Kdo jedná z poslušnosti, jest naprosto zbaven své vlastní zodpovědnosti; nemusí se znepokojovati nad dobrým nebo špatným úspěchem toho, co vykonal; nemusí ani ničeho zkoumati, jeho svědomí mu vydává svědectví, že poslouchal, jak byl povinen.

Jak četné příčiny má tudíž náš svatý Otec připomínati nám, že „jen tehdy budeme požívati

---

[1]) Sv. Bernard. [2]) Sv. Vavřinec Justiniani. [3]) 7. rozjímání, 2.

pokoje, odevzdáme-li se naprosto vedení svých představených.“ To také vyjadřuje zbožný spisovatel Následování Krista slovy: „Hleď, synu, konati vždy raději vůli jiného, nežli vůli vlastní a tak nastoupíš cestu pokoje a pravé svobody.[1]) Běž tam neb onam, nenalezneš pokoje, až když se pokorně poddáš pod správu představeného.“[2])

Poslušnost povznáší duši, zušlechťuje ji a zdokonaluje všechny její schopnosti. Osvěcuje rozum, řídí a posvěcuje vůli, přizpůsobujíc ji vůli Boží nebo spíše ona nahrazuje naši vlastní vůli, která jest tak slepá a tak vrtkavá, svatou i neproměnlivou vůlí Nejvyššího.

Poslušnost nám zajišťuje vítězství nade všemi nepřáteli naší spásy; nad světem vzdalujíc od nás jeho osidla; nad ďáblem, zavírajíc mu dveře naší vlastní vůle, jediný to přístup, jímž může vniknouti do naší duše; nad nezřízenými náruživostmi, obětujíc pýchu a lásku k neodvislosti a činíc nás poslušnými pokynů našeho duchovního vůdce. Jak mnohé chyby předejde a jak četné přeludy rozptýlí!

III. Poslušnost jest zdrojem hojných zásluh. Jak velké duchovní bohatství chová v sobě řeholní poslušnost! Poslušný řeholník má ve všem zásluhu, poněvadž koná ve všem vůli Boží; čtení, učení, stolování, zotavení, odpočinek, vše jest mu započteno pro nebe. Každý jeho čin má zásluhu modlitby, jak se vyjadřuje o tom svatá Magdalena z Pazzis, řkouc: „Vše, co se koná z poslušnosti, jest vnitřní modlitbou.“ „Zvednouti z poslušnosti slámu,“ dí zase svatá Terezie,

---

[1]) Kn. III., 23, 1. [2]) Kn. I., 9, 1.

„jest více nežli mučednictví, snášené z vlastního popudu.

„Jísti, sbírati drobty chleba se stolu, zamésti nějakou místnost, čistiti stolní náčiní, zatlouci hřebík, všechny tyto výkony zdají se býti samy o sobě malichernostmi, jsou-li však vykonány z poslušnosti, stávají se činy velmi vznešenými, jelikož se vztahují na Boha a poněvadž, konajíce je z poslušnosti, posloucháme Boha samého."

Poslušnost jest zárukou předurčení. Poslušností náležíme k věrným ovcím, o nichž božský Pastýř pravil: „Ovce mé slyší hlas můj, a já je znám a následují mne; a já jim dávám život věčný."[1]) „Vpravdě poslušný," dí svatý Jan Klimak, „hledí beze strachu smrti vstříc, jsa ujištěn, že ne on, nýbrž jeho představený jest zodpověden před svrchovaným Soudcem." Opouštěje tento svět, může říci slova Kristova: „Dokonáno jest,"[2]) a dodati: Jako ty, Pane, byl jsem i já přibit na kříži, a to hřeby poslušnosti. Následoval jsem tebe ve tvé oběti, a proto tě prosím, račiž mi uděliti účastenství na své slávě.

Duchovní kytice. *„Nic neučiní řeholníka tak důkladným a tak pevným v jeho povolání jako ctnost poslušnosti."*

(12. rozj., 3.)

---

[1]) Jan 10, 27 a 28. [2]) Jan 19, 30.

149. Nutnost poslušnosti.

Krátký obsah. **I. Nutnost poslušnosti pro křesťana.** Příkaz poslušnosti týká se všech lidí, poněvadž poslušnost jest bezvýminečnou podmínkou každé společnosti. Všude jest třeba rozkazů a poddanosti, jinak se vše rozpadne. „Poddáni buďte," praví svatý Petr, „všelikému zřízení pro Boha." Poslušností zvítězíme nad ješitností, která jest největším nepřítelem naší dokonalosti a naší spásy.

II. Nutnost poslušnosti pro řeholníka. „Bez poslušností," dí svatý Jeronym, „není kláštera," „Poslušnost jest ctnost, které jest vám nejvíce potřebí," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „ona jest podstatou vašeho stavu, poněvadž v řeholní společnosti dodává poslušnost ostatním ctnostem jim vlastní tvářnosti." „Buďte přesvědčeni, že Bůh vám bude jen potud žehnati, pokud bude poddanost pravidlem vašeho chování."

III. Nutnost poslušnosti k vedení nadpřirozeného života. Chtíti prospívati v dokonalosti a nestáti se napřed velmi poslušným, znamená chtíti vystavěti zdi domu dříve, než byly položeny základy. Bez poslušnosti nemůžeme rozmnožiti svých zásluh a pracovali bychom marně, naše skutky byly by padělaným penízem, který nemůže v nebi platiti. Co naše skutky v řeholi posvětí jest poslušnost.

Rozjímání.

Poslouchejte svých představených a buďte jim poddáni. (Žid., 13, 17.)

I. Nutnost poslušnosti pro křesťana. Příkaz poslušnosti týká se všech lidí, poněvadž poslušnost jest nutnou podmínkou každé společnosti. Všude jest třeba rozkazů a podřízenosti, jinak nastane bezmocnost, zpustošení a zřícení. „Každé království proti sobě rozdělené zpustne a dům na dům padne."[1])

---

[1]) Luk., 11, 17.

Svatí spisovatelé naléhají ustavičně na nutnost poslušnosti. Samuel pravil: „Zda chce Hospodin celopalům a obětem, a ne spíše, by bylo dbáno hlasu Hospodinova?“[1]) „Jednejte,“ praví kníže apoštolské, „jakožto dítky poslušnosti.“[2]) „Poddáni buďte všelikému zřízení lidskému pro Boha.“[3]) A svatý Pavel dodává: „Každý mocnostem vyšším poddán buď, neboť není mocnosti, leč od Boha. Proto kdo se protiví mocnosti, zřízení Božímu se protiví, ti pak, kteří se protiví, odsouzení sobě zjednávají.“[4]) „Poslouchejte svých představených a buďte jim poddáni, neboť oni bdí nad vámi jakožto ti, kteří vydají účet za duše vaše, aby to činili s radostí a ne se vzdechy.“[5])

Poslušnost odkazuje až k samému základu křesťanství. Poslušností zvláště následujeme božského Mistra, o němž jest řečeno: „Učiněn jest poslušným až k smrti a to k smrti kříže,“ poslušností zvítězíme nad ješitností a nad vlastní vůlí, největšími to překážkami života křesťanského a nepřáteli věčného spasení.

II. Nutnost poslušnosti pro řeholníka. Jestliže každý člověk a každý křesťan musí poslouchati, čím více pak řeholník, jsa členem svaté společnosti, přiznávající se veřejně k životu poddanství, shodujícímu se s evangelickými radami, a jenž bez této věrnosti nemůže plniti povinností svého stavu, ani přinášeti užitku v duších!

Prvním pravidlem každého řeholníka jest býti poslušen svých představených. Již rozum dává nám poznávati nutnost tohoto pravidla, neboť

---

[1]) I. Král., 15, 22. [2]) I. Petr., 1, 14. [3]) I. Petr., 2, 13. [4]) Řím., 13, 1 a 2. [5]) Žid., 13, 17.

poslušnost zavádí pořádek i svornost, mír a klid v řeholní společnosti. Bez poslušnosti by jednal každý podle svého popudu a pak by musil nastati v ní nepořádek a rozvrat. „Bez poslušnosti," dí svatý Jeronym, „není kláštera." „Nezachovávati poslušnosti," dodává svatá Terezie, „znamená nebýti řeholníkem; zachovávati ji nedokonale znamená býti nedokonalým řeholníkem."

Proto také doporoučí nám náš svatý Otec naléhavě tuto ctnost.[1]) „Není žádné ctnosti, která by vám byla tak nutnou jako poslušnost, poněvadž jest podstatnou ctností vašeho stavu, jelikož jen ona vás může v něm udržeti a protože, kdybyste měli i všechny ostatní ctnosti, bez poslušnosti byly by zdáním ctnosti, neboť poslušnost dodává ctnostem řeholníkovým pravý ráz. Zachovávajíce ji, získáme si více milostí, než jakkoli jinak."

„Buďte přesvědčeni, že Bůh vám jen potud požehná, pokud bude poddanost pravidlem vašeho chování. Poslušnost jest životu řeholnímu a blahu každého tak podstatnou, že zanedbávajíce ji, značně zůstáváme jako sami sobě ponecháni bez síly, bez bujarosti a tudíž neschopni činiti dobré."[2])

III. Nutnost poslušnosti k vedení nadpřirozeného života. Slíbili jsme, že se budeme snažiti o dokonalost. Podle všech učitelů církevních jest však poslušnost nevyhnutelným prostředkem k tomu. Ať jest v nás, řeholnících, zbožnost, horlivost, umrtvenost jakákoli, nejsou-li tyto ctnosti posvěceny poslušností, pak činíme podle výroku svatých Otců velké kroky vedle dobré cesty.

---

[1]) Sbírka. [2]) 72. rozj., 2.

Bez poslušnosti pracujeme marně; činy naše byly by v zracích víry slamou, po níž, zhoří-li, ničeho nezůstane, anebo padělaným penízem, který nemůže v nebi platiti; byly by ovocem zkaženým červem naší vlastní vůle, které není hodno býti předloženo Králi nejvyššímu.

Bez poslušnosti nebudou míti naše skutky horlivosti žádné působivosti nebo budou míti účinnost jen nepatrnou. Jednáme-li sami ze sebe, ponechá nás Bůh nám samým a naší bezmocnosti a pak můžeme říci se svatým Petrem: „Mistře, po celou noc pracovavše, nic jsme nechytili.“[1])

Bez poslušnosti byli bychom neužitečnými služebníky, kteří poznavše vůli svého pána, neplnili by jí; upadli bychom v nemilost Boží a stali bychom se nehodnými věčné odplaty podle slov Kristových: „Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane,“ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích.“[2])

„Každý stav,“ dí svatý Tomáš, „má zvláštní milost; tato jest mu vlastní i nutná a proto ji musí míti všichni, kteří v onom stavu žijí, aby se mohli posvěcovati a se spasiti.“ Tato milost pro každého z nás jest poslušnost, neboť poslušnost musí býti odlišným znakem osob, žijících v řeholní společnosti.

Duchovní kytice. *„Co posvěcuje řeholníkovy činy, jest poslušnost.“*

(Sv. Jan Kř. z La Salle. Dopisy.)

---

[1]) Luk., 5, 5. [2]) Mat., 7, 21.

150. Neposlušnost.

Krátký obsah. **Neposlouchati znamená vzbouřiti se proti Bohu.** Neposlouchati znamená protiviti se rozkazu, jehož původcem jest Bůh, a zneuznávati jeho autority v těch, jimž ji propůjčil a jimž pravil: „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, pohrdá mnou.“ „Řeholník, jenž přestal býti dítkem poslušnosti“ praví svatý Benedikt, „stává se ohavným v zracích Božích.“ Dobrovolná i zamilovaná poddanost činí nás opravdově svobodnými vznešenou i slavnou svobodou dítek Božích.

II. Neposlouchati znamená porušovati své nejposvátnější povinnosti. „Kdo činí svou vlastní vůli,“ praví svatý Bernard, „nemá z řeholníka nic, leč jméno a šat; nemá žádného účastenství na tom, co jest podstatou života, jemuž se zasvětil. Neposlouchati znamená svolávati na sebe zlořečení od Boha, jenž zavrhuje s pohrdáním neposlušné. Praví o nich: „Sytil jsem je čistou pšenicí a napájel je medem, prýštícím ze skály a přece se prohlásili proti mně a stali se mi nevěrnými.“ Strachujme se před zlořečením, které uchovává Bůh neposlušným řeholníkům!

III. Neposlouchati znamená dávati pohoršení svým spolubratřím. Obvykle neposlouchati znamená u řeholníka dávati osudné pohoršení. S duší, vymykající se vedení svých představených jest tomu jako s vlakem, jenž se vyšinul s kolejí, po nichž jel; co se zdá býti jeho překážkou, jest ve skutečnosti právě jeho silou i bezpečností. V nebi opěvují vpravdě poslušní svá vítězství. Kéž jsme i my k nim jednou připočteni.

Rozjímání.

Nebudu sloužiti. (Jer., 2, 20.)

I. Neposlouchati znamená vzbouřiti se proti Bohu. Neposlouchati znamená protiviti se rozkazu, jehož původcem jest Bůh,[1]) a zneuznávati jeho autority v těch, jimž ji propůjčil a o nichž

[1]) Řím., 13, 2.

řekl: „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“[1]) Neposlouchati znamená nechtíti nésti jha Páně, zasahovati do práv jeho svrchovanosti a vzbouřiti se proti němu jako Lucifer, i osměliti se říci: „Nebudu sloužiti.“

Neposlouchati znamená jednati jako otrok pýchy, ješitnosti a ďábla. Neposlušný jest sobcem a domýšlivcem; chce záviseti jen sám na sobě a již tím plazí se pod nejtěžším i nejvíce pokořujícím jhem, totiž pod jhem svých vlastních náruživostí.

„Řeholník, jenž již není dítkem poslušnosti.“ dí svatý Benedikt, „stává se ohavným v zracích Božích, béře zpět obět, kterou mu přinesl celou svou osobou v den svého zasvěcení, a zmocňuje se opět toho, co dal.“ Složiv oběť na oltář, béře ji zpět, aby obětoval aspoň část ďáblu neodvislosti. Zneuznává svých nejsvětějších závazků; zraňuje srdce svých spolubratří, a to tím více, čím více tito milují svou kongregaci.

II. Neposlouchati znamená porušovati své nejposvátnější povinnosti. Neposlouchati znamená pro nás porušiti nejpřednější povinnost, jednati proti našim nejslavnějším zaslíbením, zneuznávati naprosto povinnosti našeho svatého stavu a jej v jistém smyslu opustiti; neboť svatý Bernard praví: „Kdo činí svou vlastní vůli, má jen jméno a šat řeholníka, nemá žádného podílu na tom, co jest vlastně podstatou svatého života, jemuž se zasvětil.“ Svatý Anselm říkával svým spolubratřím: „Duch můj třese se strachem, pozoruje-li, že jsme jako zahrabáni a zamotáni

---

[1]) Luk., 10, 16.

do své vlastní vůle a že se dáme strhnouti k činům, které nám vnuká, aniž pomyslíme, že jsme se jí zřekli, opustivše svět."

„Bez poslušnosti," praví svatý Jeronym, „nezasluhuje řeholní společnost toho jména, jest jen příbytkem přestupování pravidel, shromážděním jednotlivců, které jen šat odlišuje od světských lidí, místem zmatku i nepořádku."

Pomáhati k ochabnutí ducha poslušnosti a poddanosti v institutu znamená podkopávati jeho základy a ukazovati se býti jeho neurputnějším nepřítelem.

Neposlouchati znamená svolávati na sebe nemilost Boha, jenž může jen s rozhořčením patřiti na tuto urážku své svrchovanosti. Podle slov Písma svatého navštěvuje metlou a ranami trestá ty, kteří se jí stali vinnými;[1]) duši jejich nechává v temnotách a ve stínu smrti spoutanou bídou a železem,[2]) a pohrdá jimi.[3]) Není to právě neposlušnost, která zalidňuje peklo?

III. Neposlouchati znamená dávati pohoršení svým spolubratřím. Obvykle neposlouchati znamená u řeholníka dávati osudné pohoršení. Cože! věnovati se dobrovolně stavu poddanosti a po věnování se mu nechtíti býti pak poslušen; zasvětiti se životu sebezapíravému a zůstávati přece podle výroku svatého Antonína, opojen vínem své vlastní vůle; slíbiti na stupních oltáře před Bohem, před anděly a před svými Bratry poslušnost a pak se o své sliby nestarati; toť zřejmě posmívati se Bohu i lidem,

[1]) Žalm 88., 33. [2]) Žalm 106., 10. [3]) Žalm 118., 118.

podváděti nejhanebnějším způsobem, dávati najevo, že jsme se zahalili rouškou pokrytectví a že jsme upadli v nejžalostnější stav uvolněnosti.

Jaké hoře působí též neposlušný svým představeným! Jak tvrdé i hořké jest jim nalézati mezi svými podřízenými povahu nepodajnou, duši, z níž mohou jen se lkáním skládati Bohu počet! A dále, jak zhoubný vliv má na své spolubratry a obzvláště na ty nejmladší! Nabádá je svými příklady k neposlušnosti a vhání je do záhuby; vykonává u nich úlohu, kterou měl Lucifer u zlých andělů, které učinil spoluvinníky své vzpoury a společníky svého neštěstí. Útočí co nejzhoubněji na základy svého řeholního řádu a pracuje na jeho zřícení. S duší vymykající se vedení svých představených jest tomu jako s vlakem, vyšinuvším se s kolejí, po nichž jel; co se zdá býti jeho překážkou, jest právě ve skutečnosti jeho silou i bezpečností. „Ne", praví apoštol, „my nepatříme k těm, kteří se straní ke své záhubě."[1]) Sice bychom pracovali ve prospěch ďáblův a svých náruživostí, vzali bychom na sebe nejtěžší i nejhanebnější okovy, sesadili bychom Ježíše Krista s trůnu svého srdce a nechali v něm panovati místo něho nepřátele své spásy.[2])

Duchovní kytice. *„Opravdově poslušní opěvují své vítězství nad peklem a radují se ze své poslušnosti, jež jim zjednává pravý pokoj srdce."*

---

[1]) Žid., 10, 39. [2]) Sv. Anselm.

151. Pohnutky naší poslušnosti.

Krátký obsah. **I. Pravomoc pochází od Boha.** Pravomoc našich představených jest pro nás pravomocí Boží. Prosíme-li jako svatý Pavel: „Pane, co chceš, abych učinil?" pošle nás Pán k tomu, jenž jako Ananiáš obdržel od něho poslání poučiti nás o jeho vůli. Ve svých představených musíme spatřovati Boha.

II. Svatí spatřovali vždy Boha ve svých představených. „Boha samého máte poslouchati ve svém řediteli," praví nám svatý Jan Křtitel z La Salle. Musíme poslouchati z ctnosti a s mysli nábožnou, jako Boha, kterého ctíme i uctíváme v tom, jenž jest nadán jeho pravomocí. Poslouchejme, činíce rádi vůli Boží.

III. Nutný poklad víry. Vpravdě poslušný odstraní ze své mysli i ze svého srdce každou čistě lidskou pohnutku každé vyhledávání osobních zájmů, každé přání zalíbiti se lidem. Jedná jen podle světla víry a maje na zřeteli jen Boha, kterého mu dává víra spatřovati v těch, jimž jest podřízen. Dosvědčujme Bohu často, že chceme jen plnění jeho svaté vůle.

Rozjímání.

Kdo vás slyší, mne slyší. (Luk., 10 10.)

I. Pravomoc pochází od Boha. Každá pravomoc pochází od Boha, pravomoc našich představených jest tudíž pro nás pravomocí Boha samého. Tato pravda jest principem i vznešeností křesťanské i řeholní poslušnosti. Všechny naše povinnosti, týkající se této ctnosti, vyplývají z ní jako spravedlivé i nezvratné důsledky.

Vzhledem k poslušnosti jest jistá hlavní zásada, která nám bývá často připomínána a kterou si nemůžeme ani dost vštípiti, totiž, že pravomoc našich představených jest pro nás pravomocí Boha samého.

Této pravdě učí velký apoštol výslovně ve svých epištolách; dává totiž najevo, že spatřuje

Boží pravomoc v pravomoci všech zřízených mocností, a známo jest, že tehdejší mocnosti byly daleky jednati podle spravedlnosti. Pozvedá se nade všechny lidské názory a dí: „Není mocnosti, leč od Boha. Proto kdo se protiví mocnosti, zřízení Božímu se protiví.“[1]) „Služebníci, poslouchejte pánů jako Krista, sloužíce s dobrou myslí jako Pánu a ne lidem.“[2])

Pán náš, mluvě k apoštolům a v nich i k jejich nástupcům, pravil: „Kdo vás slyší, mne slyší.“ Podle učení učitelů duchovního života a jmenovitě svatého Benedikta i svatého Bernarda, vztahují se tato slova i na naše představené, kteří jsou pro nás ústrojím Církve, která jest nositelkou pravomoci Kristovy, proto musíme v nich spatřovati božského Mistra.

II. Svatí spatřovali vždy Boha ve svých představených. Tak jednali svatí řeholníci všech dob; mniši i poustevníci, ti, kteří se věnovali životu kontemplativnímu, jakož i ti, kteří se věnovali pracím života činného, všichni vyznávali učení, že Bůh jest to, že jest to Ježíš Kristus, jenž k nám mluví ústy představených, že jich poslouchati znamená poslouchati jeho samého. Nemyslili na to spatřovati ve svých představených jen člověka, nýbrž Boha a Ježíše Krista, kterého zastupují.

Náš svatý zakladatel, jenž byl tak osvícen ve věcech duchovních a tak proniknut zásadami evangelickými i učením svatých, myslil a jednal právě tak. „Kdo poslouchá svých představených,“ praví, „poslouchá samého Ježíše Kri-

---

[1]) Řím., 13, 1 a 2. [2]) Efes., 6, 5 a 7.

sta."[1]) „Poslušnost vztahuje se přímo na Boha, jenž jest zahalen v podobě člověka slabého i smrtelného. Naší představení jsou nadáni pravomocí božskou."[2]) „Když se na ně obracíme, máme v nich spatřovati Boha samého, jenž nám jejich prostřednictvím rozkazuje."[3]) A dále praví: „Ve svém řediteli musíte jen Boha samého poslouchati. Musíme poslouchati ze ctnosti a s myslí nábožnou jako Boha, kterého ctíme i uctíváme v tom, jenž jest nadán jeho pravomocí." V pravidlech nám předpisuje, bychom spatřovali vždy Boha ve svých představených a obraceli se na svého ředitele jako nadaného pravomocí Boží a jeho nástroj vzhledem k nám. Pětkráte vrací se v téže kapitole k této myšlence, tak byl proniknut důležitostí tohoto předmětu.

III. Nutný poklad víry. Jen v tomto smyslu pojata jest poslušnost čestná i slavná. Podrobiti se člověku z úmyslů lidských a našich pozemských zájmů to jest podlézavost a do jisté míry podlost i hanba. Podrobiti se však se zřetelem na Boha, toť naopak povýšení, velikost i šlechetnost; toť vzdávání Bohu pocty, kterou mu prokazují andělé v nebi, a znamená klaněti se mu způsobem nejdokonalejším. Taková poddanost jest daleko čestnější nežli poddanost synova k otci a poddaného k jeho vládci. Kromě toho jest nám nanejvýše prospěšna; poslouchajíce vzhledem na Boha, činíme pokaždé úkon bohopocty, který nám zjednává štědrotu. Pána svrchovaného a který nám bude započten pro nebe.

Jak šťasten jest tedy vpravdě poslušný! Maje svého představeného za zástupce Božího, praví

---

[1]) 7. rozj., 1. [2]) 9. rozj., 1. [3]) 73. rozj., 1.

sám u sebe slova miláčka Páně: „Pán jest to,“[1]) a tu se jeho vůle uchopí s radostí i s láskou všeho, co se mu nařizuje, ano i jen prostě radí. Odstraňuje ze své mysli a ze svého srdce každou čistě lidskou pohnutku, každé vyhledávání osobních zájmů a všeliké přání zalíbiti se lidem. Jedná jen podle světla víry a se zřetelem na Boha samého, kterého mu víra ukazuje v těch, jímž jest podřízen.

Jemu náleží především výhody poslušnosti! Jemu ono duchovní bohatství, jehož jest poslušnost zdrojem! Jemu nevýslovné útěchy, které ona zjednává! Jemu sláva, jež jediná zasluhuje tohoto názvu! Dospěje k cíli svého pozemského putování obohacen zásluhami a naplněn důvěrou, neboť Ježíš Kristus, jehož spatřoval a jemuž se klaněl ve svých představených, odmění ho za jeho víru i poddanost tím, že se mu zjeví tak, jak jest, a učiní jej účastným své věčné blaženosti.

Duchovní kytice. *„Vaši poslušnost musí víra vždy provázeti a býti jejím počátkem i jediným cílem.“*

(Sbírka.)

152. Zevnější vlastnosti poslušnosti.

Krátký obsah. I. **Poslušnost musí býti rychlá.** Pacholík Samuel jest podivuhodným příkladem poslušnosti. Jakmile slyší, že jest volán, rychle vstává a běží k veleknězi řka: „Zde jsem.“ Svatý Bernard dí: „Ať neuplyne ani okamžiku mezi slovem toho, jenž poroučí a výkonem toho, jenž poslouchá; tyto dvě věci musí tak splývati, že činí jen jednu.“ Buďme vždy ochotni plniti vůli svých představených.

II. Poslušnost musí býti všeobecná. Musíme býti poslušni všech, kteří jsou ustanoveni nad námi, jakož i těch jimž udělí svou pravomoc. Musíme poslouchati ve všem, co jest nařízeno, ať jest to snadné nebo nesnadné, příjemné nebo protivné. Stačí věděti, že jest něco nařízeno, a snažiti se to ihned vykonati. „Prahne duše moje dychtivostí po tvých ustanoveních, Hospodine, každou dobu.“

III. Poslušnost musí býti přesná a úplná. Poslušnost se musí vztahovati na všechno, co jest nařízeno, ničeho nevylučovati ani měniti, ať se to vztahuje na čas, místo a jiné okolnosti nebo na způsob provedení. Poslušnost zjednává nám dokonalost našeho stavu, upevňuje nás v něm a pomáhá nám v něm setrvati. Učiň, o Ježíši, abych touto věrností zasloužil si tvého požehnání v životě tomto a tvou slávu v životě onom.

Rozjímání.

Tu jsem, neboť jsi volal na mne. (I. Král., 3 5.)

I. Poslušnost musí býti rychlá. Písmo svaté představuje nám v jinochu Samuelovi podivuhodný příklad poslušnosti. Jakmile slyší, že jest volán, hned vstává i běží k veleknězi, řka: „Tu jsem.“ U něho není váhání, ani prodlévání, ani zdržování; myslí jen na to, co jest mu nařízeno. Kéž jest tomu tak i s námi, a kéž jest naše poslušnost spočívající na víře rychlá, vše-

obecná, přesná i úplná, majíc takto všechny zevnější vlastnosti, které jí přísluší.

Poslušnost musí býti rychlá; co jest nařízeno, musíme hned vykonati. Všechny naše skutky musí býti vykonány v patřičné době, praví náš svatý Otec, toť podmínkou jejich dokonalosti.[1])

Dobou však k vyplnění toho, co bylo nařízeno, bývá obyčejně týž okamžik, kdy se to nařizuje. „Miláčkové moji," dí apoštol, „všecko čiňte bez reptání a bez rozpakování se, abyste byli bez úhony a čisti."[2]) Svatý Bernard dodává: „Mezi slovem toho, jenž nařizuje, a skutkem toho, jenž poslouchá, nechať neuplyne žádné přestávky, tyto dvě věci musí býti tak sloučeny, že činí jen jednu jedinou."

Vpravdě poslušný jest vždy ochoten plniti vůli svých představených. Aby byl přiveden k rozhodnutí, není třeba naléhati na něho, pouhé znamení mu stačí. Nejen že poslouchá bez prodlení, ale pokud závisí od něho, předejde i rozkazujícího. Proto si též může dáti totéž svědectví, jako královský prorok, řkoucí: „Prahne duše moje dychtivostí po tvých ustanoveních každou dobu."[3])

O, jak správně jedná takto! Opozditi i sebe méně provedení rozkazu, zdaž to neznamená býti po celou tu dobu ve stavu neposlušnosti? Na každý způsob to svědčí o tom, že nemáme velké touhy vyplniti, co bylo nařízeno; zároveň pak zarmucujeme tím své představené, a možno také, že dáváme pohoršení svým spolubratřím a vydáváme se v nebezpečí nabýti ducha lhostejnosti, což může vésti k opominutí rozkazu.

---

[1]) Sbírka. [2]) Filip. 2, 14 a 15. [3]) Žalm 118., 20.

II. Poslušnost musí býti všeobecná. Musíme poslouchati všech, kteří jsou nám nadřízeni, jakož i těch, jimž udělí svou pravomoc.

Vyšší představení, představení místní, všichni musí nalézti v nás naprostou poddanost a nejhlubší úctu, paněvadž všichni zastupují u nás Boha a jsou orgánem Kristovým. Toť ona poslušnost, kterou jsme slíbili při připuštění do institutu, každá jiná poslušnost nebyla by bývala přijata; brány domu Božího zůstaly by nám zavřeny, kdybychom bývali učinili výhradu a kladli meze své poslušnosti.

Neposlouchati všech těch, kdož jsou nám nadřízeni, znamená chtíti si sami voliti své představené a v jistém smyslu říci Bohu: „Ať mi rozkazuje ten a nikoli onen ve jménu tvém." To znamená očividně zasahovati do práv Božích a dávati najevo, že posloucháme z osobních pohnutek a nikoli s úmysly víry a náboženství.

Musíme poslouchati každého oznámení vůle svých představených, ať jest nám učiněno jakýmkoli způsobem. Ať se nám rozkazuje positivně a přímo nebo pouhým označením toho, co máme konati; ať jest to představený sám, jenž nám rozkazuje, anebo někdo jiný jeho jménem; ať jest to ústně nebo písemně a jen znamením, musíme se vždy stejně podrobiti a vykonati, co nám bylo naznačeno.

Musíme poslouchati ve všem, co jest nařízeno, ať jest to snadné nebo obtížné, příjemné nebo trapné. Naše osobní choutky nesmí přijíti při tom nikdy v úvahu. Dostačiž věděti, že jest něco nařízeno, abychom to ihned vykonali.

III. Poslušnost musí býti přesná i úplná. Musí se vztahovati na všechno, co jest nám nařízeno představenými a pravidly, aniž něco opomíjíme nebo měníme, pokud se týká času, místa a jiných okolností a musí se vztahovati netoliko na věc nařízenou a raděnou, nýbrž též na způsob, kterak se má konati.

„Rozkáže-li vám něco představený, musíte nejen rozkaz vyplniti, ale činiti jej též tak, jak vám bylo nařízeno. Bůh chce vykonání toho, co vám bylo rozkázáno, v určitý čas a nikoli v čase, který si sami určíte.“[1])

Dejž, o božský Ježíši, abych uznávaje i uctívaje tvou pravomoc v pravomoci svých představených plnil přesně i z nejčistších pohnutek vše, co mi bude nařízeno a zasloužil si touto věrností požehnání tvého srdce v životě tomto a slávu tvou v životě onom.

Duchovní kytice. *„To jest význam prvního úderu zvonu, který slyšíte, že se vám oznamuje vůle Boží.“*[2])

---

[1]) 8. rozj., 3. [2]) Sv. J. Kř. z La Salle. Dopisy.

153. Poslušnost ducha i úsudku.

Krátký obsah. I. **Poslušnost musí býti ve všem stejná.** V pravdě poslušný zříká se rád svých choutek a svých vlastních názorů; nedává najevo ani náklonnosti, ani odporu, leč jediné projevuje svou ochotu s milostí Boží vykonati stejně vše, co jest mu nařízeno; vše jest mu drahé, jakmile ví, že to Bůh chce. Naším nejslavnějším vítězstvím jest úplné obětování své vůle stejností při poslušnosti.

II. **Poslušnost musí býti prostodušná.** Vůle Boží, vyjádřená představenými, jest vpravdě poslušnému vodítkem i pravidlem. Žádá-li o dovolení, předloží jasně, zač žádá. Nepřikládá dovolení většího rozsahu, než jaký má, jak vzhledem k času a místu, tak i po stránce ostatních okolností. Vodítkem naším budiž vždy vůle Boží projevena vůlí představených.

III. **Poslušnost musí býti slepá.** Vpravdě poslušný spojuje poslušnost ducha s poslušností vůle. Poslouchá rozkazu svých představených a plní je, aniž něco zkoumá, maje na mysli jen poslouchati, jak si přejí. Odmítá hned s počátku každou myšlenku posuzování i hanění. Rceme svou ustavičně ochotnou myslí: „Pane, co chceš, abych činil?“

Rozjímání.

Všecko čiňte bez reptání a bez rozpakování se, abyste byli bez úhony a čisti, neposkvrněnými dítkami Božími. (Filip, 2, 14 a 15.)

I. Poslušnost musí býti ve všem stejná. Vpravdě poslušný, jenž spatřuje jen Boha ve svých představených, souhlasí s nimi úplně i zcela, ať rozkazují nebo radí cokoli; rád obětuje své choutky i své vlastní názory; nedává najevo žádné náklonnosti, ani odporu a projevuje jen ochotu, v níž se s milostí Boží nachází, vykonati stejně vše, co jest mu nařízeno.

Podle přirovnání svatých Otců jest jako socha, kterou můžeme postaviti kamkoli chceme, a tam zůstane státi; nebo jako nástroj, s nímž může dělník činiti, cokoli chce. Ať jde o úřad čestný nebo pokořující, o zaměstnání příjemné nebo odporné, o práci prospěšnou nebo zbytečnou, o jmenování k vyššímu úřadu nebo o sesazení, všechno jest mu stejné, nebo spíše všechno jest mu stejně milé, jakmile pozná, že Bůh toho od něho žádá.

Nikdy si nedovolí slova nebo pokusu, aby přiměl své představené k tomu, čeho si jeho přirozenost přeje. Jsa dalek rozmrzelosti nad zamítnutým dovolením, jest spíše spokojen věda, že jest jistější, že plní vůli Boží, než kdyby mu bylo dovoleno, zač žádal. Svou stále ochotnou myslí dí: „Pane, co chceš, abych činil?“[1]) „Hle, přicházím, abych vykonal vůli tvou, Bože.“[2]) Toť mým jediným přáním, mou jedinou touhou. Chci jen to, co ty chceš, a poněvadž ty to chceš. Mimo plnění tvé vůle jest mi všechno lhostejné, ano protiví se mi.

Směr jeho chování jest přesně vytčen pořekadlem tak obvyklým u nás: „Ničeho nežádati, a ničeho neodmítati.“[3])

Svým představeným dává najevo, nejen že jest ke všemu ochoten, nýbrž že si přeje, aby byl cvičen vždy ve stejné poslušnosti, která jest úplným obětováním ješitnosti a naším nejslavnějším vítězstvím.

II. Poslušnost musí býti prostodušná. Vpravdě poslušný koná prostě, co jest mu nařízeno a

---

[1]) Skut. ap. 9, 6. [2]) Žid., 10, 7. [3]) 8. rozj., 1.

jak jest mu nařízeno. Jak vojínové setníkovi[1]) jde nebo přichází, jak mu bylo řečeno: „Jdi" nebo „Pojď". Vůle Boží vyjádřena jeho představenými jest jeho vodítkem i pravidlem. Neví co jest to odmlouvati nebo činiti námitky. Dovolí-li si někdy něco namítati, činí to jen s dobrým úmyslem, s uctivostí a skromností a jsa vždy ochoten říditi se tím, co bylo rozhodnuto.

Svěří-li mu představení důležitý úřad: činí své poznámky a přijme jej pak s úmyslem, aby se zalíbil Bohu a spoléhaje na přispění jeho milosti; ví zajisté, že obtíže, které při podobných příležitostech některé duše činí, pocházejí ze špatně pochopené pokory, připravují slávu jejich poslušnosti o svěžest a uchvacují nejlepší část jejich zásluh.

Žádá-li o nějaké dovolení, přednese to zřetelně; je-li mu dovolení odepřeno, nenaléhá dále věda, že naléháním vymožené dovolení jest spíše vyděračstvím než udělením. Byl-li k tomu, zač žádal, splnomocněn, jest věrný, aby nepřekročil záměrů představených a nedává dovolení většího rozsahu, než jaký má jak do času a místa, tak i do všech ostatních okolností.

III. Poslušnost musí býti slepá. Vpravdě poslušný spojuje podrobenost úsudku s podrobeností vůle. Jsa přesvědčen, že to, co mu jeho představení rozkazují, jest pro něho nejpříhodnější a nejvýhodnější, poslouchá jich slepě, ničeho nezkoumaje a zabývaje se jen tím, aby poslouchal tak, jak žádají. Prostě vykonává jejich rozkazy, aniž si dovoluje je posuzovati,

---

[1]) Mat., 8, 9.

anebo buď zevně nebo vnitřně jich neschvalovati. Zapovídá si každou úvahu o pohnutkách, proč mu nařídili právě tu věc a ne něco jiného, nedovoluje si otázek proč a jak a odmítá hned v počátcích každou kritisující a hanící myšlenku. Jemu záleží málo na osobním chování představených a na jejich vlastnostech, věnuje pozornost jen jejich rozkazům a jejich radám. Podle napomenutí svatého Jeronyma přijímá jejich rozkazy s mlčenlivou duší a stará se jen o jejich vyplnění.

Nejde-li zřejmě o věc proti přikázáním Božím a církevním, koná rozkaz beze všeho zkoumání jsa přesvědčen, jak vysvětlují svatí Otcové, že zkoumati jest věcí představeného a nikoli poddaného; že poddaný jest zavázán poslouchati a že zodpovědnost za nařízený skutek spadá na představeného. Nevyšetřuje také vhodnosti rozkazu, nehledí na to, jaké by mohl míti následky, jsa pamětliv, že poslušnost, která úsudku nepotlačí, jest poslušností nedokonalou, že zkoumati a bráti na přetřes, když jest třeba jednati, není již věcí řeholníkovou, ale člověka světského a filosofa. „Plností poznání," praví svatý Jan Klimak, „zříká se všeho poznání." Opatrností jeho jest nemíti lidské opatrnosti, která není ničím jiným, nežli naším vlastním úsudkem, jenž se činí naším vůdcem s vyloučením víry, která jediná nás vede bezpečně k Bohu.

Ostatně jest slepá poslušnost v pořádku, poněvadž představený má milost i osvícení svého úřadu, jelikož chápe celek a zabírá místo, odkud může správněji viděti nežli podřízený. Slepá poslušnost se požaduje od dítka v rodině, od vo-

jína v táboře, od poddaných ve státě; neboť v jak mnohých případech nemohou nositelé pravomoci dovoliti, aby se rozbíralo jejich jednání?

„Nepředstírejte svou nelibost proti svým představeným, abyste se sprostili od poslušnosti, neboť to by se odnášelo k Bohu samému.“[1])

Svatý Jan Křtitel z La Salle byl tak o tom přesvědčen, že Bůh mluví ústy jeho představených, že nic nedovedlo odvrátiti ho od provedení toho, co podnikl z jejich návodu. „Nezměním ničeho,“ říkával, „na tom, co podnikám na jejich radu, poněvadž spatřuji v tom, co mi radí, rozkaz Boží.“[2])

Duchovní kytice. *„Za vzor své poslušnosti vezměte si poslušnost Ježíšovu a snažte se jí se přizpůsobiti.“*

(Sbírka.)

---

[1]) 10. rozj., 2. [2]) Duch a ctnosti, 23, 5.

154. Poslušnost srdce.

Krátký obsah. **I. Poslušnost musí býti pokorná.** Opravdově poslušný řeholník snaží se zapříti sebe samého a obětovati při každé příležitosti své osobní názory a lpění na svém vlastním mínění. V něm jest jen poslušnost, kterou vnuká křesťanská pokora. Snáší rád, odpírá-li se jeho názorům a maří-li se jeho záměry. Chtějme jen to, co chtějí od nás naši představení.

II. Poslušnost musí býti srdečná. Řeholník poslouchá s láskou i s radostí. Ve svých zracích jeví vždy spokojenost, na jeho rtech jest slast a v jeho srdci klid. Takovýmto stavem činí své představené šťastnými. Zakouší sladkosti jha Páně. V oběti své vlastní vůle nalezneme odměnu své velkomyslnosti.

III. Poslušnost musí býti vroucí. To znamená, že musíme rozkaz plniti s duchem nenuceným a nečiniti si z ničeho trampot. Opravdově poslušný vzdává svým představeným všechnu čest, která jim přísluší. Svatý Pavel dí: „Žádáme však vás, bratři, abyste uznávali ty, kteří pracují mezi vámi a jsou vašimi představenými v Pánu a vás napomínají a abyste si jich vysoce vážili v lásce.“ Vše, co činíme, čiňme s radostí, jako bychom neposlouchali lidí, nýbrž Boha.

Rozjímání.

Z cesty zjevení tvých se raduji. (Žalm 118, 14.)

I. Poslušnost musí býti pokorná. Opravdově poslušný řeholník jedná s nejhlubším přesvědčením, že naše vůle zůstavena sama sobě vede nás na zcestí a do záhuby; neboť, co se týká dobra, máme jen málo osvícení a toto jest ještě mimo to více nebo méně zatemněno předsudky, náruživostmi a vnukáním ďáblovým; vésti si tedy nezávisle od představených znamená svěřiti se slepému vůdci a kráčeti do propasti. Proto se snaží dobrý řeholník zapírati sebe samého

a přinésti ve všem v obět své osobní náhledy a lpění na svém mínění. U něho není svéhlavosti ani umíněnosti, ale jen ona poslušnost, kterou vnuká křesťanská pokora.

Snáší rád, když se odpírá jeho názorům a maří se jeho záměry. Nikdy neřekne: „Já chci" nebo „já nechci", leč by vyjádřil, že jeho vůle se úplně shoduje s vůlí jeho představených. Nechce ničeho, než čeho od něho žádají. Přijímá klidně jejich upozornění i jejich kárání, aniž dává najevo nedůtlikost.

Zcela odlišen od oněch řeholníků, kteří jsou otroky své vlastní vůle a jichž jest třeba se tázati: „Co chcete? Co se vám líbí?" zůstává v dokonalé odvislosti od svých představených, takže mu mohou v každém okamžiku a za jakýchkoli okolností nařiditi, co uznávají za vhodné jsouce jisti, že to svědomitě vykoná. Ve věcech nařízených a doporučených dává přednost tomu, co se více shoduje s pokorným smýšlením, které má sám o sobě, a co potírá více přímo a energičtěji marnivost, ctižádost a ješitnost.

II. Poslušnost musí býti srdečná. Poslušný řeholník nejen že si nedovolí ničeho proti svým představeným, on podporuje naopak při každé příležitosti jejich autoritu. Mluviti mu o nich zle znamená uraziti ho, neboť on považuje každé hanění jich za pohanu spadající na Boha. Nikdy se nedohaduje s reptaly, s pletichářiaa s oněmi rušiteli a nespokojenci, kteří opojeni svou ctižádostivostí osmělují se zlehčovati a posuzovati jednání Prozřetelností jim ustanovených představených.

Pokud se jeho týká, řídí se napomenutím apoštolovým: „Všecko čiňte bez reptání a bez rozpakování se, abyste byli bez úhony a čisti, neposkvrněnými dítkami Božími.“[1]) On jde ještě dále a poslouchá s láskou i s radostí. Pociťuje-li odpor proti tomu, co jest mu nařízeno, přemáhá se, povzbuzuje se sám a s milostí Boží dospěje k tomu, že to činí tím ochotněji, čím menší náklonnost k tomu má. Při konání i těch nejtrapnějších věcí září jeho oči vždy radostí, na jeho rtech jest slast a klid v jeho srdci. Lze pozorovati, že poslouchá se zálibou a že jest rád, když se mu poroučí, poněvadž se to shoduje s jeho nejdražším přáním.

Tím činí své představené šťastnými; neboť svatý Vavřinec Justiniani dí: „Radost poslouchajícího jest radostí rozkazujícího.“ On sám pak jest též šťasten, poněvadž béře na sebe jho Páně s láskou i s radostí, zakouší jeho lehkosti i sladkosti; v oběti své vlastní vůle nachází nevýslovnou útěchu, jež jest mu předzvěstí útěch, které ho očekávají v onom životě.

III. Poslušnost musí býti vroucí. „To znamená, že musíme přijímati a vykonati s radostí, co bylo nařízeno, aniž se znepokojujeme námahou a obtížemi s rozkazem spojenými.“[2]) „Služte s dobrou myslí jako Pánu a ne lidem.“[3])

Vpravdě poslušný prokazuje svým představeným všechnu čest, která jim přísluší, řídě se takto napomenutím apoštolovým Thessalonických: „Žádáme však vás, bratři, abyste uznávali ty, kteří pracují mezi vámi a jsou vašimi předsta-

---

[1]) Filip., 2, 14 a 15. [2]) Sbírka. [3]) Efes., 6, 6.

venými v Pánu a vás napomínají, a abyste si jich vysoce vážili v lásce pro jejich dílo."[1]) Vniká v ducha a zachovává všechny předpisy pravidel, jež se týkají úcty k Bratru řediteli, vstane, když vstoupí, pozdraví jej ukloněním, mluví s ním vždy s uctivostí, tiše a výrazy, jež projevují uctivost, příslušící tomu, jenž zastupuje u něho Boha.

Má se na pozoru před duchem kritiky, neboť zvláště podřízeným bylo řečeno: „Nesuďte a nebudete souzeni; odpouštějte a bude vám odpuštěno."[2]) „V nositelích pravomoci rozeznává osobu lidskou s jejími chybami a nedokonalostmi a osobu Kristovu, jež nemá vady,"[3]) a této vzdává poctu uctívání a poslušnosti. K svým představeným se chová jako dobře vychované dítě k svému otci, a proto omlouvá jejich chyby, aby nesvolal na sebe kletbu vyřčenou nad Chamem, ale aby si naopak zasloužil požehnání, kterého se dostalo Semovi a Jafetovi.

Duchovní kytice. *„Pomněte, že co posvěcuje řeholníkovy skutky, jest poslušnost."*

(Sv. Jan Kř. z La Salle. Dopisy.)

---

[1]) I. Thes., 5, 12 a 13. [2]) Luk., 6, 37. [3]) 73. rozj., 2.

155. Prostředky k pokroku v poslušnosti.

Krátký obsah. **I. Chceme-li prospívati v poslušnosti, musíme přemáhati pýchu.** Musíme úsilovně potírati ješitnost, pýchu a domýšlivost, jež překáží poslušnosti. Musíme se ve vlastních očích učiniti malými, nezdržovati se při žádném domýšlivém mínění, bojovati proti vlastní vůli a snažiti se odstraniti ze své povahy všechnu osobivost i nezávislost. Proč jsme v řeholi? Zdaž ne proto, abychom poslouchali.

II. Zvyknouti si nečiniti ničeho bez dovolení. Musíme věrně žádati o dovolení k nejmenším výjimkám a nedbati odmlouvání své mysli. Přirozenost ničeho tak ráda nežádá jako uniknouti jhu poddanosti. Dbejme s velkou pečlivostí, abychom ke všemu, co činíme, měli zplnomocnění představených.

III. Některé jiné prostředky k pokroku v poslušnosti. Vpravdě poslušný prosí vroucími modlitbami Boha o ducha poslušnosti. On slídí téměř po příležitostech poslouchati. Rozjímá často o poslušnosti andělů a svatých, zvláště pak o poslušnosti Kristově, jenž byl poslušen těch, kteří ho ukřižovali, a jenž ve svém eucharistickém životě trvale nám dává příklad dokonalé poslušnosti. V řeholi jsme jen potud šťastni, pokud jsme poslušni.

Rozjímání.

To zajisté smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši... jenž ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže. (Filip 2 5 a 8.)

I. Chceme-li prospívati v poslušnosti musíme přemáhati pýchu. Řeholník, jenž chce prospívati v poslušnosti, snaží se přemáhati stále i usilovně vše, co jí překáží, a především ješitnost, pýchu a domýšlivost.

Jsa pokorný srdcem a jsa si vědom, jaké temnosti zahalují naši mysl, pohrdá sám sebou; činí

se malým ve svých očích, považuje se za dítě, jemuž jest vše nebezpečným a jemuž jest naprosto potřebí pomoci a vedení. Nezdržuje se při žádném domýšlivém mínění, které by ho nabádalo k tomu, aby stavěl svůj úsudek nad úsudek svých představených. Bojuje proti své vlastní vůli, která tíhne od přirozenosti k nepodajnosti; snaží se odstraniti a napraviti ze své povahy, co jest domýšlivé, odpíravé a nezávislé a vše, co může zeslabiti úzké spojení, jež má býti mezi ním a jeho představenými.

„Poslouchejte s vnitřním pokořením ve spojení s duchem Kristovým, jenž přebývá v těch, kteří jej zastupují, abyste plnili vůli Boží. Klaňte se často tomuto duchu, podle jehož hnutí máte jednati a dáti se vésti.“[1])

II. Zvyknouti si nečiniti ničeho bez dovolení. „Žádejte věrně o dovolení k nejnepatrnějším výjimkám a nedbejte odmlouvání své mysli. Přirozenost ničeho tak ráda nežádá jako uniknouti jhu poddanosti, snažně vás prosím, zůstaňte v tom věrni. Nerozhodujte v ničem sami ze sebe, neboť to se protiví poslušnosti a odvislosti, kterou máme míti v řeholní společnosti; dbejte, abyste ke všemu, co vám bude činiti, obdrželi rozkaz svých představených.“[2])

V našich pravidlech jest předepsáno: „Bratří, nečiňtež ničeho bez dovolení, ať se to zdá sebe menší a sebe nepatrnějších následků, aby byli jisti, že konají ve všem vůli Boží.“[3])

---

[1]) Sv. J. Kř. z La Salle. Dopisy. [2]) Sv. Jan Kř. z La Salle. Dopisy. [3]) Pravidla, 21, 9.

III. Některé jiné prostředky k pokroku v poslušnosti. Poslušný řeholník váží si svých představených, ctí je a poslouchá jich, jak to předpisují jeho svatá pravidla. Jejich činy, jejejich slova a jejich počínání vykládá vždy v dobrém smyslu. Jest pamětliv jejich námah, jejich zodpovědnosti a chápe, že jejich břímě by bylo zdrcující, kdyby je podřízení neulehčili svou poslušností a oddaností.

Při modlitbě prosí Boha o ducha poddanosti i o milost dokonalé poslušnosti a projevuje touhu býti cvičen v umění této ctnosti jsa si vědom, že jest to nutnou podmínkou k jejímu dosažení, a že poddaní, kteří v ní nejsou cvičeni, mohou, jak poznamenává náš svatý zakladatel,[1]) býti přirovnáni k oněm dělníkům v evangeliu, které nikdo nenajal a jimž hospodář pravil: „Proč tu stojíte, celý den zahálejíce.“[2])

On podněcuje jaksi i příležitosti poslouchati; neboť způsob, jakým vykonává rozkaz, jest prosbou o udělení rozkazu nového. Chce, aby jeho představení nikdy nepochybovali o úplném podrobení jeho vůle a aby byli i přesvědčeni, že nejlepším prostředkem uspokojiti jej jest, nařídíti mu něco nepředvídaného, obtížného a přirozenosti se protivícího.

Aby se udržoval v tomto svatém rozpoložení mysli a je v sobě víc a více zdokonaloval, rozjímá často o poslušnosti andělů i svatých, zvláště pak o poslušnosti Kristově; jak by se zajisté neměl cítiti pobádán k této ctnosti, když si připomíná, že poslušnost odloučila v nebi dobré anděly od zlých a že učinila anděly dobré na-

---

[1]) 13. rozj., 1. [2]) Mat., 20, 6.

nejvýš blaženými, kdežto u andělů zlých přivodila neposlušnost jejich zavržení? Nebo když uváží, jak poslouchala nejsvětější Panna Maria, svatý Josef a s nimi nesčetné množství svatých! Jak by se neměl cítiti puzen k ní, zvláště uváží-li, čím byla v Ježíši Kristu, božském našem Mistru? Vždyť přišel na svět, aby jen plnil vůli toho, jenž ho poslal; zde vedl život úplné poddanosti; konal každý skutek a vydal se svým nepřátelům v hodinu, kterou určil jeho Otec; podrobil se i těm, kteří ho ukřižovali; vydechl svou duši na potupném dřevě, zvolav: „Dokonáno jest;“ konečně ve svém svátostném žití neustává nám dávati příklad naprosté poslušnosti.

Duchovní kytice. *„Pokud bude v řeholní společnosti trvati duch poddanosti, požehná jí Bůh.“*

156. Slib bezplatně vyučovati chudé.

Krátký obsah. I. **K plnění tohoto slibu jest třeba obětovnosti.** Každý Bratr škol křesťanských jest povinen, pokud se ho týká, věnovati veškeru péči vyučování žáků a činiti to bezplatně; toť jsou dvě podstatné povinnosti jeho stavu, jichž věrné plnění jest jeho slávou i zásluhou. Věnovati se křesťanské výchově mládeže jest pro nás nanejvýše čestné a způsobí, že budeme věčně zářiti jako hvězdy na obloze vyvolených.

II. **Příklady i naučení světců o této věci.** Svatý Jan Křtitel z La Salle jest nám dokonalým vzorem obětovné, velkomyslné horlivosti. Chtěl jen jedno: konati dobré a založiti království Kristovo v srdcích. Musíte považovati svůj úřad za nejčestnější úkol v Církvi, kde jej zastáváte místo pastýřů, otců i matek.

III. **Pravidla předpisují bezplatné vyučování chudých.** Ježíš Kristus chce skrze nás vyplniti slova, která pravil: „Chudým se zvěstuje evangelium.“ Naše pravidla nám totiž praví, že Bratři budou všude vyučovati bezplatně. Bezplatné vyučování jest zvláštním předmětem slibu, kterým se zavazujeme dítky dobře vyučovati a nepožadovati ani nepřijímati za odměnu ničeho, ať jest to cokoli, ani od žáků, ani od jejich rodičů. Na konci svého vezdejšího života obdržíme peníz, který přislíbil nebeský Hospodář.

Rozjímání.

Darmo jste obdrželi, darmo dejte. (Mat., 10, 8.)

I. K plnění tohoto slibu jest třeba obětovnosti. Když Ježíš Kristus posílal své apoštoly hlásat evangelium v Judsku, pravil jim: „Chodíce, kažte, říkajíce: „Přiblížilo se království nebeské.“ Darmo jste obdrželi, darmo dejte,“ těmito slovy přikázal jim obětovnost i nezištnost při díle horlivosti, které měli konati. I nám praví Ježíš Kristus táž slova; milostí našeho povolání volá nás k nanejvýše důležitému

apoštolátu k posvěcování duší a chce, abychom jej konali s nejvřelejší horlivostí a s úplným sebezapřením.

Každý Bratr škol křesťanských jest povinen věnovati svou péči vyučování žáků a činiti to bezplatně; toť jsou dvě podstatné povinnosti jeho stavu, jejichž věrné plnění jest jeho slávou i zásluhou, a kterých nemůže zneuznávati, aniž jedná zřejmě proti duchu svého institutu a aniž porušuje své sliby.

Věnovati se křesťanské výchově mládeže a věnovati se jí velkomyslně toť nanejvýše krásné, čestné i slavné. Tu si můžeme zajisté vydati svědectví svatého Pavla, řkoucího: „Moje odplata spočívá na tom, abych káže evangelium, bezplatně je zvěstoval... Všechněm ve všem vyhovuji, nehledaje prospěchu svého.“[1]) „Stříbra a zlata neb roucha nežádal jsem od nikoho.“[2]) „Nebudu vám na obtíž, neboť nehledám vašich věcí, nýbrž vás.“[3])

Lze si říci, že jsme věrni napomenutí téhož apoštola: „Cokoli činíte, konejte ze srdce jako Pánu a ne lidem, vědouce, že od Pána obdržíte v odplatu dědictví.“[4])

II. Příklady i naučení světců o této věci. Připomeňme si jmenovitě našeho svatého zakladatele. Kde nalezneme dokonalejší vzor obětovné i velkomyslné horlivosti? Jakou námahu si dal a jaké oběti si ukládal pro křesťanskou výchovu dítek a mládeže! A čeho žádal za to? Chtěl jen jedno: činiti dobré a založiti království Kristovo v srdcích.

---

[1]) I. Kor., 9, 18 a 10, 33. [2]) Skut. ap., 20, 33. [3]) II. Kor., 12, 14. [4]) Kolos., 3, 23 a 24.

Tato nezištná horlivost má býti jedním z našich odlišných znaků, jak nám to přikazuje v předpisu naší společnosti: „Vyučujte dítky co nejlépe a bezplatně," a jak toho vyžaduje také dílo, jemuž jsme se zasvětili. „Víte, že jste se zavázali bezplatně vyučovati a bude-li nutno, žíti jen samým chlebem, nežli něčeho přijmouti. Mějte se tedy na pozoru nepřijímati nikdy ničeho, ať jest to cokoli ani od žáků, ani od jejich rodičů."[1])

Kdo by nechápal, že v tom spočívá opravdová šlechetnost smýšlení? Toto smýšlení chovalo však velké množství sluhů Božích, kteří puzeni milostí, toužili jen pracovati na díle spásy duší s úplnou nezištností. Připomeňme si mezi jinými kancléře Gersona, jenž zastával úřad učitelský, vyučoval dítky katechismu, jež shromažďoval denně v chrámu svatého Pavla v Lyonu, a nežádal za to ničeho, než aby se pomodlily: „Pane, smiluj se nad svým ubohým služebníkem Gersonem."

III. Pravidla předpisují bezplatné vyučování chudých. Náš institut si vytknul zcela zvláště za svůj cíl křesťanskou výchovu řemeslníků a chudých. Ježíš Kristus chce skrze nás vyplniti slova královského proroka, jimiž oznamuje své poslání: „Přispěje na pomoc utištěným. Ujme se slabého a nuzného, životu nuzných ochranu zjedná. Vymaní je z útisku,"[2]) a slova, která sám pravil: „Chudým zvěstuje se evangelium."[3]) Skutečnými vychovateli chudých nemůžeme však býti, než že se jim velkomyslně

---

[1]) 153. rozj., 3. [2]) Žalm 71., 4, 13 a 14. [3]) Mat., 11, 5.

věnujeme a nežádáme od nich ničeho za odplatu, mzdu a odměnu.

Povinnost vyučovati a vyučovati bezplatně chudé jest předepsána v našich stanovách, kde jest totiž řečeno, že Bratři mají býti nadchnuti plamennou horlivostí pro vyučování dítek,[1]) a že musí všude vyučovati bezplatně, nepřijímajíce ani od žáků ani od jejich rodičů peněz a darů, byť byly sebe menší a při kterékoli příležitosti. O této povinnosti se činí také zmínka ve schvalovací bule našeho institutu, kde se praví, že horlivost pro vzdělání mládeže jest jakoby duchem naší společnosti a že naše vyučování bude bezplatné; kromě toho jest také předmětem zvláštního slibu.

Nezanedbávajíce bohatých, věnujme nejpozorlivější, nejstálejší i nejlaskavější péči chudým, spatřujíce v nich Pána našeho, jenž „jsa bohat, stal se pro nás chudým" a jenž v jejich osobě učinil se předmětem naší lásky k bližnímu a nám praví: „Co jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili."[2])

Pomněme, že přijmouti i sebe menší dar znamená proviniti se proti jedné z prvních povinností našeho stavu, dávati pohoršení spolubratřím a ostatním lidem, kteří znají naše závazky, překážeti si při svém díle a porušiti jeden z našich slibů.

Nedopusťme se tedy nikdy přestupku ve věci tak důležité a zasluzme si touto věrností, aby se na nás splnila slova knížete apoštolů: „Paste stádce Boží, které jest u vás, přihlížejíce k němu nikoli z přinucení, nýbrž dobrovolně podle

---

[1]) Prav., 2, 9. [2]) Mat., 25, 40.

vůle Boží, ani s mrzkou ziskuchtivostí, nýbrž ochotně... a když se ukáže arcipastýř, obdržíte nevadnoucí korunu slávy."[1])

O božský Mistře, jenž jsi chodil čině dobře a nechtěl od lidí ničeho, než aby těžili ze spasení, které jim získáš, dejž, abychom tebe následovali ve tvé obětovnosti a ve tvém sebezapírání.

Duchovní kytice. *„Chovejte ve svém úřadě zcela čisté úmysly, jako byly úmysly Krista samého, a tím získáte sobě i svým pracím jeho požehnání i jeho milosti."*

(196. rozj., 3.)

[1]) I. Petr., 5, 2 a 4.

157. Slib vytrvalosti.

Krátký obsah. I. **O vytrvalosti vůbec.** Ujišťujme Boha o své věrnosti, řkouce s Davidem: „Sliby své plnit budu. Zde jest mé sídlo na věčné časy; zde chci bydlit, neb jej jsem si zvolil.“ Kam půjdeme, Pane, ty máš slova života věčného.

II. Slib vytrvalosti nás sílí. V okamžicích obtížných, ve chvílích omrzelosti, kdy jsme nakloněni klesati na mysli, jak užitečný jest nám slib vytrvalosti! Připomínajíce si jej, stáváme se silnými proti pokušením spasitelnou myšlenkou, že jsme neodvolatelně ustáleni ve svém svatém stavu. Pane, jeden den v domě tvém vyváží tisíce dnů všude jinde.

III. Slib vytrvalosti upevňuje náš institut. Slib vytrvalosti působí upevnění našeho institutu tím, že upevňuje jeho členy v jejich stavu. Rceme s královským prorokem: „Podíl mi připadl v rozkošném kraji; moje dědictví též mi se líbí.“

Rozjímání.

Protož, bratři moji rozmilí a přežádoucí radosti a koruno má, tak stůjte pevně v Pánu. (Filip, 4, 1.)

I. O vytrvalosti vůbec. Slib vytrvalosti jest domyslitelně zahrnut ve slibu poslušnosti, kterého ovšem nemůžeme zachovávati tak, jak jsme slíbili, jestliže opustíme společnost. Náš svatý zakladatel však přece chtěl, abychom jej výslovně skládali, abychom měli další pohnutku přesně jej zachovávati.

Slíbili jsme vytrvalost v kongregaci a slib ten musíme dodržeti. Každé jiné jednání bylo by zločinem, pohoršením a nepoctivostí. Uprchnutí řeholníka, jenž jest vázán sliby, jest nešťastnou nevěrností a označuje duši nesvědomitou i bezectnou.

Nehledejme zmenšiti ošklivost takové nevěrnosti. Zkušenost učí, že jsou to jen plané záminky a ďábelské přeludy. Na jak mnohé lze obrátiti slova svatého Pavla: „Demas mě opustil, zamilovav tento svět.“[1]) Jak mnozí poznali, leč až příliš pozdě, že pouze pro lásku ke tvoru a a pro náklonnost ke své pohodlnosti opustili řeholní stav! Jak mnozí jsou, kteří žádali opět o přijetí do domu svatého, z něhož se věrolomně vzdálili, jimž však musely zůstati dvéře zavřeny!

Kéž nám jejich příklad prospěje! Slibme Bohu svou věrnost, řkouce s Davidem: „Sliby své plniti budu.“[2]) „Zde jest mé sídlo na věčné časy, zde chci bydleti, neb místo to jsem si zvolil.“[3]) „Buďme přesvědčeni, že naše dokonalost nezáleží v tom, býti ve stavu nejvyšším, nejvzácnějším a nejvznešenějším, nýbrž v tom, plniti povinnosti onoho stavu, v němž se nacházíme; že touha po změně jest jen pokušením, jež znepokojuje klid srdce, odnímá svobodu ducha a zbavuje nás milostí našeho stavu, že jest to jen léčka, do níž-li se dáme chytiti, stane se nám zdrojem přehořhořkého litování.“[4])

II. Slib vytrvalosti nás sílí. Slib vytrvalosti nás může výtečně posilovati a chrániti nás přede vším, co by nás mohlo přiměti opustiti náš svatý stav, zvláště pak před přirozenou naší nestálostí, před ďáblem i světem.

Nestálost jest jednou z největších lidských slabostí; člověk poslouchá jako třtina větru ne-

---

[1]) II. Tim., 4, 9. [2]) Žalm 21., 26. [3]) Žalm 131., 14. [4]) Myšlenky P. Le Jeunea.

stálosti; všechno zkouší a brzy jej to vše omrzí; dnes se oddá úplně Bohu a zítra úplně sobě samému; sotva začal nějaké dílo, již pomýšlí na to zanechati je pro dílo jiné.

Ďábel i svět působí společně, aby nás přivedli k nestálosti. Máme mnohdy těžké chvíle a doby omrzelosti, kdy jsme nakloněni, jako Eliáš, prchající před hněvem Jezabeliným, klesati na mysli. Jak prospěšným jest nám tu náš slib vytrvalosti! Vzpomínka na něj činí nás silnými proti pokušení. Odpudíme je spasitelnou myšlenkou, že jsme neodvolatelně vázáni k svému svatému stavu, že nám již nejde o to, zkoumati zdali v něm setrváme, nýbrž jediné o to, užívati prostředků, abychom v něm setrvali a se v něm posvěcovali.

Nahodí-li se obtíže, patřme na ně s klidem ve světle víry a rozumu a rceme si: Což není obtíží v každém stavu? Zdaž se nemusí všichni lidé posvěcovat křížem? Proč bych jej měl tedy zaměniti za jiný, jenž jest snad ještě těžší? Nikoli, povolání svého neopustím, nebudu podlým zběhem vojska Kristova. Začal jsem a také dokončím život, k němuž jsem se zavázal a na jehož sklonku mě očekává koruna jediné nevadnoucí.

„Pane, jediný den v domě tvém vyváží tisíc dnů všude jinde."

III. Slib vytrvalosti upevňuje náš institut. Účinkem slibu vytrvalosti jest upevnění naší společnosti, neboť upevňuje její členy v jejich stavu a napomáhá tudíž k jejímu posilnění a k prospěšnému plnění jejího spasitelného poslání. Zvláště pak každému z nás jest mocným přispě-

ním státi se dobrým řeholníkem a dobrým učitelem.

Važme si svého stavu víc a více, radujme se, že jsme se v něm upevnili svatými závazky slibními. Říkejme rádi s královským prorokem: „Pán je můj dědičný podíl; moje dědictví též se mi líbí.“[1])

Upevněme se však netoliko v institutu, nýbrž také ve své řeholní obci a ve svém úřadě, neucházejíce se o změnu, zdržujíce se každé vycházky a každé cesty, jež není nevyhnutelně potřebna. Zdaž nemáme příčiny pochybovati, že ten zachovává svůj slib vytrvalosti, jenž není nikterak stálý, jemuž se žádný úřad a žádná řeholní obec nelíbí?

Učiň, božský Spasiteli, svou milostí, abych zvítězil nad svou přirozenou nestálostí, jakož i nad vnuknutím ďáblovým a nad svůdností světa a zůstal ti věren až do onoho dne, kdy mi tato věrnost otevře brány města věčného.

Duchovní kytice. *„Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.“*

(Mat., 10, 22.)

---

[1]) Žalm 15., 5 a 6.

158. Všeobecné pohnutky k vytrvání.

Krátký obsah. I. **Povolání jest význačná milost** Bůh jest jejím původcem, svým vnuknutím nám pravil: „Synu, opusť lid svůj a dům otce svého.“ Stav řeholní jest mnohem vyšší stavu světského. V něm musíme setrvati až do smrti, řkouce se žalmistou Páně: „Jednu věc jen žádám na Hospodinu, o tu usiluji, abych směl přebývati v domě Hospodinově všecky dny života svého.“ Buďme horliví, jestiť to Pán, jemuž sloužíme.

II. Nevěrnost v povolání jest velkým zlem. Řeholník, nevěrný svému povolání, opustil ovčinec a vydal se bez obrany žravosti pekelného ducha. Vypověděl válku svému svědomí, jež jest na dále znepokojováno výčitkami. Lépe by mu bylo, kdyby nebyl býval poznal cesty spravedlnosti, nežli zanechati svatého zákona, který obdržel od Boha. Zůstaňme věrni svému povolání a budeme šťastni na zemi i na věčnosti.

III. Napomenutí svatých k vytrvalosti. Prosme ustavičně Boha o vytrvalost a rceme se žalmistou Páně: „Pane, nauč mě jednati podle přikázání tvých, abych je zachovával až do konce života svého.“ Hleďte, abyste neztratili užitku svých prací, ale obdrželi za ně odplatu. Kdož setrvají až do konce, korunováni budou.

Rozjímání.

Buď věrný až do smrti a dám ti korunu života.
(Apok., 2 10.)

I. Povolání jest význačná milost. „Všecko dání dobré,“ dí svatý Jakub „a každý dar dokonalý jest shůry, sestupuje od Otce světel.“[1]) Tak jest tomu i s naším povoláním; Bůh jest jeho původcem, on jest to, jenž nám svým vnuknutím pravil: „Synu můj, zapomeň na svůj národ a domov.“[2]) „U něho však není proměny

[1]) Jak., 1, 17. [2]) Žalm 44., 11.

ani z obratu zastínění;"[1]) co chtěl, to ještě chce, a jeho vůle musí býti jediným naším vodítkem.

Podíl, který nám připadl, jest nade všechno porovnání nejlepší, neboť stav řeholní převyšuje stav světský tak, jako převyšuje nebe zemi. Proto v něm musíme zmužile zůstati přes všechny obtíže až do smrti a říci se žalmistou Páně: „Jednu věc jen žádám na Hospodinu, o tu usiluji, abych směl přebývati v domě Hospodinově všecky dny života svého."[2])

Naše povolání jest milost vyvolení; pomýšleti na to opustiti je, znamenalo by pohrdati darem Božím. Kdokoli zneužívá darů jeho dobrotivosti, propadá tím jeho spravedlnosti. Nezapomínejme nikdy, jak poznamenává svatý Alfons z Liguori, že milost setrvání v našem stavu jest úzce spojena s konečným setrváním a že nepůsobiti spolu s milostí prvou znamená vydávati se v nebezpečí nedosíci druhé; neboť Ježíš Kristus pravil: „Nikdo, jenž položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu."[3])

II. Nevěrnost v povolání jest velkým zlem. Buďme pevně o tom přesvědčeni, že nevěrnost v povolání jest neštěstím. Jaký to osud řeholníka, jenž se vrátil opět do světa! Byl dítkem domu a žil v bezpečnosti pod ochranou těch, kteří byli pověřeni jeho vedením, a ejhle, povoliv svým náruživostem, světu i ďáblu, opustil otcovský dům, aby se odebral do ciziny, kde ho očekávala děsná mravní bída a kde snad jeho ubohou duši zastihne osud marnotratného syna, kte-

[1]) Jak., 1, 17. [2]) Žalm 26., 4. [3]) Luk., 9, 68.

rý záviděl vepřům jejich potravu! Nešťastník opustil ovčinec, aby bloudil po polích a vydal se takto bez obrany žravosti pekelného vlka. Vypověděl válku svému svědomí, jež jest nadále zmítáno výčitkami. Jest pro všechny, kteří ho znají, pohoršením, zvláště byl-li vázán sliby a většina jej považuje podle výroku evangelia za „sůl, která se zkazila a k ničemu se nehodí, leč aby byla vyvržena ven a pošlapána."[1])

Na něho lze též obrátiti ona slova svatého Petra: „Jestli ti, kdož unikli poskvrnám toho světa v poznání Pána našeho Ježíše Krista, dávají se těmito opět zaplésti a přemoci, staly se jim poslední věci horšími, nežli byly první. Lépe zajisté bylo by jim, aby nebyli poznali cesty spravedlnosti, nežli aby poznavše ji, odvrátili se od svatého příkazu, který jim byl podán."[2])

Přijde mu okamžik stanouti před Bohem. Jakým strachem bude naplněn! Jakou ozvěnu vyvolá v jeho duši slovo Kristovo: „Vydej počet z vladařství svého."[3])

III. Napomenutí svatých k vytrvalosti. Jak správně činil svatý Pavel, oplakávaje zběhnutí jednoho ze svých učedníků, který jej opustil, „zamilovav tento svět,"[4]) a jak jsou též odůvodněna jeho napomenutí, která dával věřícím a která platí tak obzvláště nám řeholníkům: „Bratři moji rozmilí a přežádoucí, radosti a koruno má, tak stůjte pevně v Pánu."[5]) „Stůjte pevně tedy a nepoddávejte se opět pode jho služebnosti. Ten návod není z toho, jenž vás povolal."[6])

---

[1]) Mat., 5, 13. [2]) II. Petr., 2, 20 a 21. [3]) Luk., 16, 2. [4]) II. Tim., 4, 9. [5]) Filip., 4, 1. [6]) Gal., 5, 1 a 8.

„Buďtež následovníky mými, jakož i já jsem Kristovým.“[1]) „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce.“[2])

„Máte štěstí přebývati v domě Božím, k jehož službě jste se zavázali. Musíte se tedy v něm naplniti milostmi svatým cvičením v rozjímání a snažiti se v něm pěstovati ctnosti, příslušící nejvíce vašemu stavu. Tím se stanete schopnými plniti v něm dobře svou povinnost.“[3])

„Obdrželi jste velké milosti Boží, když jste se odloučili od světa a když vás Bůh povolal k úřadu, který si hledí jen spásy duší; zasvětili jste se Bohu tak, že jste se všeho zřekli, abyste myslili jen na něho a na povinnosti svého úřadu? Učiňte tak aspoň nyní, abyste byli schopni vykonávati dobře tak svatý úřad.“[4])

Nesme zmužile i až do konce posvátné jho, které jsme vzali na sebe, a kéž se nám nikdy nemůže říci: „Běželi jste dobře. Kdo vám překazil, abyste pravdy neposlouchali?“[5])

Prosme snažně o milost vytrvalosti a rceme s Davidem: „Vštip mi, Pane, cestu svých ustanovení, abych jí vyhledával každou dobu.“[6])

Odpírejme pokušením proti svému svatému povolání, připomínajíce si slova apoštolova: „Neodmítejte své důvěry, která má velikou odplatu.“[7])

Svatý Augustin praví: „Ne dobře začíti jest vlastně důležito, nýbrž dobře skončiti.“ Co po-

---

[1]) I. Kor., 4, 16. [2]) II. Tim., 4, 7 a 8. [3]) 191. rozj., 2. [4]) 146. rozj., 3. [5]) Gal., 5, 7. [6]) Žalm 118., 33. [7]) Žid., 10, 35.

může staviteli, že položil základy k stavbě, jí však nedokončil? Co pomůže plavci vydati se na moře a plaviti se více nebo méně daleko, když se pak obrátí, anebo ztroskotá? Jidáš začal dobře, ale skončil bídně. „Mějte se na pozoru, abyste neztratili toho, čeho jste se dopracovali, nýbrž abyste dostali odplatu plnou.“[1])

„Nejsvětější Panno a milovaná Matko Maria, která jsi mi vyžádala od Boha tak vzácných milostí, jichž se mi dostalo, a zvláště povolání k životu řeholnímu a odhodlanosti věnovati se mu, snažně tě prosím, račiž nyní doplniti své dílo tím, že mi vymůžeš, abych vytrval až do smrti ve svém svatém stavu.“[2])

Duchovní kytice. *„Abyste dosáhli úspěchu ve svém úřadě, užívejte nejpříslušnějších prostředků, a jichž Bůh sám od vás žádá, abyste dospěli cíle svého stavu.“*

(131. rozj., 2.)

[1]) II. Jan, 1, 8. [2]) Sv. Alfons z Liguori.

159. Pohnutky k vytrvalosti vzhledem k Ježíši Kristu.

Krátký obsah. **I. Ježíš vzorem vytrvalosti před svým vtělením.** Jest Syn Boží a není u něho, podobně jako jeho Otce, proměny ani z obratu zastínění. Co chtěl na počátku věků, to chtěl i uprostřed časů a chce to vždy. Uminil si napraviti hřích, posvěcovati duše a oslavovati svého Otce, k tomuto cíli však nepřestával směřovati za svého smrtelného života, v dobách, jež mu předcházely, jakož i v dobách, které mají následovati. Položivše ruku k pluhu, neohlížejme se zpět.

II. Ježíš Kristus vzorem vytrvalosti za svého smrtelného života. Prvních třicet let svého života žije v ústraní a setrvává v očekávání hodiny, naznačené jeho Otcem, ve vzdělávání svých apoštolů a ve svém poslání u zbloudilých ovcí domu Israelova. Po tři léta hlásá své učení, dává příklad všech ctností až do své smrti na kříži. Abychom opětovali lásku Ježíšovu, setrvejme bez ochablosti v horlivosti v jeho službě.

III. Ježíš Kristus vzorem vytrvalosti od svého vzkříšení. Po čtyřicet dnů zjevoval se svým apoštolům, aby je upevnil ve víře a dokončil svá naučení. Ve svém eucharistickém životě obnovuje všude a v každé chvíli svou oběť na našich oltářích a zůstává s námi, aby byl naším pokrmem. Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.

Rozjímání.

Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.
(Mat., 10 22.)

I. Ježíš vzorem vytrvalosti před svým vtělením. Jest Synem Božím a není u něho, podobně jako u jeho Otce, „proměny ani z obratu zastínění.“[1]) „Ježíš Kristus jest týž včera i dnes i na věky,“[2]) praví apoštol. Co chtěl na po-

[1]) Jak., 1, 17. [2]) Žid., 13, 8.

čátku věků, to chtěl i uprostřed nich a chce to vždy. Umínil si napraviti hřích, posvěcovat duše, oslavovati Otce podrobuje mu lidská srdce, založiti Církev, archu to spásy a dovršiti město nebeské, jehož živými kameny jsou andělé i svatí, kteří v něm požívají plnost blaženosti.

Tento cíl nepřestával sledovati nejen za svého smrtelného života, nýbrž i po všechny časy, které předcházely a které následovati budou. Cíl ten měl na zřeteli při různých zjeveních, která sám učinil našim prarodičům, patriarchům, prorokům a lidu izraelskému; také při všech událostech, které předcházely jeho vtělení, neboť všechny měly prozíravý účel připraviti lidi ku přijetí jeho slova, a aby si přivlastnili užitky tajemství, která chtěl dokonati.

Takto jest nám Ježíš Kristus vzorem vytrvalosti již před svým vtělením. On jest jím však i po svém vtělení. Přišed na tento svět, aby jej spasil, nepřestává sledovati tento účel všemi myšlenkami svého ducha, všemi city svého srdce, všemi činy své vůle, jak se sám vyjadřuje slovy: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, jenž mě poslal, a dokonal dílo jeho.“[1]) Nic nemůže jej od toho odvrátiti, ani lhostejnost jedněch, ani odpor druhých, podle slov Velepísně: „Spousty vod té síly nemají, by uhasily jeho lásku.“[2]) Překážky, s nimiž se potkává, jsou mu jen tím větší pohnutkou k uskutečnění jeho díla.

II. Ježíš Kristus jest vzorem vytrvalosti za svého smrtelného života. Pozorujme jeho vytrvalost za jeho skrytého života. Jsa Slovo

[1]) Jan 4, 34. [2]) Cant., 8, 7.

Boží a Král králů, setrvává přece třicet roků ve skrytosti, v mlčení, v práci, v ústraní, očekávaje trpělivě své hodiny, jeho slova: „Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest mého Otce?“[1]) dávají zřejmě najevo věčný stav vytrvalosti jeho duše.

Pozorujme, jak setrvává ve své kajícnosti před započetím svého veřejného života, trvaje čtyřicet dní a čtyřicet nocí v postu a modlitbě. Vizme, jak trvá ve vzdělávání svých apoštolů i učedníků, vzdělávání to obtížném, dlouhotrvajícím a namáhavém, on však v něm nepřestává a skončí je sesláním Ducha svatého v den letnic.

Pozorujme jeho vytrvalost v jeho poslání u ztracených ovcí domu izraelského.[2]) Po tři léta prochází městy i vesnicemi galilejskými, judskými i samařskými, vyučuje své nauce, vymítaje ďábly, čině nesčetné zázraky, dávaje příklad všech ctností, nedávaje se zdržeti ani tvrdošijností tohoto národa, ani ustavičným odporem farizeů i saduceů. Jeho vytrvalost trvá až do smrti a to smrti kříže.

III. Ježíš Kristus vzorem vytrvalosti od svého vzkříšení. Pozorujme jeho vytrvalost v jeho oslaveném životě, kdy po čtyřicet dní se zjevuje svým apoštolům, aby jej upevnil ve víře v jeho zmrtvýchvstání a dovršil svá naučení.

Rovněž ve svém mystickém životě jest Ježíš Kristus vzorem vytrvalosti; všude i každé chvíle obnovuje svou oběť na našich oltářích; zůstává s námi, aby byl naším pokrmem, silou i útěchou. Podle svého přislíbení zůstává se svou Církví

[1]) Luk., 2, 49. [2]) Mat., 10, 6.

„po všecky dni až do skonání světa,“[1]) neustávaje jí pomáhati, ji říditi, hájiti a jí žehnati, aby učil skrze ni všechny národy a učil je zachovávati svá přikázání a dal zvítěziti pravdě nad bludem a dobru nad zlem.

K svým příkladům připojuje Ježíš Kristus i svá slova a nařizuje nám, bychom setrvali v jeho službě přes všechny obtíže. „Království nebeské násilí trpí.“[2]) „Vezmi kříž svůj a následuj mne.“[3]) „Kdo miluje otce neb matku více než mne, není mne hoden.“[4]) „Nikdo, jenž položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.“[5]) „Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude.“[6])

Duchovní kytice. *„Přilnuli jste tak k Ježíši Kristu, že již nemyslíte sami na sebe?“*

(59. rozj., 2.)

---

[1]) Mat., 28, 20. [2]) Mat., 11, 12, [3]) Mat., 16, 24. [4]) Mat., 10, 37. [5]) Luk., 9, 62. [6]) Mat., 10, 22.

160. Pokušení proti povolání.

Krátký obsah. **I. Časté opakování těchto pokušení.** Řeholní život, jsa stavem svatosti, má za nepřátele nepřátele našeho posvěcování: ďábla, naše náruživosti a svět. Proto musíme očekávati, že nás napadnou pokušení proti našemu svatému povolání. Duch svatý nás upozorňuje: „Synu, chceš-li vstoupiti do služby Boží, buď připraven, že budeš zkoušen." Prosme Boha o pomoc, bychom zůstali věrni svému povolání. Naše síla spočívá v důvěrné modlitbě.

II. Taktika nepřátel našeho povolání. Tato pokušení bývají nejčastěji postupná. Předně jest to pohled na statky, které jsme zanechali, přednosti, jichž jsme mohli dosíci; pak omrzelost, truchlivost, osamocení, nechuť k duchovním cvičením, zanechání eucharistie; obrazotvornost se snaží odůvodniti své myšlenky a své záměry. Nemáme již smyslu evangelických zásad. Nedejme se zaslepiti a rceme se svatým Pavlem: „Poženu se k cíli, který mi naznačil Pán Ježíš."

III. Řeholník, jenž se chce vyhnouti většině pokušení proti svému povolání, musí se varovati světa. Svět se snaží sděliti nám svého ducha, jenž jest duchu řeholnímu nebezpečen, aby nám odňal ze srdce veškeru lásku k chudobě, k pokoře, k čistotě. Jeho přívrženci slibují svobodu, jsouce sami otroky zkaženosti. Proto se musíme míti stále na pozoru. Odevzdejme své povolání pod záštitu Panny Marie.

Rozjímání.

Sestup s kříže. (Mat. 27, 40.)

I. Časté opakování těchto pokušení. „Není maličkost," dí Následování Krista, „bydleti v klášteře nebo v jiném společenstvu a dlíti tam beze stížnosti a vytrvati tam věrně až do smrti. Tu se tedy zkoušejí lidé jako zlato v žáru."[1]) Stav řeholní jsa stavem svatosti, má tytéž ne-

[1]) Kn. I., 17, 1 a 3.

přátelé, jež jsou také nepřáteli našeho posvěcování: ďábel, naše náruživosti a svět.

„Bylo lze spatřiti," dí svatý Alfons z Liguori, „řeholníky velmi svaté a velmi oddané svému stavu a stali se kořistí takových rozpačitých úzkostí, že se jim zdálo, že se zmýlili a že nejsou na cestě, kde je Bůh míti chtěl. To se přihodilo mezi jinými svaté Terezii, svatému Janu z Kříže a svaté Janě Františce ze Chantal."

„Obyčejně bývají tato pokušení tím silnější, čím více prospíváme ve ctnosti; neboť ďábel, věda jaké dobro působí dobří řeholníci svými příklady a svými modlitbami, slídí po každé příležitosti, aby je mohl uvésti do svých osidel."[1])

Proto musíme býti připraveni, že i na nás dolehnou; Duch svatý nás na to upozorňuje slovy: „Synu, chceš-li vstoupiti do služby Boží, buď připraven, že budeš zkoušen."[2])

II. Taktika nepřátel našeho povolání. Tato pokušení bývají obyčejně postupná. U toho, jenž jimi jest napaden a neodpírá jim odhodlaně, jest to předně pohled na to, co zanechal ve světě a na výhody, kterých by mohl v něm dosíci, kdyby se opět vrátil do světa. Obrazotvornost mu tyto výhody zvětšuje, nadsazuje je a snaží se zatajiti mu nepříjemnosti, jež jsou s nimi nerozlučně spojeny. Pak se dostaví truchlivost, stranění Bratří, seslabení zbožnosti a jmenovitě pobožnosti k eucharistii, nechuť ke zbožným cvičením. Častokráte se promění anděl temností v anděla světla; pokouší duši, aby si zvolila vyšší povolání; tu jest důležito odpuditi toto poku-

---

[1]) 72. rozj., 3. [2]) Eccli., 2, 1.

šení, i kdyby se zdálo sebe důvtipnější. Čeliti proti tomu jest nutno, místo však aby se uchopil vhodných prostředků k posilnění své zmužilosti, snaží se vlažný řeholník odůvodniti své nápady a své záměry; hledá někoho, komu by se s vyloučením svých představených mohl svěřiti, jimž konečně oznámí svůj rozhodný úmysl vrátiti se do světa. Uvádí různé záminky jako: že se nudí, že nechce míti tolik námahy, že musí podporovati své příbuzné a jiné a jiné důvody více nebo méně pravděpodobné. Stížen jakousi zaslepeností, „ubohý ten řeholník odhodí „sladké jho Páně"[1]) a vezme na sebe ve světě obtížné břímě.

Mnohdy svádí pokušení řeholníka, aby se věnoval povolání méně pokořujícímu. „Zvláště se musíme míti na pozoru," dí svatý Alfons z Liguori, „když se pokušení skrývá předstíráním skrupulí nebo většího duchovního dobra a svádí nás k opuštění našeho svatého stavu."

Do jak velkých přeludů mohou tu mnohé duše upadnouti! Nemají zmužilosti plniti povinnosti svého stavu a ďábel je pobádá, by se věnovaly stavu, kde budou míti četnější a těžší povinnosti; nabádá je konati mnoho, kdežto ony nejsou schopny konati málo. Přemlouvá je, že jsou schopny k úřadům, k nimž je Bůh nevolá. Ukazuje jim ve stavu, jemuž se oddaly, nesnáze i obtíže, kdežto ve svůdném přeludu ukazuje jim ve stavu, k němuž je svádí, jen uspokojení a dobrý úspěch.

III. Řeholník, jenž se chce vyhnouti většině pokušení proti svému povolání, musí

[1]) Mat., 11, 30.

se varovati světa. Svět jest pro nás zkázonosnou příčinou pokušení proti povolání vším, co nám představuje vábícího a svůdného. Všemi možnými prostředky chce nám sděliti svého ducha, jenž jest smrtonosný pro ducha řeholního; nabádá nás milovati, co on miluje, to znamená bohatství, rozkoše a neodvislost; hledí odstraniti z našeho srdce lásku k evangelické chudobě, k umrtvování, k pokoře, k poslušnosti, k čistotě... „Jeho přívrženci," dí svatý Petr, „vedouce naduté řeči marnosti, svádějí v žádostech těla chlípnostmi ty, kteří sotva unikají lidem, žijícím v poblouznění; slibují jim svobodu, ač sami jsou otroky zkázy."[1])

Proto se musíme míti stále na pozoru, říkajíce se svatým Pavlem: „Zapomínaje na to, co jest vzadu, a natahuje se po tom, co jest přede mnou, ženu se po cíli k odměně hořeního povolání Božího v Kristu Ježíši."[2])

Pane Ježíši, děkuji ti, že jsi mě povolal, bych ti sloužil v životě řeholním; přiviň mě k sobě nerozlučným poutem své lásky, abych mohl překonati všechno úsilí pokušení, které mě svádí, bych se ti zpronevěřil. Tvým jsem a s milostí tvou zůstanu tvým na vždycky.

Duchovní kytice. *„Abyste žili podle ducha svého povolání, pohrdejte světem, považujíce jej za nepřítele Kristova, odpírejte vždy všem jeho zásadám."*

(182. rozj., 1.)

---

[1]) II. Petr., 2, 18 a 19. [2]) Filip, 3, 13 a 14.

161. Prostředky k setrvání.

Krátký obsah. **I. Nedůvěřovati nepřátelům svého povolání.** Nedůvěřujme sami sobě, svým náklonnostem, svým náruživostem, své zkažené přirozenosti. Nedůvěřujme ďáblu, mařme jeho úskoky, zapuďme hned v počátcích každou myšlenku, protivící se našemu povolání. Nedůvěřujme světu, jeho marnostem, jeho zásadám. Duch Boží a duch světa nemohou dlíti spolu. Chcete-li setrvati a zemříti ve svém stavu, varujte se obcování s lidmi světskými.

II. Musíme bdíti nad svými smysly. Bděme nad svýma očima, jimiž může uprchnouti naše duše. Bděme nad svým srdcem i nad svými styky. Nenaslouchejme řečem a nečtěme ničeho, co by nás nabádalo vážiti si toho a vyhledávati to, čeho si váží a co milují světáci. Patřme na vše tak, jak se to jeví před Bohem.

III. Nesmíme důvěřovati svým dojmům a musíme se modliti. V životě řeholním naskytují se zkoušky; jest moudré býti na ně připraveni, nebudiž nám to však pohnutkou k ochablosti. Svět jest podvodník. „Běda světu pro pohoršení.“ Zůstávejme v horlivosti; neboť naše řeholní povolání jest rostlinou, která se udrží jen tehdy, je-li svlažována opravdovou zbožností. „Bděte a modlete se,“ praví Ježíš Kristus. Blízek jest Pán těm, kteří ho vzývají.

Rozjímání.

Na stezce spravedlnosti jest život. (Přísl., 12, 28.)

I. Nesmíme důvěřovati nepřátelům svého povolání. Naše povolání jest úzce spojeno s naším posvěcováním i s naší spásou; „ztratiti je, anebo vydávati se v nebezpečí je ztratiti, znamenalo by mnohdy vydávati se v nebezpečenství ztratiti milost Boží a upadnouti nevyhnutelným následkem toho do zpustlosti.“[1]) Proto musíme

[1]) 68. rozj., 3.

vše činiti, co závisí na nás, abychom si zachovali tento neocenitelný poklad, podle napomenutí knížete apoštolů: „Bratři, vynasnažte se tím více, abyste dobrými skutky upevnili své povolání a vyvolení, neboť činíce to, nikdy nepadnete. Takto zajisté dá se vám bohatě vchod do věčného království Pána našeho a Spasitele Ježíše Krista.“[1])

Mějme se tedy na pozoru přede vším, co překáží naší vytrvalosti. Nedůvěřujme sami sobě, jsouce pamětlivi, že, jak se vyjadřuje Následování Krista,[2]) „naše přirozenost jest chytrá, nepodajná, hrabivá, sobecká, nepřítelkyně podřízenosti, práce i nátlaku a odpírá stále i přímo milosti. Umějme ji opanovati umrtvováním a netrpme nikdy, aby zákon těla zvítězil nad zákonem ducha.

Nedůvěřujme ďáblu a maříme jeho úskoky tím, že hned v počátcích zapudíme každou myšlenku protivící se našemu povolání úplným otevřením srdce řediteli našeho svědomí a nejdokonalejší poslušností jeho pokynů.

Zbavme se skrupulí, neboť vedou k malomyslnosti. Nepovolujme vnuknutím, která nám představují dokonalejší stav, než jest ten, k němuž nás Bůh povolal, neboť jest psáno: „Leckdy zdá se člověku cesta býti správná, ale konec konců ke smrti vede.“[3])

Nedůvěřujme světu. „Co přivádí řeholníky obyčejně k záhubě, jest časté obcování se světem, poněvadž je vzdaluje od spojení, které mají míti s Bohem. Bůh a svět, Duch Boží a duch světa

---

[1]) II. Petr., 1, 10 a 11. [2]) Kn. III., 54. [3]) Přísl., 14, 12.

nemohou spolu dlíti; nabyli-li jsme jednoho, přestáváme míti druhého."[1])

II. Musíme bdíti nad svými smysly. Bděme nad svýma očima; nedovolujme si nikdy patřiti na to, co by nám mohlo býti příčinou pokušení. Bděme nad svým srdcem, bychom je vyprostili z každého vlivu, jenž se protiví milosti. Přerušme bez váhání každý styk, k němuž bychom se nesměli přiznati. Jak mnozí řeholníci ztratili své povolání, poněvadž se uchýlili od této směrnice!

Bděme nad svým duchem, abychom zamezili zásadám světským, jež se tak protiví zásadám evangelia, přístup do něho. Neposlouchejme žádných řečí a nečtěme ničeho, co by nás mohlo tak neb onak nabádati vážiti si toho, čeho si světáci váží a vyhledávati to, co oni vyhledávají.

Nedůvěřujme i tomu, co snad i v řeholi směřuje k tomu, odloučiti nás od našeho svatého stavu. Zabezpečme se předem před pohoršením některých odpadů a připomeňme si, že odpadlictví Jidášovo nezviklalo nikterak věrnosti ostatních apoštolů; zbabělci jsou všude, avšak jejich příklad nezviklá odhodlanosti mužů srdnatých.

Nedůvěřujme vlastnímu úsudku, jenž se tak snadno zmýlí. Patřme na vše tak, jak se to jeví před Bohem i zdravým rozumem a nikoli, jak se to jeví našemu duchu, jenž jest více nebo méně pod vlivem ďábla, náruživostí a světa.

III. Nesmíme důvěřovati svým dojmům a musíme se modliti. Nečiňme si o řeholním

---

[1]) 174. rozj., 3.

životě přemrštěného ideálu; ani dokonalost, ani štěstí nejsou z tohoto světa. Všude jest člověk člověkem, to jest, podroben mravním slabostem právě tak jako slabostem fysickým.

Nečiňme si též klamných představ o světě; jsouť tam nejsmutnější skutečnosti a jen zaslepený duch může o tom pochybovati. Dnes jako vždycky lze říci: „Běda světu pro pohoršení.“[1]) Život v něm jest mnohem obtížnější než život v řeholi; povinnosti jsou v něm sotva méně přísnější; nebezpečenství spasení jsou v něm mnohem větší, avšak prostředky jsou méně hojné a mravní bída jest v něm spíše rozmnožena.

Upevněme se a udržujme se ve vroucnosti vážným rozjímáním o posledních věcech člověka, velkou zbožností k eucharistii, k umučení Páně, k božskému Srdci Ježíšovu, k nejsvětější Panně Marii a k svatému Josefu. Buďme muži modlitby, neboť řeholní povolání jest rostlinou, která se udrží jen tehdy, je-li zavlažována opravdovou zbožností.

Zamilujme si víc a více své svaté povolání, za něž musíme vroucně děkovati podle slov apoštolových: „Děkujeme Otci, který nás učinil hodnu, abychom měli účast v podíle svatých.“[2])

Skládejme svou důvěru v přispění milosti, skrze niž stává se vytrvalost možnou, ba i snadnou. Božský Spasiteli, jenž jsi mi uštědřil milost řeholního povolání, snažně tě prosím, neustávej v darech svých, abych ti přes všechno úsilí nepřátel dobra zůstal až do smrti věren.

---

[1]) Mat., 18, 7. [2]) Kolos., 1, 12.

Duchovní kytice. *„Snažte se zasloužiti si vytrvalosti v tak svatém životě svého povolání; k tomu cíli konejte věrně i nejmenší cvičení společnosti a zachovávejte věrně i nejmenší předpisy pravidel.“*

(89. rozj., 1.).

162. Zbožnost.

Krátký obsah. **I. Nutnost zbožnosti pro řeholníka.** Zbožností vzdává řeholník Bohu poctu své dětinné lásky, vítězí nad nepřáteli spasení, plní věrně povinnosti svého povolání, jež miluje a ctí, požívá opravdového míru, posvěcuje se a obohacuje se zásluhami pro nebe. Zbožnost jest nám štítem i mečem proti ďáblu, světu i tělu.

II. Zbožnost jest nutna učiteli. Upřímně zbožný učitel plní hodně své poslání, vidí svou horlivost Bohem žehnanou, působí velký užitek v duších a zjednává svým žákům zbožnost, která je učiní šťastnými. Naše působení musí býti zúrodňováno milostí, a milostí dosahujeme modlitbou.

III. Vlastnosti zbožnosti. Zbožnost musí býti upřímná, vnitřní, důkladná, prostá vší přetvářky, řízená poslušností, něžná, laskavá i úslužná. Zjednejme své zbožnosti tyto vlastnosti. Ukazujme se tím, čím máme býti a buďme tím, čím se jevíme býti.

Rozjímání.

Cvič se ve zbožnosti... jest užitečna ke všemu, majíc zaslíbení života nynějšího i budoucího.
(1. Tim., 4, 7 a 8.)

I. Nutnost zbožnosti pro řeholníka. Zbožnost jest poctou naší dětinné lásky k Bohu. Zbožností mu vzdáváme poctu, které od nás žádá, jsa naším Otcem,[1]) jemuž se musíme klaněti „v duchu i v pravdě".[2]) Ze zbožnosti podrobujeme se napomenutí Ducha svatého, jež se v Písmě svatém tak často nachází: „Vzdejte chválu a čest Bohu všickni služebníci jeho. Pokloňte se tomu, jenž stvořil nebe i zemi."[3]) „Oslavujte Hospodina všichni služebníci Páně, kteří stáváte v Hospodinově domě."[4])

[1]) Mat., 1, 6. [2]) Jan, 4, 23. [3]) Apok., 19, 5; 14, 7. [4]) Žalm 133., 1.

Zbožnost jest nutna řeholníku, aby mohl překonati pokušení a udržeti se ve svém povolání, aby mohl požívati pokoje a posvěcovati se v životě, k němuž ho Bůh povolal. Ona jest naší obranou proti nepřátelům spasení, a proto nám praví Ježíš Kristus: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“[1]) Jest naším štítem i mečem proti ďáblu, světu i tělu, neboť, dí žalmista Páně: „Blízko jest Pán všem, kdož vzývají ho, všem, kteří vzývají ho v pravdě. Slyší, když volají, pomáhá jim.“[2])

Horlivost i láska sytí se zbožností; ona jest naší silou, abychom se udrželi ve svém stavu a plnili jeho povinnosti. Šťastný řeholník, jenž jest upřímně zbožný! Zamiluje si víc a více své svaté povolání; jest v řeholi „strom štípený u tekoucích potoků,“[3]) silný proti bouřím náruživostí, bohatý na ovoce svatosti, radostí i ozdobou institutu, jemuž náleží. Běda tomu, kdo nemaje zbožnosti, nesnaží se jí dosíci! Znenáhla ztratí ducha svého stavu, upadne do vlažnosti a zanedlouho bude se obraceti zpět a navrátí se k tomu, co opustil ve světě. Zdaž neučí zkušenost, že když mizí chut na věcech svatých, ustupuje zálibě na věcech světských i hrubých?

Zbožnost jest neméně naší radostí než naší bezpečností. Skrze ni požívá naše srdce opravdového klidu; jsouc stvořeno pro Boha, nemůže nalézti odpočinku leč v Bohu.[4]) Zbožnost jest bohatým zdrojem nejčistších i nejsladších ukojení. Nechává nás nálézti sladké ukojení v našich svatých cvičeních, oživujíc je zároveň a rozmnožu-

---

[1]) Mar., 14, 38. [2]) Žalm 144., 18 a 19. [3]) Žalm 1., 3. [4]) Sv. Augustin.

jíc jejich zásluhu a zajišťujíc nám jejich užitek. Dále jest nám prostředkem k získání milostí i požehnání Božích pro nás, pro naše příbuzné, pro institut i naše žáky.

II. Zbožnost jest nutna učiteli. Zbožnost jest nevyhnutelná k dílu horlivosti, jež jest nám svěřeno. Jsouce pověřeni učiti dítky křesťanské nauce, učiti je znáti povinnosti k Bohu, ukázati jim, kterak se mu mají klaněti, k němu se modliti a jej ctíti; dáti jim zálibu na cvičeních křesťanských; zkrátka vzdělávati je k zbožnosti, neměli bychom dobrého úspěchu, kdyby naše příklady nepotvrzovaly našich slov, zvláště pak, kdyby jim odpíraly.

Náš svatý zakladatel, jenž zařadil zbožnost mezi ctnosti potřebné dobrému učiteli, vrací se často k tomuto předmětu. „Lze říci, že vše na vás hlásá zbožnost, na vás, kteří ji máte sdíleti dětem, které máte vésti? Dostačí, by vás viděly a byly hodnými, a nabádá je váš zevnějšek ke ctnosti? Budí vše, co jim pravíte, v nich ducha zbožnosti i náboženství? Toť hlavní dobro, které jim máte prokazovati a co jim nejlepšího můžete zanechati, až vás opustí.“[1]) „Budete museti klásti Bohu počet z péče, kterou jste měli, abyste jim ji zjednali.“[2])

Bylo by klamem, kdybychom spoléhali jediné na svou horlivost, působíce na duše a prokazujíce jim dobro; naše působnost musí býti zúrodněna milostí a milost bývá udílena modlitbě. Učitel může „sázeti a zalévati, ale vzrůst dává jen Bůh.“[3]) „Buďte ujištěni,“ praví dále náš sva-

[1]) 98., rozj., 3. [2]) 61. rozj., 3. [3]) I. Kor., 3, 6.

tý Otec, „že čím více se oddáte modlitbě, tím lépe budete zastávati svůj úřad, neboť sami ze sebe nejste schopni konati něco dobrého v duších."[1])

Dílo křesťanského učitele, to víme, jest obtížné, nevděčné a často mu vadí náruživosti lidské i ďábel; ze zbožnosti načerpá potřebné síly i útěchy, aby je přivedl k dobrému konci.

III. Vlastnosti zbožnosti Jsouce přesvědčeni o nutnosti zbožnosti, pěstujme ji s horlivostí, s láskou i s věrností. Zjednejme jí všechny vlastnosti, které má míti, aby byla prosta všeho klamu a měla všechnu svou působivost.

Naše zbožnost budiž upřímná, založená na hlubokém přesvědčení, na živé a pevné víře ve velké pravdy víry, na svrchovanosti Boží, na nutnosti milosti, na účinnosti modlitby a na životě Kristově v nás.

Naše zbožnost budiž vnitřní i prosta vší přetvářky; ctěme Boha ústy, ale mnohem více ještě srdcem, jsouce pamětlivi, že Ježíš Kristus pravil: „Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane," vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského."[2]) Ukazujme se tím, čím býti máme, a buďme tím, čím se jevíme býti. Zbožnost naše budiž neumělkovaná i prostá, tedy bez zvláštností i podivinství. Kráčejme obvyklou cestou, ale způsobem neobvyklým. Na prvém místě stůjtež cvičení řeholní obce a podle návodu nám daného připojme k nim cvičení svá vlastní, ne-

---

[1]) 95. rozj., 1. [2]) Mat., 7, 21.

dávejme však těmto nikdy přednost před povinnostmi svého stavu.

Naše zbožnost budiž nenucena i prosta skrupulí. Nebuďme z oněch duší, které si činí ze zbožných cvičení železné jho, které si vytyčí tak úzkou cestu, že se jí nemohou držeti a nacházejí se v nesnesitelné tísni. To není pocta, kterou vzdává dítě svému Otci, něčeho takového od nás Bůh nežádá.

Zbožnost naše budiž něžná, laskavá i úslužná. Toho jest třeba, aby bylo náboženství ctěno i milováno, a abychom vzdělávali ty, kteří žijí s námi; jednali bychom proti tomuto účelu, kdybychom náleželi k oněm nevrlým, zádumčivým a nespolečenským řeholníkům, kteří ukazují zbožnost jen se vzezřením přísným a odporným.

O můj Bože, snažně tě prosíme, račiž nás oživiti opravdovým duchem zbožnosti a jej v nás uchovati.

Dejž, ať den ze dne prospíváme ve cvičbě v této ctnosti, která jest tak drahá před očima tvýma, a zasloužíme si jí hojnost tvých milostí nyní a tvou slávu na věčnosti.

Duchovní kytice. *„Jak opravdová i jistá jest ctnost, je-li provázena zbožností.“*

(133. rozj., 1.)

163. Pokora Kristova.

Krátký obsah. **I. Vtělení Pána našeho tajemstvím pokory.** Ježíš Kristus, jediný Syn Boží, Bůh sám jako Otec i Duch svatý, ponížil se až k přirozenosti lidské, vtělil se a přebýval mezi námi. Zázrak to ponížení! První naučení, jež udělil apoštolům, byla slova, která zahrnují celý jeho život i jeho mravouku: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Plníme toto naučení svého božského Mistra?

II. Pozemský život Pána našeho poučením o pokoře. Ježíš nás učí pokoře v Betlemě, kde se narodil ve chlévě; v Egyptě, kamž se utekl jako uprchlík; v Nazaretě, kde vedl život skrytý, chudý i pracovitý; za svého veřejného života vyvoliv si za apoštoly muže prosté a málo vážené; ve večeřadle, kde umývá svým apoštolům nohy; v zahradě Getsemanské a v soudní síni. Milujme život skrytý, jestiť rozkoší duší pokorných.

III. Eucharistický život Pána našeho novým naučením o pokoře. Ponížil se tu, zahaluje našim zrakům netoliko své božství, nýbrž i své člověčenství. Kterak bychom neměli při vzpomínce na to zvolati se svatým Augustinem: „O pokoro, tys hlavně ctností Kristovou!“ Staňme se podobnými Ježíši pokornému srdcem a budeme s ním oslaveni v slávě nebeské.

Rozjímání.

Sebe sama zmařil, přijav způsobu služebníka.
(Filip, 2, 7.)

I. Vtělení Pána našeho tajemstvím pokory. Ježíš Kristus jest jediný Syn Boží a Bůh jako Otec i Duch svatý. Jest veškera moc, svatost i krása. Skrze něho všecko učiněno jest na nebi i na zemi. Ani jas ni počet a pohyb hvězd, ani nesmírnost oceánu, ni něco stvořeného nemůže nám dáti přibližnou představu jeho dokonalosti.

Podle výroku Isaiášova: „země jest podnož nohou jeho.“[1]) „Tisícové tisíců slouží jemu, a desettisíckrát sto tisíců stojí před ním,“[2]) oslavujíce jeho nekonečnou moc.

A přece se ponížil až k přirozenosti lidské. Král králů přijal způsobu služebníka: „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.“[3]) Stvořitel všech věcí chtěl se ukázati jako nejslabší tvor.

O dive ponížení! Který pozemský mocnář zaměnil by svůj nachový šat s žebráckými cáry, anebo opustil by svůj palác a šel do galejní káznice nebo do vězení s odsouzenci? Co však jest to proti ponížení Syna Božího, jenž vzal na sebe naši přirozenost, oděv se vzezřením hříšníka, bera na sebe břímě i hanbu našich nepravostí, prodlévaje na zemi jako cizinec, jako neznámý a poslední z lidí? Ať se nám jeví v jakékoli způsobě, ať jej pozorujeme v kterékoli okolnosti jeho života, vždy jej můžeme slyšeti řkoucího nám slova, která zahrnují celý jeho život i veškerou jeho mravouku: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“[4])

II. Pozemský život Pána našeho naučením o pokoře. V Betlémě narodil se ve chlévě, kolébkou jeho jsou jesle, jeho ložem trochu slámy, jeho oděvem chudé plénky, jeví se tu našim zrakům jako slabé dítko, jež trpí a pláče a které jako každé jiné dítě jest ve stavu naprosté odvislosti.

Do Egypta přichází jako uprchlík a zůstává tam jako cizinec.

---

[1]) Isaiáš, 66, 1. [2]) Daniel, 7, 10. [3]) Jan, 1, 14. [4]) Mat., 11, 29.

V Nazaretě vede život skrytý, chudý i pracovitý. Nic na něm neprojevuje jeho nadlidskou důstojnost. Jeho spoluobčané spatřují v něm jen syna obyčejného dělníka, s nímž pracuje, aby si vydělal svůj vezdejší chléb. Jeho poddanost jest taková, že evangelium[1]) nepraví o něm ničeho jiného, než že byl poddán své nejsvětější Matce a svému pěstounu.

Svůj veřejný život začíná tím, že se staví mezi hříšníky a přijímá křest pokání. Na poušti, kam odešel, dovoluje ďáblu, nejpodlejší to ze všech bytostí, by se k němu přiblížil, s ním mluvil, ba jej i s jednoho místa na druhé přenášel. Za apoštoly volí muže prosté a u lidu málo vážené. Při každé příležitosti se ukazuje jako přítel hříšníků. — Napomíná nerozhlašovati před jeho zmrtvýchvstáním zázraky, které činí. Uniká, když ho lid chce učiniti králem. Dovoluje, že mu spílají jeho nepřátelé jmény nejpotupnějšími. Ustavičně byl „chudý a zapuzený, zneuznaný a opovrhovaný, nenáviděný, pomlouvaný a pronásledovaný.“[2]) Jestliže na hoře Tábor září leskem slávy, rozmlouvá tam o tom, co bude trpěti v Jerusalemě. Když vjíždí slavně do tohoto města zastavuje se a pláče nad ním. Přijímá jen čest potřebnou k jeho poslání a přijímá ji jen se zřetelem na svého Otce a na naše spasení, neboť pravil: „Já nehledám slávy své.“[3])

Zvláště pak se jeví jeho pokora při jeho utrpení. Jest předem prodán za mrzkou cenu jako bídný otrok. Ve večeřadle ponižuje se a umývá nohy svým apoštolům, nevyjímaje ani ohavníka,

---

[1]) Luk., 2, 51. [2]) Modlitba řeh. komunity. [3]) Jan, 8, 50.

jenž ho zradil. V zahradě Getsemanské nabízí své líce k políbení Jidášovu, nazývá jej ještě přítelem a podává své božské ruce k spoutání žoldnéřům, kteří byli posláni, aby ho zajali. Smýkají jim provazem, nadávajíce mu a bijíce ho. Jest poličkován, nazýván rouhačem, zůstaven na milost i nemilost hrubým pacholkům, odsouzen národní radou, vydán římskému vladaři, veden k Herodovi, jenž s ním nakládá jako s bláznem. Při návratu do soudní síně jest postaven na roveň s buřičem a vrahem, kterému dává lid přednost před ním; pak jest bičován, trním korunován, ponechán ukrutnosti vojáků, ukazován lidu oděný posměšným rouchem nachovým, drže v ruce žezlo třtinové a odsouzen k ukřižování. Ejhle, jak převeliké pokoře se Ježíš podrobil!

III. Ježíš nepřestává nás poučovati o pokoře ve svém eucharistickém životě. Konečně uvažme, že se ponížil i ve svém eucharistickém životě, kde skrývá naším zrakům netoliko své božství, nýbrž i své člověčenství; kde se nachází jako ve stavu smrti; kde se mu dostává tolik urážek od bludařů a lidí bezbožných, kde mu tak málo lidí vzdává poctu jemu povinnou.

Právě tím, že rozjímáme o ponížení Kristově, nabudeme teprve pravého pochopení zásad, jimž nás učil: „Chce-li kdo býti prvním, bude ze všech posledním a služebníkem všech.“[1]) „Posaď se na posledním místě.“[2]) „Kdo se povyšuje, bude ponížen a kdo se ponižuje, bude povýšen.“[3]) „Nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského.“[4]) „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy činili tak, jako jsem já učinil vám.“[5])

---

[1]) Mar., 9, 34. [2]) Luk., 14, 10. [3]) Luk., 18, 14. [4]) Mat., 18, 3. [5]) Jan, 13, 15.

O Ježíši, jak hluboce jsi se ponížil! Ať jsme sebe hlouběji v hlubokosti ponížení my, kteří jsme podrobeni tolikerým bědám, vidíme pod sebou přece ještě hlubinu, které nelze změřiti. Kterak můžeme na to mysliti a nezvolati se svatým Augustinem: „O pokoro, tys hlavně ctností Kristovou!“

Jsouce učedníky božského Spasitele, zavažme se odhodlaně k jeho následování, nesouce jeho potupu.[1]) Setrvejme na této cestě až do smrti; neboť jestliže po dobu našich vezdejších zkoušek staneme se podobnými Ježíši Kristu pokornému, chudému a opovrženému, budeme s ním oslaveni ve slávě nebeské.

Duchovní kytice. *„Milujme, co jest v našem stavě nejvíce pokořujícího, abychom se aspoň v něčem stali účastni hlubokého ponížení Kristova.“*

(86. rozj., 2.)

164. Nutnost pokory.

Krátký obsah. **I. Pokora jest v našem stavu nutna.** Nic jí nemůže nahraditi, nikdo nemůže býti prost věnovati se její cvičbě. „Žijte s veškerou pokorou," dí svatý Pavel. Musíme tak činiti, neboť stav náš jest stavem odříkání i skromnosti. Myslíte-li na sebe před Bohem, čiňte to jen, abyste se pokořili jako celník v evangeliu. Přijímejte pokoření jako poslaná od Boha.

II. Učení svatých o nutnosti pokory. „Pokora," dí svatý Basil, „jest základem i kořenem všech ctností." „Pýcha," praví svatý Řehoř, „kazí, zžírá a ničí všecko." „Nikdo nemůže setrvati ve stavu řeholním," dí Následování Krista, „není-li odhodlán se pokořovati z celého srdce svého z lásky k Ježíši Kristu." „Zbožnost bez pokory," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „jest jen pokrytectvím i klamem." Chceme dosíci milosti Boží? Buďme pokorní.

III. Pokora jest nutna k dosažení zásluh. Jest psáno: „Bůh se pyšným protiví, pokorným pak dává milost." Čím jsou lidé pokornější, tím větší věci v nich Pán působí. Pýcha nemá v nebi místa. „Brána jest nízká, kdo se nechce pokořiti, tomu nedá vejíti." Chceme obraceti duše a získati je Bohu? Buďme pokorní.

Rozjímání.

Nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského. (Mat., 18, 3.)

I. Pokora jest v našem stavu nutna. Nic jí nemůže nahraditi. Apoštol pravil prvním křesťanům: „Skrze milost mi danou pravím každému, který jest mezi vámi, aby nemyslil o sobě více, než sluší mysliti, nýbrž aby myslil skromně."[1]) „Žijte hodně toho povolání, kterým jste povoláni, s veškerou pokorou."[2]) „To zajisté smý-

[1]) Řím., 12, 3. [2]) Efes., 4, 2.

šlení mějte v sobě, které bylo v Kristu Ježíši, jenž jsa ve způsobě Boží sebe sama zmařil, přijav způsobu služebníka."[1])

Uvažme o pohnutkách, které nás nabádají říditi se v životě podle toho.

Předně jsme to povinni svému stavu, jenž jest podstatně stavem odříkání a skromnosti. Jsme prostými Bratry, konajícími v našich řeholních obcích dílo svého posvěcování a věnujícími se v našich školách dílu křesťanské výchovy našich žáků, nežádajíce od lidí ničeho leč jejich zapomenutí a volnost býti jim prospěšni.

Ježíš Kristus vida, že většina lidí jest plna sebe samých, že často, když mluví jen o sobě a o svých přednostech, předložil ve svém evangeliu podobenství o farizeu a celníku. Onen děláje jako by se modlil, měl mysl naplněnou jen svými dobrými vlastnostmi; tento maje se za bídného, byl ospravedlněn, poněvadž se modlil prostě i pokorně, kdežto farizej nelíbil se Bohu pro svou pýchu.

Tento příklad, který vám Ježíš Kristus podává musíte míti často před očima, abyste byli nabádáni nemluviti nikdy o sobě a nezpyšněli, a když myslíte na sebe před Bohem, činili to jen, abyste se pokořili."[2])

Naskytne-li se vám příležitost k pokoření, přijměte ji jako poslanou od Boha a jako jednu z největších poct a z nejhlavnějších předností, kterých můžete nabýti na tomto světě, a pak budete vždy spokojeni.

---

[1]) Filip., 2, 5—7. [2]) 63. rozj., 2.

II. Učení svatých o nutnosti pokory. „Pokora," praví svatý Basil, „jest základem i kořenem všech ctností." „Odejměte pokoru," dodává svatý Řehoř, „a všechny ctnosti zahynou: pýcha všechno kazí, všechno zžírá, všechno ničí." Svatý Augustin píše Dioskorovi, dí: „Přeji si, abys věnoval všechnu pozornost tomu, bys dobře poznal, že není pro tebe jiné cesty ke spasení než cesta, kterou nám razil Ježíš Kristus. Touto cestou jest předně pokora, za druhé pokora a za třetí pokora... a kolikrátkoli se mě otážeš, odpovím ti, pokora, nikoli proto, že není jiných předpisů, ale proto, že jejich zachovávání jest marné, jestliže naše skutky nepředchází, neprovází a jich nenásleduje pokora."

Svatý František Saleský učí rovněž, že tato ctnost jest nerozlučnou průvodkyní všech ostatních ctností a jmenovitě čistoty, „která", jak praví, „nemůže dlouho trvati v duši, která jest naplněna samolibostí:

Svatý Jan Křtitel z La Salle nám dí: „Považujte pokoru za základ všech ostatních mravních ctností, bez níž nelze míti pravé zbožnosti, poněvadž zbožnost bez pokory bývá obyčejně pokrytectvím a klamem."[1])

Chceme-li zachovávati svůj slib chudoby, čistoty, poslušnosti a vytrvalosti, buďme pokorni; neboť podle Následování Krista „nikdo neobstojí v řeholním stavu jinak, leč když se z plna srdce dobrovolně pro Boha pokoří."[2])

III. Pokora jest nutna k dosažení milosti a k nabytí zásluh. Chceme-li býti bohati na milosti, cvičme se v pokoře. Jest zajisté psáno:

---

[1]) Sbírka. [2]) Kn. I., 17, 3.

„Pokořte se před Pánem a povýší vás.“[1]) „Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení.“[2]) „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“[3]) „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.“[4])

Čím jsou lidé pokornější, tím větší věci působí v nich a skrze ně Pán. Čím menšími budeme ve svých zracích, tím více milostí budeme též míti k jímání srdcí a ku přesvědčování svých žáků, by žili opravdově křesťansky.[5]) Bůh dá vzrůst i úrodu semenu, které zasíváme, jestliže jemu vzdáme opět slávu, řekneme-li, když jsme vykonali vše, co můžeme, se vší upřímností srdce: „Služebníci neužiteční jsme.“[6])

Jaká to pošetilost, zvláště u řeholníka ztráceti zásluhu svých prací pro bídné důvody ješitnosti a pro touhu po nějaké jalové pochvale! „I když vykonáme všechny zevnější předpisy,“ praví svatý Augustin, „co budeme míti z dobra, jež jsme vykonali, dostaví-li se pýcha a uchvátí nám je, vloudíc do něho svou samolibost?“ Proto vším právem říkával svatý Alois z Gonzagy: „Konáte-li dobré skutky, nemějte úmyslu zalíbiti se tvorům, nýbrž jediné Bohu; oči lidské jsou právě tak jako zloději, kteří hledí uloupiti nám poklady našich zásluh.“

Uvažme konečně, že pokora jest nám nutna k dosažení věčné blaženosti. Pýcha v nebi místa nemá a když se tam přece na okamžik objevila na odbojných andělech, byla ihned odtamtud vypuzena a uvržena do pekla. Brána nebeská jest

---

[1]) Jak., 4, 10. [2]) I. Petr., 5, 6. [3]) Jak., 4, 6. [4]) Luk., 14, 11. [5]) 79. rozj., 2. [6]) Luk., 17, 10.

nízká, kdo se nechce pokořiti, tomu nedá vejíti.[1]) Pán náš nás sám o tom poučuje slovy, jichž nemůžeme ani dosti uvážiti: „Nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského."[2])

O Ježíši, učiteli a vzore můj, snažně tě prosím, račiž mi uděliti milost, bych kráčel ve tvých šlépějích na cestě pokory. Dejž, abych naučiv se od tebe býti pokorný srdcem, nalezl na tomto světě pokoj duše své a stal se hodným míti účast na tvé slávě na věčnosti.

Duchovní kytice. *„Pokora jest ctnost, které jest vám ve vašem stavu nanejvýš potřebí. Buďte přesvědčeni, že čím budete pokornější, tím více budete zahrnuti milostmi."*

(142. rozj., 2.)

---

[1]) Násl. Kr. kn. III., 58, 10. [2]) Mat., 18, 3.

165. Výtečnost a přednosti pokory.

Krátký obsah. **I. Pokora jest výhradní ctností Kristovou.** Ježíš Kristus velebil i vyvyšoval pokoru setníkovu, ženy kananejské, Maří Magdaleny i celníkovu, jenž „odcházel ospravedlněn". Pokora jest jedním z odlišných znaků přátel Božích a znamením předurčení, neboť, praví svatý Řehoř, „vlastností vyvolených jest, míti sebe za méně, než co jsou." Pamatujme často, že jsme jen neužitečnými služebníky.

II. Pokora jest zamilovaná ctnost všech svatých a jimi pěstována. Nejsvětější Panna Maria nazvala se dívkou Páně, svatý Josef vedl život skrytý, svatý Jan Křtitel se uznával nehodným rozvázati řeménky u obuvi Messiášovy, svatý Jan Křtitel z La Salle nakládal se sebou jen pohrdavě a jeho život zdá se býti životem člověka dokonalé pokory. Čím budeme pokornější, tím větší věci učiní v nás Bůh.

III. Velká dobra, jež zjednává duši pokora. Psáno jest: „Kde jest pokora, tam jest pravá moudrost." A dále: „Pán ostříhá a vysvobozuje pokorné." „Bůh pokorného chrání; zjevuje mu své taje, snižuje se k němu, uštědřuje mu své dary a pozvedá jej konečně k slávě. Svatý Pavel dí: „Co slabé jest ve světě, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné." Milujme i osvědčujme pokoru, ona jest zdrojem pokoje i štěstí v životě tomto a slávy v životě onom.

Rozjímání.

Pán povýšil nízké. (Luk. 1, 52.)

I. Pokora jest výsadní ctností Kristovou. Pokora jest zamilovaná ctnost Kristova. Jsa Synem Božím a roven Bohu, ponížil se tak hluboce, že vzal na sebe zodpovědnost za naše hříchy, přijal naši přirozenost a trpěl veškeré potupy. Připojuje k svým příkladům slova, nařizuje nám, bychom necenili sami sebe, ale považovali se vždy za neužitečné služebníky, volili

poslední místo a stali se jako maličcí. Velebil i vyvyšoval pokoru svých apoštolů, setníkovu, ženy kananejské, Maří Magdaleny a jmenovitě celníkovu, o němž pravil: „Tento odešel do svého domu ospravedlněn.“[1])

„Můj božský Mistře,“ píše náš svatý zakladatel, „přikazuješ mi, abych se učil od tebe býti pokorný srdcem, pokořovati a ponižovati se dobrovolně před Bohem i před lidmi. Nerozkazuješ mi učiti se od tebe konati zázraky a křísiti mrtvé, poněvadž to není nutné, abych se ti líbil; naprosto nutné jest mi však býti pokorným, tomu se mám od tebe naučiti, jenž jsi byl nekonečně pokorný, ačkoli jsi Pán pánů a Král králů.“[2])

Pokora jest ctnost, které ďábel především nenávidí. Nevíme-li, že čím větší odpor má k něčemu tento zvrhlý duch, tím jest to lepší, světější a čestnější? Pýcha jest jedním ze znaků jeho otroků; kdežto pokora jest jedním z odlišných znaků přátel Božích a znamením předurčení. Svatý Řehoř dí: „Vlastností vyvolených jest míti sebe za méně, než co jsou.“

II. Pokora jest zamilovaná ctnost svatých a jimi pěstována. Nadchnuti duchem Kristovým všichni svatí milovali, pěstovali pokoru a vážili si jí. Připomeňme si nejsvětější Pannu Marii, která se nazvala dívkou Páně v okamžiku, kdy ji anděl pozdravil jako milosti plnou; svatého Josefa, potomka Davidova, jenž se věnoval obyčejnému řemeslu a vedl život nejskrytější; svatého Jana Křtitele, největšího to ze synů lid-

---

[1]) Luk., 18, 14. [2]) Výklad rozj. meth.

ských, který se uznal nehodným rozvázati řeménky u obuvi toho, jehož byl předchůdcem. Nejvyvýšenější svatí se právě nejméně cenili. Při vzpomínce na svou nicotnost a poklesky, jichž se z křehkosti své dopustili, chovali k sobě jen hluboké opovržení a to je právě povyšovalo ve zracích Božích i lidských.

Naplněn nízkým smýšlením, které vnuká pokora, nakládal s sebou svatý Jan Křtitel z La Salle jen pohrdavě a jen v pohrdání měl zálibu. Dějiny jeho života zdají se býti dějinami člověka dokonale pokorného a vzoru této ctnosti. Nikdy nemluvil o sobě ani o tom, co se ho týkalo. Tak velice zapomněl, čím býval, že nedával ni nejmenšího znaku potuchy o tom.[1])

Svatí věděli dobře, že co dodává pravé velikosti jest křesťanská pokora, a že co nejvíce hanobí, jest pýcha s neřestmi, jež jsou jejím smutným průvodem. Nepravil Ježíš Kristus: „Kdo jest menší mezi vámi všemi, ten jest větší!“[2]) Zdaž neučí učitelé duchovního života, že ten jest právě velkým před Pánem, kdo jest malým sám před sebou,[3]) jenž neváží pocty za nic; jenž sám o sobě ničeho se nedomýšlí, o druhých však smýšlí dobře a s pochvalou?[4])

III. Velká dobra, která zjednává duši pokora. Pokora nás uchovává před klamy, jejichž počátkem jest ješitnost, a uvádí nás do nejlepšího rozpoložení mysli souditi dobře o věcech, proto jest psáno: „Kde pokora, tam moudrost.“[5])

Pokora nám pomáhá dojíti odpuštění hříchů a vrací nám čest před Bohem, ano i před lidmi.

---

[1]) Duch i ctnosti, 20. [2]) Luk., 9, 48. [3]) Sv. Augustin. [4]) Násl. Kr. I., 2, 4. [5]) Přísl., 11, 2.

Nabádá nás zvolati s Davidem: „Zhřešil jsem," a získává nám slyšeti z úst sluhy Božího odpověď: „Hospodin také promíjí hřích tvůj,"[1]) Hojí neduhy naší duše, jest štítem proti šípům ďáblovým, záštitou proti svůdnostem světa, kotvou před záchvaty náruživosti, neboť jak pěje žalmista Páně: „Hospodin opatruje bezradné."[2])

Pokora nám získává milosti Boží a zároveň nás činí schopnými míti z nich užitek. Pán pravil skrze svého proroka: „Na koho vzezřím, leč na chudičkého a zkroušeného duchem?"[3]) A skrze knížete apoštolů dí: „Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení."[4]) Ano, jak dí Následování Krista: „Pokorného bere Bůh v ochranu a vysvobozuje, pokorného miluje a těší. Pokornému odhaluje svá tajemství a sladce jej k sobě připoutává, k pokornému se nakloňuje, pokornému udílí milost velikou, a když byl ponížen, opět jej zvedá ke slávě."[5]) Pokoříme-li se tedy ze srdce, udělí nám Bůh v hojnosti svou milost i osvícení. Právě tak jako se voda nezdržuje na horách, nýbrž v údolích, která zúrodňuje, tak také milost Boží zdržuje se a působí jen v duších pokorných. Svatý Pavel dí: „Co slabé jest ve světě, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné."[6]) Za knížata zemská ustanovil své apoštoly, kteří se radovali, že mohou trpěti pohanění pro jméno jeho. K svým podivuhodným dílům užívá těch ze svých služebníků, kteří jsou nejvíce odloučeni sami od sebe a nejnižšími před sebou samými.

---

[1]) II. Král., 12, 13. [2]) Žalm 114., 6. [3]) Isaiáš, 66, 2. [4]) I. Petr., 5, 6. [5]) Kn. II., 2, 2. [6]) I. Kor., 1, 27.

Naše největší mravní utrpení pocházejí vlastně z našich nezřízených žádostí. Člověk opravdově pokorný může však vždy říci se svatým Františkem Saleským: „Jen málo si přeji a toto málo si ještě málo přeji.“ Činí-li záměry, činí tak vždy s klidem, poněvadž hledá jen slávy Boží. Neobávaje se s výstředností nezdaru při svých podnicích, uchová si nutnou volnost mysli, aby je přivedl k dobrému konci. Nezná úzkostí ctižádostivců, kteří předvídají špatný úspěch. Nabývá zkušenosti o pravdě slov božského Mistra: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem: a naleznete pokoj duším svým.“[1])

Milostný Ježíši, jenž svým jednáním i svými slovy nás učíš cvičiti se v pokoře, uděl mi milosti, abych chápal tvá božská naučení a byl opravdově pokorný myslí, srdcem i vůlí.

Duchovní kytice. *„Modlíte-li se k Bohu, děj se to s takovou pokorou, aby vám Bůh nemohl ničeho odmítnouti, zač jej prosíte.“*

(38. rozj., 3.)

---

[1]) Mat., 11, 29.

166. Pohnutky ku pokoře.

Krátký obsah. **I. Slabost naší přirozenosti.** „Člověk podobá se páře, dny jeho pomíjejí jako stín.“ „Z jitra vykvétá a vyvíjí se, k večeru klesá, vadne a vysychá.“ Člověk jest podroben všem potřebám a slabostem i smrti, kterou nad ním provádí rozsudek božské spravedlnosti: „Prach jsi a v prach se obrátíš.“ Jaké to pohnutky k našemu pokoření!

II. Naše nevědomost a naše bezmocnost konati dobré bez přispění milosti. K bědám tělesným přistupují bídy duševní, člověk podroben jest nevědomosti a klamu, je-li schopen poznávati a chápati něco v řádu přirozeném, tedy to pochází od Boha. Ještě větší jest jeho slabost v řádu věcí nadpřirozených. Ježíš Kristus pravil: „Beze mne nemůžete činiti nic.“ „Milostí Boží však jsem to, co jsem,“ praví apoštol. Čím více světla jsme obdrželi ke konání dobra, tím přísněji budeme souzeni, nežijeme-li svatěji.

III. Naše náruživosti a naše hříchy. Člověk cítí ve svém srdci nejprudší i hluboce ponižující náklonnosti. Působením milosti touží po nejvznešenějších ctnostech a pod vlivem těla i ďábla kloní se k tomu, co jest nejvíce ponižující. Každý člověk jest hříšný a vždy vydán nebezpečí státi se nepřítelem Božím a otrokem ďáblovým. „Považujte se za schopny uvrhnouti se v záhubu,“ dí svatý Jan Křtitel z La Salle.

Rozjímání.

Jsem prach a popel. (Genes., 18, 27.)

I. Slabost naší přirozenosti. „Pane, co jest člověk, že si ho všímáš?“ táže se královský prorok.[1]) Na tuto otázku odpovídá Duch svatý sám: „Člověk podobá se páře, dny jeho pomíjejí jako stín.“[2]) „Krátce žije a sycen je mnohými bědami.“[3]) „Z jitra vykvétá a vyvíjí se, k ve-

[1]) Žalm 8., 5. [2]) Žalm 143., 4. [3]) Job., 14, 1.

čeru klesá, vadne a vysychá."[1]) „Jako tráva jsou dnové jeho, jako polní květ, tak odkvétá. Ovane jej vítr a již ho není, není znáti po něm ani stopy."[2])

První člověk byl učiněn z hlíny země a nazván Adam, což znamená muž ze země. „Tímto názvem," praví svatý Chrysostom, „vryl Bůh jako do kovu poníženost naší přirozenosti," a naučil nás nemíti o sobě velkého mínění. Není nikoho, kdo by nemusel vpravdě říci: „Sám ze sebe nejsem nic a nemám ničeho."

Nic nejsa ve svém původu, jest člověk nicotností i ve své bytnosti. Rodí se v slzách a nevyčerpatelným zůstává jejich zdroj; dny jeho míjejí v obtíži, práci a v bolesti; jest podroben všem potřebám, slabostem i nemocem, konečně pak smrti, jíž se splní onen rozsudek božské spravedlnosti: „Prach jsi a v prach se obrátíš."[3])

II. Naše nevědomost a naše bezmocnost konati dobré bez přispění milosti. K bídám tělesným připojují se bídy duševní; člověk jest podroben nevědomosti i klamu; nejistota, přeludy a pochybnosti znepokojují ho každé chvíle; jeho obrazotvornost zabíhá k nejpošetilejším výstřednostem; má jen nějaké vědomosti, které mizejí jakmile přestane studovati. Jeho věda má jen tak omezený obor, že ti, kteří v ní učinili největší pokroky, prohlásili, že ve skutečnosti nevědí ničeho, potvrzujíce takto slova Písma svatého: „Co mi platno, že jsem moudrosti více byl pilen? Rozjímaje v duchu, postřehl jsem, že i to jest marnost."[4]) „Domnívá-li se však někdo,

[1]) Žalm 89., 6. [2]) Žalm 102., 15 a 16. [3]) Genes., 3, 19. [4]) Eccles., 2, 15.

že něco poznal, nepoznal ještě tak, jak poznati jest dlužno."[1])

A kdyby měl ostatně nejrozmanitější a největší vědomosti, nemohl by si na tom zakládati, jak učí svatý Pavel slovy ke Korintským: „Kdo tě vyznamenává? A co máš, abys toho nebyl dostal? Jestli však jsi také dostal, proč se chlubíš, jako bys nebyl dostal?"[2]) K tomu ví, že pouhé nic může mu uloupiti užívání jeho schopností. Ostatně čím více poznání má o dobrém, tím přísněji bude souzen, nežije-li svatěji.

Slabost a bída lidská jest mnohem větší ještě v řádu věcí nadpřirozených. Sám ze sebe nemuže člověk vykonati nic záslužného pro nebe. Jest mu potřebí milosti k započetí, k pokračování a k dokončení každého dobrého skutku a vždy jest účast božská nekonečně větší při tom, nežli účast jeho vůle. Ježíš Kristus pravil: „Beze mne nemůžete činiti nic,"[3]) a apoštol psal: „Milostí Boží však jsem to, co jsem... pracoval jsem... ale ne já, nýbrž milost Boží se mnou."[4])

„Nestaví-li Hospodin domu," volá žalmista Páně, „marně se lopotí, kteří jej stavějí."[5]) Staví jen budovu slaměnou, z níž nezůstane ničeho, až se zjeví v ohni soudním.[6]) Bez Boha jest všechno zaměstnání života lidského jen jako pavučina.[7]) Ať jsou jeho dobré skutky jakékoli, má podle naučení Spasitelova příčinu říci, když si na ně vzpomíná: „Služebník neužitečný jsem,"[8]) ano, musí se i zastyděti při myšlence, že by byly četnější i dokonalejší, kdyby býval věrněji působil s milostí.

---

[1]) I. Kor., 8, 2. [2]) I. Kor., 4, 7. [3]) Jan, 15, 5. [4]) I. Kor., 15, 10. [5]) Žalm 126., 1. [6]) I. Kor., 3, 13—15. [7]) Žalm 89., 9. [8]) Luk., 17, 10.

III. Naše náruživosti a hříchy. Nalézá-li však člověk v dobrém, jež vykonal, pohnutky k pokoření, což teprve, pozoruje-li to, co jest v něm nezřízeného i zlého? Ve svém srdci cítí nejprudčí i nejvíce ponižující náklonnosti. Duše jeho jest jako loďka na moři bouří zmítaném nebo jako v proudu, který ji unáší od pravého směru. Od přirozenosti vyhýbá se dobrému, kterého si váží, a jest nakloněna konati zlé, které zavrhuje. S jedné strany, působením milosti, touží po nejvznešenějších ctnostech, se strany pak druhé, vlivem těla i ďábla, kloní se k tomu, co jest nejnižšího i nejvíce ponižujícího. Jaká to nezřízenost! S apoštolem může říci: „Vidím jiný zákon v údech svých, který odporuje zákonu mysli mé a jímá mě zákonem hříchu, jenž jest v údech mých. Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z těla smrti této?"[1]) Jaké boje musí též postoupiti s nepřítelem dobra? A kolik pádů musí oplakávati?

Každý člověk jest hříšný. Již proto, jak velkou příčinu má hanbiti se! Snad byl a jest ještě nepřítelem Božím a otrokem ďáblovým. V každém případě může vpravdě říci: „Mohl jsem zasloužiti peklo, a kdyby se mnou byl Bůh jednal podle své spravedlnosti, byl bych této chvíle v onom příbytku veškeré hanby a všech bolestí.

Zajisté, kterak mysliti na zpyšnění, když se sami sebe tážeme řkouce: „Bůh mi udělil mnohých dobrodiní, využitkoval jsem jich však? Kdyby mě nyní povolal, abych vydal počet z vladařství svého, byl bych nalezen věrným?[2]) Jsem ve stavu milosti? Nemohu míti o tom dokonalé

---

[1]) Řím., 7, 23 a 24. [2]) Luk., 16, 2.

jistoty, neboť, praví Písmo svaté: „Člověk neví, je-li lásky nebo nenávisti hoden.“[1])

„Uvažujte,“ praví náš svatý zakladatel, „bez ustání, co sami ze sebe zmůžete a co jste provedli, když vás Bůh pozůstavil sobě samým; považujte se jen za způsobilé upadnouti v zavržení a strachujte se následků i těch skutků, které máte za nejlepší.“[2])

Pronikni mě pocitem mé bídy, o můj Bože; dejž, abych dobře poznal, že sám ze sebe nemohu nic činiti a že ničeho nemám.

Duchovní kytice. *„Čím budete pokornější, tím více budete zahrnuti milostmi. Pokora jest ctnost, které jest vám ve vašem stavu nanejvýše třeba.“*

(142. rozj., 2.)

---

[1]) Eccles., 9, 1. [2]) Sbírka.

167. Život v pokoře.

Krátký obsah. **I. Buďme pokorní v myšlenkách.** Pokora musí říditi myšlenky i city řeholníkovy. Řeholník musí býti malým sám před sebou, považovati se za neschopného ke všelikému dobru a za nehodna veškeré cti. Dí se svatým králem Davidem: „Budu se ponižovati více a budu opovržený v očích mých.“ Nemůžeme sebou ani dosti opovrhovati.

II. Buďme pokorní v řečech. Řeholník pokorný si nikdy nestěžuje, víť zajisté, že jest to příznakem umírající pokory. „Nemluvte nikdy ničeho o sobě samých, co by vám mohlo zjednati vážnost před světem,“ praví nám svatý Jan Křtitel z La Salle. Řiďte se slovy apoštolovými: „Ode mne však daleko budiž, abych se honosil leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.“ Nemluvte ničeho, co může sloužiti k vaší chvále.

III. Buďme pokorní ve skutcích. Řeholník opravdově pokorný velebí Boha, vidí-li, že jsou jiní více ctěni. Netouží po vezdejší slávě. Chtěje se především zalíbiti Bohu, působí dobré s horlivostí a obětovností bez okázalosti. Pokořuje se před Bohem jsa si vědom, že jest jen nicotnost a hřích. Přispěj nám ku pomoci, o Ježíši, pokorný srdcem; dejž, abychom si pokory vážili a po její zálibě toužili.

Rozjímání.

Posaď se na posledním místě. (Luk., 14., 10.)

I. Buďme pokorní v myšlenkách. Pokora musí říditi předně naše myšlenky a naše city. Pokorný řeholník odmítá hned v počátcích domýšlivou myšlenku o sobě; jest malý ve vlastních očích a považuje se za nepatrný nástroj v rukou Božích a za nezpůsobilého ke všelikému dobru i za nehodna vší cti.

„Kdežto pyšný,“ praví svatý Řehoř, „myslí stále na své přednosti a je sobě připisuje, zapomíná pokorný na dobré, jež vykonal, a myslí-li

na to, činí tak jen proto, aby vzdal všechnu slávu Bohu." Dí se svatým králem Davidem: „Budu se ponižovati více a budu opovržený v očích mých."[1])

Nedůvěřuje svým osvícením projevuje těm, kteří jej řídí, naprostou poslušnost. Nejen že nikoho nesnižuje, ale naopak snaží se vážiti si ctností svých spolubratří. Nemrzí se nad tím, myslí-li nebo mluví-li jiní o něm zle. Jednaje podle naučení Kristova: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem"[2]) a věda, že nemůžeme sebou ani dosti opovrhovati,[3]) má o sobě jen nízké smýšlení a s největším přesvědčením se modlí: „Bože můj, uznávám se nehodným vstoupiti před tvou tvář a vzdáti tobě povinnou úctu, protože jsem tolikrát zneužíval tvé dobroty a tvých milostí."

II. Buďme pokorní v řečech. Pokorný řeholník si nikdy nestěžuje, víť zajisté, že jest to příznakem umírající pokory. Nedovoluje si posmívání ani kritisování. Nezná sporů, hádek a různic. Jest mu potěšením ustoupiti smýšlení a vůli jiných, pokud to může učiniti bez zatížení svého svědomí.

Musí-li mluviti, činí to bez kvapu, bez strojenosti a bez umělkování, ale s prostotou i se skromností. Nemluví ničeho, co může sloužiti k jeho chvále, a řídí se slovy apoštolovými: „Ode mne však daleko budiž, abych se honosil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista."[4]) Varuje se mluviti o tom, co jest, čím byl a co činí, chtěje býti znám jen Bohu a svým představeným.[5])

---

[1]) II. Král., 6, 22. [2]) Mat., 11, 29. [3]) 63. rozj., 3. [4]) Galat., 6, 14. [5]) Pravidla, 22, 5.

„Nemluvte nikdy ničeho o sobě samých, co by vám mohlo zjednati vážnost před světem," praví nám náš svatý zakladatel, „a budete-li káráni za své chyby, nebo na ně upozorňováni, neospravedlňujte se, leč by vám představený nařídil, abyste řekli pravdu."[1])

III. Buďme pokorní ve skutcích. Řeholník, milující pokoru, přeje si býti upozorňován na své chyby a dává za to pokaždé najevo upřímnou vděčnost. Jsa dalek míti závist, velebí Boha, vidí-li, že jsou jiní více váženi a schopnější nežli on a děkuje mu, že jich chce užívati k zjednávání své slávy a spásy duší. Má-li nějakou převahu v něčem nad jinými, nezakládá si na tom, ale strachuje se spíše jsa pamětliv, že „od každého, jemuž mnoho bylo dáno, bude se pohledávati mnoho."[2])

Jako pravý učedník Boha trním korunovaného baží jen po koruně pokoření a nežádá pro sebe proslulosti, ani váženosti a pochvaly. Podle příkladu svatého Pavla netouží po slávě pozemské, řka jako on: „Zdaliž se snažím získati lidi, čili Boha? Aneb-li hledám líbiti se lidem? Kdybych se zaliboval lidem, nebyl bych služebníkem Kristovým."[3])

Chtěje se především zalíbiti Bohu a nestaraje se o čest tvorů, působí dobré s horlivostí i s obětovností, avšak bez okázalosti, jednaje takto podle napomenutí božského Mistra: „Varujte se, abyste nečinili spravedlnosti své před lidmi, byste byli od nich viděni; neboť nebudete míti odplaty u Otce svého, jenž jest v nebesích. Když tedy

---

[1]) Sbírka. [2]) Luk., 12, 48. [3]) Galat., 1, 10.

dáváš almužnu, netrub před sebou, ale ať nezví tvá levice, co činí pravice tvá, a Otec tvůj, který vidí ve skrytě, odplatí tobě.“[1])

„Prchejte před chválou a uznáním lidským, a jestliže někdo řekne něco k vašemu prospěchu, pomněte, že čest přísluší jediné Bohu, vám pak zahanbení. Setrvávejte v mlčení a pokořujte se před Bohem při vzpomínce na to, že jste jen nicotnost a hřích.“[2])

„Pokoru sice všickni ctí a chválí, ale málo jich ji koná.“ Běda! není tomu tak i s námi? Pracujeme vážně o dosažení této ctnosti? Jaké pokroky jsme již v tom učinili?

Duchovní kytice. *„Snášejte pokorně opovržení a odmítnutí, jehož se vám dostane, jako věc úplně spravedlivou.“*

(Sbírka.)

---

[1]) Mat., 6, 1—4. [2]) Sbírka.

168. Prostředky k dosažení pokory.

Krátký obsah. **I. Musíme prositi Boha o tuto ctnost a rozjímati o učení Pána našeho Ježíše Krista.** Chceme-li se státi pokornými, musíme o tuto milost prositi Boha, od něhož pochází každý dar dokonalý. Musíme býti proniknuti učením Kristovým, jenž nám dí: „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poniżuje bude povýšen.“ Milujme božské Srdce Ježíšovo, jeho láska nabádá člověka k pohrdání sebou samým.

II. Musíme rozjímati o ponížení Pána našeho Ježíše Krista a svatých. Kdo se osmělí míti pyšné smýšlení, když pozoruje věčné Slovo oděné naší přirozeností, potupené, vydané na smrt a skrývající ve svém eucharistickém životě jak své božství tak i své člověčenství? Připomeňme si svatého Františka z Assisi, svatého Jana z Kříže, svatého Jana Křtitele z La Salle a jejich žízeň po pokoření. Milujme jako oni pohrdání i pokoření.

III. Musíme se vnitřně i zevnitřně pokořovati. Tažme se před Bohem: Čím jsem byl v minulosti? Čím jsem nyní? Čím bych byl, kdyby mi Bůh odňal svou milost? O, pak se objevíme svým zrakům malými a a ubohými! Při vzpomínce na své nevěrnosti zvoláme: „Pane, prach jsem jen a popel!“ Strachujte se, aby pýcha nezmenšila vašich zásluh za skutky, jež považujete za nejlepší.

Rozjímání.

Budu tedy velmi rád se chlubiti svými slabostmi. (II. Kor., 12., 9.)

I. Musíme prositi Boha o tuto ctnost a rozjímati o učení Pána našeho Ježíše Krista. Abychom se stali pokornými, musíme o tuto milost prositi Boha, od něhož pochází každý dar dokonalý,[1]) a říci mu se svatým Augustinem:

[1]) Jak., 1, 17.

„Učiň, o Bože, bych poznal tebe a poznal sebe.“ Ano abych poznal tebe a vzdával ti poctu klanění tobě povinnou, abych poznal sebe, bych se víc a více ponížil před tebou i před lidmi, neboť sám ze sebe jsem jen nicotnost a hřích.

Ježíš nám praví: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete pokoj duším svým.“[1]) „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.“[2]) „Nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království Božího.“[3]) „Kdybys byl jen jednou jak se patří vnikl do nejsvětějšího Srdce Ježíšova,“ praví Následování Krista, „pak bys se radoval, stala-li se ti pohana, ježto láska k Pánu Ježíši učí člověka pohrdati sebou samým.“[4])

II. Musíme rozjímati o ponížení Pána našeho Ježíše Krista a svatých. Abychom se stali pokornými, rozjímejme o ponížení Kristově za jeho života smrtelného i v jeho životě eucharistickém. Který věřící by se osmělil oddati se citu pýchy, upře-li zraky svého ducha na Slovo věčné, oděné naší přirozeností, jevící se ve způsobě otroka a jež se stalo jedním z nás; pozoruje-li je zde jako malé dítko, plénkami ovinuté, položené v jeslích na hrstce slámy; tam jako chudého dělníka, zapomenutého, neznámého, dobývajícího pracně svůj chléb v potu tváře; jinde jako předmět, jemuž farizeové i saduceové odpírají; potom zajaté, odsouzené, zařazené mezi zločince, vydané na milost i nemilost pacholků a nemilosrdných vojáků, zbičované, trním korunované, přioděné posměšným rouchem kmen-

[1]) Mat., 11, 29. [2]) Luk., 18, 14. [3]) Mat., 18, 3. [4]) Kn. II., 1, 6.

tovým, přibité na potupnou šibenici kříže, vydané zrakům všeho lidu, snášející veškeré potupy a s nímž se nakládá s větší potupou, než se kdy nakládalo s nějakým zločincem?

Kdo by se při tomto pohledu neměl cítiti puzen kráčeti v jeho šlépějích cestou pokoření? Podobně jest však tomu, pozorujeme-li je v jeho svátosti lásky, kde opětuje ponížení svého smrtelného života, kde skrývá nejen své božství, ale i své člověčenství, kde jest terčem veškerého pohanění, zvláště pak od bezbožníků i kacířů.

Musíme také zároveň rozjímati o příkladech a řečech svatých, kteří tak velice konali pohrdání sami sebou. Připomeňme si nejsvětější Pannu Marii, která byvši pozdravena jako milosti plná, odvětila: „Aj, já dívka Páně;"[1]) svatého Josefa, jenž tráví své dny v pracích obyčejného řemesla a jenž si vzpomíná, že jest potomkem Davidovým, jen aby se tím více mohl ponížiti před Bohem; svatého Jana Křtitele, největšího to ze synů lidských, jenž dí, že jest jen hlasem volajícího na poušti, a jenž se má za nehodna rozvázati řeménky u obuvi toho, jehož byl předchůdcem. Připomeňme si svatého Bernarda, svatého Františka z Assisi, svatého Františka Xaverského, svatého Jana z Kříže a tak mnoho jiných, kteří se zdáli bažiti jen po tom, kterak by se ponížili až do nejhlubšího pokoření.

Slyšme našeho svatého zakladatele, řkoucího: „Nevíte, že jsme určeni k pohrdání a k pronásledování? Toť věc, ke které musí býti každý odhodlán, vstupuje-li do služby Boží. Jaké to však štěstí snášeti něco pro toho, jenž snášel

---

[1]) Luk., 1, 38.

pro nás všecko; a nevíte, že jest to Bohu milé, když s úmyslem jemu se zalíbiti snášíme zlo i utrpení, kterých se nám nespravedlivě dostává? K tomu jsme byli právě povoláni."[1])

III. Musíme se vnitřně i zevnitřně pokořovati. Abychom se stali pokornými, musíme se sami zkoumati nikoli v klamném světle svých náruživostí, předsudků a mínění světa, nýbrž v jediné záři rozumu i víry.

Pak se objevíme ve svých zracích malými i opovržení hodnými podle slov Následování Krista: „Budu mluviti k Pánu svému, jakkoli jsem prach a popel. Kdybych se považoval za něco většího, hle ty bys se postavil proti mně a nepravosti moje vydaly by svědectví pravé, jemuž nemohu odmlouvati. Budu-li se však považovati za úplně nepatrného, ba přímo za nic, a vzdám-li se vší samolibosti a — jako prach jsem — v prach se i ponížím: slituje se nade mnou milost tvá a vzejde v srdci mém světlo tvé a i sebe menší zbytek mé samolibosti ponoří se v hlubinu mé nicoty a zajde na věky. A tam ukážeš mi mne samého, co jsem; co jsem byl a kam jsem zašel."[2])

Při vzpomínce na naši bídu, nevěrnost a bezmocnost pozvednouti se sami z hříchu, nejen že se podvolíme býti považováni za nic, nýbrž budeme se i diviti, že námi všickni nepohrdají.

Božský Spasiteli, ty jsi mě povolal k životu úplného sebezapření a zřeknutí, snažně tě prosím, dejž, abych jednal podle tvých záměrů a

---

[1]) Duch a ctnosti, 20. [2]) Kn. III., 8, 1.

odhodlaně tě následoval na cestě pokory, abych maje účast na tvém ponížení, byl připuštěn míti účast na tvém povýšení.

Duchovní kytice. *„Milujte pokoření i pohrdání a tužte po nich; využitkujte všech příležitostí, které Bůh na vás sešle, abyste se stali pokornými.“*

(Výklad rozj. met.)

169. Pohnutky k přemáhání pýchy.

Krátký obsah. I. **Pýcha pobuřuje Boží hněv.** „Pane," volá žalmista Páně, „ty lid ponížený zachraňuješ, avšak oči pyšných ponižuješ. Tys jak zraněného pokořil zpupného, rozmetáš kosti jeho, Bůh pohrdne jím." „Pýcha v domě mém se ubytovat nesmí." Využitkujme naučení svatého Petra, jenž nám praví, že Bůh se pyšným protiví, pokorným pak dává svou milost.

II. **Pýcha jest zdrojem všech neřestí.** „Pýcha," dí svatý Chrysostom, „činí otrokem toho, kdo jest jí oddán, podrobuje ho houfu tyranů; budí domýšlivost, vypínavost, prchlivost a tisíc jiných náruživostí. Pýcha odpuzuje Ducha svatého a klade největší překážky účinkům milosti. Prosme o pokoru Ježíše pokorného srdcem.

III. **Kterak jest trestána pýcha v Písmě svatém.** „Pyšnému jde v patách ponížení," praví Kniha přísloví. Pyšní místo aby oslavili Boha, dí svatý Pavel, „zmarněli ve svých myšlenkách a zatemnilo se nemoudré srdce jejich." Varujme se pýchy, která uvrhla do pekla Lucifera s jeho anděly.

Rozjímání.

Bůh se pyšným protiví. (I. Petr., 5., 5.)

I. Pýcha popuzuje Boží hněv. Jakými výrazy dává Bůh najevo, že má pýchu v ošklivosti, a s jakou přísností ji trestá? „Pane," volá žalmista Páně, „ty lid ponížený zachraňuješ, avšak oči pyšných ponižuješ."[1]) „Tys jak zraněného pokořil zpupného."[2]). „Bůh rozmetá údy pošetilých, zklamou se, neboť Bůh pohrdne jimi."[3]) „Vpravdě, na kluzká místa je stavíš, srážíš je, když byli se zdvihli."[4]) „S člověkem pyšných

[1]) Žalm 17., 28. [2]) Žalm 88., 11. [3]) Žalm 52., 6. [4]) Žalm 72., 18.

očí a hrdého srdce — s takovým obcovat nechci. V domě mém se ubytovat nesmí žádný, kdo jedná lstivě."[1])

„Pyšnému jde v patách ponížení," praví Kniha přísloví, „ale pokorná duše dojde slávy."[2]) „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost,"[3]) praví kníže apoštolů. Panna Maria vyjadřuje ve svém chvalozpěvu tutéž pravdu, volajíc: „Rozptýlil pyšné smýšlením srdce jejich, sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké."[4])

Ježíš Kristus odsuzuje při každé příležitosti pyšné; na ně vztahují se výtky, jimiž zahrnuje pokrytecké farizeje.[5]) K nim mluví, řka městu Kafarnaum: „Zda budeš povýšen až do nebe? Až do propasti sejdeš."[6])

II. Pýcha jest zdrojem všech neřestí. Svatý Augustin praví: „Pýcha jest pramenem i počátkem všech neřestí a potravou všech náruživostí; kdo jest jí opanován, jest jakoby unášen bujným ořem, běží do propasti záhuby." Svatý Chrysostom dí v témž smyslu: „Pýcha činí otrokem toho, kdo jest jí oddán, podrobuje ho netoliko jednomu pánu, ale houfu tyranů, kteří se nemohou dohodnouti mezi sebou; pro duši, jest zdrojem nezřízeností, neboť budí domýšlivost, vypínavost, nadutost, prchlivost a tisíc jiných náruživostí, jež se stávají brzy nevyhojitelnými, poněvadž v nich nalézáme radost svou a své štěstí."

Tato neřest zvrhá vůli, nabádá nás k ukojení ješitnosti na úkor povinnosti a k zabývání jen sebou samými a nikoli zájmy Božími. Odpuzuje

---

[1]) Žalm 100., 5 a 7. [2]) Přísl., 29, 23. [3]) I. Petr., 5, 5. [4]) Luk., 1, 51 a 52. [5]) Luk., 11, 37—54. [6]) Mat., 11, 23.

od nás Ducha svatého a klade největší překážku účinkům milosti. „Nacházela se ve mně pýcha," pravil svatý Bernard, „proto se vzdálil Pán v hněvu svém od služebníka svého." Pyšná duše podobá se holému vrcholu hory, dešť milostí na ni neprší a prší-li, nevydává ničeho, poněvadž nemůže vsáknouti do ní.

Pýcha nás hanobí, poněvadž nám vtiskuje nejsvéráznější rysy podobnosti s ďáblem, jenž skutečně bývá zván knížetem pýchy. Jest příčinou našeho neštěstí již v tomto životě, neboť nás činí otroky lidského mínění a lidské bázně; má v zápětí veškeré znepokojování i rozpačité úzkosti; působí, že ztrávíme svůj život honěním se po tom, co jest nejmarnivějšího a nejnejistějšího, totiž po lidské slávě.

III. Kterak jest trestána pýcha v Písmě svatém. „Pokolení mužů, proč máte zálibu ve věcech marných a proč honíte se za lží?"[1]) „Vy se chlubíte v pýše své. Každá chlouba taková jest zlá."[2]) „Aj, jakož hlína v ruce hrnčíře, tak vy v ruce mé."[3]) Ó, té pošetilosti „milovati více chválu od lidí nežli chválu od Boha!"[4]) „Není pošetilejšího člověka nad toho, jenž si zakládá na své domnělé zásluze a staví se jaksi na roveň Nejvyššímu."[5])

Na pyšné vztahují se slova apoštolova: „Ač poznali Boha, neoslavili ho jako Boha, nýbrž zmarněli ve svých myšlenkách a zatemnilo se nemoudré srdce jejich; říkajíce, že jsou moudří, stali se blázny."[6])

---

[1]) Žalm 4., 3. [2]) Jak., 4, 16. [3]) Jerem., 18, 6. [4]) Jan, 12, 43. [5]) Sv. Chrysostom. [6]) Řím., 1, 21 a 22.

Naši prarodičové, chtějíce býti jako bohové, byli vypuzeni z pozemského ráje, odsouzeni ke všelikým bolestem i k smrti. Připomeňme si potomky Noemovy, jejichž jazyky Bůh zmátl, aby je přinutil přerušiti stavbu jejich pýchy; zpupného Holoferna, jenž rukou ženskou byl usmrcen; ctižádostivého Nabuchodonosora, jenž ztratil rozum, poněvadž nevzdal slávy Bohu; bezbožného Antiocha, jenž spadl se svého vozu a za živa byl sežrán červy. Připomeňme si Lucifera a jeho anděly, kteří vzpurně chtěli vyvýšiti svůj trůn podle trůnu Božího a byli rázem svrženi do propasti pekelné.

O Panno a Matko Boží Maria, která jsi nechtěla jiného jména než „dívka Páně," snažně tě prosím, vyžádej mi, abych se stal účastným tvého pokorného smýšlení, ponižoval se a hluboce se pokořoval před Bohem i před lidmi.

Duchovní kytice. *„Dostane se vám hojnosti milostí a potlačíte svou přirozenost, překonáte-li odpor, který máte před pokořením."*

(Sv. Jan Kř. z La Salle. Dopisy.)

170. Znaky pýchy.

Krátký obsah. **I. Znaky pýchy.** Pyšný myslí obyčejně jen na sebe. Porovnávaje sebe i bližního praví jako farizej v evangeliu: „Můj Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé.“ Mějme se na pozoru před nášepty pýchy.

II. Pyšný jest sám svým cílem. Přeje si, aby se druzí jím zabývali; miluje první místa; jest osobivý na svou čest; jeho řeči prozrazují ctižádost; řídí se sám sebou. Zpytujme vážně své chování po této stránce.

II. Lék proti pýše. Pamatujme, čím jsme byli dříve a čím bychom byli nyní a v budoucnosti, kdyby se Bůh od nás vzdálil. Při pokušeních k pýše pohleďme na Spasitele poníženého a nemajícího cti před lidmi.

Rozjímání.

Jest pokolení, jež na vše s patra hledí. (Přísl., 30., 13.)

I. Znaky pýchy. Poněvadž jest pýcha nejnebezpečnějším nepřítelem naší duše, proto jest důležito připomenouti si její hlavní znaky, abychom poznali, zdali jich nemáme na sobě a v tomto případě v jakém stupni se tu nachází.

Kdo jest podroben pýše, myslívá obyčejně na sebe, leč s hlediska svých vlastností, svých vědomostí, své zkušenosti, své dovednosti, svého úspěchu a své pověsti.

Často koná přirovnání sebe s bližním a přichází k závěru ve svůj prospěch. V hloubí své duše praví jako farizej v evangeliu: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako jiní lidé,“[1]) a jmenovitě jako ten a onen. Na jiných hledá spíše to, co za-

---

[1]) Luk., 18, 11.

sluhuje odsouzení nežli to, co zasluhuje chvály; snadno jiné posuzuje i odsuzuje. Jest nakloněn zlehčovati své předchůdce a neschvalovati i kárati to, co zavedli nebo udržovali.

Místo aby se vzdělával na ctnostech bližního, podezřívá je ze zištných úmyslů. Oddává se závisti a má tajnou radost z pokoření a z neúspěchu jiných. Považuje se jaksi za neomylného ve svých odhadech, lpí na svém způsobu nazírání a jednání a zdá se, že si váží jen toho, co jest jeho osobním dílem.

II. Pyšný jest sám svým cílem. Jako farizeové koná i on své dobré skutky, aby byl viděn od lidí. Přeje si, aby se jiní jím zabývali, jej pozorovali a oceňovali to, co on činí. Bojí se, aby neupadl v zapomenutí a aby se s ním nenakládalo bez zřetele, o němž myslí, že mu patří. Strachuje se každého zaměstnání a úřadu, který ho nevyznamenává před jeho spolubratry. Podle okolností má rád první místo, chce seděti v první řadě, býti pozdravován, a aby mu bylo lichoceno.

Jest chtivý i osobivý, co se týká cti; každý odpor jej popuzuje, každé pokoření jej uráží, ano i zaráží. Jeho nedůtklivost vzplane pro nic a za nic v oheň.

Jeho řeči vyznačují se povýšeným míněním, jež má sám o sobě. Slyšte jeho hovory; mluví o sobě, o tom, čím byl, čím jest, co vykonal, o své domovině, o svých příbuzných, co měl a co ještě má a o tom, co viděl. Mluví tonem úsečným i rozhodným. Činí se sudím všech nadhozených otázek a jen těžce snese odpor i námitky. Trvá

neústupně na svém mínění a přijde mnohdy tak daleko, že hájí klam, který tvrdil, a to jen proto, že to on tvrdil. Lze na něm pozorovati snahu vnucovati své mínění a odmítati přijetí mínění jiných z toho důvodu, poněvadž je nevyslovil první. Rád špičkuje, často dělá úštipky, šprýmy a posměchy. Někdy mluví ustavičně a zdá se, jako by sám chtěl vésti hovor, jindy zase jest zamlčen a odpovídá jen kysele a skoupě.

Celý jeho zevnějšek prozrazuje vysoké mínění, které má o svých zásluhách; jeho chování, chůze, pohledy, ba i vlasy, všechno projevuje domýšlivost.

Upozornění a výtky přijímá s nevolí a jest nakloněn podezřívati své představené ze stranickosti k jeho soupeřům. Dává najevo jen nepatrnou úctu k autoritě, a když tak činí, děje se to s vyhlídkou na výhody, které může z toho míti. Poslušnost, zvláště poslušnost úsudku, jest mu na obtíž a nezřídka neschvaluje, co mu ukládá. Řídí se sám sebou a nikoli návody svého ředitele. „Žádné napomenutí," praví svatý Řehoř, „nemůže jej nakloniti k tomu, co se mu nelíbí a zchytralostí ješitnosti hledá dokonce býti přinucen k tomu, po čem touží."

Obyčejně jest na pospas truchlivosti, soužení a nevoli. Nic anebo téměř nic se mu nezamlouvá. Pozorujeme-li jej jen poněkud, uzříme, že se na něm plní slova Následování Krista: „Stálý pokoj s pokorným, v srdci pak pyšného žárlivost a nevole častá."[1]) Jest nakloněn dělati podivína a osamocovati se, obyčejný život líbí se

[1]) Kn. I., 7, 3.

mu jen nevalně. K utrpením a radostem bližního jest lhostejný a lze pozorovati, že žije jen pro sebe a nikoli pro ostatní.

Jednaje jakoby měl všechno sám ze sebe a jakoby měl právo na služby jemu prokazované, nedbá vděčnosti ke svým dobrodincům a neváží si toho, zač jest jim díkem zavázán. Nemá pochopení zásad evangelia pokud se týká chudoby. Věnuje se raději bohatým nežli chudým nenahlédaje, že tito jsou zvláštním způsobem zástupci Kristovými. Mnohdy se zabývá vědami, které nespadají do jeho úřadu s úmyslem zříditi si takto jakoby podstavec, na kterém by se mohl postaviti na obdiv.

Ničeho se tak neobává jako nezdaru. Je-li vystřídán v úřadě a dosazen na místo podřízenější, cítí se uražen, oddá se malomyslnosti a nevoli.

To jsou hlavní znaky, že duše jest otrokyní pýchy.

III. Lék proti pýše. K přemožení pýchy „jest třeba úsilovně se snažiti, abychom poznali: 1. co jsme byli v minulosti jak na těle, tak i na duši; 2. co jsme nyní; 3. co budeme v budoucnosti; 4. nicotu, z níž jsme byli pozvednuti; hříchy, kterých jsme se dopustili, hněv Boží, který jsme popudili a konečně peklo, jehož jsme zasloužili."

„Mějte nízké smýšlení o sobě samých, a nedomnívejte se býti k něčemu užitečnými, uvažujíce, že Bůh vás užívá jako mrzkého nástroje a že jste schopni vyvolati jen jeho zlořečení. Nemluvte nikdy ničeho o sobě samých, co by vám mohlo zjednati vážnost před světem."

„Prchejte před chválou a uznáním lidským, a jestliže někdo řekne něco k vašemu prospěchu,

pomněte, že čest přísluší jediné Bohu, vám pak zahanbení."[1])

Připomeňme si hluboké ponížení Kristovo, a jsouce podporováni jeho milostí, oddejme se odhodlaně cvičbě v pokoře, ctnosti to tak drahé jeho božskému Srdci.

Duchovní kytice. *„Vypovězte pýše ustavičný boj jak v jejich příčinách, tak i v jejich účincích, nepopřávajíce jí žádné lhůty až k úplnému vítězství."*

---

[1]) Sbírka.

171. Ješitnost.

Krátký obsah. **I. Povaha ješitnosti.** Ješitnost jest přemrštěná náklonnost, kterou máme k sobě samým, která nás nabádá míti zalíbení v našich vlastnostech a zabývati se jen našimi osobními zájmy. Jest to domácí nepřítel, který stále bdí, aby nás lapil do svých osidel. Nesmíme sebe samých milovati leč v Bohu, jinak zasahujeme do práv Božích.

II. Ješitnost počátkem všeho hříchu. Ona jest to, jež svedla Lucifera a jeho anděly. Jest jednatelkou všech zločinů. Jest nepřítelkyní lásky k Bohu i lásky k bližnímu. Brzdí všechen velkomyslný vzlet našich srdcí. Nemůžeme zříditi království Božího v sobě leč zničením ješitnosti.

III. Ješitnost jest velkou překážkou naší dokonalosti. Kdož jsou jí postiženi, vedou život zcela přirozený. Ona odpírá sebezapírání, jež jest opravdovým pokrokem člověka. Zasaďme sekyru na kořen stromu, abychom zničili nezřízenou lásku k sobě samým.

Rozjímání.

Vyplníš-li dušl své žádosti její, učiní tě radosti nepřátelům tvým. (Eccli., 18., 31.)

I. Povaha ješitnosti. Ješitnost jest přemrštěná náklonnost, kterou chováme k sobě samým a která nás nabádá míti zalíbení v našich vlastnostech a zabývati se jen našimi osobními zájmy.

Kdo se dá opanovati ješitností, jedná, jako by byl sám svým počátkem i koncem. Dobrý úspěch působí mu velkou radost, nezdar pak hluboký zármutek, avšak jen pro něho samého a nikoli pro zájmy Boží. Zakouší-li útěchy, lpí na ní; je-li v suchopárnostech, jest sklíčen a klesá na mysli. Představuje si svatost prostou křížů i pokoření. Dbá cti před lidmi a jmenovitě před těmi, kteří mu mohou sloužiti v jeho záměrech.

Ješitnost má své zřídlo v naší zkažené přirozenosti, která se snaží sama sebou zjednati si pohodlí a přivlastňovati si to, co obdržela od Boha. Jest to domácí nepřítel zchytralý, lstivý i důvtipný, jehož nemůžeme býti zde na zemi úplně zbaveni a jemuž jest všechno vhodnou příležitostí posíliti se a nám škoditi. Jde dokonce tak daleko, že obrací k svému prospěchu i vítězství, kterých jsme nad ním dobyli, ponoukaje nás k pýše. U jak mnohých proti hrubé ješitnosti podniknuté boje sloužily k vzrůstu ješitnosti jemné!

Jen Bůh má právo míti zalíbení v sobě a pro sebe. Rozumní tvorové smí se milovati jen, připisujíce mu dobré, jež mají, jinak zasahují do jeho práv a jsou v jistém smyslu modloslužebníky sebe samých.

II. Ješitnost, počátek všeho hříchu. Ješitnost jest počátkem všeho hříchu. Svedla Lucifera i jeho anděly. Způsobila, že Adam i Eva uposlechli vnuknutí ďáblových a zavinila pád i neštěstí člověčenstva. Ozbrojila Kaina proti Abelovi, Esaua proti Jakobovi a Absolona proti Davidovi. Jest hlavní jednatelkou všech zločinů, každého dobrovolného hříchu, takže se právem dí, že „škodí více, nežli cokoli jiného na světě“[1]) a že zalidňuje peklo.

Jest velkou a nesmiřitelnou nepřítelkyní božské lásky. Jsou to zajisté dvě proti sobě stojící moci z nichž jedna nás povznáší k Bohu a vštěpuje nám touhu jemu se zalíbiti, druhá pak uzavírá nás do nás samých a dává nám hledati jen naše

[1]) Násl. Kr., kn. III., 27, 1.

pozemské zájmy. Proto nemůžeme zříditi ve svém srdci panství jedné, dokud nezničíme druhé.

III. Ješitnost jest velkou překážkou dokonalosti. Kdož jsou jejími otroky, vedou úplně přirozený život, jednají bez čistého úmyslu, snaží se skrýti a omlouvati své chyby, strachují se pokoření a vyhýbají se mu, podobně též umrtvování, spoléhají na svou vlastní spravedlnost, zkrátka jsou poslušni hnutí, které se naprosto protiví hnutí, jež uděluje Duch svatý duši. Proto není nic správnějšího nad tyto zásady učitelů duchovního života: „To jest dokonalé vítězství: vítěziti nad sebou samým. Přeješ-li si dostoupiti tohoto vrcholu, musíš mužně počíti a sekyru přiložiti ke kořenu, abys mohl vytrhnouti a zničiti tajnou nezřízenou náklonnost k sobě samému.“[1])

Ješitnost jest červ, jenž rozhlodává naše ctnostné činy; hubí jejich zásluhu nechávajíc je nás konati k našemu vlastnímu prospěchu, nikoli však pro slávu Boží. Nahrazuje křesťanskou i řeholní poslušnost poslušností úplně lidskou, poddaností vypočítavou i zchytralou. Kdo jest otrokem této chyby, má sotva zdání pokory, zbožnosti, vděčnosti a trpělivosti, a tím zbavuje nás ješitnost užitku našich dobrých skutků a zmenšuje jej.

Ješitnost jest zdrojem veškerých klamů, přeludů i utrpení. Klame nás o tom, čím jsme, nadsazujíc naše dobré vlastnosti a zatajujíc naše chyby. Klame nás i o jiných, nabádajíc nás souditi o nich buď lichotivě nebo nepříznivě podle toho, zdali se nám líbí nebo protiví.

---

[1]) Násl. Kr., kn. III., 53, 2 a 3.

Budí a popuzuje v našem srdci závist, nedůtklivost, ctižádost a všechny ostatní city, jež ruší klid duševní. Bez ní neměli bychom tolik starostí, naše obavy nebyly by tak velké a náš zármutek méně hluboký. Což nevíme, jak dí Následování Krista, že „nemůžeme míti dokonalé svobody, leč zapřeme-li sebe sami. Otrocká pouta váží všecky, kteří jsou plni ješitnosti, kteří stále toho vyhledávají, co lichotí smyslnosti; kteří nemyslí na to, což jest Krista Ježíše;"[1]) neboť od nezřízené náklonnosti, kterou chová člověk sám k sobě, pochází téměř vše, proti čemuž musí bojovati a překoná-li tuto náklonnost, pak požívá velkého míru a velkého klidu.

Jest též zřejmo, že ješitnost hledí zeslabiti, vyhubiti a zničiti každou společnost, každou obec a každou rodinu, odnímajíc ze srdcí ducha pospolitosti a obětovnosti pro všeobecné blaho a nahrazujíc jej sobectvím a vyhledáváním soukromých zájmů. Konečně vzpírá se ješitnost velkým duším. Bojujme neúnavně proti tomuto vnitřnímu nepříteli tak nenáviditelnému i tak nebezpečnému. Snažme se mu ve všem odpírati a odříci mu vše, čeho si žádá, odstraniti vše, co jej živí a milovati to, čeho se obává. Jsme-li haněni, mysleme si, že by nás lidé mnohem více haněli, kdyby nás lépe znali. Vzdávají-li nám naopak chválu, odstraňme z této pochvaly největší díl, když ne všechno, jsouce přesvědčeni, že nám ji přisuzují bez příčiny. Přijímejme všechna trápení nejen s odevzdaností, nýbrž s radostí, zvláště ta, která nás nejvíce pokořují.

---

[1]) Kn. III., 32, 1.

Vyžádejme si na Pánu našem zmužilosti i síly, abychom se mohli přemoci a jednati jen z hnutí jeho božské lásky, neboť učitelé duchovního života praví, že zavítá-li do srdce milost a pravá láska, tu mizí z něho ješitnost; ty přivádějí člověka k pohrdání sebou samým a činí jej způsobilým, že může říci vpravdě slova serafinského Františka z Assisi: „Bůh můj a mé všecko!“

Duchovní kytice. *„Jen v Bohu nalezneme své pravé štěstí, a to již v tomto životě.“*

(169. rozj., 1.)

172. Chyby pocházející s pýchy.

Krátký obsah. **I. Pýcha plodí domýšlivost i opovážlivost.** Pýcha jest strom, jehož větvemi jsou všechny nezřízené náruživosti, zřídlo, jehož jsou odtoky. Namlouvá nám, že můžeme počítati na svou ctnost i na své vědomosti, že to, co jest pro jiné příležitostí k pokušení a k hříchu, pro nás tím není. Pravá moudrost nabádá nedůvěřovati sobě samému.

II. Pýcha plodí ctižádost i marnivost. Činí nás baživými po chvále a působí, že zapomínáme, že lidská chvála jest nejmarnější. Učiní nás chvála lepšími, učenějšími a světějšími? Pýcha plodí nedůtklivost a osobivost. Nabádá nás zastavovati se nad každým nedostatkem zřetele na nás a býti uraženi pouhým nic. Usilujme jen o to, státi se milými Pánu nejvyššímu.

III. Pýcha jest matkou pokrytectví. „Pokrytci," praví svatý Augustin, „jsou nestvůrami křesťanství. Pokorní a zbožní na venek jsou v hloubi srdce pyšní a nepobožní." Ježíš Kristus pronáší nad nimi svou kletbu v osobě farizeů, jimž tolikráte pravil: „Běda vám farizeové, pokrytci." Prosme Boha vroucně o milost pokory a působme s ní věrně.

Rozjímání.

Pyšné vydal Bůh ve smysl nevážný... Jsou naplněni všelikou nepravostí. (Řím., 1., 28.—32.)

I. Pýcha plodí domýšlivost i opovážlivost. Pýcha, jež stojí na prvém místě mezi hlavními hříchy, jest doprovázena všemi neřestmi a s těmito i veškerým neštěstím. Z ní pocházejí jako ze svého přirozeného zřídla všechny nezřízené náruživosti; jest stromem, jehož jsou větvemi, zřídlem, jehož jsou odtoky.

Z pýchy pochází domýšlivost i opovážlivost. Přemršťuje nám naše osobní dobré vlastnosti, naše schopnosti i naše vlohy; namlouvá nám, že zmůžeme mnoho sami ze sebe; že můžeme spolé-

hati na svou ctnost, na své vědomosti a na svou zkušenost; že to, co jest příležitostí k pokušení a k hříchu pro jiné, pro nás nikoli; že máme dostatek bezpečných prostředků ku překonání všech překážek.

Jaká to smělost spoléhati na svou ctnost, kterou pouhé nic může zviklati, na svou dovednost, která bez ustání chybuje, na své vědomosti, jejichž obzor jest tak omezený a jejichž světlo jest tak mihotavé! Ne, chceme-li býti moudrými, musíme sami sobě nedůvěřovati, přiznati pokorně svou bídu i neschopnost a vyznati, že všechna naše síla spočívá v přispění Božím.

II. Pýcha plodí ctižádost i marnivost. Pýcha nás pobádá toužiti a vyhledávati pro sebe vyznamenání, pozemské statky a vše, co nám může zjednati nějakou vážnost v očích světa, a působí, že zneuznáváme nařízení apoštolova: „Nikdo se nechlub lidmi.“[1]) Činí nás baživými po chvále i potlesku. Nechává nás zapomenouti, že sláva lidská jest to nejmarnější, neboť zvadne jako polní květina; nemůžeme si jí vážiti a za ní se honiti, aniž se tím uchýlíme od cesty dokonalosti; aniž se vzdálíme od svého cíle a uškodíme svému spasení. Ctižádost i marnivost, hle, to jsou užitky pýchy.

S ní vidíme rozvíjeti se nedůtklivost, domýšlivost a popudlivost. Panuje-li i dost málo v nás, nabádá nás pýcha pozastavovati se nad každým opomenutím zřetele, vykládati ve zlé slovo, posunek, pohled, které samy o sobě jsou lhostejny, a urážeti se nad pouhým nic.

---

[1]) I. Kor., 3, 21.

Namlouvá nám při jakékoli příležitosti, že jiní nám chtěli odpírati, nás zarmoutiti a mařiti naše záměry. Nechává nás předpokládati u těch, s nimiž se stýkáme, závist a nepřátelské záměry.

Jaká to zaslepenost skládati své štěstí v to, co lichotí naší ješitnosti! Učiní nás chvála lidská světějšími a jejich pohana méně ctěnými? Nejsme ve skutečnosti jen tím, čím jsme před Bohem a máme tudíž po něčem jiném toužiti, leč státi se příjemnými zrakům tohoto Pána nejvyššího?

III. Pýcha jest matkou pokrytectví. Pýcha plodí licoměrnost, která navádí stavěti se jakými nejsme, zakrývati své neřesti zevnějškem ctnosti, abychom si zjednali vážnost u lidí. Jak jest po této stránce protivná a jakou ošklivost v nás musí buditi!

„Pokrytci," dí svatý Augustin, „jsou nestvůrami křesťanství: jsouce hříšníky, libují si býti považováni za spravedlivé; ohavni před Bohem, touží býti ctěni od těch, s nimiž se stýkají, chtějí požívati vážnosti ctnosti, aniž přestávají okoušeti plodů neřesti; pokorní a zbožní na venek, jsou v hloubí srdce pyšní i nepobožní."

Kterak takové ošklivé i lživé chování nemá popouzeti k spravedlivému hněvu toho, jenž jest pravda sama? Vždyť žádný panovník netrpí ve své říši padělaných peněz. Co však jest licoměrnost jiného, nežli padělání svatosti? Ne, Ježíš Kristus jí nemůže trpěti, proto svolává svou kletbu na ni v osobě farizeů, jimž tak častokráte pravil: „Běda vám farizeové, pokrytci!"[1]) Zavr-

[1]) Mat., 23, 23.

hoval sice každý hřích, avšak proti žádnému neužívá tak hromových slov, jako proti licoměrnosti.

Zlořečen od Boha bude pokrytec brzy zlořečen i od lidí; dříve nebo později spadne škraboška a tu ti, která klamal, mají jej jen v největším opovržení a v nejrozhodnější ošklivosti. Jest před nimi jako vlk, oděný rouchem beránčím a jako Jidáš Iškariotský, který zrazuje božského Mistra stavěl se, že se mu klaní a jemu slouží.

Prosme vroucně o milost pokory a působme s ní věrně. Kéž od nynějška jest naší touhou ponižovati a pokořovati se víc a více a plniti takto příkaz knížete apoštolů: „Pokořte se pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v čas navštívení.“[1])

Duchovní kytice. *„Dostane se vám hojnosti milosti a potlačíte svou přirozenost, překonáte-li odpor, který máte před pokořením.“*

(Sv. Jan Kř. z La Salle. Dopisy.)

---

[1]) I. Petr., 5, 6.

173. Skromnost.

Krátký obsah. I. **Skromnost zevnější.** Skromný řeholník netrpí na svém zevnějšku ničeho, co se nesluší na svatost jeho stavu. Podle příkladu Jobova učinil smlouvu se svýma očima, aby nic nemohlo mu býti příčinou zlých myšlenek. V jeho hovorech není ničeho, co jeví stopy domýšlivosti a vážení sebe. Poznáváte se v tomto obraze?

II. Skromnost při obcování s bližním. Slyšme našeho svatého zakladatele: Jste zdrželivi i skromní před svými spolubratry, jakož i před svými žáky a dáváte jim ustavičně dobrý příklad? Způsobnost, kterou na vás pozorují vaši žáci, zdali pak působí na ně tak, že i oni se stávají způsobnými? Toť onen dobrý účinek, který musí přinésti učitelova dobrota u jeho žáků." Jednejme ustavičně jako před zrakem Božím; kéž naše řeholní zdrželivost dává bližnímu pociťovati jeho svatou přítomnost.

III. Přednosti skromnosti. Tato ctnost udržuje zbožnost, usnadňuje rozjímání a jest nám jistým i snadným prostředkem ke konání apoštolátu příkladu. Duch svatý dí: „Oděv těla a smích zubů a chod člověka vypravují o něm." Skromnost jest jedinou ozdobou osob Bohu zasvěcených, jedinou okrasou, která je může učiniti váženými a poskytnouti jim vlivu na srdce jiných. Mějme Boha na zřeteli při celém svém chování.

Rozjímání.

Vlídnost vaše budiž známa všem lidem. (Filip., 4., 5.)

I. Skromnost zevnější. Skromný řeholník netrpí ve svém zevnějšku ničeho, co se nesluší na svatost jeho stavu. Podle předpisu svých pravidel má obyčejně oči sklopené, neobrací je se strany na stranu a neupírá je na nic, co může býti příčinou k pokušení. Podle příkladu Jobova[1])

---

[1]) Job, 31, 1.

učinil se svýma očima smlouvu, aby ničeho neviděly, co mu může vnuknouti zlé myšlenky.

Nehledí na nikoho upřeně, zvláště ne na osoby druhého pohlaví. Ví, že oči jsou zrcadlem duše, a pochopuje, že duše řeholníkova má býti duší andělskou.

O sobě mluví jen obezřele a mlčí o všem, co se může vykládati k jeho chvále. Své návrhy činí jen pomalu, a když je předkládá, činí to tak zdrželivě, aby se nezdálo, že si přeje, aby byly přijaty, anebo že se strachuje, aby nebyly zamítnuty. Při hovorech mluvívá málo a nedovolí si přerušovati jiné. V jeho řečech není ničeho, co projevuje marnivost, domýšlivost a osobní oceňování.

Nemluví ani příliš hlasitě, ani příliš zticha a kvapně. Také se nechechtá. Nedovoluje si posměchů, šprýmů a ničeho, co může jinému působiti mrzutost a býti příčinou sporů, rozmíšek a hádek. Snaží se býti velmi zdrželivý ve svých řečech, jsa pamětliv zásady svatého apoštola Jakuba: „Jestli kdo neklesá ve slově, je to muž dokonalý."[1])

Skromný řeholník má o sobě jen nízké smýšlení, touží konati dobré beze hluku a takřka bez buzení pozornosti. Varuje se světa, jehož nebezpečí se strachuje a pohrdá marnivou slávou. Poznáváme se na tomto obraze?

II. Skromnost při obcování s bližním. Skromný řeholník plní své poslání s horlivostí, avšak bez domýšlivosti, bez strojenosti a činí se takto následovníkem svatého Pavla, jenž psal

[1]) Jak., 3, 2.

Korintským: „Přišel jsem, zvěstuje vám svědectví Boží, nikoli se vznešeností slova a moudrosti, neboť jsem nesoudil, že bych co jiného věděl mezi vámi, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného.“[1])

Jeho styky se spolubratry a žáky dosvědčují, že jsa nadchnut jen věrou, spatřuje v nich skutečně osobu Ježíše Krista, jehož jsou představiteli.

Zkrátka, skromný řeholník jedná ustavičně tak jako před zraky Božími. Řídí se napomenutím miláčka Páně: „Kdo praví, že zůstává v Kristu, má též sám žíti, jako žil on.“[2])

Jak četná napomenutí jsou nám dána po této stránce! V epištolách apoštolských čteme: „Ve všem prokazuj sám sebe jako vzor dobrých skutků; prokazuje v učení neporušenost, vážnost.“[3]) „Mějte vytrvalou lásku k sobě vespolek.“[4]) „Oblecte se jako vyvolenci Boží, svatí a milí, v srdečnou milosrdnost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost,“[5]) dávajíce takto na jevo, že máte „moudrost shůry.“[6]) Ano, „vlídnost vaše budiž známa všem lidem; Pán blízko jest.“[7])

Slyšme našeho svatého zakladatele: „Jste zdrželivi i skromní netoliko před spolubratry, nýbrž i před svými žáky, a dáváte jim příklad způsobnosti! Činí to, co pozorují na vás, na ně takový dojem, že jest to schopno učiniti je způsobnými? Toť onen dobrý účinek, který musí způsobiti u těch, kteří jsou vám svěřeni, dobrota učitelova, kterou máte k nim míti. Není nikoho, jemuž

---

[1]) I. Kor., 2, 1—2. [2]) I. Jan, 2, 6. [3]) Tit., 2, 7. [4]) I. Petr., 3, 8. [5]) Kolos., 3, 12. [6]) Jak., 3, 17. [7]) Filip., 4, 5.

byste neměli a nemusili se snažiti býti prospěšni příkladem svých ctností; toť první způsob, kterým jste zavázáni kázati a hlavní apoštolský úřad, který máte zastávati."[1])

III. Přednosti skromnosti. Tato ctnost přináší tedy velké výhody, ať jest již její účel jakýkoli. Činí nás následovníky Kristovými, usnadňuje naše spojení s Bohem a pozornost na jeho svatou přítomnost, uchovává nás od četných pokušení, vzdaluje od nás mnohá nebezpečí urážek Boha, navyká nás podrobovati tělo duši a rozumu; udržuje v nás zbožnost; usnadňuje nám rozjímání, k němuž jest vzdálenější přípravou, a napomáhá nám k uchování jeho užitků. Jest nám bezpečným i snadným prostředkem konati spasitelný apoštolát. A tu si připomeňme svátého Luciána, jenž svým zevnějškem působil neodolatelný dojem i na samé své katy. Připomeňme si svatého Františka z Assisi, jenž měl pouhý pohled na skromného řeholníka již za výmluvné kázání.

Duch svatý dí: „Oděv těla a smích zubů a chod člověka vypravují o něm."[2]) Svět nás právem posuzuje podle toho, čím se býti jevíme jeho očím; jest vzděláván, vidí-li nás skromnými, v opačném případě však se nad námi pohoršuje a považuje nás za maškaru řeholníka, a i kdyby se nevyjádřil otevřeně proti nám, činil by si aspoň z nás posměch. Neklamejme se, skromnost jest ozdobou osob zasvěcených Bohu, jest jedinou okrasou, která jim může zjednati úctu i vážnost a vliv na srdce jiných.

---

[1]) 128. rozj., 1. [2]) Eccli., 19, 27.

V pravidlech jest řečeno, že „všeobecně mají Bratři při všech zevnějších výkonech dávati najevo velkou skromnost, spojenou se způsobností která jejich stavu přísluší.“[1]) Svatý Jan Křtitel z La Salle nám praví: „Musíte býti tak sebráni, skromní i zdrželiví, že se zdá, jako by Bůh skutečně byl ve vás, a že máte ve svém chování jen jeho na zřeteli.“[2])

Čtěme častěji s pozorností a rozjímejme pečlivě o předpisech našeho svatého zakladatele o skromnosti a plňme je s největší věrností.

Božský Ježíši, učiteli a vzore náš, dejž, abychom se řídili tvými příklady a tvým učením, abychom veškerým svým chováním a zvláště pak svými pohledy, řečmi a svým jednáním sloužili všem ke vzdělání a byli ustavičně vzory ctnosti.

Duchovní kytice. *„Vše na vás jak zevně tak i vnitřně musí jeviti ráz svatosti, k níž vás váš stav zavazuje.“*

(60. rozj., 2.)

---

[1]) Prav., 23. [2]) 128. rozj., 1.

174. Vděčnost.

Krátký obsah. I. **Vděčnost jest přikázána spravedlnosti.** Vděčnost nás nabádá oceňovati dobra, která jsme obdrželi a děkovati jejich dárcům, milovati je a věnovati se jejich zájmům. Vděčnost musíme především prokazovati Bohu, od něhož všecko máme. Následování Krista klade Bohu na rty slova: „Já jsem všecko dal, já chci všecko zpět a se vší přísností žádám, aby se mi za vše děkovalo.“ Vzdávejme Bohu díky za všechna dobrodiní, jimiž nás zahrnul.

II. **Nutnost vděčnosti.** Vděčnost jest podstatnou částí pocty, kterou jsme povinni prokazovati Bohu. „Ve všem žádosti vaše,“ praví svatý Pavel, „přicházejtež Bohu v známost modlitbou a prosbou s díkůčiněním.“ Církev oslavuje bez ustání dobrotivost Boží, zvláště pak obětí mše svaté. Spojme se s Ježíšem Kristem, jenž se stává obětí díků ve svém eucharistickém životě.

III. **Přednosti, které vděčnost zjednává.** Vděčnost nám nakloňuje Boha a zjednává nám nové dary. Ona jest s láskou panujícím citem v srdci vyvolených. „Tomu, jenž sedí na trůně a Beránkovi chvála a čest i sláva a moc na věky věků.“ Sami pak opětujme v hloubi srdce: „Díky Bohu za nesmírný dar jeho.“

Rozjímání.

Děkujíce vždycky za všecko. (Efes., 5., 20.)

I. Vděčnost jest přikázána spravedlnosti. Vděčnost jest ctnost, pocházející ze spravedlnosti a pokory, jichž jest nutným důsledkem a která nás nabádá oceňovati dobra, která jsme obdrželi a děkovati jejich dárcům, milovati je a věnovati se jejich zájmům pro velkomyslnost, kterou k nám mají. Jest to pocta srdce, slov i skutků, kterou vzdáváme za prokázanou nám štědrost.

Vděčnost musíme prokazovati každému, každé rodině, každé společnosti, které jsme díky zavázáni za nějaké dobro nebo za nějaké výhody. Zvláště však ji musíme prokazovati Bohu, původci všeho dobra, od něhož jsme obdrželi vše, co jsme i co máme, a jenž nám podle Následování Krista praví: „Nic ze všeho, co máš dobrého, nepřipisuj sobě. Jáť jsem všecko dal, já chci všecko zpět a se vší přísností žádám, aby se mi za vše děkovalo."[1])

Písmo svaté nám připomíná téměř na každé straně velkou povinnost vděčnosti k Bohu. Kolikerým způsobem nám praví: „Chvalte Hospodina, neb je dobrý, neboť je na věky milosrdenství jeho. Toho, jenž jediný činí veliké divy."[2])

II. Nutnost vděčnosti. Vděčnost jest podstatou náboženství a činí podstatnou část kultu, který jsme povinni vzdávati Bohu. Královský prorok to vyjadřuje slovy: „Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co prokázal mi? Kalich díků za spásu zdvihnu a jméno Páně budu vzývat,"[3]) a svatý Pavel slovy k Filippenským: „Ve všem žádosti vaše přicházejtež Bohu v známost modlitbou a prosbou s díkůčiněním."[4]) Ostatně zdaž nevidíme, kterak Církev oslavuje dobrotivost Páně zpěvy, slavnostmi a zvláště pak obětí mše svaté, jejíž hlavním ze čtyř účelů jest právě děkovati Bohu za jeho dobrodiní?

V jakém lesku září vděčnost ve svatých jak Starého tak i Nového Zákona! Jaké city budila v Mojžíši, Deboře, Davidovi, Ezechiášovi a v Ju-

---

[1]) Násl. Kr., kn. III., 9, 2. [2]) Žalm 135. [3]) Žalm 115., 12 a 13. [4]) Filip, 4, 6.

dítě v Zákoně Starém; v Novém pak Zákoně v Zachariášovi, v Simeonu a především v nejsvětější Panně Marii, která nejvznešenějšími slovy oslavuje Pána a velebí divy jeho moci, dobrotivosti a milosrdenství!

Vděčnost jest Srdci Ježíšovu tak drahá, že chtěl nám býti ustavičným jejím vzorem. Po celý svůj smrtelný život nepřestával vzdávati díky Bohu Otci svému; podobně též ve svém eucharistickém životě kde, jak již jméno samo naznačuje, stává se obětí díků a děkuje jménem svým i naším svému nebeskému Otci za všechny dary jeho štědroty.

Postačí míti jen upřímnou mysl a pokorné srdce, abychom byli proniknuti týmiž city jako spisovatel Následování Krista, jenž praví Bohu: „Velebím tebe, Otče nebeský, Otče Pána mého Ježíše Krista, že jsi se ráčil rozpomenouti na mne ubohého. Vyznávám, že ani za jedno dobrodiní tvé; byť sebe menší, nedovedu ti vzdáti díků tak, jak by náleželo. Všecky naše dary duševní i tělesné, vše, co máme mimo sebe i v sobě, čeho jsme nabyli od přirozenosti i nadpřirozenou milostí, vše to jsou tvá dobrodiní.“[1])

III. Přednosti, které zjednává vděčnost. Vděčnost nakloňuje nám Boha a zjednává nám nové jeho dary, „neboť,“ praví Následování Krista, „ten, kdo za milost vzdává náležité díky, má vždy nárok na milost novou.“[2]) S láskou jest citem převládajícím v srdci obyvatelů nebeského Jerusalema a působí, že stále zaznívá v síních věčných zpěv: „Tomu, jenž sedí na trůně a

---

[1]) Kn. III., 5 a 22. [2]) Kn. II., 10, 2.

Beránkovi chvála a čest i sláva a moc na věky věků."[1])

Rceme tedy z hloubí srdce: „Díky Bohu za nesmírný dar jeho."[2]) „Dobrořeč, má duše, Hospodinu, pamatuj na všecka dobrodiní jeho."[3]) „Vyvedl mě z jámy zhouby, ze dna bahnitého. Postavil na skálu mé nohy, síly dodal mým krokům."[4]) „Čím se ti odplatím za milosti tvé? Nebesa i zemi jsi stvořil člověku. Anděly jsi stvořil a ustanovil člověku ke službě. A nad to nade vše, ty sám ráčil jsi se člověku vzdáti ve službu. O zdroji lásky neustálé, co mám o tobě říci! Kterak bych tebe mohl zapomenouti, když tys ráčil mne býti pamětliv i tehdy, když jsem upadl ve hřích a byl ztracen?"[5])

Duchovní kytice. *„Děkujte Bohu, že vás vzdálil od světa a povolal k tak svatému úřadu, jakým jest vyučovati dítky a nabádati je ke zbožnosti."*

(99. rozj., 1.)

---

[1]) Apok., 5, 13. [2]) II. Kor., 9, 15. [3]) Žalm 102., 2. [4]) Žalm 39., 3. [5]) Násl. Kr., kn. III., 10, 2 a 3.

175. Nevděk.

Krátký obsah. I. **Nevděk uráží srdce Boží.** Bůh naříká si na nevděk jako na velkou urážku; vytýká izraelskému lidu, že zapomínají na to, že je vysvobodil z útisků, a dodává, že jestliže zapomenou na původce svého blaha, že budou brzy sníženi na malý počet a zahrnuti pohromami. Pán náš vida jen jednoho z desíti malomocných se vraceti poděkovat pravil zarmoucen: „Kde jest devět ostatních?“ Mějme srdce vděčné a Bůh nám požehná.

II. Nevděk budí ošklivost i u lidí. Všude jest člověku výtka nevděčnosti vypáleným znamením hanby. Nevděčnost naznačuje, že duše již nemá citu pro čest i spravedlnost, anebo že upadla v tupou lhostejnost. Popřejme vstupu do svého srdce největší vděčnosti za dosažená dobrodiní.

III. Zla, kterými trpí nevděčník. Jsa dítkem pýchy a nespravedlnosti napomáhá nevděk k udržování i rozvoji těchto dvou hříchů v duši, v níž vede nadvládu. Popuzuje opovržení činí srdce mrzutá, vysušuje zdroj dobrodiní. Jak mnozí upustili od vykonání dobrého skutku obávajíce se, že jej konají pro nevděčníka. Varujme se tak hanebné nepravosti jako jest nevděčnost.

Rozjímání.

Zdaliž nebylo jich deset uzdraveno? Neshledal-liž se nikdo, jenž by se byl vrátil a vzdal chválu Bohu, jediné cizozemec tento? (Luk., 17., 17. a 18.)

I. Nevděk zraňuje srdce Boží. Nevděčnost se Bohu nanejvýš nelíbí, neboť si na ni naříká jako na největší urážku a hrozí jí vší přísností své spravedlnosti. Připomeňme si, jakými výrazy mluví o ní v Písmě svatém. Tu vytýká izraelskému lidu, že nejsou pamětlivi nesčetných zázraků, jejichž svědky je učinil, a dne, kdy je vyprostil od útisků a dodává, že zapomenou-li

ještě na původce svého blaha, že budou brzy sníženi na nepatrný počet a zahrnuti pohromami. Jinde praví s výrazem nejhlubšího bolu a zároveň s největší něžností: „Slyšte nebesa a ušima pozoruj země, nebo Hospodin mluví. Syny jsem vychoval a vyvýšil: oni pak mnou pohrdli.“[1])
„Odplacují se mně za dobré zlým, nenávistí za mou lásku.“[2]) „Lide můj, štípil jsem tě vinici výbornou, všecko símě bylo pravé, kterak mi se tedy proměnila ve zlé, vinice cizí?“[3]) „Co jest ježto jsem více učiniti měl vinici své, a neučinil jsem jí? Proč když jsem očekával hrozny, plodila plané víno?“[4])

Pán náš mluvě skrze své proroky o zrádci, který ho měl zraditi, želí jmenovitě jeho nevděku: „Ano, kdyby mi nepřítel klnul, snesl bych to, kdyby se vypínal nade mne odpůrce, ukryl bych se snad; ale tys to, společník můj, rádce a důvěrník, jenž jídals lahodné pokrmy se mnou, v dům Boží svorně jsme chodili.“[5])

Ano, jeho Srdce bývá hluboce zraněno, když se zneužívají jeho milosti. To výslovně projevuje, když uzdraviv deset malomocných a vida, že jen jediný se vrací vyjádřiti mu svou vděčnost, pravil: „Zdaliž nebylo jich deset uzdraveno? Neshledal-liž se nikdo, jenž by se byl vrátil a vzdal chválu Bohu, jediné cizozemec tento?“

II. Nevděk budí ošklivost i u lidí. Nevděk jest v ošklivosti i v očích lidí, kteří všude i vždy pohlížejí na něj s opovržením a považují výtku proviniti se nevděčností za hanbu.

---

[1]) Isaiáš, 1, 2. [2]) Žalm 108., 5. [3]) Jerem., 2, 21. [4]) Isaiáš, 5, 4. [5]) Žalm 54., 13—15.

A kterak by tomu nemělo tak býti. Tato neřest jest jedním z odlišných znaků satanových, nejpodlejší i nejohyzdnější to bytosti, jemuž se nelze po jakékoli stránce podobati a nebýti potřísněn hanobící skvrnou. Jako pyšný anděl nemohl nésti břímě vděčnosti; zahrnut dary Božími odepřel prokazovati mu za ně poctu díků a chtěl jich užíti proti tomu, od něhož je obdržel.

Nevděčnost jest vlastností duše, která pozbyla citu pro čest i spravedlnost, anebo která jest v tupé lhostejnosti. Zneuznávati dobrodiní, jichž se nám dostalo, znamená jednati tak, jako by všichni byli našimi dlužníky, my však nebyli nikomu ničím povinni, anebo jako by tvorové byli jen pro nás a neměli nám sloužiti k oslavě jejich Tvůrce. Znamená to snížiti se pod nerozumné zvíře, které obyčejně rozeznává ty, kteří mu prokazují dobré a dosvědčuje jim přítulnost; znamená to zasloužiti si výtky Pána našeho: „Zná vůl hospodáře svého a osel jesle pána svého: Izrael pak mne nepoznal a lid můj neporozuměl."[1])

III. Zla, kterými trpí nevděčník. Uvážena ve své příčině i ve své podstatě, jest tedy nevděčnost nanejvýše politování hodna, neméně žalostna jest však též ve svých účincích. Jako dcera pýchy a nespravedlnosti napomáhá k udržování i k rozmachu těchto dvou neřestí v duších, v nichž panuje. Usiluje učiniti člověka víc a více lhostejným, sobeckým, domýšlivým a modlářem své osobnosti. Nabádá ho učiniti ze sebe samého svůj cíl, mysliti jen na sebe a žíti jen pro sebe.

---

[1]) Isaiáš, 1, 3.

Se strany bližního vyvolává pak pohrdání i opuštění; činí srdce mrzutými, zeslabuje v nich lásku, anebo ji podrobuje aspoň trpké zkoušce, vysušuje vůbec zdroj dobrodiní. Jak mnozí lidé, hodlajíce vykonati již dobrý skutek, upustili od svého záměru obávajíce se, že by jej učinili jen nevděčníku.

Tato neřest překáží štědrotě Boží. Následování Krista dí: „Dary milosti nemohou v nás plynouti, ježto jsme nevděčni jejich původci a nestaráme se, aby vše, co jsme obdrželi, plynulo zase zpět ke svému zdroji a počátku."[1]) Aby nás Pán potrestal, že zneuznáváme jeho darů, uděluje nám je s menší štědrotou a následkem toho upadáme v nejžalostnější duchovní nouzi. Běda tedy duši nevděčné!

Duchovní kytice. *„Z vděčnosti musíte každodenně obnovovati svou oběť Bohu a zasvětiti mu všechny své skutky, konajíce je jen pro něho."*
(104. rozj., 2.)

176. Pokání.

Krátký obsah. I. **Pokání jest božským příkazem.** V Písmě svatém se nám často připomíná: „Přinášejte ovoce pokání hodné.“ „Přibližte se k Bohu a on přiblíží se k vám. Očisťte ruce své, hříšníci, a posvěťte své srdce vy, kteří jste dvojí mysli. Nadchněme se city královského proroka, jenž dí: „Čím jsem se provinil v mládí, nevzpomínej. Podle svého milosrdenství ty buď mne pamětliv, Hospodine.“

II. Musíme činiti pokání, abychom následovali Pána našeho i svatých. On stal se kajícníkem za hříchy světa. Chtěl, aby nám Církev připomínala tento příkaz a aby ctnost kajícnosti zářila největším leskem na jeho svatých. Připomeňme si svatého Jana Křtitele na poušti, svatého Petra, oplakávajícího své zapření a našeho svatého zakladatele, činícího tak velké pokání.

III. Naše povolání nás vyzývá ku pokání. My řeholníci, jsme smírnou obětí za své a ostatních lidí hříchy. „Tato ctnost,“ praví učitelé duchovního života, „jest balzámem na rány, jistým prostředkem k držení na uzdě a k trestání hříšného těla a k vyzývání milosrdenství Božího.“ Ukažme se hodnými našeho svatého zakladatele i našich prvních Bratří.

Rozjímání.

Čiňte pokání a obraťte se, aby shlazeni byli hříchové vaši. (Skut. ap., 3, 19.)

I. Pokání jest božským příkazem. Je-li některé přikázání často připomenuto v Písmě svatém, pak jest to zajisté přikázání činiti pokání a učiniti zadost spravedlnosti Boží za naše hříchy. Jak různými výrazy jest nám tu řečeno: „Přinášejte ovoce pokání hodné.“[1]) „Přibližte se k Bohu, a on přiblíží se k vám. Očisťte ruce své hříšníci a posvěťte své srdce vy, kteří jste

[1]) Mat., 3, 8.

dvojí mysli. Bědujte a kvilte a plačte; smích váš obrať se v nářek a radost vaše v zármutek."[1]) „Opašte se a kvilte kněží, úpějte přisluhující oltáři; vejděte, léhejte v žíni služebníci Boha mého."[2])

Vyhovme této výzvě a spěchejme činiti zadost za své hříchy všemi nám danými prostředky.

Jak mnohé duše jsou držány v očistci za mnohem menší hříchy, nežli jsou hříchy, jichž jsme se my dopustili! Kolik jich úpí i v pekle, které za dnů svých zkoušek nezašly snad ani tak daleko na cestě nepravosti jako my! Kterak bychom mohli váhati vzíti na sebe přísnost pokání a dáti na tomto světě úplně zadostučinění spravedlnosti Boží, aby se nám na onom světě dostalo jen účinků jeho milosrdenství.

II. Musíme činiti pokání, abychom následovali Pána našeho i svatých. Musíme následovati Ježíše Krista a ho poslouchati; on se však učinil kajícníkem za hříchy světa a učinil za ně zadost svým pokořením, svými pracemi, svými posty i slzami, svým strádáním, svou úzkostí a zvláště pak prolitím své krve; kromě toho nám výslovně praví: „Nebudete-li pokání činiti, všickni zahynete."[3]) Chtěl, aby nám jeho Církev připomínala tento příkaz při každé příležitosti a jmenovitě v určitých naznačených dobách, a aby ctnost kajícnosti zářila největším leskem v jeho svatých jakéhokoli stáří i povolání.

Připomeňme si svatého Jana Křtitele, jenž žil na poušti, nosil šat ze srsti velbloudí, živil se velmi chudě a kázal více svým příkladem, nežli

[1]) Jak., 4, 8 a 9. [2]) Joel., 1, 13. [3]) Luk., 13, 5.

svými slovy: „Čiňte pokání, neboť přiblížilo se království nebeské."[1])

Připomeňme si svatého Petra, oplakávajícího po celý svůj život své trojí zapření; svatou Maří Magdalenu, svatého Augustina a tak mnohé jiné, kteří se káli za svá poblouznění životem úplného umrtvování. Vzpomeňme si na Otce na poušti a na přísnost, s jakou nakládali sami se sebou. Bylo je viděti ozbrojené krvavými nástroji kajícími, ani trýzní své tělo, podrobují je v služebnost a obětují je jako oběť zápalnou Bohu. Bylo je viděti zmožené posty, bděním i trýzněním těla a přes všechny tyto přísnosti třásti se ještě při vzpomínce na spravedlnost Boží a tázati se navzájem: „Můžeme doufati, že se nám dostane milosrdenství?" Zdaž nám není náš svatý zakladatel dokonalým vzorem kajícníka?

III. Naše povolání nás vyzývá ku pokání. Jako řeholníci jsme podle slov svatého Jana Kř. z La Salle veřejnými kajícníky, smírnou obětí za své i ostatních lidí hříchy; vše v našem stavu hlásá nám zřeknutí se i oběti; podle velmi správného jinak mínění lidí světských věnovati se řeholnímu stavu znamená, oddati se životu modlitby, strádání, práce a dobrovolnému mučednictví; konečně se musíme státi hodnými našeho svatého zakladatele a našich prvních Bratří, kteří přes tolikeré obtíže činili přece ještě tak přísné pokání.

Ať nám často přijde na mysl Vaugirard a Saint-Yon a pak si rceme: „Nepatřím k téže rodině jako tito rekové umrtvování? Proč by tedy neměl býti můj život obrazem života jejich?"

---

[1]) Mat., 3, 2.

Kromě toho jest podle učení všech učitelů duchovního života pokání velmi způsobilé uzdraviti duši, ji síliti, hájiti, zušlechťovati i posvěcovati. Praví: „Tato ctnost jest balzámem na rány, bezpečným prostředkem, jak potlačovati a trestati hříšné tělo a vyzývati božské milosrdenství.“[1]) „Slzy, které nás nechává prolévati, vyprošují i zasluhují nám odpuštění.“[2]) „Hojí tak dokonale rány naší duše, že nezůstává po nich ani jizvy.“[3]) „Pokání jest tak účinné, že ospravedlňuje hříšníka a vrací mu všechny zásluhy, jichž dosáhl před ztrátou milosti Boží.“[4]) Ruší kletbu a nahražuje ji ospravedlněním; přetvořuje v přátele Boží ty, kteří byli otroky satanovými, a dodává jim odhodlanosti k dobrému a síly k vítězství nad pokušeními: Zavírá peklo a otvírá nebe.

„Ó pokání,“ volá svatý Chrysostom, „kterak mám vypravovati tvé divy? Trháš všechny okovy, potlačuješ každou uvolněnost, hojíš každou ránu a rozptyluješ všechny temnoty. Jak velká jsou tvá díla! Jsi matkou milosrdenství a učitelkou ctností.“

Klaním se ti, Ježíši, na dřevě kříže, na němž činíš tak bolestně zadost za naše hříchy a spojuji se s tebou, abych byl po celý svůj život obětí smírnou. Snažně tě prosím, nadchni mě opravdovým duchem pokání.

Duchovní kytice. *„Abyste se stali svatými, musíte býti velmi dbalí umrtvování.“*

(Sv. J. Kř. z La Salle. Dopisy.)

---

[1]) Sv. Isidor. [2]) Sv. Ambrož. [3]) Sv. Chrysostom. [4]) Sv. Jeronym.

177. Trpělivost Ježíšova.

Krátký obsah. **I. Trpělivost Ježíšova při jeho utrpení.** Přišed k nám, nebyl Ježíš Kristus ni jediné hodiny bez utrpení; celý jeho život byl křížem i ustavičným mučednictvím. Proto jej také proroci nazývali „mužem bolestí". V Ježíši Kristu máme božský vzor trpělivosti.

II. Rozpoložení mysli, s nímž Pán náš snášel utrpení. Slyšme, an praví skrze proroka: „A já jako beránek krotký, kterýž nesen bývá k zabití." Trpěl, aniž si stěžoval a klidně. Příval jeho bolestí nemohl uhasiti ohně jeho lásky k jeho největším nepřátelům. Ježíš Kristus trpěl, aby nás učil cestě trpělivosti.

III. Trpělivosti Pána našeho musíme následovati. Učí nás poznávati blažené užitky trpělivosti: „Vytrvalostí svou získáte duše své." Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské." Budeme zahrnuti dary Kristovými, staneme-li se následovníky jeho trpělivosti.

Rozjímání.

Jako beránek před tím, kterýž ho stříže, oněmí a neotevře úst svých. (Isaiáš, 53, 7.)

I. Trpělivost Pána našeho při jeho utrpení. Člověk propadnuv záhubě pýchou a smyslnou rozkoší, musil nabýti svých práv ponížením i utrpením Vykupitelovým. Proto také nazývají proroci Mesiáše „mužem bolestí,"[1]) a mluvíce jeho jménem, dí: „Svou bolest stále cítím."[2]) „Platím, čeho dlužen nejsem; hanba i úzkost pronikly až do srdce mého. Nepřátelé „místo pokrmů mi dávají žluč, v žízni mé mne napájejí octem."[3]) „Cizincem učiněn jsem bratřím svým..."

[1]) Isaiáš, 53, 3. [2]) Žalm 37., 18. [3]) Žalm 68., 22.

Když přišel Ježíš Kristus k nám, „byl celý jeho život křížem a mučednictvím.“[1]) Od svého příchodu na svět uskutečňuje to, co o sobě dal předpovídati: narodil se ve chlévě, uprostřed noci, za drsné roční doby, ležel v jeslích na slámě. Oči jeho sotva se otevřely světlu a již roní slzy!

Trpí za svého dětství, jehož část tráví ve vyhnanství; za svého mládí, kdy se věnuje namáhavé práci, jakož byl předpověděl žalmista Páně, řka: „Chudák já, jenž od mládí lopotím se.“[2]) Trpí na poušti, kde postiv se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, dovolil ďáblu jej pokoušeti ano i přenášeti s místa na místo.

Trpí za svého veřejného života, kdy jest vydán odporu mnohých a pronásledován farizei, kteří vyplňují slova prorocká: „Více než na hlavě mám vlasů, je těch, kteří mne nenávidí bez příčiny, mnoho je těch, kteří stihají mne, kteří nespravedlivě nevraží na mne.“[3])

Zvláště pak trpěl Ježíš Kristus při svém umučení. Vizme, jak jest zrazen Jidášem, zajat i spoután podlou cháskou, opuštěn od svých přátel a známých, veden od soudu k soudu, jest s ním nakládáno jako s rouhačem, bláznem i rušitelem veřejného pokoje, jak jest pak bičován, trním korunován, obtížen svým křížem, přibit na dřevo bolesti i hanby, trápen žízní, aniž se mu dostalo kapky vody, výčerpán ztrátou krve, jak slyší jen slova spílání i pohrdání a volá v největší své bolesti: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“[4])

---

[1]) Násl. Kr., kn. II., 12, 7. [2]) Žalm 87., 16. [3]) Žalm 68., 5. [4]) Mat., 27, 46.

II. Rozpoložení mysli, s nímž Pán náš snášel utrpení. Nikdo nemůže změřiti velikost jeho útrap. Kdo si může učiniti správnou představu o smýšlení, s nímž je přijal a chtěl? Slyšme, an nám praví ústy svých proroku: „Já jako beránek krotký, kterýž nesen bývá k zabití."[1]) Když mě nepřátelé pronásledovali, opakoval jsem za ně modlitby své. „Jako k příteli, k bratru jsem se choval."[2]) „Řečmi jízlivými mne zahrnují, Bože, já však ustavičně jen se modlím."[3]) za ně. Pro tvou lásku snáším tuto potupu.

Trpěl, „jako když beránek před tím, kterýž ho střiže, oněmí." „Spousty vod té síly nemají, lásku by uhasily,"[4]) kterou choval ke svým největším nepřátelům.

Trpěl, aby oslavoval svého nebeského Otce, učinil zadost jeho spravedlnosti ve jménu lidského pokolení, a aby odpykal naše hříchy, jak předpověděl Isaiáš, řka: „Raněn jest pro nepravosti naše."[5]) Trpěl, aby nás učil trpělivosti. Praví: „Tvou bídu vzal jsem na sebe, nikoli z přinucení, nýbrž z lásky, aby se učil trpělivosti a snášel vezdejší trampoty bez reptání."[6])

III. Trpělivost Pána našeho musíme následovati. Slyšme, kterak nás k tomu povzbuzuje, ukazuje nám její přednosti. „Vytrvalostí svou získáte duše své."[7]) „Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluviti všecko proti vám, lhouce: radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích."[8])

---

[1]) Jerem., 11, 19. [2]) Žalm 34., 13. [3]) Žalm 108., 3 a 4. [4]) Velepíseň, 8, 7. [5]) Isaiáš, 53, 5. [6]) Násl. Kr., kn. III., 18, 1. [7]) Luk., 21, 19. [8]) Mat., 5, 10—12.

Neustále nám připomíná, že cesta kříže jest cestou pravého pokoje, že skrze utrpení dojdeme ke slávě; že jen tehdy se staneme jeho spoludědici, když budeme účastni jeho utrpení.[1])

Blahoslavení ti, kteří jsou skutečně následovníky jeho trpělivosti! Zahrnuje je svými dary, činí je vítězi v jejich zkouškách, dává jim nalézti útěchu i v nejtěžších jejich křížích, odpoutává je víc a více ode tvorů i od sebe samých, aby je tím úžeji spojil s sebou, vede je nejkratší cestou do věčné blaženosti, kde zakouší vyvolení pravdy slov svatého Pavla: „Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás."[2])

Řiďme se zásadami Následování Krista: „Odhodlej se jako dobrý a věrný sluha Kristův, nésti mužně kříž Pána svého, z lásky k tobě ukřižovaného."[3]) „Kristus chtěl trpěti, chtěl sebou dáti pohrdati a ty se opovažuješ nějak si stěžovati? Kristus měl proti sobě nepřátele a žalobníky a ty chceš, aby ti byl kde kdo jen přítelem a příznivcem? Nechceš-li vůbec snášeti příkoří, kterak budeš přítelem Kristovým? Trp přece něco s Kristem a pro Krista, chceš-li kralovati s Kristem."[4])

O Ježíši, jenž mě zveš, abych tě následoval na královské cestě svatého kříže, snažně tě prosím, račiž mi uděliti k tomu zmužilost.

Duchovní kytice. *„Věčný Otec uzná duši jen tehdy za milovanou dceru svou, jestliže podle příkladu božského Spasitele bude míti lásku k utrpením a podá-li toho důkaz cvičbou v trpělivosti."*

---

[1]) Řím., 8, 17. [2]) Řím., 8, 18. [3]) Kn. II., 12, 10. [4]) Kn. II., 1, 5.

178. Znamenitost i přednosti trpělivosti.

Krátký obsah. **I. Vznešenost křesťanské trpělivosti.** Pravým znakem vznešeného, šlechetného i velkomyslného srdce jest přijímati s odevzdaností i s láskou vezdejší utrpení. Nejkrásnějším vítězstvím jest povznésti se nade všechnu potupu nepřemožitelnou trpělivostí; to znamená následovati Ježíše Krista, jenž ve chvíli, kdy jej ukřižovali, modlil se za své katany. Poslyšme svatého Basila, jenž nám dí: „Bůh rád navštěvuje ty, kteří z lásky k němu všechno snášejí.“

II. Trpělivost nám pomáhá uvarovati se množství hříchů. Kdo by nemusil litovati mnohé vznětlivosti a říci si v hloubí srdce: Lépe bych býval učinil, kdybych býval snášel onu nehodu s klidem i s odevzdaností! Trpělivost činí ducha našeho přístupným pravé vědě a činí nás pány nad sebou samými. Jednejme podle Pána našeho: „Vytrvalostí svou získáte duše své.“

III. Trpělivost nám zjednává velká dobra. Křesťanská trpělivost jest zdrojem nejvzácnějších dober. „Není ničeho,“ praví svatý Cyprian, „co nám na tomto světě zjednává více zásluh a na onom světě větší slávu.“ Duch svatý praví: „Blahoslavený člověk, jenž snáší pokušení, neboť když bude zkušen, obdrží korunu života, kterou Bůh zaslíbil těm, kteří ho milují.“ Svatý Jan Křtitel z La Salle dí: „Trpme s trpělivostí, chceme-li se státi Bohu milými.“

Rozjímání.

Lépe je být trpělivým nežli obrem. (Přísl., 16, 32.)

I. Vznešenost křesťanské trpělivosti. Svatý Jakub praví, že vytrvalost má dílo dokonalé a že činí dokonalým. Kříž jest školou i zkouškou všech ctností a trpělivost jejich dokonalostí.

Uměti trpěti pro Ježíše Krista, učí svatý Chrysostom, znamená pozvednouti se na nejvyšší stupeň slávy; jest to mnohem více než býti obdařen

darem zázraků, více než býti apoštolem, učitelem církevním a evangelistou.

Pravým znakem vznešeného, šlechetného i velkomyslného srdce jest přijímati s odevzdaností i s láskou vezdejší utrpení. S tohoto stanoviska zasluhují obdivu lidského všichni rekové, zvláště pak rekové náboženství, kteří jako Tobiáš i Job neustávali velebiti Boha v sklíčenosti a kteří mohli vpravdě říci s apoštolem: „Jsouce tupeni žehnáme, jsouce pomlouváni, prosíme.“[1])

„Nejkrásnějším vítězstvím jest povznésti se nade všechnu potupu nepřemožitelnou trpělivostí,“[2]) následovati Ježíše Krista, jenž ve chvíli, kdy jej ukřižovali, modlil se za své katany, řka: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“[3])

Apoštolové to také tak chápali, pravili: „Miláčkové, nedivte se tomu soužení... nýbrž majíce účast v utrpeních Kristových, radujte se... Jste-li tupeni pro jméno Kristovo, blahoslavení jste.“[4]) „Za čirou radost to mějte, bratří mojí, když upadnete v rozličná pokušení, vědouce, že zkoušení vaší víry působí vytrvalost; vytrvalost však měj dílo dokonalé, abyste byli dokonalí a celí, v ničem pozadu nezůstávajíce.“[5])

II. Trpělivost nám pomáhá uvarovati se množství hříchů. Jak zaslepen jest člověk, jedná-li pod nátlakem nevole a příkoří! Kdo z nás ještě nelitoval nějaké vznětlivosti a nemusil si říci v hloubí srdce: Lépe bych býval učinil, kdybych býval snášel onu nehodu s klidem i s odevzdaností!

---

[1]) I. Kor., 4, 12 a 13. [2]) Sv. Chrysostom. [3]) Luk., 23, 34. [4]) I. Petr., 4, 12—14. [5]) Jak., 1, 1—4.

Trpělivost činí našeho ducha přístupným pravé vědě, jak učí žalmista Páně: „Dobře mi, Hospodine, žes mě ráčil pokořiti, abych se naučil ustanovením tvým;“[1]) a jak připomíná Následování Krista: „Nikdo není schopen, aby chápal věci nebeské, leč podvolí-li se snášeti pro Krista protivenství.“[2]) Trpělivost nás sílí v protivenstvích a činí nás pány nad sebou samými v těžkých příležitostech, jak tomu učí Pán náš: „Vytrvalostí svou získáte duše své.“[3])

Tato ctnost nás otužuje proti bolesti a tím nám ji činí méně citelnou. Jest též bezpečným štítem proti zlobě i pronásledování. Svatý Chrysostom praví: „Do vody ponořené rozžhavené železo neztrácí tak na svém teple, jako prchlivý člověk na své vznětlivosti, jedná-li s člověkem trpělivým.“

III. Trpělivost nám zjednává velká dobra. Křesťanská trpělivost jest zdrojem nejvzácnějších dober, zde na zemi a zvláště pak na věčnosti. „Není ničeho,“ praví svatý Cyprian, „co nám na tomto světě zjednává více zásluh a na onom světě větší slávu. „Odhodlati se trpěti,“ dodává svatá Gertruda, „z lásky k Ježíši Kristu, jest tomuto božskému Spasiteli milejší skutek, nežli kdybychom ve chvíli jeho umučení byli přítomni a lili na jeho rány nejvzácnější balzám.“

Čím více tedy cvičíme se v trpělivosti, tím více zabezpečujeme své opravdové zájmy, jak nám to připomíná svatý apoštol: „Soužení naše, které jest pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, plnovážnou.“[4]) „Jestli s Kristem trpíme, budeme s ním i kralovati.“[5])

---

[1]) Žalm 118., 71. [2]) Kn. II., 12, 14. [3]) Luk., 21, 19. [4]) II. Kor., 4, 17. [5]) II. Tim., 2, 12.

Duch svatý praví: „Blahoslavený člověk, jenž snáší pokušení, neboť když bude zkušen, obdrží korunu života, kterou Bůh zaslíbil těm, kteří ho milují.“[1]) „Vy jste to,“ pravil Ježíš Kristus, „kteří jste vytrvali se mnou v mých pokušeních, a já vám odkazuji království, jakož mně je odkázal Otec můj, abyste jedli a pili za stolem mým v království mém a seděli na stolicích, soudíce dvanácte pokolení izraelských.“[2])

„Cesta, vedoucí do nebe,“ dí svatý Řehoř, „jest vroubena trním útrap, aby nás odpoutala od země přece však jest naplněna útěchou i svatou radostí.“ Svatý Basil dodává: „Bůh rád navštěvuje ty, kteří z lásky k němu všechno snášejí, podporuje a povzbuzuje je.“

„Přijímám, Bože můj, ochotně všecky bědy a strasti, jež pro tento život mi snášeti uložíš, poněvadž jest to vůle tvá a poněvadž mi získají blaženost věčnou.“[3])

—

Duchovní kytice. *„Trpte trpělivě, chcete-li býti Bohu milými.“*

---

[1]) Jak., 1, 12. [2]) Luk., 22, 28 — 30. [3]) Večerní modlitba řeholní společnosti.

179. Vlastnosti trpělivosti.

Krátký obsah. I. **Trpělivost musí býti křesťanská.** Ve svých utrpeních se musíme pozvednouti k Bohu, patřiti na ně jako pocházející od něho a vniknouti do jeho božských záměrů, jež jsou: odpykání našich hříchů a okrášlení naší koruny pro nebe. Ve světle shůry spatřujme v nich znamení lásky. Slyšme Pána našeho, jenž nám praví: „Já kárám a trestám ty, které miluji."

II. Trpělivost musí býti pokorná i důvěřivá. Musí býti prosta všeho pátrání ješitnosti. Musí býti spojena se smýšlením opravdové kajícnosti a utíkati se k Bohu, jenž jest jedinou naší silou i útěchou. Připomeňme si slova Pána našeho, jenž dí: „Vzývejte mě v den soužení a vysvobodím vás."

III. Trpělivost musí býti všeobecná. Musíme býti ochotni trpěti všechno, trpěti vždy a trpěti ode všech. Následování Krista dí: „Kříž jest ti stále uchystán; všude se musíme ozbrojiti trpělivostí." Písmo svaté praví, že dny vezdejšího soužení promění se v onom životě ve dny věčné radosti.

Rozjímání.

Shovívaví buďte ke všem. (I. Thes., 5, 14.)

I. Trpělivost musí býti křesťanská. Při každé zkoušce musíme se pozvednouti k Bohu a umíniti si vniknouti do jeho úmyslů, jež směřují k tomu, abychom se odpoutali ode tvorů i od sebe samých, činili pokání za své hříchy, uzdravili se od duševních nemocí, ukázali a zdokonalili svou ctnost a vyzdobili svou korunu pro nebe. Pohlížejme na své kříže ve světle shůry a spatřujme v nich znamení lásky Pána našeho. „Já kárám," praví, „a trestám ty, které milu-

ji."[1]) Ve spojení s ním rceme: „Nemám-liž píti kalich, který mi dal Otec?"[2]) Dodejme s Následováním Krista: „Otče spravedlivý, blíží se hodina, aby zkušen byl sluha tvůj a trpěl něco pro tebe. Ty víš, co mi prospívá, abych se čím dále tím více zdokonaloval, i jak účinně trápení očišťuje ode rzi hříchův. Učiň se mnou podle úradku žádoucí dobroty své. Hle, Otče milovaný, v rukou tvých jsem já, pod prutem kázně tvé se skláním. Mrskej záda má a šíji mou, aby se po tvé vůli sklonila má odbojnost."[3])

Učitelé duchovního života učí, že nejbezpečnější cestou k dosažení dokonalosti jest snášeti velké i mnohé kříže z lásky k Bohu;[4]) utrpení snášená s trpělivostí činí nás podobnými Ježíši Kristu a pomáhají nám nabýti lásky Boží a uchovati ji.[5])

II. Trpělivost musí býti pokorná i důvěřivá. Trpělivost musí býti pokorná, prosta všech námitek ješitnosti; musí býti spojena se smýšlením pokorné kajícnosti. Při svých utrpeních musíme oslavovati božskou spravedlnost, uznávati, že jsme jich zasloužili svými hříchy, neboť jsou mnohem menší, než mají býti, a že Bůh, zkoušeje nás, jest ještě shovívavý; při příležitosti utrpení musíme též mysliti na svou nicotnost a s pocitem své slabosti utíkati se k tomu, jenž jest jedinou naší silou i útěchou.

Trpělivost musí býti důvěřivá, zmužilá, klidná, ano i radostná. Jest sice pravda, že nemůžeme spoléhati na sebe, avšak můžeme a musíme spo-

[1]) Apok., 3, 19. [2]) Jan, 18, 11. [3]) Kn. III., 3 a 6. [4]) Sv. Bernard. [5]) Sv. J. Kř. z la Salle, 95. rozj., 3.

léhati na Boha a doufati, že zmírní naše utrpení, anebo že nám dá milost snášeti je s touž stálostí, jako je snášeli svatí. „Bratří, vytrvejte trpělivě až do příchodu Páně. Posilňte srdcí svých, neboť příchod Páně se přiblížil. Za příklad trpělivosti vezměte si, bratří, proroky, kteří mluvili ve jménu Páně, Hle, blahoslavíme ty, kteří vytrvali trpělivě.“[1])

Svatí spoléhali na pomoc shůry, patřili na blízký konec svých útrap a na blaženost, která měla býti odměnou jejich trpělivosti. Nic nedovedlo způsobiti, aby klesli na mysli, ano radovali se dokonce ze svého soužení, jak to vidíme na apoštolech, o nichž jest řečeno, že „šli z velerady s radostí nad tím, že byli hodni učiněni trpěti pohanu pro jméno Ježíšovo;“[2]) svatý Pavel praví: „Libuji si ve svých slabostech, v příkořích, v nedostatcích, v pronásledováních, v úzkostech pro Krista;“[3]) svatá Terezie, svatý Jan z Kříže, svatý František Xaverský, svatá Magdalena z Pazzis a tak mnozí jiní říkávali i při těch největších utrpeních: „Ještě více! Ano, Pane, buď trpěti nebo zemříti!“ Zamilovaným rčením svatého Jana Křtitele z La Salle při tom bylo: „Bůh budiž veleben.“

III. Trpělivost musí býti všeobecná. Musíme býti ochotni trpěti všechno, trpěti vždycky a trpěti ode všech. „Kříž jest ti stále uchystán,“ dí Následování Krista, „a čeká na tebe všude. Neunikneš mu, ať se utečeš kam utečeš. Obrať se nahoru, obrať se dolů, obrať se na venek, obrať

---

[1]) Jak., 5, 7—16. [2]) Skut. ap., 5, 41. [3]) II. Kor., 12, 10.

se do nitra, a všude tam nalezneš kříž i nezbytno, abys si všude uchovával trpělivost."[1])

Umějme všechno snášeti a vše odpouštěti a ukažme se hodnými toho, jenž pravil: „Milujte nepřátele své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří pronásledují a pomlouvají vás."[2])

Neříkejme nikdy: „Od toho nemohu něčeho podobného snésti, od onoho bych to již třeba snesl."

„Kříž jest zde na zemi odměnou svatých. Služebníci Boží přijímají jej ochotně, vědouce, že dny jejich utrpení a zármutku promění se ve dny věčné radosti."[3])

Jak málo zasluhuji, božský Spasiteli, nazývati se tvým učedníkem. Zovu se přítelem tvého kříže a zdá se, že se ničeho tak nestrachuji jako kříže. Snažně tě prosím, odpusť mi nedostatek mé zmužilosti a uděl mi milosti oslavovati tě v mých zkouškách, jako tě oslavovali svatí, abych si zasloužil velebiti tě s nimi v nebeském Jerusalemě.

Duchovní kytice. *„Máte-li úplně ducha svého stavu, dá vám Bůh nalézti veškeru útěchu i v těch nejtrapnějších zkouškách."*

(109. rozj., 1.)

---

[1]) Kn. II., 12, 4. [2]) Mat., 5, 44. [3]) 34. rozj., 2.

180. Nutnost trpělivosti.

Krátký obsah. **I. Netrpělivost činí kříže tím těžší.** Zeslabuje duši, znepokojuje rozum, působí, že činíme falešná opatření, kterých později litujeme se slzami. Vede s sebou zármutek, má smrtonosné účinky na zdraví. „Nesete-li kříž s nářkem, kladete na sebe nové břemeno," Vezměme na sebe srdnatě svůj kříž, on nás doprovodí do nebe.

II. Uniknouti kříži jest nemožno. Kříž jest pro každé stáří i pro každou třídu lidské společnosti. „Život lidský," praví Job, „jest ustavičný boj." Ať činíme cokoli, kříž stojí stále před námi. Připravme se odevzdati se křesťansky do toho, čemu se nemůžeme vyhnouti.

III. S přispěním milosti Boží můžeme podle příkladu božského Mistra kříž vždycky nésti. Ať jsou utrpení jakákoli, jsou jen přechodná. Zůstane nám po nich těchyplná vzpomínka, jestliže jsme je snášeli s trpělivostí. Svatý Pavel dí: „Soužení naše, které jest pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, plnovážnou." „Kříž jest žebříkem nebeským, bez něho není spasení."

Rozjímání.

Vytrvalosti zajisté jest vám potřebí. (Žid., 10, 36.)

I. Netrpělivost činí kříže tím těžší. Netrpělivost nevyléčí našich chorob, naopak činí naše útrapy těžšími a zbavuje nás útěch, které můžeme v nich nalézti, zeslabuje duši, kalí rozum, nabádá nás učiniti falešná opatření a konati něco, čeho bychom později neschvalovali a snad i se slzami litovali; má v zápětí zármutek i malomyslnost; činí nás nešťastnými olupujíc nás o zásluhu, jakož i o důstojnost neštěstí.

Jaká to pošetilost oddávati se netrpělivosti! Protože jest naše zlo příliš velké, zdaž z toho

následuje, abychom je nedostatkem odevzdanosti ještě zvětšovali?

Naší zásadou budiž zásada Následování Krista: „Není žádného léku, žádné útěchy, aby ses mohl z trampoty vysvoboditi, nýbrž dlužno trpěti. Snášíš-li kříž s nelibostí, břemenem si jej činíš a jen si více přitěžuješ; vždyť přece nelze jinak, než abys jej nesl. Snášíš-li kříž oddaně, ponese tě a povede k žádoucímu cíli, kde totiž bude konec utrpení, ať i to na krásně nebude zde.“[1])

II. Kříži uniknouti jest nemožno. Proč odmítati kříž? chtěj nechtěj musíme jej buď nésti nebo vléci. Jest to již údělem lidským býti stále vydán útrapám.

Nedaří-li se nám vše podle přání, vězme, že i jiným se vede právě tak. Kde jest člověk, jemuž se daří všechno tak, jak si přeje? Jest někdo, kdo nemusí snášeti svízele i protivenství?

Jak bychom mohli činiti nároky na uniknutí utrpením, nemocem, neúspěchům, zklamáním, rodinným neštěstím, pronásledováním, pokušením a duchovním suchopárnostem? Zkoušky jsou pro všechny: pro jednotlivce, rodiny, kongregace, společnosti i pro národy; zvláště jsou údělem Církve, jež jest nevěstou Kristovou a naší matkou. Chceme snad jediní býti prosti tohoto všeobecného zákona? „Bojování je život člověka na zemi,“[2]) praví Job. Kříž jest vždy pro nás připraven, proto odevzdejme se do toho, čemu uniknouti nemůžeme.

[1]) Kn. II., 12. [2]) Job., 7, 1.

III. S přispěním milosti Boží můžeme podle příkladu božského Mistra kříž vždycky nésti. Bůh chce nebo dopouští naše zkoušky, aby nám dal příležitost ho oslavovati, činiti zadost jeho spravedlnosti, dosvědčovati mu lásku, státi se podobnými Ježíši Kristu, rozmnožiti zásluhy a vzdělávati bližního; snažme se jednati podle úmyslů jeho prozřetelnosti.

Ostatně naše kříže jsou jen přechodné. Všechno zde na zemi trvá jen chvíli. S našimi dnešními útrapami bude tomu jako se včerejšími, ničeho po nich nezůstane leč těchyplná vzpomínka, jestliže jsme je trpělivě snášeli, anebo hořké politování, nedostávalo-li se nám odevzdanosti. Podle slov apoštolových[1]) „soužení naše, které jest pomíjející, lehké, zjednává nám v míře přenesmírné slávu věčnou, plnovážnou."

Kdybychom chápali své opravdové zájmy, jak bychom děkovali Bohu za kříže, které na nás složí a jimiž můžeme učiniti zadost za hříchy své! „Ze dvojího zla," praví Následování Krista, „jest si vždycky vyvoliti menší. Abys tedy ušel budoucím trestům věčným, snaž se pro Boha s klidnou myslí snášeti trápení nynější."[2])

Zveme se učedníky Kristovými; jak veliká však byla jeho trpělivost za jeho smrtelného života a při jeho umučení! Jaký vzor této ctnosti představuje nám kromě toho ve svém eucharistickém životě, kde jest tak zneuznáván a urážen! Jak nás sám anebo svými apoštoly nabádá nésti náš kříž,[3]) snášeti chyby bližního,[4]) býti zmužilými v útrapách a nésti je s odevzdaností[5]) a všechno sná-

[1]) II. Kor., 4, 17. [2]) Kn. III., 12, 2. [3]) Luk., 14, 27. [4]) Galat., 6, 2. [5]) Řím., 12, 12.

šeti.[1]) Náležíme-li tedy jemu, řiďme se slovy svatého Pavla: „Běžme s vytrvalostí běh o závod nám předložený, patříce na vůdce a dokonatele víry, na Ježíše, jenž pro radost sobě předloženou přestál kříž, nedbaje potupy.“[2]) Vytrvalosti jest vám potřebí, abyste vykonávajíce vůli Boží, obdrželi statek zaslíbený.“[3])

Není nic správnějšího. „Skrze mnohá soužení musíme vcházeti do království Božího,“[4]) když Kristus musil „trpěti a tak vejíti do slávy své,“[5]) má tak býti i s učedníky jeho. Buďme přesvědčeni, že kříž jest žebříkem, po němž stoupáme do nebe, bez něho není spásy pro duši ani naděje v život věčný.[6])

„Trpělivost činí srdce ochotným snášeti vůbec každé zlo duše i těla z lásky k Bohu a trpěti podle vzoru Ježíše Krista.“[7])

Uznávám, božský Spasiteli, že jest mi trpělivosti naprosto potřebí v tomto životě, kde nemohu býti ani na okamžik bez boje i bez bolesti. Snažně tě prosím, uděl mi milosti, věnovati se cvičbě v této ctnosti věrně i zmužile a přiveď mě tak daleko, bych po ničem netoužil leč následovati tebe ve tvém utrpení, abych byl s tebou spojen ve tvé slávě.

Duchovní kytice. *„Nemůžete lépe poučovati své žáky, než dávajíce jim dobrý příklad a potlačujíce každé hnutí hněvu i netrpělivosti.“*

(155. rozj., 2.)

---

[1]) I. Kor., 13, 7. [2]) Žid., 12, 1 a 2. [3]) Žid., 10, 36. [4]) Skut. ap., 14, 21. [5]) Luk., 24, 26. [6]) Násl. Kr., II., 12, 2. [7]) Sbírka.

181. Prostředky k dosažení trpělivosti.

Krátký obsah. I. **Pozorovati Pána našeho při jeho umučení.** Buďme muži rozjímání a načerpáme z tohoto svatého cvičení síly snášeti svůj kříž s láskou. Rozjímejme hluboce o utrpeních Kristových, jsouce pamětlivi, že jest naším učitelem i vzorem. Vzpomínka na utrpení Pána našeho pomůže nám snášeti všechna utrpení s odevzdaností.

II. Učiniti si pravou představu o věcech tohoto světa. Nepřemršťujme svých utrpení. Patřme na ně nepředpojatě, s duševním klidem a nabudeme přesvědčení, že se velmi zmenší. Snažme se státi se víc a více pány nad sebou samými. S přispěním milosti jděme kříži vstříc.

III. Patřiti na protivenství zrakv víry. Buďme proniknuti věrou, pak poznáme, že kříže jsou účinkem božské dobrotivosti a mohou nám získati vzácné výhody. V nesení kříže nejsme sami, Ježíš Kristus jej nese s námi. Rceme: Jelikož toužím po nebi, zdaž nemám kráčeti cestou do něho vedoucí?

Rozjímání.

Láska jest shovívavá, dobrotivá. (1. Kor., 13, 4.)

I. Pozorovati Pána našeho při jeho umučení. Buďme muži rozjímání a načerpáme z tohoto svatého cvičení zmužilosti snášeti svůj kříž s láskou. Rozjímejme hluboce o utrpeních Kristových, jenž jest naším učitelem i vzorem. Praví nám: „Od té hodiny, kdy jsem se narodil, až po smrt na kříži, nebylo chvíle, abych nesnášel bolesti. I nedostatku časných potřeb zakusil jsem trpce. Častokráte slyšel jsem na sebe žaloby; hanobivé potupy snášel jsem tiše; za dobrodiní dostalo se mi nevděku, za zázraky rouhání, za učení pohany.“[1]) Kterak bychom se mohli odvá-

[1]) Násl. Kr., III., 18, 1.

žiti naříkati si na podíl, který nám dává na svém kalichu! „Ne, není ničeho tížícího v tomto životě," praví svatý Řehoř, „čeho bychom nesnášeli s odevzdaností, připomeneme-li si umučení Spasitelovo."

Utíkejme se k Ježíši Kristu, řkouce mu: „Pane, kéž jest mi možno tvou milostí, co se zdá býti nemožno mé přirozenosti; dejž, ať se mi každá hodina útrapy pro jméno tvé stane milou a žádoucí; neboť pro tebe trpěti a strádati velmi jest prospěšno duši mé."[1])

Prosme božského Mistra, aby na přímluvu Panny Marie, Matky bolestné, nás jako ji učinil účastnými statečnosti svého božského Srdce, aby srdce naše neumdlévalo při pohledu na oběti.

Milujme božské Srdce Ježíšovo, neboť svatý Pavel dí: „Láska jest shovívavá, dobrotivá." Srdce láskou Boží uchvácené nenachází na tomto světě ničeho tak žádoucího jako kříž, jímž se tato láska dosvědčuje, a zvolá s apoštolem: „Překypuji radostí při všem soužení svém."[2]) Následování Krista dí: „Má-li člověk za základ sebe sama, snadno se kloní za lidskou potěchou. Avšak pravý milovník Boží a snaživý následovník ctnosti nestojí o takovou potěchu, ale raději snáší těžké zkoušky a trudné námahy pro Krista."[3])

II. Učiniti si pravou představu o věcech tohoto světa. Máme utrpení, nepřemršťujme jich. Pohlížejme na ně bez stranickosti, bez předpojatosti, s duševním klidem a ve světle rozumu i víry; odstraňme z nich vše, co jest jen smyšle-

[1]) Násl. Kr., III., 19, 5. [2]) II. Kor., 7, 4. [3]) Kn. II., 9, 3.

né a má svou příčinu v naší nedůtklivosti a ješitnosti a nabudeme přesvědčení, že se velmi zmenší. Posuďme je také porovnáním s bližním; Následování Krista dí: „Uveď si na paměť to, oč tíže trpěli jiní, a pak snáze poneseš lehčí břímě své.“[1])

Štěstí na tomto světě není; všude a vždy třeba bojovati, pracovati a trpěti. Nehledejme na tomto světě klidu, jenž jest prost pokušení a protivenství, naopak važme si toho, že jsme nalezli klid i když jsme zkoušeni mnohými svízeli.[2]) Nikdy nebudeme požívati pravého uspokojení, jestliže je nedovedeme nalézti v utrpení; velkomyslné duše touží jen po kříži a dychtí jen po tom býti na něm přibity, aby na něm umřely s Ježíšem Kristem.

Potírejme věrně hned v počátcích každou vznětlivost i prchlivost; zavírejme uši své nášeptům hněvu i uražené ješitnosti. Snažme se státi se více a více pány nad sebou samými, ukládajíce si dobrovolná umrtvování; s přispěním milosti není nic tak způsobilé posilovati duši a zabezpečiti ji před ochablostí, nevolí a malomyslností.

III. Patřiti na protivenství zraky víry. Duch našeho institutu žádá, abychom patřili na všechno zraky víry. Jestliže vnikneme do tohoto smýšlení, budou se nám naše zkoušky zdáti účinky dobrotivosti Boží a způsobilé získati nám vzácné výhody. „Utrpení,“ praví církevní učitelé, „jest moudrým rádcem, nabádá nás odpoutati se od země a zamezuje zaměniti cestu do vlasti s vlastí samou,“[3]) a „dům pohostinský s

[1]) Kn. III., 19, 1. [2]) Násl. Kr., III., 12, 2. [3]) Sv. Řehoř.

domem otcovským."[1]) Svatý Augustin dí: „Ti, kteří nemají ničeho trpěti, měli by bohužel příčinu, považovati se za vyloučené z počtu věřících." V nesení kříže nejsme sami, Ježíš Kristus jej nese s námi a to část nejtěžší.

Pohleďme na odměnu, kterou nám naše utrpení získávají, dovedeme-li je křesťansky snášeti. „Vždyť kdyby bylo bývalo pro spásu lidstva něco lepšího a užitečnějšího, nežli trpěti, byl by to zajisté Kristus slovem i příkladem ukázal."[2]) On nás ale naopak učí, že „skrze mnohá soužení musíme vcházeti do království Božího."[3])

Aby dosáhl rekovné trpělivosti, k níž se příležitosti denně množily, opakoval svatý Jan Křtitel z La Salle bez ustání ona slova Jobova: „Bůh budiž veleben!" Slova ta stála se mu tak obvyklými, že se považují za jeho heslo.

Božský Spasiteli, jenž mě zveš, abych s tebou nesl kříž, snažně tě prosím, uděl mi milost jednati věrně podle tvých záměrů. Učiň, abych se stal ve všech svých zkouškách vzorem trpělivosti.

Duchovní kytice. *„Važte si velmi trpělivosti a cvičte se v ní často, odevzdávajíce se úplně Bohu, abyste snesli i věci nejprotivnější s mlčením, nikomu o tom ničeho neříkajíce, s radostí a s poděkováním."*

(Sbírka.)

[1]) Sv. Augustin. [2]) Násl. Kr., II., 12, 15. [3]) Skut. ap., 14, 21.

182. Umrtvování Kristovo.

Krátký obsah. **I. Pán náš vzorem umrtvování od svého narození.** Chtěl se naroditi v chudobě i v ponížení. Co nám praví chlév, jesle, sláma, kde odpočívá? plénky, jimiž jest ovinut? Bez umrtvování nemůžeme býti učedníky Ježíšovými.

II. Pán náš vzorem umrtvování za svého veřejného života. Svůj veřejný život začal nejvíce pokořujícími i nejtrapnějšími skutky umrtvování: přidružil se k hříšníkům žádá o křest, jest křtěn a pak trvá čtyřicet dní v postě i na modlitbě. Chodí po městech i vesnicích, hlásaje evangelium, potkávaje se všude s protivenstvím i strádáním. Trpíme s Ježíšem, chceme-li býti účastni jeho slávy.

III. Pán náš vzorem umrtvování při svém umučení. Kde jej pozorovati, aniž se nám jeví opovrhován, nenáviděn, opuštěn, zahrnut hanbou, vydán největším útrapám, tělesným i duševním? Jest vpravdě „mužem bolesti.“ Kráčí na Kalvarii ,obtížen svým křížem a přináší se v oběť. Bez kříže nemůžeme doufati v život věčný.

Rozjímání.

Povždy nosíme mrtvení Ježíše na svém těle.
(II. Kor., 4, 10.)

I. Pán náš vzorem umrtvování od svého narození. Syn Boží mohl se naroditi v bohatství i v blahobytu, vésti život klidný a odejíti s tohoto světa bez utrpení, neboť k našemu vykoupení stačilo mu jediné slovo. On však chtěl z vlastní vůle naroditi se v chudobě i v ponížení, žíti v práci i v utrpení a podstoupiti smrt nejukrutnější i nejhanebnější.

Popatřme v Betlemě na chlév, kde se narodil, na jesle a slámu, kde odpočívá, na plénky, které ho halí, na slzy, které prolévá. Ježíš chtěl míti

za podíl strádání a bolestí a již od svého narození nésti na svém božském těle umrtvení, které bude zjevno na něm po celý jeho život!

V Judsku, v Egyptě, v Galilei, všude se nám jeví v kříži i utrpení. Jeho skrytý život jest umrtvováním trvajícím po třicet let. Ničím se tu nedává najevo jeho vznešenost. Jest považován za syna chudého řemeslníka, jenž jest nucen v potu své tváře dobývati si vezdejšího chleba.

Bez umrtvování nemůžeme býti jeho učedníky, ani zasloužiti si jeho dědictví. Svatý Pavel dí: „Jsme spoludědici Kristovými, ač-li spolu s ním trpíme,"[1]) a dodává, „povždy nosíme mrtvení Ježíše na svém těle, aby i život Ježišův se zjevil na těle našem."[2])

II. Pán náš vzorem umrtvování za svého veřejného života. Jeho veřejný život jest život pracovitý i bolestný. Začal jej nejvíce pokořujícími i nejtrapnějšími skutky umrtvování: přidruživ se k hříšníkům žádal o křest pokání a jest křtěn, pak se vzdaluje na poušť a trvá tam čtyřicet dní v postě a na modlitbě.

Vizme jej potom, an chodí po městech i vesnicích, ano i pouštích, hlásaje své evangelium a potkávaje se všude s protivenstvím i strádáním. Místo aby naříkal, projevuje touhu trpěti ještě více a mluvě o svém umučení, dí: „Mám pokřtěn býti křtem a kterak jsem stísněn, dokavad se nevykoná?"[3]) A když svatý Petr proniknut příliš přirozenou náklonností chce jej přemluviti, aby netrpěl, praví mu: „Jdi mi s očí, satane!

[1]) Řím., 8, 17. [2]) II. Kor., 4, 10. [3]) Luk., 12, 50.

Pohoršením jsi mi, neboť nemáš na zřeteli věcí Božích, nýbrž věci lidské."[1])

III. Pán náš vzorem umrtvování při svém umučení. Pozorujme ho zvláště při jeho umučení, v one den, kdy dovolil svým nepřátelům, aby na něm úplně ukojili svou zuřivost. Kdo by mohl pochopiti hořkost kalichu, který dává na své rty, aby jej vyprázdnil až na dno?

Kde jej můžeme pozorovati a neuzříti ho chudého, opovrženého, neznámého, pohrdavého, nenáviděného, pomlouvaného, pronásledovaného, opuštěného, zahrnutého potupami a vydaného největším utrpením tělesným i duševním, opravdově „muže bolestí,"[2]) jak byl předpověděn proroky?

Tu zůstavuje svou duši smrtelnému zármutku, cedí krvavý pot, podniká proti sobě samému nejprudší i nejtajuplnější boj a snáší všechny úzkosti smrtelného zápasu, pak jde svým nepřátelům vstříc, přijímá polibek zrádného Jidáše a vydává se na milost i nemilost nestydaté i nemilosrdné rotě; potom se s ním nakládá jako s rouhačem, jest upliván, odsouzen a vydán pohanům; brzy na to jedná se s ním jako s bláznem, jest s hanbou poslán zpět, dává se přednost vrahu před ním, jest bičován, trním korunován a odsouzen k nejhanebnější smrti. Konečně se nám zjevuje, an kráčí křížem obtížen na Kalvarii, padá pod jeho břemenem, leží rozpiat na oltáři své oběti, visí mezi nebem a zemí na strašných hřebech, kterými jsou probodeny jeho ruce i nohy!

„Chce-li kdo za mnou přijíti," praví nám, „zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne."[3])

---

[1]) Mat., 16, 23. [2]) Isaiáš, 53, 3. [3]) Mat., 16, 24 a 25.

„Království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je.“[1])

Ježíš Kristus obětoval se za naše spasení, i my se musíme s ním obětovati, chceme-li se státi účastnými zásluh jeho oběti. Kéž bychom mohli říci se svatým Pavlem: „Vyplňuji na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových,“[2]) „denně umírám;“[3]) neboť když musil Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své,[4]) pak jest spravedlivo, aby jeho učedníci trpěli s ním, aby se mohli zúčastniti jeho vítězoslávy.

„Nemůžete se uchovati v životě milosti, leč umrtvujíce v sobě náklonnosti, zkažené přirozenosti, kterou nazývá svatý Pavel tělem; čím více jim budete odpírati, tím více upevníte v sobě život milosti. Jen takto budete též náležeti Ježíši Kristu, jelikož, jak praví svatý Pavel, ti, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své s jeho hříchy a žádostivostmi.“[5])

O můj božský Mistře, zveš mě, abych tě následoval na cestě kříže a obětoval se s tebou ke slávě tvého nebeského Otce; snažně tě prosím, uděl mi milosti následovati tebe v tvých utrpeních, abych se mohl jednou státi účastným tvého oslavení.

Duchovní kytice. *„Musíme se státi podobnými obětovanému Ježíši Kristu a trpěti s ním, chceme-li jej míti za svou hlavu, býti jedním z jeho údů a shladiti v sobě hřích.“*

(152. rozj., 1.)

---

[1]) Mat., 11, 12. [2]) Kolos., 1, 24. [3]) I. Kor., 15, 31. [4]) Luk., 24, 26. [5]) 45. rozj., 1.

183. Nutnost umrtvování.

Krátký obsah. **I. Umrtvování jest nutné, abychom mohli zvítěziti nad svými zlými náklonnostmi.** Následkem hříchu nachází se v naší přirozenosti dvojí nezřízenost: vzpoura ducha proti Bohu a vzpoura těla proti duchu. Život milosti nemůžeme uchovati, leč umrtvujíce náklonnosti přirozenosti. Kráčejme v šlépějích božského Mistra, zapírejme se a nesme zmužile svůj kříž.

II. Umrtvování jest nutné k napravení spáchaných hříchů. Tak to chápali svatí. Chtěli hrdinnou cvičbou v umrtvování obětovati Bohu ve spojení s trpícím Ježíšem zadostčinění za své hříchy. Jak mnozí, a to i na trůně, odívali se žíněmi a rouchem kajícím a ukládali si nejkrutější strádání, aby se očistili od hříchu. Svlékněme se sebe člověka starého i se skutky jeho.

III. Umrtvování jest nutné, abychom mohli následovati Pána našeho a prospívati ve ctnosti. „Ti však, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi," dí svatý Pavel. „Úkolem řeholníkovým jest," praví svatý Jan Klimak, „činiti své přirozenosti násilí a jakoby násilně uchvátiti království Boží." Prosme Ježíše abychom ho mohli zmužile následovati na cestě strádání i obětí.

Rozjímání.

Budete-li duchem kony těla umrtvovati, žíti budete.
(Řím., 8, 13.)

I. Umrtvování jest nutné, abychom mohli zvítěziti nad svými zlými náklonnostmi. Následkem hříchu nachází se v naší přirozenosti dvojí nezřízenost: vzpoura ducha proti Bohu a vzpoura těla proti duchu. Rodíme se nakloněni ke zlému; naše srdce jest se všech stran popuzováno tisícerými nezřízenými náruživostmi; dychtíme po rozkoších a rozkoše nás vlekou ke hříchu. Z toho následuje povinnost jednati proti přirozenosti,

odepříti jí, čeho žádá protivícího se ctnosti, ano odříkati jí i mnohdy to, co jest jí dovoleno, neboť svatý Augustin praví: „Kdo si ničeho neodříká z věcí dovolených, přijde brzy tak daleko, že bude konati i věci nedovolené."

Život milosti uchováme, odpírajíce náklonnostem nezřízené přirozenosti, potírajíce je zmužile, abychom zeslabili jejich vliv na svou vůli. Jako se snaží ďábel přivésti nás k smrti věčné ukojením našeho těla i našeho ducha, tak musíme mu odpírati dobrovolným strádáním i bolestmi a kráčeti cestou k životu věčnému.

Odejměte umrtvování a člověk se hned stane otrokem sobectví, tělesných náklonností a chtíčů. Proto nám také božský Mistr nařizuje cvičbu v této ctnosti. „Nedomnívejte se, že jsem přišel uvést pokoj na svět; nepřišel jsem uvést pokoj, nýbrž meč."[1]) „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne. Neboť kdo by chtěl život svůj zachovati, ztratí jej, kdo by však ztratil život svůj pro mne, ten zachová jej."[2])

II. Umrtvování jest nutné k napravení spáchaných hříchů. Umrtvování, které nám pomáhá varovati se zlého, jest též prostředkem napraviti ono zlé, jehož jsme se dopustili. Tak to chápali všichni svatí kajícníci. Chtěli hrdinnou cvičbou v umrtvování obětovati Bohu ve spojení s trpícím Ježíšem zadostučinění za své hříchy, kráčeti opačným směrem, nežli kam je vlekl ďábel, a získati opět vše, co v boji ztratili.

Ježíš Kristus nás zve, abychom kráčeli v jeho šlépějích, chceme-li učiniti zadost za své hříchy.

[1]) Mat., 10, 34. [2]) Luk., 9, 23—24.

Trpěl sice za nás, ale zbývá trpěti i nám s ním, abychom si přivlastnili jeho zásluhy a podle svatého apoštola[1]) vyplňovali na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových. On jest naší hlavou, naším králem, vedl však život práce, pokoření a krve; dal se nazvati „mužem bolestí."[2]) Kterak bychom mohli pomýšleti na to, kráčeti opačnou cestou a milovati ještě rozkoše a ukojení ješitnosti, vyhýbati se pokořením a práci?

Svatí jsou našimi vzory; jejich život byl naplněn námahou, strádáním, kříži a sebezapíráním. Slyšeli slova apoštolova: „Miláčkové, napomínám vás, abyste jakožto cizinci a poutníci zdržovali se tělesných žádostí, kteréž bojují proti duchu."[3]) „Svlékněte se sebe člověka starého, s jeho skutky, umrtvěte pozemské údy své."[4]) „Buďte mými následovníky a připodobňujte se k smrti Ježíše Krista."[5]) „Neboť jestliže jsme byli vštípeni v něj co do podobnosti smrti jeho, zajisté i co do vzkříšení budeme v něj vštípeni."[6])

III. Umrtvování jest nutné, abychom mohli následovati Pána našeho a prospívati ve ctnosti. Zavazuje-li příkaz umrtvování všechny věřící, pak zavazuje zvláště nás řeholníky, poněvadž se veřejně hlásíme k následování Ježíše Krista netoliko na cestě přikázání, nýbrž i na cestě rad. Stav náš jest podstatně stavem kříže, obětí, sebezapírání a práce; mnozí jej nazvali mučednictvím; nekonati v něm tedy umrtvování znamenalo by lháti svým jménem a svým šatem a klamati lidi i sebe. „Úkolem řeholníkovým," praví svatý Jan Klimak, „jest činiti své přiroze-

[1]) Kolos., 1, 24. [2]) Isaiáš, 53, 3. [3]) I. Petr., 2, 11. [4]) Kolos., 3, 5 a 9. [5]) Filip., 3, 10 a 17. [6]) Řím., 6, 5.

nosti násilí a jakoby násilně uchvátiti království Boží."

„Ti, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi," praví svatý Pavel.[1]) „Zemřeli a život jejich jest skryt s Kristem v Bohu."[2]) Dobrý řeholník vítězí nad tělem i krví s milostí Ježíše Krista, jehož jest věrným následovníkem. Rozkoše si ponechává pro život budoucí, v tomto životě chce jen utrpení, práce a oběti.

Bez umrtvování nebyli bychom muži modlitby, neboť svatý Bernard dí, že „modlitba bez umrtvování jest klam." Mohli bychom prospívati v dokonalosti, když každý stupeň k dokonalosti předpokládá násilí proti nezřízené přirozenosti a odloučení od sebe samých? Mohli bychom zachovávati své sliby chudoby, čistoty a poslušnosti, když předmětem jejich jest právě obětování hrabivosti, smyslnosti a ješitnosti?

O Ježíši, jenž jsi se dal nazvati „mužem bolestí," snažně tě prosím, uděl mi milost následovati tebe zmužile na cestě strádání a obětí, kterou jsi kráčel a kterou chceš, abych kráčel i já s tebou.

Duchovní kytice. *„Jest nemožno zkrotiti své náruživosti a zameziti, aby se tělo nebouřilo, jestliže neužíváme k jejich podrobení postu a umrtvování."*

(179. rozj., 2.)

---

[1]) Galat., 5, 24. [2]) Kolos., 3, 3.

184. Vlastnosti umrtvování.

Krátký obsah. I. **Umrtvování musí pocházeti z nadpřirozené pohnutky.** Umrtvovati se musíme s pravým úmyslem oslavovati Boha, státi se podobnými trpícímu Ježíši, zkrotiti své tělo, činiti zadost za hříchy své i bližních a prospívati na cestě dokonalosti. Kéž bychom mohli opravdově říci se svatým Pavlem: „Denně umírám."

II. Umrtvování musí býti zmužilé i vytrvalé. Zatněme sekyru do kořene stromu, abychom jsouce očištěni od svých náruživostí, požívali vnitřního pokoje. Pomněme, že Ježíš Kristus pravil: „Království nebeské trpí násilí, a kteří násilí činí, uchvacují je." Musíme podniknouti proti sobě boj, který netrpí ani míru, ani příměří.

III. Umrtvování musí býti všeobecné i opatrné. Umrtvování, jež jest pro všechny časy, jest též pro každý věk. Musíme se umrtvovati všude i ve všem; přece však opatrně, bez rušení pořádku a jednajíce poslušně podle řízení představených. Pane, uděl nám zmužilosti, abychom se mohli obětovati ke slávě tvého Otce.

Rozjímání.

Obraťte se ke mně celým srdcem svým, s postem a s pláčem i s kvílením. (Joel, 2, 12.)

I. Umrtvování musí pocházeti z nadpřirozené pohnutky. Umrtvování jest křesťanskou ctností, vychází-li z milosti. Musíme je konati s čistým úmyslem oslavovati Boha, plniti čeho od nás žádá a státi se podobnými trpícímu Ježíši. Mějme tedy v úmyslu zkrotiti své tělo, když se bouří proti duchu, ujařmiti svou ješitnost i své náruživosti, zabezpečiti se předem před záměry nepřítele spásy, činiti zadost za své hříchy a za

hříchy bližního. Umrtvujme se, abychom mohli zachovávati svá svatá pravidla a prospívati na cestě dokonalosti, kterou kráčeti jsme povoláni.

Jak pošetilými bychom tedy byli, kdybychom měli jen lidské pohnutky při cvičbě v této ctnosti! Náleželi bychom k těm, o nichž mluví Ježíš Kristus, řka: „Když se postíte, nebuďte jako pokrytci zasmušilí; neboť zachmuřují tváře své, aby zjevno bylo lidem, že se postí." Pak dodává: „Ty však, když se postíš, pomaž hlavu svou a tvář svou umyj, aby nebylo zjevno lidem, že se postíš, nýbrž Otci tvému, kterýž jest ve skrytě; a Otec tvůj, jenž vidí ve skrytě, odplatí tobě."[1])

Svatý Pavel pravil: „Denně umírám."[2]) Ti, kteří jsou Kristovi, musí moci říci totéž a snažiti se každého dne usmrtiti v sobě člověka tělesného.

II. Umrtvování musí býti zmužilé i vytrvalé. Musíme se věnovati jeho cvičbě s odhodlanou vůlí, zničiti v sobě starého člověka s jeho žádostmi. „Mnohdy beze všeho dlužno užíti násilí," praví Následování Krista, „mužně čeliti smyslné žádosti a nedbati, co tělo chce a čeho nechce; nýbrž o to se hlavně snažiti, aby se i proti své chuti podrobovalo duchu; a dlužno je tak dlouho trestati a ve službu podmaňovati, až jest ochotno ke všemu a dovede vzíti zavděk i s málem a spokojí se i s prostinkými požitky a neosmělí se brojiti proti ničemu, co se mu snad nepodobá."[3])

---

[1]) Mat., 6, 16—18. [2]) I. Kor., 15, 31. [3]) Kn. III., 11, 3.

„Přiložme sekyru ke kořenu, abychom, očištěni jsouce od svých vášní, měli mysl pokojnou.“[1])

Buďme srdnatí, Ježíš Kristus nás k tomu vyzývá: „Království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je.“[2])

Opravdově umrtvená duše umí se zdržovati, zříkati se svých choutek, bojovati proti svým náklonnostem, odsouditi se k namáhavým skutkům, zbaviti se nadbytečných věcí a odříci si část věcí potřebných a přece se domnívá, že ještě nevykonala dost.

Zlá žádostivost zůstává v nás ustavičně, a přestati proti ní bojovati znamená poskytnouti jí výhody; tento nepřítel nás všude následuje a slídí po každé příležitosti nám uškoditi, a proto třeba nad ním co nejpřesněji bdíti.

III. Umrtvování musí býti všeobecné i opatrné. Umrtvování jest pro všechny časy a jest též pro každý věk; dítě se v něm musí cvičiti, aby se připravilo na budoucí zkoušky; jinoch, aby zkrotil své bouřlivé náruživosti; muž, aby se udržel v dobrém, a stařec, aby vzdělával mládež a připravil se objeviti se před Bohem.

Umrtvovati se musíme všude: doma, ve třídě, na ulicích, v kostele. Musíme se umrtvovati při jídle, při odpočinku, při práci, při zotavení, při studiu. Umrtvovati se musíme v nepatrných věcech právě tak jako ve velkých, neboť činíme-li si násilí ve věcech nepatrných, stanou se nám násilí, jež si musíme konati ve věcech velkých, snadnými.

Umrtvování musí býti také všeobecné v tom smyslu, že se musí vztahovati též na všechny na-

[1]) Kn. I., 11, 4. [2]) Mat., 11, 12.

še schopnosti. Musíme umrtvovati svůj rozum, svou paměť, svou obrazotvornost i vlastní smýšlení; musíme umrtvovati své choutky, svou povahu, svůj rozmar, své náklonnosti; všechny své náruživosti, zvláště pýchu, hrabivost i smyslnost. Musíme umrtvovati svůj jazyk zbožným zachováváním mlčení, své oči, své uši, svou chut, svůj čich i svůj hmat, „užívajíce tvorů, jako bychom neužívali."[1])

Tato ctnost musí býti opatrná, shodovati se s pořádkem a říditi se poslušností. Řeholník potírá v sobě hned s počátku vše, co může obtěžovati jeho spolubratry; rád se uskrovní, aby mohl působiti radost jiným; umí se zapírati i přemáhati, aby udržel klid i soulad. Sebe nešetří, nevrhá se však také na cestu strádání, která mu může škoditi. Poslušně se řídí pokyny svých představených, neboť ví, jak dí svatý Bernard, že dobré skutky, které konáme z vlastní vůle, přestávají býti pro nás již tím samým skutky dobrými.

Řeholník již značně pokročil, koná-li všechny předepsané nebo dovolené skutky umrtvování svých pravidel, veda obyčejný život, ale neobyčejným způsobem.

Pane, uděl mi zmužilosti obětovati se pro slávu tvého Otce v tomto životě, abych se stal obětí, která jest hodna býti tebou jemu obětována na věčnosti.

Duchovní kytice. *„Obětujte Bohu občas nějaké umrtvení některého smyslu, odumírajíce takto nepozorovaně sobě samým."*

(Sbírka.)

[1]) I. Kor., 7, 31.

185. Přednosti umrtvování.

Krátký obsoh. **I. Umrtvování nám pomáhá k vítězství nad náruživostmi.** Umrtvováním, praví svatý Cyprian, zapuzujeme nestvůru zlé žádostivosti, spoutáváme ji pevně, a ona nemůže ničeho jiného než hrýzti pouta, kterými jest spoutána. Duch opanuje tělo a slabost tělesná stává se silou duševní. Odrážejme střely svého nepřítele a umrtvováním vítězme nad smyslností, kterou v nás dráždí.

II. Umrtvování jest zdrojem hojných milostí. Duch svatý se nám tím více sdílí, čím menší panství má nad námi zlá žádostivost. Umrtvování nám získává nejhojnější milosti. Svatí byli tím více obdařeni milostmi, čím více ukřižovali své tělo a pokořovali svého ducha. Ukřižujme se s Ježíšem Kristem, umírajíce světu, tělu i sobě samým.

III. Umrtvování spojuje s Bohem a pomáhá k velkému pokroku v dokonalosti. Čím více jsme zbaveni toho, co se líbí smyslům a vlastnímu duchu, tím snadněji můžeme blížiti se k Bohu a přilnouti jen k němu. Umrtvený člověk žije v jistém smyslu, jakoby byl v nebi. Buďme dbalí umrtvování a dosáhneme pravé duchovní radosti, jež jest jeho užitkem.

Rozjímání.

Vnější člověk náš se hubí, ale člověk náš vnitřní se obnovuje. (II. Kor., 4, 16.)

I. Umrtvování nám pomáhá k vítězství nad náruživostmi. Hlavní předností umrtvování jest, že nám pomáhá vítěziti nad tělem. „Ti, kteří jsou Kristovi," dí svatý Pavel, „ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi."[1]) „Umrtvováním," dodává svatý Cyprian, „zapuzujeme nestvůru zlé žádostivosti až do nejzazšího zákopu duše, a

[1]) Gal., 5, 34.

spoutáváme ji pevně v hloubí srdce, kde nemůže činiti ničeho jiného, než hrýzti pouta, jimiž jest spoutána;" duch panuje nad tělem a tělesná slabost stává se duševní silou.

Umrtvování nám pomáhá zvítěziti nad světem i ďáblem, kteří se spikli o naši záhubu. Staví mezi nás a svět spasitelnou zeď; zahaluje naše zraky, aby nám ukrylo jeho marnosti. Zacpává naše uši, abychom neslyšeli jeho nebezpečných řečí, ano zapuzuje i z naší mysli myšlenky na jeho hříšné rozkoše.

Ďábel dráždí naše nezřízené choutky, avšak jeho pokušením dostává se v umrtveném těle a duchu jen odmítavé odpovědi. Napadá nás všemožně, aby se pokusil strhnouti naši vůli ke zlému, avšak umrtvování jest nám bezpečným prostředkem odrážeti šípy, jež proti nám metá, a uvádí nás do nejvýhodnějšího postavení, abychom mohli zvítěziti nad jeho zlobou.

II. Umrtvování jest bohatým zdrojem milosti. Umrtvování nechává volnou cestu nebeským osvícením; neboť maří účinky náruživostí, které rozum vždy zatemňují; ono tato osvícení i rozmnožuje, poněvadž nás činí ochotnými ku přijetí výlevů Ducha svatého, Ducha to světla, jenž se nám tím více sdílí, čím menší panství má nad námi zlá žádostivost. Za příčinou těchto předností oddali se svatí a přátelé Boží velkým umrtvováním, nežli učinili důležitá rozhodnutí a jestliže náš svatý Otec tak velice přísně žil, nežli dal prvním Bratřím pravidla našeho institutu, činil tak z téhož důvodu.

Umrtvování nám zjednává nejvzácnější milosti. Skrze ně přinášíme Bohu dary, Bůh však se

nedá překonati ve velkomyslnosti a splácí nám aspoň stonásobně. Zdaž nepozorujeme, že svatí dosáhli tím více darů milosti, čím více ukřižovali své tělo a čím více pokořovali svého ducha?

Proto píše také svatý František Saleský: „Není lepšího prostředku k zabezpečení naší spásy než ukřižovati se s Ježíšem Kristem a odříkati se světa, ďábla i sebe samých. Čiňme tak věrně a Bůh zahrne nás milostmi na tomto světě a dá nám korunu své slávy na světě onom."

III. Umrtvování spojuje s Bohem a pomáhá k velkému pokroku v dokonalosti. Čím více jest tělo pokořené i umrtvené, tím více jest duše očištěna a tím více se stává Bohu milejší a způsobilejší k dosažení oné dokonalosti, která jí přísluší."[1])

„Čím více jsme zbaveni toho, co lahodí smyslům a vlastnímu duchu, tím snadněji můžeme přilnouti k Bohu. Umrtvený člověk nemá již chuti na tom, co jest světského, a žije do jisté míry, jako by byl v nebi."[2]) Nepřestává prospívati ve zbožnosti, na duchu rozjímání a v horlivosti ve službě Boží. Panství, kterého dosáhl nad sebou samým zbavuje ho množství roztržitostí při duchovních cvičeních a pomáhá mu čerpati z nich veškeren užitek, který v sobě chovají.

Umrtvování nás podivuhodně připravuje ku přijetí svátostí; uchovává i zdokonaluje v nás ctnosti, zvláště čistotu, tuto lilii zahrady nebeské, která roste jen mezi trním přísnosti.

Umrtvené duše činí velké pokroky v dokonalosti, přetrhaly pouta, která vadila jejich krokům

---

[1]) 59. rozj., 1. [2]) 156. rozj., 3.

a uvrhly do moře vše, čím byly přetíženy. Volně a bez překážky prospívají denně v duchovním životě podle slov svatého apoštola: „Vnější člověk náš se hubí, ale člověk náš vnitřní se obnovuje."

Pravá radost jest užitkem umrtvování. Svatí, kteří vedli život největšího ukřižování, byli naplněni největší útěchou a mohli říci s apoštolem: „Překypuji radostí při všem soužení svém,"[1]) anebo s královským prorokem: „Obrátils mi, Pane, kvílení mé v radost, roztrhls žínici mou a dals mi pás veselí."[2])

Snažně tě prosím, o můj Bože, račiž mi uděliti milosti cvičiti se v umrtvování s onou zmužilostí, s níž se cvičili tvojí svatí, abych tě oslavoval podle jejich příkladu obětováním sebe sama a byl připuštěn oslavovati tě jako oni v nebi.

Duchovní kytice. *„Umrtvování pokořuje tělo a činí je pokušením méně přístupným, proto ho musíte užívati po všechny dny jako štítu proti ďáblu."*

(174. rozj., 3.)

---

[1]) II. Kor., 7, 4. [2]) Žalm 29., 12.

186. Vnitřní umrtvování.

Krátký obsah. I. **Nutnost vnitřního umrtvování.** Svatý apoštol Pavel napomíná věřící: „Obnovte se na duchu mysli své a oblecte člověka nového, stvořeného podle Boha ve spravedlnosti a svatosti pravdy. Neboť jste zemřeli, a život váš jest skryt s Kristem v Bohu; svlecte se sebe člověka starého s jeho skutky.“ Bůh žádá od vás, abyste žili a jednali jen božským jeho Duchem. Udržujme schopnosti ducha i srdce pod jhem zákona svatého evangelia.

II. **Vnitřní umrtvování očišťuje naše schopnosti.** „Snažte se,“ dí svatý Jan Křtitel z La Salle „by váš duch byl vždy tak na sebe pozorný, aby mohl přijímati osvícení, jež Duch Boží hodlá mu uděliti, a aby se pak mohl říditi jimi s moudrostí při všech svých pracích.“ Zaměstnávejme svůj rozum velkými myšlenkami víry a vypuďme z něho myšlenky světské.

III. **Vnitřní umrtvování řídí hnutí srdce.** „Jak to,“ praví Následování Krista, „že mnozí svatí dospěli tak velké dokonalosti v životě rozjímavém? Protože se přičinili, aby v sobě umrtvili všecky tělesné žádosti a protože dovedli veškerou vroucností svého srdce lnouti k Bohu a nerušeně žíti sobě.“ Hledejme jen Boha; Bůh jediný stačí, pravila svatá Terezie.

Rozjímání.

Báti se Hospodina je zbožná věda. (Eccli., 1, 17.)

I. Nutnost vnitřního umrtvování. Svatý apoštol Pavel napomíná věřící: „Obnovte se na duchu mysli své a oblecte člověka nového, stvořeného podle Boha ve spravedlnosti a svatosti pravdy.“[1]) „Neboť jste zemřeli, a život váš jest skryt s Kristem v Bohu; svlecte se sebe člověka starého s jeho skutky.“[2]) Odložme vše, co se protiví v našem duchu i v našem srdci Ježíši Kri-

[1]) Efes., 4, 23 a 24. [2]) Kolos., 3, 3 a 9.

stu, člověku to novému, k jehož podobenství se musíme utvořiti zevně, ale především vnitřně.

Schopnosti našeho ducha i srdce byly právě tak zkaženy hříchem jako naše smysly, proto je musíme držeti pod jhem zákona svatého evangelia. Následkem dědičného hříchu obdržely špatný popud, proti němuž musíme působiti, abychom se neuvrhli do propasti záhuby; jsou podrobeny vlivu zlého ducha, jemuž musíme s milostí Boží odpírati, jinak bychom byli v nebezpečí upadnouti až na nejnižší stupeň neřesti.

„Musíte umrtvovati svého vlastního ducha, jenž nesmí již ve vás žíti, poněvadž Bůh od vás žádá, abyste žili a jednali jen podle božského jeho ducha.“[1])

II. Vnitřní umrtvování očišťuje naše schopnosti. Vnitřní umrtvování jest boj proti nám samým, boj to těžký, vyžadující velké zmužilosti a pevné vůle. Nejsme však sami ani beze zbraně, za pomocníka máme samého Ducha svatého a zbraní naší jsou všechny prostředky dokonalosti, kterých nám poskytuje náš svatý stav.

Zůstaven sám sobě jest náš rozum zdrojem myšlenek často nebezpečných; proto musíme nad ním bdíti a zaměstnávati jej s poznáváním Boha a jeho skutků, učiniti jej pozorným na osvícení, která nám uděluje Duch svatý, a sytiti jej velkými myšlenkami víry a náboženství.

Obrazotvornost, kterou svatá Terezie tak správně nazývá „domácím šaškem“, jest příčinou nekonečného množství roztržitostí, proto jest nutno ji opanovati v jejich úchylkách, a bychom ty-

---

[1]) 79. rozj., 1.

to předešli, musíme jí užívati k tomu, čím se mají naše myšlenky zabývati, totiž: tajemstvími Kristovými, místy, kde se tato udála, obrazy svatými a obrazy, které nás mohou poučiti o nádheře nebeské.

„Snažte se, by váš duch byl vždy tak na sebe pozorný, aby mohl přijímati osvícení, jež Duch Boží hodlá mu uděliti, a aby se pak mohl říditi jimi s moudrostí při všech svých pracích.“[1])

III. Vnitřní umrtvování řídí hnutí srdce. Musíme v sobě umrtvovati přilnulost k vlastnímu duchu, jež jest počátkem četných chyb, zhoubnou překážkou působení Ducha svatého a našeho pokroku v dokonalosti.

Musíme se míti na pozoru před tužbami svého srdce, před svými přirozenými náklonnostmi a náruživostmi, které nás strhují k nezřízenosti a k nepořádku. „Miláčkové,“ praví svatý Petr, „napomínám vás, abyste jakožto cizinci a poutníci, zdržovali se tělesných žádostí, kteréž bojují proti duši.“[2]) Svatý Pavel rovněž dí: „Podle ducha žijte, a žádostí těla nevykonáte. Neboť tělo žádá proti duchu, duch pak proti tělu; ti totiž jsou proti sobě.“[3])

„Jak to,“ praví Následování Krista, „že mnozí svatí dospěli tak velké dokonalosti v životě rozjímavém? Protože se přičinili, aby v sobě umrtvili všecky tělesné žádosti a protože dovedli veškerou vroucností svého srdce lnouti k Bohu a nerušeně žíti sobě.“[4])

Duch Boží sděluje se jen srdcím, která jsou prosta pozemských náklonností. Proto musíme

---

[1]) Sbírka. [2]) I. Petr., 2, 11. [3]) Galat., 5, 16 a 17. [4]) Kn. I., 11, 2.

hned z počátku přetrhnouti pouta svého srdce se tvorem, milovati jen Boha, v Bohu a pro Boha. „Bůh jediný stačí," praví svatá Terezie.

Slyšme Ježíše Krista: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne,"[1]) umrtvování ducha, srdce i vůle jest očividně částí tohoto sebezapření; konejme je tedy zmužile i vytrvale. Ó, jak si to budeme pochvalovati, neboť čím více umřeme sobě samým, tím více budeme žíti život Kristův; jako vítězi nad svými náklonnostmi a páni svého srdce, budeme se říditi jen popudy milosti a s ní kráčeti od ctnosti ke ctnosti, až dosáhneme nebeské odměny, která jest přislíbena lidem dobré vůle.

„Bože můj, z lásky k tobě si umiňuji přičiniti se všemožně, abych sobě odumřel a žil jen tobě. Odříkám se vlastních náhledů a všech smyslných rozkoší."[2]) Dejž, abych setrval v této ochotě a kráčel s tebou cestou obětí a dospěl slávy, která jest jejím cílem.

Duchovní kytice. *„Máme se zdržovati ukájení ducha, jelikož působí souši v nitru ducha a olupuje duši o pomazání Ducha Božího, jenž v ní přebývá."*

(Sbírka.)

---

[1]) Mar., 8, 34. [2]) Ranní modlitba.

187. Umrtvování smyslů.

Krátký obsah. I. **Umrtvování smyslů je nutné k uvarování hříchu.** Naše smysly jsou dveřmi, jimiž vchází obyčejně hřích do duše. Proto byli svatí tak velice dbalí umrtvovati je, aby tím snáze neupadli do hříchu, praví svatý Jan Křtitel z La Salle. Budeme-li duchem kony těla umrtvovati, žíti budeme, dí svatý Pavel.

II. Umrtvování smyslů jest nutné ku pokroku v dokonalosti. Proto praví učitelé duchovního života: „Hleďte podrobiti tělo duchu; jestliže tomu odpírá, přinuťte je, až jest ke všemu ochotno a dovede se spokojiti s málem a nikdy nereptati.“ Nemůžete prospívati, nedržíte-li svých smyslů na uzdě. Užívejme údů svého těla ke spravedlnosti, abychom se stali svatými, praví svatý Pavel.

III. Umrtvování smyslů jest nutné k řeholnímu životu. „K umrtvování smyslů musí vás nabádati přesvědčení,“ dí svatý Jan Křtitel z La Salle, „že čím více je umrtvujete, tím většího vnitřního pokoje nabudete a tím snáze se udržíte v přítomnosti Boží.“ Odstraňte umrtvování smyslů a řeholní duch hned zmizí, jako prchá voňavka, není-li zavřena. Dej nám, božský Ukřižovaný, abychom se ti stali podobnými.

Rozjímání.

Umrtvěte pozemské údy své. (Kolos., 3, 5.)

I. Umrtvování smyslů jest nutné k uvarování hříchu. „Smysly jsou dveřmi,“ praví náš svatý zakladatel, „jimiž nejčastěji vniká hřích do naší duše; proto svatí tak horlivě je umrtvovali, aby neupadli tak snadno do hříchu.“[1]) Neumrtvovati jich znamená vydati se nepříteli spásy.

Nestačí křesťanu ukřižovati jen své nepravosti, musí ukřižovati též své tělo, jež jest jejich zdro-

[1]) Sbírka.

jem a pokrmem. Hříchy mají svůj počátek v těle, v našich smyslech podle slov svatého Pavla: „Vidím jiný zákon v údech svých, který odporuje zákonu mysli mé a jímá mě zákonem hříchu, jenž jest v údech mých. Já nešťastný člověk! Kdo mě vysvobodí z těla smrti této?“[1])

Naše tělo jest nejnebezpečnějším naším nepřítelem, proto praví Následování Krista,[2]) že nesmíme nikdy ustati je trestati, abychom je učinili neschopným nám škoditi. Apoštol velmi nabádá věřící k cvičbě v umrtvování smyslů: „Budete-li žíti podle těla, zemřete; budete-li však duchem kony těla umrtvovati, žíti budete.“[3]) „Kdo rozsévá na svém těle, z těla také bude sklízet záhubu; kdo však rozsévá na duchu, z ducha bude sklízet život věčný.“[4]) „Trestám tělo své a podrobuji v služebnost, abych snad kázav jiným, sám nebyl zavržen.“[5]) „Dejte údy své ve službu spravedlnosti ku posvěcení.“[6])

II. Umrtvování smyslů jest nutné ku pokroku v dokonalosti. Zevnější umrtvování jest nutné k našemu pokroku v dokonalosti. Proto praví učitelé duchovního života: „Hleďte podrobiti tělo duchu; a dlužno je tak dlouho trestati a ve službu podmaňovati, až jest ochotno ke všemu a dovede vzíti zavděk i s málem a spokojí se i s požitky prostinkými, a neosmělí se brojiti proti ničemu, co se mu snad nepodobá.“[7]) Nemůžete činiti pokroku, nedržíte-li svých smyslů na uzdě.

[1]) Řím., 7, 23 a 24. [2]) Kn. I., 21, 1. [3]) Řím., 8, 13. [4]) Galat., 6, 8. [5]) I. Kor., 9, 27. [6]) Řím., 6, 19. [7]) Násl. Kr., kn. III., 11, 3.

„Užívání smyslů jest lidem potřebné, ale poněvadž jich snadno zneužívají a jejich zneužíváním upadají do velkých chyb, proto jest jim neméně nutno je umrtvovati.“[1])

„Povždy nosme mrtvení Ježíše na svém těle, aby i život Ježíšův se zjevil na těle našem.“[2]) „Ti však, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi.“[3])

Kterak bychom se neměli oddati umrtvování smyslů my, učedníci Boha, jenž se stal pro nás „mužem bolestí“, zbaveným svého roucha, přibitým na kříž a korunovaným trním! Ó, jak jest možno postaviti se před kříž a pomýšleti ještě na ukojení smyslů!

III. Umrtvování smyslů jest nutné pro řeholní stav. „K umrtvování smyslů má vás nabádati přesvědčení, že čím více je umrtvujete, tím většího vnitřního pokoje nabudete a tím snáze se udržíte v přítomnosti Boží.“[4])

Zdaž nejsme výsadními učedníky Ježíšovými a povoláni následovati ho ve větší blízkosti nežli ostatní věřící na cestě jeho oběti? Nejsme dlužni dávati jim dobrý příklad? Nebudeme jim však ku pohoršení, nezpozorují-li na nás velké zdrželivosti smyslů a opravdového podrobení těla duchu?

Ostatně bez umrtvování zevnějšího nemůžeme zachovávati pravidla, poněvadž nám to výslovně předpisují, nemůžeme si uchovati také ducha svého stavu, jehož účinkem jest právě odpoutání od věcí zevnějších, abychom se mohli zabývati věcmi vnitřními. Odstraňte umrtvování smyslů a ře-

[1]) Sbírka. [2]) II. Kor., 4, 10. [3]) Galat., 5, 24. [4]) Sbírka.

holní duch hned zmizí; jako prchá voňavka, není-li zavřena, anebo jako kapka vody na slunci nebo na větru.

Umrtvujme se v užívání zraku, vystavujeť nás ze všech smyslů nejvíce velkým nebezpečenstvím, neboť otvírá nejvíce nepříteli spásy přístup do naší duše. Běda řeholníku, nebdí-li nad svými pohledy! Nebude se moci vyhnouti osidlům světa i ďábla a nedosáhne ducha rozjímání, neboť praví svatý Bernard, „rozjímání bez umrtvování jest klam; abychom měli srdce pozdvižené k nebi, musíme míti oči sklopené k zemi."

Zavřeme své uši marnivým hovorům, neužitečným řečem a slovům protivícím se lásce.

Umrtvujme se v užívání čichu, chuti a hmatu; ať nic na nás nedává najevo přilnulost k rozkoším a ku pohodlí. Jak odporným by bylo viděti řeholníka, vyhledávajícího lahůdky, a který jest těžce uspokojitelný při jídle!

Račiž mi uděliti, o božský Ukřižovaný, zmužilosti státi se ti podobným, neboť jen ti, kteří jsou ti podobni, mohou se zúčastniti tvé slávy ve vlasti nebeské.

Duchovní kytice. *„Máme se zdržovati smyslných rozkoší, poněvadž ten, jenž miluje smyslné rozkoše, nechápe těch věcí, které jsou Ducha Božího, a nemůže jim rozuměti."*

(Sbírka.)

188. Smyslný život.

Krátký obsah. **I. V čem záleží smyslný život.** Jest to život člověka, jenž se vyhýbá utrpení a práci, vyhledává pohodlí, nechce ničeho postrádati, co možná nejméně béře na sebe jho evangelia, jako by Ježíš Kristus nebyl přikázal sebezapírání a zničení zlých žádostí. Vyhýbejme se otroctví smyslů, jež poutá duši k zemi.

II. Smyslný život jest duši zhoubný. Jest potravou trojí žádosti stále v nás žijící; odnímá duši všechnu energii k dobrému, rozmnožuje příležitosti k pokušením a zároveň nás činí mnohem slabšími k odporování jim. Následujme svatých v boji, který vedli proti tělesné žádosti.

III. Smyslný život jest v odporu s evangeliem. Svatý Jan Křtitel z La Salle dí: „Jsme jen potud křesťany, pokud se podobáme Spasiteli, a právě láska k umrtvování činí nás jemu podobnými. Snažte se tedy nedati žádnému dni uplynouti, aniž jste se umrtvovali a to duchem víry a abyste dali znaky náboženství, které vyznáváte.“ Řiďme se touto moudrou radou našeho svatého zakladatele.

Rozjímání.

Člověk duševní nepřijímá těch věcí, které jsou Ducha Božího. (1. Kor., 2. 14.)

II. V čem záleží smyslný život. Smyslný život jest život člověka, který aniž chce dopustiti se hříchu, přece dovoluje si to, co lichotí jeho náklonnostem, jenž se vyhýbá utrpení a práci, vyhledává pohodlí a příjemnost, nechce ničeho postrádati ať zdráv ať nemocen, jenž co možná nejméně nese jho evangelia, jenž zkrátka jedná, jako by Ježíš Kristus nebyl přikázal sebezapírání a zničení zlých žádostivostí.

Smyslný život jest hanbou; dává najevo, že duše jest otrokyní těla, že rozum i srdce, které jsou stvořeny patřiti na pravdu věčnou a ji milovati, jsou podrobeny hříšnému tělu, jež jest určeno státi se pastvou červů. Proto želí královský prorok tohoto nepořádku s největším rozhořčením volaje: „Člověk, jsa vážen toho nechápe, jest jak zvěř nemoudrá, která je pro nůž,"[1]) srdce jeho úplně smyslné zavřeno jest zákonu Hospodinovu „přilnula ku prahu jeho duše."[2])

II. Smyslný život jest ctnosti zhoubný. Smyslný život jest zhoubný ctnosti, neboť jest potravou trojí žádosti stále v nás žijící, odnímá duši všechnu energii k dobrému, rozmnožuje příležitost k pokušením a zároveň nás činí slabšími k odporu a činí nás náchylnými k přemnohým i k nejtěžším hříchům.

Proto se můžeme udržeti ctnostnými jen tehdy když odpíráme svým zlým náklonnostem a umrtvujeme svou přirozenost. „Smysly jsou dveřmi, jimiž nejčastěji vniká hřích do naší duše;"[3]) nepotlačovati jich znamená zůstaviti ďáblu volný přístup do naší duše. „Ti, kdož se spravují smyslností," praví Následování Krista, „poskvrňují své svědomí a ztrácejí Boží milost."[4])

Všichni svatí byli o tom přesvědčeni; proto se nezdržovali tím, co lichotí tělu a co se leskne ve světě; sloužili Pánu o hladu a žízni, v zimě bděním a posty; jísti, píti a spáti bylo jim soužením a velkou strastí; aby zvítězili nad žádo-

[1]) Žalm 48., 13. [2]) Žalm 118., 25. [3]) Sbírka. [4]) Kn. I., 1, 5.

stivostí, oddávali se nejtěžší práci a nejstrašnějším přísnostem. Jsme však méně pokoušeni než oni, anebo máme se za silnější nežli byli oni?

III. Smyslný život jest v odporu s evangeliem. „Jsme jen potud křesťany, pokud se podobáme Spasiteli, a právě láska k utrpením i k umrtvování činí nás jemu podobnými. Snažte se tedy nedati žádnému dni uplynouti, aniž jste se umrtvovali, a to duchem víry, a byste dali znaky náboženství, které vyznáváte.“[1])

Smyslný život jest v odporu s evangeliem, kde zajisté čteme slova Kristova: „Kdo nalezne život svůj, ztratí jej a kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej.“[2]) „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne.“[3]) „Běda vám bohatým, neboť již máte potěšení svoje. Běda vám, kteří jste nasyceni, neboť budete lačněti. Běda vám, kteří se smějete nyní, neboť budete kvíliti a plakati.“[4])

Svatý apoštol dí: Ne, nežijte podle těla, ale podle Ducha Božího, jenž přebývá ve vás; neboť „budete-li žíti podle těla, zemřete; budete-li však duchem kony těla umrtvovati, žíti budete.“[5]) „Mnoho chodí těch, o nichž jsem vám často pravil, nyní pak i s pláčem pravím, že jsou nepřáteli kříže Kristova, jichžto konec jest zahynutí.“[6]) A dále praví: „Člověk duševní nepřijímá těch věcí, které jsou Ducha Božího.“[7]) „Ti, kteří jsou podle těla, obmýšlejí věci tělesné, ti však, kteří jsou podle ducha, obmýšlejí věci duchovní. Smý-

---

[1]) 176. rozj., 3. [2]) Mat., 10, 19. [3]) Mar., 8, 34. [4]) Luk., 6, 24 a 25. [5]) Řím., 8, 13. [6]) Filip., 3, 18 a 19. [7]) I. Kor., 2, 14.

šlením těla totiž jest smrt, smýšlením ducha však život a pokoj."[1])

Smyslný život řeholníkův byl by zvrhlostí a zkázou podstaty jeho svatého stavu. Či neoddal se životu strádání, práce i dobrovolného mučednictví, což předpokládá zničení smyslnosti? Nevede nás smyslnost k tomu, že přestupujeme pravidla, falešně je vykládáme, omezujeme pokud možno panství chudoby i umrtvování, zneuznáváme pokynů, ano i rozkazů svých představených a vůbec nebo částečně zanedbáváme svá duchovní cvičení?

Připomeňme si, jak umrtvený život vedl náš svatý zakladatel a jak četné pohnutky máme následovati ho. Připomeňme si též život našich prvních Bratří, ve Vaugirard a v Saint-Yon a považujme jej za vzor, který nám Bůh představil hned na počátku našeho institutu, aby ho následovali všichni, které povolává státi se jeho členy.

Duchovní kytice. *„Bděte stále nad svými smysly, neboť nelze býti zároveň smyslníkem a křesťanem."*

(95. rozj., 2.)

[1]) Řím., 8, 5 a 6.

189. Křesťanská statečnost.

Krátký obsah. **I. Podstata ctnosti statečnosti.** Křesťanská statečnost jest nadpřirozená ctnost, která nám pomáhá překonávati bez umdlení a malomyslnosti zkoušky utrpení a protivenství. Máme-li tuto ctnost, zvítězíme nad sebou, světem i peklem.

II. Ctnost statečnosti zajišťuje vytrvalost v dobrém. Tato ctnost zajišťuje setrvání ve službě Boží. Začal jsem, dí statečný muž, budu pokračovati a dokonám brázdu, kterou mi nařídil orati nebeský Hospodář. Buďme ujištěni, že s touto ctností budeme věrně zachovávati svá pravidla, své sliby i svá předsevzetí, jsouce nabádáni vykonati spíše více nežli méně.

III. Ctnost statečnosti dělá čest duši, která ji má. „Tato ctnost," praví svatý Bonaventura, „zjednává čest i slávu těm, kdož ji mají." Co jest vpravdě podivuhodnějšího nad tyto velkomyslné duše, které nic nemůže zviklati; vydány všem pronásledováním zůstávají pevnými a nezměnitelnými jako skály, na něž narážejí přívaly. Spoléhejme na Boha, jenž nás v den boje zakryje svým štítem.

Rozjímání.

Bůh můj učiněn jest síla má. (Isaiáš 49, 5.)

I. Podstata ctnosti statečnosti. Křesťanská statečnost jest nadpřirozená ctnost, která nám pomáhá spatřovati a překonávati bez umdlení i bez malomyslnosti zkoušky, utrpení a protivenství životní.

Ctnost statečnosti pomáhá vítěziti nad světem, vyhýbajíc se mu, opovrhujíc jeho statky, rozkošemi i zásadami. Pomáhá vítěziti nad ďáblem, opovrhujíc jeho vnuknutími. Pomáhá křesťanu nad jeho náruživostmi, neustupujíc v ničem ješitnosti, smyslnosti, žádosti a žádnému citu, pocházejícímu z hříšné přirozenosti.

Život v křesťanské statečnosti jest ovšem namáhavý, neboť Následování Krista dí: „To jest větší námaha, stavěti se na odpor chybám a vášním, nežli v potu tváře konati práce tělesné.“[1]) „Těžký a dlouhý stojí to člověka boj, nežli se naučí sám nad sebou vítěziti a všecku lásku svou povznášeti k Bohu;“[2]) avšak stateční neváhají obětovati na oltáři svého srdce vše, co by je mohlo odvrátiti od jejich cíle.

V přispění milosti nacházejí všemocnou pomoc a dí se žalmistou Páně: „Bůh přepásal mě silou a činí, že je bez poskvrny má cesta. Vycvičil mé ruce k zápasu, učinil takořka kovový luk z mých paží.“[3]) „S jeho pomocí rozpráším své nepřátele, jménem jeho pošlapu odpůrce své.“[4]) „Kroky spravedlivého se nepodvrtnou.“[5]) „Neboť ty jsi ozdoba jeho síly, a tvou milostí zdvihá se naše čelo.“[6])

II. Ctnost statečnosti zajišťuje vytrvalost v ctnosti. Ctnost statečnosti zabezpečuje setrvání ve službě Boží přes všechnu omrzelost, zemdlenost i suchopárnost, s nimiž se potkáváme. Začal jsem, praví statečný muž, budu pokračovati a dokonám brázdu, kterou mi nařídil vyorati nebeský Hospodář, vždyť Ježíš Kristus pravil: „Nikdo, jenž položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.“[7])

Ti, kteří jsou oděni statečností, kráčejí bez ustání cestou ctnosti. „Ti prospívají ve ctnostech nade všecky nejvíce,“ dí Následování Krista,

---

[1]) Kn. I., 25, 10. [2]) Kn. II., 9, 3. [3]) Žalm 17., 33 a 35. [4]) Žalm 43., 6. [5]) Žalm 36., 31. [6]) Žalm 88., 18. [7]) Luk., 9, 62.

„kteří se snaží to, co je jim těžšího a protivnějšího, právě tím statečněji překonávati. Člověk tím více prospívá v dobrém, čím více sebe přemáhá. Tolik budeš prospívati, kolik sobě samému učiníš násilí.“[1])

Ctností statečnosti přilnou řeholníci pevně ke konání dobra a zachovávají věrně své sliby, svá předsevzetí i svá pravidla. Neomezují se jen na to, co jest závazným, ale kráčejí i dále a jsou vždy ochotni činiti spíše více nežli méně.

III. Ctnost statečnosti dělá duši, která ji má, čest. „Křesťanská statečnost,“ praví svatý Bonaventura, „zjednává těm, kdož ji mají, čest i slávu.“ Co jest vpravdě podivuhodnějšího nad tyto velkomyslné duše, které nic nemůže zviklati; vydány všem pronásledováním zůstávají pevnými i nepohnutelnými jako skály, na něž narážejí přívaly; kráčejíce cestou evangelických rad, poskytují přístupu do svého srdce jen citům lásky a mohou na sebe obrátiti slova apoštolova: „Pokládáni jsme za ovce na zabití; ale v tom všem vítězíme úplně skrze toho, jenž nás zamiloval.“[2]) „Jsouce tupeni žehnáme, jsouce pomlouváni, prosíme.“[3]) „Libuji si ve svých slabostech, v příkořích, v nedostatcích, v pronásledováních, v úzkostech pro Krista.“[4]) „Překypuji radostí při všem soužení svém.“[5])

Kde nalezneme větší velikost a mužnost povahy, která se podobá velikosti i mužnosti povahy svatých všech věků i stavů, kteří i v protivenstvích neustávali velebiti Pána našeho, že je učinil účast-

---

[1]) Kn. I., 25, 3 a 10. [2]) Řím., 8, 36 a 37. [3]) I. Kor., 4, 12 a 13. [4]) II. Kor., 12, 10. [5]) II. Kor., 7, 4.

nými svého kalichu i svého kříže? Kde nalezneme rekovnost, podobající se rekovnosti mučedníků, kteří vyznávali svou víru v největších mukách a kteří svou trpělivostí znavili ukrutnost svých katanů?

Křesťanská statečnost získává nám čest také tím, že rozmnožuje naše zásluhy a pozvedá nás tak, že se stáváme hodnými nebe. Ten se nedodělá ve světě štěstí, kdo má strach před námahou a jemuž se nedostává zmužilosti; podobně jest tomu i v duchovním životě; největší bída jest údělem duší změkčilých, neboť Ježíš Kristus sám pravil: „Království nebeské násilí trpí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je.“[1])

Chovejme touhu po statečnosti a prosme o ni Pána našeho, opětujíce se svatým Pavlem: „Všecko mohu v tom, jenž mě posiluje,“[2]) a s Davidem: „I když mi projít jest údolím stínu smrti, nebojím se zlého, neboť ty jsi se mnou.“[3])

Duchovní kytice. *„Horlivost nemůže býti bezpečnější i důkladnější než když nepřestává působiti i při největších utrpeních a při nejtěžších pronásledováních.“*

(140. rozj., 3.)

[1]) Mat., 11, 12. [2]) Filip., 4, 13. [3]) Žalm 22., 4.

190. Tichost.

Krátký obsah. **I. Pán náš vzorem tichosti.** Božský Mistr uskutečňoval v celém svém chování slova: „Povězte dceři sionské: Aj, král tvůj béře se k tobě tichý. Nebude se hádati, třtiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího neuhasí.“ Řiďme se naučením Pána našeho: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“

II. Znamenitost této ctnosti. Tichost náleží k podstatě náboženství a musí provázeti všechny ostatní ctnosti jichž jest nejkrásnější ozdobou. „Tichost,“ praví svatý František Saleský, „jest znamenitější než všechny mravní ctnosti, neboť ona jest dovršením lásky, která jest dokonalá, je-li tichá i dobročinná.“ Následujme tichosti svatého biskupa ženevského.

III. Duchovní dobra, která přináší tato ctnost duši. Tichost jest zlatým klíčem, který nám odmyká lidská srdce a můžeme očekávati, že nám odemkne nebe. Rozmnožuje přátele a krotí hněv nepřátel. „Blahoslavení tiší“ praví Pán náš, „neboť oni zemí vládnouti budou.“ Buďme tiši a budeme míti skrytý poklad.

Rozjímání.

Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Mat. 11 29.)

I. Pán náš vzorem tichosti. Božský Mistr uskutečňoval v celém svém chování slova prorocká: „Povězte dceři sionské: „Aj, služebník můj, kterého jsem vyvolil, miláček můj, v němž zalíbila si duše má. Nebude se hádati, třtiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího neuhasí.“[1]) „Obětován jest, proto že sám chtěl, jako ovce k zabití veden bude, a jako beránek před tím, kterýž ho stříže, oněmí a neotevře úst svých.“[2])

---

[1]) Mat., 12, 18 –20. [2]) Isaiáš, 53, 7.

V Betlemě a v Nazaretě jest dítkem plným spanilosti i půvabnosti. Za svého veřejného života nepřestává dávati najevo největší laskavost a nejsladší mírnost. Jest tichý k židům i k pohanům, ke svým učedníkům i k cizincům, k dětem i ke starcům. Jeho tichost k celníkům i hříšníkům uvádí v úžas i farizeje, kteří mu to počítají za zločin. A jakou mírnost dosvědčil i k hanebnému učedníku, jenž ho zradil a pro něhož má ještě slova plná něhy: „Příteli, nač jsi přišel?"[1])

Ježíš Kristus byl mlčenlivým beránkem k pacholkům i vojínům, kteří ho poličkovali, bili a trním korunovali. Byl šlechetný i ke svým katanům, neboť i tehdy, kdy jej ukřižovali, pohlížel na ně laskavě a pravil vzhledem k ním: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí."[2])

Ježíš nás vybízí následovati jeho tichosti. „Učte se ode mne, neboť jsem tichý. Neodpírejte zlému; nýbrž udeří-li tebe někdo v pravé líce tvé, nastav mu i druhé, a tomu, kdo chce souditi se s tebou a vzíti sukni tvou, zanechej i plášť. Milujte nepřátele své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří pronásledují a pomlouvají vás."[3])

II. Znamenitost této ctnosti. Tichost náleží k podstatě náboženství a musí provázeti všechny ctnosti, jejichž jest nejkrásnější ozdobou. Ježíš Kristus nás sám o tom poučuje; neboť když apoštolé Jakub a Jan v přehnané horlivosti chtěli, aby sestoupil oheň na město, řekl jim: „Nevíte, čí

---

[1]) Mat., 26, 50. [2]) Luk., 23, 34. [3]) Mat., 5, 39—45.

ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit."[1])

„Tichost," praví svatý František Saleský, „jest znamenitější nežli všechny mravní ctnosti, neboť jest dovršením lásky, která jest dokonalá, je-li tichá a dobročinná."

Tichost jest okrasou křesťanské duše. Jakou nebeskou krásou zdobí na příklad svatého biskupa ženevského, jenž jí tak znamenitě vynikal. Kdo nepochopuje, jakou duševní velikost projevuje ona odpověď, kterou dal šlechtici, jenž ho urazil: „Příteli, i kdybyste mi vyloupl oko, pohlížel bych přece na vás laskavě okem druhým!" Svatý Vincenc z Pauly vypravuje, že když jej po prvé spatřil, myslil podle klidu v jeho obličeji a podle líbeznosti jeho slov, že vidí živý obraz Pána našeho Ježíše Krista.

Naše ctnost nabude kouzla tichosti, budeme-li se říditi radou našeho svatého Otce: „Naučte se přemáhati své náruživosti a nedávati nikdy rozčilenosti najevo ve svých řečech a skutcích."[2])

III. Duchovní dobra, která přináší tato ctnost duši. Líbezná ctnost tichosti jest příčinou hojných milostí, které nám Duch svatý sám slibuje: „Hospodin ujímá se těch, kteří trpí."[3])

Tichost má zaslíbení života budoucího i života tohoto; jest zlatým klíčem, který nám odmyká lidská srdce a můžeme očekávati, že nám odemkne nebe. „Synu," praví moudrý Sirach, „v tichosti skutky své konej, a více než pro lidskou slávu milován budeš."[4]) „Slovo sladké rozmnožuje přátele a ukrocuje nepřátele."[5])

---

[1]) Luk., 9, 55 a 56. [2]) 101. rozj., 2. [3]) Žalm 146., 6. [4]) Eccli., 3, 19. [5]) Eccli., 6, 5.

Sama sebou jest nejvýmluvnějším kázáním. „Tiché a mírné povahy vnikají tak do srdcí, že je nepozorovaně získávají a všeho dosahují, čeho si přejí.“[1])

Ostatně nepravil Ježíš Kristus: „Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou.“[2])

Tichost jest mocným prostředkem úspěchu při křesťanské výchově mládeže. Svatý Jan Křtitel z La Salle praví: „Mírnost jest jedním z nejlepších prostředků získávati a dojímati srdce těch, kteří upadli do hříchu a pohnouti je, by se obrátili.“[3])

Duchovní kytice. *„Hlavní užitek, který si zjednáváme tichostí, jest že ji dosahujeme udržení svornosti se svými spolubratry.“*

(65. rozj., 2.)

---

[1]) 65. rozj., 2. [2]) **Mat.**, 5, 4. [3]) 204. rozj., 2.

191. Truchlivost.

Krátký obsah. **I. Dobrá truchlivost. Její podstata i účinky.** Dobrá truchlivost vyvěrá z lásky k bližnímu a z horlivosti. Poskytuje zmužilost i energii k dobrému. Pán náš i svatí jí zakoušeli na sobě. Tato truchlivost, která jest podle vůle Boží, nabádá nás konati ustavičné i spasitelné pokání za spáchané hříchy. Nepomýšlejme na to, vyhýbati se této posvěcující truchlivosti, neboť ona nás přibližuje k Bohu.

II. Zlá truchlivost. Její podstata i účinky. Tot truchlivost světácká; zaviňuje smrt. Počátkem jejím jest ďábel, náš rozmar a naše neumrtvené náruživosti. Jsme smutni poněvadž nespoléháme dostatečně na prozřetelnost Boží. Střezme se této truchlivostí, která hryze srdce a naplňuje život hořkostí.

III. Záchranné prostředky proti zlé truchlivosti. Jest nespornou zásadou, že smutný služebník zneuctívá svého pána. Ctěme svého božského Mistra svatou stálou radostí. Řiďme se radou svatého Jakuba. „Jest někdo zarmoucen? modli se.“ Povzbuzujme se k svaté radosti, jak se sluší na služebníky Boží. Modleme se i uchováme si pokoj srdce a duchovní radost.

Rozjímání.

Jako červ dřevu, tak škodí smutek lidskému srdci.
(Přísl., 25, 20.)

I. Dobrá truchlivost. Její podstata i účinky. Jest truchlivost dobrá i spasitelná, vyvěrající z lásky k bližnímu i z horlivosti, která duši nejen neškodí, nýbrž naopak dodává jí zmužilosti i energie k dobrému. Všichni svatí jí na sobě zakoušeli a mohli na sebe obrátiti slova královského proroka: „Proč jsi zarmoucena duše moje, a proč znepokojuješ mne? Doufej v Boha, neb ještě mu děkovati budu, že je mou spásou a mým Bohem.

Duše má ve mně se rmoutí i vzpomínám tebe."[1]) Ježíš Kristus sám ji chtěl snášeti a začíti jí své bolestné utrpení. „Smutná jest duše má," pravil apoštolům, „až k smrti."[2])

Nepomýšlejme jí uniknouti, neboť jest následkem našeho postavení v tomto slzavém údolí. „Sténáme," praví svatý Pavel, „kteří jsme v tom stánku, jsouce sklíčeni;"[3]) „sténáme v sobě, očekávajíce synovství, totiž vykoupení těla svého."[4])

A zajisté, kterak uvažovati o bídách tohoto života i o pobloudilosti lidské a nebýti hluboce sklíčen? Zvláště pak, kterak vzpomínati na své hříchy a nezvolati s prorokem Jeremiášem: „Kdo dá očím mým studnici slzí, abych dnem i nocí oplakával"[5]) neštěstí svého?

Svatý apoštol Pavel píše Korintským: „Raduji se, nikoli že jste byli zarmouceni, nýbrž že jste se zarmoutili ku pokání. Zármutek totiž, který jest podle Boha, působí pokání ke spáse, kterého se nelituje, ale zármutek světa působí smrt."[6])

II. Zlá truchlivost. Její podstata i účinky. Zlá truchlivost, totiž truchlivost světa, působí smrt; počátkem jejím jest ďábel, náš rozmar i naše náruživosti.

Duch temností přichází mezi dítky Boží, aby je znepokojoval; nalezne-li je nepřístupny svádění k rozkoším pozemským, napadá je opačnou lstí a usiluje učiniti je zádumčivými i mrzutými a přivésti je k malomyslnosti.

Mnohdy jsme smutni z nějaké tělesné nevolnosti. Nevědouce čemu to připsati, cítíme své srdce

---

[1]) Žalm 41., 6 a 7. [2]) Mat., 26, 38. [3]) II. Kor., 5, 4. [4]) Řím., 8, 23. [5]) Jerem., 9, 1. [6]) II. Kor., 7, 9 a 10.

stísněné, nenacházíme ničeho, co se nám líbí, všechno se nám jeví v tmavých barvách, nejmenší protivenství nás popouzí a činí netrpělivými.

Nejobyčejněji pochází však tento stav z našich neumrtvených náruživostí. Jsme smutni, poněvadž si přejeme to, čeho míti nemůžeme; ctižádost kopá takto v našem srdci bezednou propast, kterou nic nemůže naplniti. Jsme zarmouceni, poněvadž milujeme, co milovati nemáme, anebo poněvadž nemilujeme toho, co milovati máme; každá nezřízená náklonnost má v zápětí omrzelost, nepokoj i žalost.

Jsme truchlivi, poněvadž nám bylo odpíráno, jelikož jsme byli pokáráni a pokořeni; protože naše ješitnost byla uražena, kde očekávala naopak, že jí bude lichoceno. Jsme smutni, poněvadž nespoléhajíce dostatečně na prozřetelnost Boží znepokojujeme se o budoucnost, aniž uvážíme, že budoucnost bude možná zcela jiná, než jak si ji představujeme, a že ostatně v daný čas, dostane se nám milosti přemoci obtíže, které nám nyní naše zatemněná obrazotvornost představuje nepřekonatelnými.

III. Záchranné prostředky proti zlé truchlivosti. Jest nespornou zásadou, že „smutný služebník zneuctívá svého pána;“ nejsme však služebníky Kristovými, onoho božského Mistra, jenž pravil: „Vezměte jho mé na sebe; neboť jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.“[1]) Dělejme mu tedy čest svatou i stálou radostí, řídíce se napomenutím Ducha svatého: „Vesel se srdce těch, kdo hledají Pána.“[2]) „Těšte se z Pána, plesejte

---

[1]) Mat., 11, 29 a 30. [2]) Žalm 104., 3.

spravedlivci, jásejte všichni upřímného srdce!"[1]) „Bratři moji, radujte se v Pánu vždycky, opět pravím, radujte se."[2])

Žijeme v řeholní společnosti, avšak „v řeholní společnosti," praví svatý Bernard, „jest truchlivost překážkou veškerého dobra, zvláště pak vzdělávání." „Truchlivost," dí svatý Chrysostom, „snaží se odníti duši veškeren zápal, všechnu horlivost pro slávu Boží; zeslabuje duševní i tělesný život, jest to červ, jenž hryze kosti i srdce. hluboká i ustavičná noc, palčivější horečka nežli oheň, nedávajíc žádného pokoje." Jak správně praví Písmo svaté: „Neoddávej zármutku srdce svého; neboť zármutek srdce láme sílu a ze zármutku přikvačívá smrt."[3])

Potlačujme hned v počátcích veškeru truchlivost, která není podle Boha. Zavřeme jí pečlivě všechny příchody do naší duše. Povzbuzujme se k svaté radosti, která přísluší služebníkům Božím. Varujme se osamocení a zahálky, které působí omrzelost. Utíkejme se často k modlitbě.

Duchovní kytice. *„Vidíte-li se v hoři, utíkejte se k Bohu dosvědčujíce mu, poněvadž jest vaším útočištěm, že musí býti též vaší útěchou."*

(Sv. J. Kř. z La Salle. Dopisy.)

---

[1]) Žalm 31., 11. [2]) Filip., 4, 4. [3]) Eccli., 38, 19 a 21.

192. Opatrnost.

Krátký obsah. I. **Podstata opatrnosti**. Opatrnost jest mravní ctnost, která nás učí poznávati, voliti a užívati vhodné prostředky, abychom došli svého cíle, nabádá nás zabezpečiti se proti tomu, co by mohlo překážeti tomuto cíli; toť věda svatých. „Buďte opatrní jako hadové," dí nám Pán náš.

II. **Chování opatrného řeholníka**. Varuje se pečlivě přenáhlení; neodbočuje nikdy s cesty poslušnosti a řeholní kázně. Upevňuje své srdce v poctivosti dobrého svědomí a bezpečného úsudku, přijímá rád radu a varuje se světa. Vaše chování musí býti tak opatrné, aby vaši žáci byli plni úcty i vážnosti k vám.

Rozjímání.

Buďte opatrní jako hadové. (Mat., 10., 16.)

I. **Podstata opatrnosti**. Opatrnost jest mravní ctnost, která nás učí rozeznávati, voliti a užívati vhodné prostředky, bychom došli svého cíle. Ona ozařuje cestu ostatních mravních ctností, radí jim a řídí je, nabádá varovati se výstředností, volí okolnosti, dobu, místo a způsob nejvhodnější k jejich činnosti.

Bez opatrnosti není ctnosti ve vlastním slova smyslu. Kterak lze jednati ctnostně, nemáme-li praktického poznání toho, co třeba činiti a čeho třeba se varovati? Tato ctnost působí tedy takto: 1. Uvažuje prostředky i okolnosti, jež jsou nutné, aby byl každý skutek dobrý. 2. Posuzuje, zdali tyto prostředky i okolnosti mají žádoucí jakost i přístojnost. 3. Rozkazuje účinně vůli, aby přijala to, co jí předkládá. Z toho poznáváme důležitost této mravní ctnosti a jak velice jest Písmo

svaté oprávněno říci: „Mít na zřeteli Svatého jest umění;"[1]) „Buďte opatrní jako hadové."[2])

Aby mohla opatrnost účinně působiti, vyzývá pamět, schopnost to, která zachovává vzpomínku na nebezpečí, před nimiž se třeba zabezpečiti. Z toho odvozuje pravidla našeho chování nynějšího a prostředky, kterých se musíme chopiti, bychom překonali obtíže v budoucnosti. Vnuká nedůvěru k nám samým, vyhledává rady a nezanedbává žádného užitečného opatření. Duch svatý vybízí nás k této bdělosti slovy: „Mějte pozor, ať si zjednáte rozumnost."[3]) „Z bláznovství má radost člověk blázen, ale muž opatrný jde přímo svou cestou."[4]) „Rozmyslnost bude tě opatrovati a obezřelost tebe ochraňovati."[5])

Opatrnost má za pomocnici rozumnost, která nás učí posuzovati věci podle všeobecných pravidel jednání. Tuto rozumnost nám doporučuje Duch svatý slovy: „Upevněte srdce své v poctivosti dobrého svědomí, neboť věrnějšího rádce míti nebudete." Křesťanská rozumnost není nic jiného než světlo, jímž jest duše ve stavu milosti osvícena. Proto jest řečeno: „Svědomí muže svatého řekne leckdy více pravdy, nežli sedm strážců, již s výšiny vykládají."[6])

Zdravý úsudek jest opatrnosti nevyhnutelný. Kdo nemá zdravého úsudku, nemůže býti opatrný. Jak nutné jsou nám tyto tři prvky opatrnosti: rádi se raditi, jednati s rozumností a odhadovati zdravým úsudkem! Tak jest náš řeholní život střežen s větší bezpečností a náš vychovatelský úřad jest plodnější.

[1]) Přísl., 9, 10. [2]) Mat., 10, 16. [3]) Přísl., 4, 1. [4]) Přísl., 15, 21. [5]) Přísl., 2, 11. [6]) Eccli., 37, 18.

II. Chování opatrného řeholníka. Opatrný řeholník vystříhá se pečlivě přenáhlení, nedbalosti; chybami proti opatrnosti lze si vysvětliti neúspěch mnohých u mládeže a nepatrný prospěch v dokonalosti.

Opatrný řeholník stává se stále věrnějším k Boží milosti, aby rozmnožil své zásluhy. Své chování řídí podle slov Kristových k apoštolům: „Shromážděte si poklad nepomíjející na nebi.“[1]) „Bděte, neboť nevíte dne ani hodiny.“[2])

Opatrný řeholník neodbočuje nikdy s cesty poslušnosti a řeholní kázně, cesty to, která jej jistě vede k nebi. Nečiní ničeho bez dovolení. Miluje modlitbu, rozjímání a svatá čtení. Upevňuje se a setrvává v nejužším spojení s Ježíšem Kristem, skrze něhož jediné můžeme se pozvednouti nad zkaženou přirozenost a dospěti k požívání Boha.

Opatrný řeholník má se na pozoru před vším, co může býti nebezpečno jeho duši. Zachovává největší zdrželivost k světu, jenž jest pln osidel. Při svých vycházkách jest vnitřně sebrán v Bohu, aby marnivost nevábila jeho zraků a nečinila dojmu na jeho obrazotvornost, ani na jeho srdce. S největší pečlivostí varuje se nebezpečných příležitostí věda, že „kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.“[3]) Neváhá přetrhnouti vše, co by jej mohlo přivésti na zlou cestu a vniká v ducha slov Spasitelových: „Jestli oko tvé tě pohoršuje, vylup je... jestli ruka tvá tě pohoršuje, utni ji.“[4])

---

[1]) Luk., 12, 33. [2]) Mat., 25, 13, [3]) Eccli., 3, 27. [4]) Mat., 18, 8 a 9.

Opatrný řeholník bdí nad svými náklonnostmi, nad svými myšlenkami a řečmi, nad svými pohledy a kroky. Nežli se rozhodne, uvažuje zrale všechno před Bohem a s klidnou duší. Čerpá ze zkušenosti své i jiných. Radí se při každé příležitosti s těmi, jejichž posláním jest jej vésti, a řídí se jejich pokyny. Netrpí v sobě žádné čistě přirozené náklonnosti i kdyby směřovala k dobrému, jsa si vědom učení svatého Bonaventury, jenž dí, že „duchovní láska se zvrhne snadno v lásku smyslnou."

Řiďme se radou našeho svatého zakladatele a snažme se tak vynikati v opatrnosti, abychom „svou tichostí i moudrostí přivedli své žáky k tomu, aby se oddali zbožnosti."[1])

Duchovní kytice. *„Vaše chování k sobě i k vašim žákům musí býti tak opatrné, že je mají v úctě."*

(178. rozj., 1.)

[1]) 114. rozj., 1.

193. Prostota či poctivost.

Krátký obsah. **I. O prostotě a dobrech, která zjednává.** Prostota, praví apoštol, jest znakem dítek Božích. Pro ni miloval Bůh Joba a honosil se jeho ctnostným životem, neboť pravil k duchu temností: „Viděl jsi služebníka mého Joba, že mu rovného na zemi není, člověka upřímného a poctivého?" Prosme o tuto ctnost, která jest Bohu tak milá.

II. Učení i příklady Pána našeho o prostotě. Pán náš pravil svým učedníkům: Buďte opatrní jako hadové a prostí jako holubice." Prostota jest podstatným znakem opravdové ctnosti. Milujme prostotu a zalíbíme se Pánu našemu.

III. Učení i příklady svatých o prostotě. Svatý Vincenc z Pauly dí: „Třeba míti prosté srdce, prostou mysl, prostý úmysl, prosté jednání, mluviti jak myslíme, jednati prostě, beze lsti, pohlížeti jen na Boha, jemuž jedinému se máme zalíbiti." Mluvme i jednejme jako svatí.

Rozjímání.

Buďte prostí jako holubice. (Mat., 10., 16.)

I. O prostotě i dobrech, která zjednává. Svatý Vincenc z Pauly praví: „Bůh jest bytost prostá nebo spíše prostota sama, jestiť bytosť zcela čistá a nesložená. Čím on jest svou podstatou, tím musíme se snažiti státi se ctností, pokud naše slabost i naše bída jsou toho schopny."

Prostota jest, jak praví apoštol, znakem dítek Božích.[1]) Bůh, Pán nejvyšší, má zalíbení v těch, kteří jí hledají a zahrnuje je dary své štědroty. Právě pro ni tak miloval muže svatého, Joba, a honosil se jeho ctnostným životem, neboť pravil

---

[1]) Filip., 2, 15.

k andělu temností: „Viděl jsi služebníka mého Joba, že mu rovného na zemi není, člověka upřímného a poctivého?"[1]) Písmo svaté dí: „Hospodin ochraňuje těch, kteří nevinně žijí."[2]) „Kdo jde poctivě svou cestou, jde jistě."[3]) „Všude, kde jest prostota," praví dále svatý Vincenc z Pauly, „potkáváme se s Bohem, neboť jest rád s prostými; pomáhá jim, žehná jejich pracím i podnikům a jak mnohé věci jim zjevuje, které zůstávají skryty moudrým tohoto světa!"

Svatý Dorotěj pravil podobně: „Kdo hledá s prostotou Boha a jeho svaté vůle, nezbloudí; sám bude jeho vůdcem. „Prostota srdce," dodává svatý Řehoř, „jest jako čistý, jasný den, jenž šíří v duši nejčistší paprsky pravdy."

Podle výroku žalmistova: „Dobře činí Hospodin lidem dobrým a upřímného srdce. Kteří však na křivé cesty se uchylují, ty nechá zajít se zločinci."[4])

II. Učení i příklady Pána našeho o prostotě. Prostota jest evangelická ctnost, jejíž příklad i přikázání chtěl dáti lidem. Jak září v jeho chování, v jeho řečech, v jeho podobenstvích a v jeho případných odpovědech. Sami nepřátelé jeho prohlašují jeho poctivost slovy: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží vpravdě učíš a nedbáš na nikoho, neboť nepatříš na osobu lidskou."[5])

Svým učedníkům pravil: „Buďte opatrní jako hadové," ale zároveň řekl: „Buďte prosti jako

---

[1]) Job 1, 8. [2]) Přísl., 2, 7. [3]) Přísl., 10, 9. [4]) Žalm 124., 4 a 5. [5]) Mat., 22, 16.

holubice." „Kdo nepřijme království Božího jako dítko, nevejde do něho."[1])

Podle příkladu Spasitelova spojujme prostotu s opatrností, jež nám dává poznati, co jest dobře říci a o čem mlčeti, a řiďme se napomenutím apoštolovým: „Bratři, nebuďte dětmi co do soudnosti, nýbrž co do špatnosti buďte dítkami."[2])

Prostota jest podstatným znakem každé pravé ctnosti, a ten, kdo nedělá prostě toho, co představení nařizují, má poslušnost nedokonalou. Podobně jest tomu s chudobou, se zbožností, s láskou a se všemi ctnostmi, jež dosahují dokonalosti jen v duších prostých i poctivých.

III. Učení a příklady svatých o prostotě. Podle příkladu a podle učení Ježíšova jevili a velebili svatí křesťanskou prostotu. Svatý Pavel dí: „To jest naší chloubou, svědectví našeho svědomí, že ve prostnosti a čistotě Boží, nikoli v moudrosti tělesné, nýbrž v milosti Boží jsme život vedli na tom světě, zvláště u vás."[3]) „Bojím se však, aby snad, jako had svedl Evu svojí lstivostí, nezkazila se mysl vaše a neodpadla od prostoty, směřující ke Kristu."[4])

Tato ctnost byla jedním z odlišných znaků největších světců, zvláště pak svatého Františka z Assisi, svatého Alfonse Rodrigueza, svatého Františka Saleského, svatého Vincence z Pauly, kteří všichni naléhavě doporučují její cvičbu. Svatý Vincenc z Pauly dí: „Třeba míti prosté srdce, prostou mysl, prostý úmysl, prosté jednání, mluviti jak myslíme a jednati prostě, beze lsti, po-

---

[1]) Luk., 18, 17. [2]) I. Kor., 14, 20. [3]) II. Kor., 1, 12. [4]) II. Kor., 11, 3.

hlížeti jen na Boha, jemuž jedinému se máme zalíbiti."

„Prostota," praví na jiném místě, „jest zvláště nutna mužům apoštolským, aby si zjednali milosti nebeské a mohli připraviti srdce těch, jimž hlásají evangelium, aby je poslouchali a jemu věřili. Ne, nikoli okázalost slov prospívá duším, nýbrž prostota i pokora, neboť tyto zjednávají a přinášejí do srdcí milost Kristovu."

Duchovní kytice. *„Jediné proto máte pracovati na spáse duší, abyste vykonali rozkaz Boží a podrobili se svým představeným, takto budete moci ve svém úřadě se posvěcovati a zjednávati posvěcování jiných."*

(135. rozj., 3.)

194. Podrobení vůli Boží.

Krátký obsah. I. **Znamenitost této ctnosti.** V nebi podrobují se svatí co nejdokonaleji vůli Boží; jsouce dítkami svatých snažme se zde na zemi chtíti jen, co Bůh chce jak on chce a poněvadž chce. Naším štěstím budiž plniti nejsvětější vůli Boží.

II. **Příklady Ježíšovy i svatých.** Božský Mistr chtěl vše, co chtěl jeho Otec: „Můj pokrm jest," praví, „abych činil vůli toho, jenž mě poslal, a dokonal dílo jeho." Svatí se snažili zříci se své vlastní vůle a chtěli jen vůli Boží. Svatá Gertruda pravila: „Vše, po čem toužím, jest, aby se stala vůle tvá, můj Bože." Rceme: „Otče, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi."

III. **Velká duchovní dobra, která zjednává tato ctnost.** Duše, která jest odevzdána do vůle Boží, kráčí velkými kroky k dokonalosti cestou nejpřímější i nejbezpečnější; jedná ve shodě s Bohem působic věrně s milostí; všechny její skutky jsou živé i záslužné pro nebe. Následujme této cesty, vedeť k nebi.

Rozjímání.

Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. (Mat., 6., 10.)

I. Znamenitost této ctnosti. V nebi podrobují se svatí co nejdokonaleji vůli Boží; jsouce dítkami svatých usilujme zde na zemi o tuto ochotu a snahu chtíti jen to, co Bůh chce, jak chce a protože chce.

Co může býti zde rozumnějšího, slavnějšího i spasitelnějšího? Zdaž nemá Bůh úplné právo na naprostou podrobenost naší vůle vůli své? Není všemohoucí, nejvýš moudrý a svrchovaně dobrotivý? Nic není tedy tak odůvodněno jako pří-

kaz svatého Jakuba: „Poddejte se Bohu,"[1]) nebo myšlenka královského proroka: „Toliko v Bohu odpočívej, má duše, neboť od něho přichází mi pomoc."[2])

Proto klade Následování Krista Ježíši Kristu tato slova na rty: „Podivno, že se mi z hloubi srdce neodevzdáš se vším všude, po čem můžeš toužiti a co můžeš míti. Proč se soužíš bláhovým zármutkem? Proč se do únavy zabíráš ve zbytečné starosti? Uprav určitě život svůj podle dobrolíbezné vůle mé a neutrpíš pohromy nižádné."[3])

II. Příklady Kristovy i svatých. Zdaž nechtěl božský Mistr vše, co chtěl Otec jeho? Zdaž nepravil: „Hle, tu jsem. Vůli tvou, Bože můj, činit jest mi milo."[4]) „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, jenž mě poslal, a dokonal dílo jeho."[5]) Zdaž se nezřekl na hoře Olivetské své lidské vůle, ačkoli přesvaté, aby se naprosto podrobil vůli svého Otce, jemuž pravil: „Otče, chceš-li, odejmi kalich tento ode mne, avšak ne má, nýbrž tvá vůle se staň."[6]) Zdaž nás neučil: „Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane," vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého."[7])

Toto podrobení vůli Boží jest podstatnou povinností pro naši dokonalost i pro naše spasení. Všichni svatí to tak chápali a snažili se zříci se své vlastní vůle a přilnouti úplně k vůli Boží, jemuž pravili jako svatá Gertruda: „Otče svatý, hle, tobě se obětuji, zříkajíc se úplně každého vlastního chtění a odevzdávajíc se bez výhrady

---

[1]) Jak., 4, 7. [2]) Žalm 61., 2. [3]) Kn. III., 27, 1 a 2. [4]) Žalm 39., 8 a 9. [5]) Jan 4, 34. [6]) Luk., 22, 42. [7]) Mat., 7, 21.

tvé nejsvětější vůli a tvému zalíbení. Vše, po čem toužím jest, aby se stala vůle tvá."

III. Velká duchovní dobra, která zjednává tato ctnost. Duše, která jest odevzdána do vůle Boží, kráčí velkými kroky k dokonalosti cestou nejpřímější i nejbezpečnější; jedná ve shodě s Bohem, působíc věrně s milostí.

Nic jí nezajímá leč jednati podle úmyslů Božích, jemuž dí s Následováním Krista: „Pane, ať jen má vůle přímo a pevně zůstává v tobě, a pak učiň se mnou, co ti libo. Chceš-li, abych byl v temnotě, budiž pochválen, a chceš-li, abych byl ve světle, budiž rovněž pochválen. Stejně odevzdaně chci z ruky tvé přijímati dobré i zlé, slast i strast, veselí i žal."[1])

Utvrdivši se takto v úplné odevzdanosti do vůle Boží ve všem co se týká spasení, uniká duše osidlům světa i ďábla. Odmítá každé znepokojení vědouc, že má Bůh o nás větší péči, nežli můžeme sami míti, a že „má na zřeteli výhradně naše blaho a náš prospěch a vše nám obrací k dobrému."[2])

Kdo se dětinně odevzdá zalíbení Božímu, dí o sobě slova učitelů duchovního života: „Kdo tebe, Bože, miluje, nemá se z ničeho tak radovati, jako že se s ním děje vůle tvá tak, jak jsi ty zařídil podle odvěčného svého úradku."[3])

Budeme-li takto jednati, zasloužíme si blaženost, kterou zaslíbil Ježíš Kristus, řka: „Kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského."[4])

---

[1]) Kn. III., 17, 2—4. [2]) Násl. Kr., kn. III., 59, 2. [3]) Násl. Kr., kn. III., 22, 5. [4]) Mat., 7, 21.

Klaňme se úradkům Božím ve všem, co se nám přihodí, opakujíce slova našemu svatému zakladateli tak obvyklá, a jež byla jeho posledními slovy: „Klaním se ve všem, co se mne týká, řízení Božímu.“[1])

Duchovní kytice. *„Odevzdejte se úplně do řízení Božího a dosvědčujte mu často, že chcete jen plnění jeho svaté vůle.“*

(Sv. J. Kř. z La Salle. Dopisy.)

---

[1]) Závěť sv. J. Kř. z La Salle.

195. Vzdělávání (nabádání k dobrému).

Krátký obsah. **I. Povaha i povinnost vzdělávání.** Vzdělávati znamená dávati ustavičně dobrý příklad; vnukati lásku k dobrému těm, kteří nás pozorují a napomáhati takto k jejich posvěcování. Dávejme svým Bratřím při každé příležitosti dobrý příklad.

II. Vzdělávání, velký prostředek apoštolátu. Žádný jazyk není tak výmluvný a přesvědčivý jako jazyk příkladu. „Není nikoho," praví svatý Jan Křtitel z La Salle, „jemuž byste nemohli býti užitečni příkladem svých ctností." Kažme příkladem, toť jednou z našich apoštolských povinností.

III. Vzdělávání, velký prostředek k dosažení milosti Božích. „Není pochybnosti," praví svatý František Saleský „že ti, kteří naplňují svět libovůní dobrého příkladu, zářiti budou v nebi jako třpytící se hvězdy." Rceme s pevným rozhodnutím: Pokud jsem řeholníkem, budu dělati svému stavu čest vzorným životem.

Rozjímání.

Svěť světlo vaše před lidmi. (Mat., 5., 16.)

I. Povaha i povinnost vzdělávání. Vzdělávati znamená dávati ustavičně a všem dobrý příklad, konati dobré před Bohem i před lidmi bez lidské bázně i bez okázalosti s onou dokonalostí, které žádá náš stav; znamená vnukati bezúhonným chováním lásku k dobrému těm, kteří nás pozorují, a pracovati takto na postavení budovy svatosti v jejich srdci.

Vzdělávati jest něco nejčestnějšího, jako jest dávati pohoršení ponižující; vzdělávání zjednává nám čest bližního a vliv na duše. „Nikomu v

ničem nedáváme pohoršení," praví svatý Pavel, „aby se nepohaněla služba naše."[1]) „Musíte míti dobré svědectví od těch, kteří jsou vně,"[2]) „by prospěch váš byl zjevný všem;"[3]) „abyste byli bez úhony a čisti, neposkvrněnými dítkami Božími uprostřed pokolení nešlechetného a převráceného, mezi nimiž se jevíte jako světla;"[4]) „bedliví buďte dobrého nejen před Bohem, nýbrž i přede všemi lidmi;"[5]) „ve všem prokazuj sám sebe jako vzor dobrých skutků."[6])

Kníže apoštolů pravil též prvním věřícím: „Veďte život dobrý mezi pohany, aby v tom, v čem vám nyní utrhají jako zločincům, pro dobré skutky vaše, pozorujíce je, velebili Boha v den navštívení."[7])

„Poněvadž žijete se svými Bratry podle těchže pravidel, pozorují vás ustavičně, a proto jim musíte zvláště dávati ve všem dobrý příklad."[8])

II. Vzdělávání, velký prostředek apoštolátu. Vzdělávání jest přední prostředek k přinášení užitku v duších. „Přesvědčení," praví svatý Ambrož, „nabýváme více očima nežli ušima." Žádný jazyk není tak výmluvný a přesvědčivý jako jazyk dobrého příkladu. Člověk jest od přirozenosti napodobovatelem; jednání jiného má vždycky vliv na jednání naše, neurčí-li je vůbec úplně.

Dobro šíří se především příkladem dobra a to jest právě důvodem, proč užívá ďábel tolik úskoků, aby zabránil, aby vykonané dobro ne-

---

[1]) II. Kor., 6, 3. [2]) I. Tim., 3, 7. [3]) I. Tim., 4, 15. [4]) Filip., 2, 15. [5]) Řím., 12, 17. [6]) Tit., 2, 7. [7]) I. Petr., 2, 12. [8]) 69. rozj., 2.

přišlo ve známost. Z těchže důvodů, z nichž roznítil obrazoborství proti svatým obrazům, neopomíjí ničeho, aby odstranil lidským očím pohled na dobré skutky a naopak vystavil na veřejnost skutky zlé.

Jaký dojem dělá na srdce ten, jenž vede vpravdě vzorný život! Při pohledu na něho cítí se spravedliví potěšeni, povzbuzeni, posilněni, nadchnuti novou horlivostí, a hříšníci pak znepokojeni, pokořeni a povzbuzeni k návratu k Bohu a ke ctnosti. Jak mnozí hříšníci si přáli obrátiti se, avšak neodhodlali se k tomu, poněvadž jim ďábel přemršťoval obtíže ctnostného života, avšak při pohledu na dobrý příklad odpověděli jako svatý Augustin: „Proč bych nemohl to, co tak mnoho jiných mohlo?"

„Není nikoho, jemuž byste nemohli a nemusili se snažiti prospívati příkladem svých ctností; tímto způsobem jste povinni kázati celému světu a toť hlavní apoštolský úřad, který máte plniti."[1])

III. Vzdělávání, velký prostředek k dosažení milosti Božích. Vzdělávání, jež jest tak prospěšné těm, kteří jsou jeho svědky, jest těm, kteří je působí, hojným zdrojem nejvzácnějších milostí. Jestliže nejhroznější kletba jest vyřčena nad těmi, kdož dávají pohoršení, jak velká požehnání musí pak býti údělem těch, kteří šíří libovůni Kristovu! „Není pochybnosti," praví svatý František Saleský, „že ti, kteří naplňují svět libovůní dobrého příkladu, zářiti budou v nebi jako třpytící se hvězdy."

---

[1]) 128. rozj., 1.

Vzdělávání jest jedním ze znaků křesťana, jenž totiž musí následovati Ježíše Krista a zachovávati jeho přikázání. Neboť božský Mistr učil napřed příkladem, nežli začal učiti slovem a mohl své nepřátele vyzvati, aby jej vinili ze hříchu.[1]) Svým apoštolům a v nich všem křesťanům pravil: „Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž jest v nebesích."[2])

Nic nepůsobí Církvi takovou radost a nic jí nepomáhá tak v jejich zkouškách jako dobrý příklad těch z jejich dítek, které nepokrytě zachovávají její přikázání. Tím potírají lidskou bázeň, pravou to metlu všech věků, sobě získávají požehnání Boží a světu milosti milosrdenství, které odzbrojují rámě Boží a obracejí hříšníky.

Více ještě nežli od křesťanů ve světě očekává se vzdělávání od řeholníků. Řeholník, jenž nevede vzorný život, měl by býti považován ve své kongregaci za mrtvého člena, neboť ochromuje v ní působnost, a jako falešný pastýř hubí ovce svého stáda, místo aby je spasil.

Svatý Pavel pravil: „Pokud já jsem apoštolem pohanů, oslavuji úřad svůj."[3]) Rceme podobně: Pokud jsem řeholníkem, oslavuji svůj stav vzorným životem.

Šťastné řeholní společnosti, jejichž všichni členové se navzájem nabádají k dobrému! Jaké dobro se tu působí! Jak věrně slouží se v nich Pánu! Jaké duchovní bohatství množí se v duších

[1]) Jan, 8, 46. [2]) Mat., 5, 16. [3]) Řím., 11, 13.

jejich členů, kteří očekávají dosažení pokladu nebeského za odměnu své věrnosti.

Duchovní kytice. *„Jest velmi důležito pro vás i pro čest vašeho úřadu, abyste ukazovali skromný zevnějšek, musíte-li se objeviti před lidmi světskými, jestliže je chcete vzdělávati.“*

(69. rozj., 3.)

196. Naše chování vzhledem k dobrému i zlému příkladu.

Krátký obsah. I. **Dobrý příklad.** Dobrý příklad činí srdce, jemuž se ho dostává, ochotno následovati popudu milosti, vážiti si ctnosti, kterou mu ukazuje v činnosti a povzbuzuje důvěru i zmužilost lidí dobré vůle. Buďme dobrým příkladem výmluvnými kazateli.

II. Zlý příklad. Zlý příklad strhuje s sebou duše slabé; zviklá mnohdy vůli, která se zdá býti nejvíce upevněna ve ctnosti. Odpírejme s nejodhodlanější vytrvalostí těm, kteří dávají zlý příklad.

III. Co činiti, představí-li se nám dobrý a zlý příklad. Naše povinnosti jsou vyjádřeny slovy Následování Krista: „Využitkuj všeho k svému prospěchu. Pozorujeme-li dobré příklady, nadchněme se následovati jich; vidíme-li příklady zlé, bděme nad sebou, odvraťme od nich své zraky a modleme se.“ Ve všem i všude snažme se jeviti se bezúhonnými.

Rozjímání.

Těm kteří milují Boha, všecky věci napomáhají k dobrému. (Řím., 8., 28.)

I. Dobrý příklad. Dobrý příklad jest nejvýmluvnějším kazatelem, neboť vždy přináší s sebou přesvědčení poctivých duší, činí srdce ochotna následovati popudu milosti, povzbuzuje důvěru i zmužilost lidí dobré vůle, učí vážiti si ctnosti, kterou ukazuje v činnosti a jejíž krásu i zásluhu učí chápati. Při pohledu na něj cítí se naše srdce potěšeno, naše víra stává se živější, naše naděje pevnější, naše dobrá vůle utvrzenější a naše láska více planoucí.

Lidé, dávající dobrý příklad, činí skutek nanejvýš spasitelný a čestný, který jim získává po-

žehnání Boží a vážnost lidí. Ti, jemž se ho dostává, nalézají v něm mocné přispění státi se nebo setrvati ctnostnými.

Jak velice si musíme podle toho vážiti svého povolání, které nás téměř nutí dávati jen dobré příklady a jež nás uvádí do prostředí, kde vidíme takřka jen dobré příklady! Jakou to milostí obdařil nás Bůh nechav nás vstoupiti do společnosti, kde jest nabádání k dobrému tak všeobecné a kde byly a jsou ještě pěstěny tolikeré ctnosti!

II. Zlý příklad. Nestojíme však jen pod vlivem dobrého příkladu, i zlý příklad může se nám mnohdy představiti jako smutná i bolestná zkouška, a to jest právě nejzhoubnější prostředek svádění, kterého lze užíti proti člověku. Učí jej zajisté zlu způsobem přímým i všeobecným; strhuje s sebou duše slabé; zviklá mnohdy vůli, která se zdá býti nejvíce upevněna ve ctnosti; snaží se zkaziti veřejné mínění, odníti neřesti její ohyzdnost, zastrašiti a učiniti malomyslnými lidi dobré vůle a rozmnožiti naopak smělost lidí zlých; činí takřka zásluhy Kristovy neužitečnými a zdá se ničiti vše, co tento božský Spasitel vykonal k vykoupení lidstva.

Není to zvláště jím, jimž se od pokolení ku pokolení dědí zhoubné dědictví neřesti? Neníť on zlým dechem, který sděluje duši zhoubnou nákazu? Jak mnohých zavržení bylť on příčinou?

Zlý příklad jest tím zhoubnější, čím vyšší představu jsme měli o těch, kteří jej dávají; jak velké zlo působí také pád těch, kteří se doposud jevili ctnostnými! jaké rozechvění zmocní se du-

ší, když padnou ony osoby, které byly považovány za sloupy chrámu Božího!

Zlý příklad vyskytuje se všude a může se nalézti i v řeholních společnostech. Ježíš Kristus nás na to upozorňuje, řka: „Nutno zajisté jest, aby přicházela pohoršení."[1]) Ano, vždy se potkává dobré se zlým. V nebi jest to Lucifer a jeho andělé; Kain v rodině Adamově, Cham v rodině Noemově, Absolon v rodině Davidově, Jidáš ve sboru apoštolském, proto se nesmíme diviti, naskytnou-li se pohoršení i v těch nejsvětějších společnostech.

III. Co činiti, představí-li se nám dobrý a zlý příklad. Naše povinnosti vzhledem k příkladům, jichž jsme svědky, jsou připomenuty v tomto úryvku Následování Krista: „Využitkuj všeho ke svému prospěchu. Máš-li před očima dobré příklady, rád jich následuj; vidíš-li však konati něco pokárání hodného, střez se činiti jako ti, kteří to činiti si dovolují, a přihodilo-li se ti toto neštěstí, dbej o to, aby ses co nejdříve polepšil. Bdi nad sebou, a ať činí jiní cokolvěk, nezanedbávej sám sebe."

Jednajíce podle těchto slov, zdržujme se pokud možno jen u dobrých příkladů a pod jejich vlivem; učiňme si onen laskavý i spasitelný zvyk viděti na svém bližním spíše dobro nežli zlo, pohlížeti u svých spolubratří raději na jejich ctnostnou stránku nežli na stránku jejich nedokonalostí.

Jsme-li svědky dobrého příkladu, děkujme Bohu jako za velkou milost; vážme si upřímně těch, kteří jej dávají; snažme se jich následovati, po-

---

[1]) Mat., 18, 7.

kud tak ve svém stavu můžeme; radujme se, že zjednávají slávu Boží, že jsou útěchou Srdci Pána našeho Ježíše Krista a že napomáhají ke spáse duší.

Střezme se všech osob, které dávají zhoubný příklad, jsouce pamětlivi slov Kristových: „Horší-li tě oko, vylup je." Odvraťme své zraky od těch, kteří přestupují pravidla, jsou-li tací mezi námi, a pohlížejme jen na ty, kteří plní věrně povinnosti našeho svatého stavu.

Nejednávejme nikdy s těmi, kdož dávají špatný příklad; mějme ošklivost před jejich chováním a odpírejme jejich vlivu s vytrvalou rázností. Sami pak dbejme toho, abychom dávali jen dobrý příklad. Nezapomínejme, že naše chování má nutně vliv na dobro nebo na zlo, a že v prvním případě líbíme se Bohu a pracujeme na spáse duší, v případě pak druhém pomáháme k jejich záhubě a zasluhujeme kletby, pronesené nad těmi, kteří dávají pohoršení.

Duchovní kytice. *„Kéž každý z vás se povzbuzuje k dobrému a snaží se o ně příkladem nejhorlivějších ze svých Bratří a těch, kteří mají nejvíce ducha institutu."*

(180. rozj., 1.)

197. Horlivost.

Krátký obsah. **I. Horlivost jest duchem našeho povolání.** Jsouce členy institutu, jehož vlastním duchem jest duch víry a horlivosti, ukažme se hodnými svého povolání. Kéž bychom mohli vpravdě říci slova jednoho z našich Bratří: „Můj Bože, žíznim po získání duší tvé lásce. Ano, duší mi třeba; jsem ochoten všechno trpěti, abych spasil duše.“

II. Horlivost nás činí následovníky Pána našeho. Chceme kráčeti v jeho šlépějích; připomeňme si jaká byla jeho horlivost pro spásu duší a poznejme povinnosti, které nám z toho plynou. „Nic neprojevuje naši lásku k Ježíši Kristu tak,“ praví svatý Chrysostom, „jako naše péče o spásu bližního.“ Podejme Bohu tento důkaz své lásky.

III. Horlivost působí radost Církvi. Církev očekává od nás horlivosti, která neustupuje před žádnou obětí. Spása jediné duše, kterou jsme získali, praví svatý Chrysostom, může shladiti množství hříchů a býti příčinou našeho vlastního spasení. Prosme Boha o tuto horlivost, která zúrodňuje apoštolát.

Rozjímání.

Dobré jest však, aby se horlilo o člověka v dobrém vždycky. (Gal., 4., 18.)

I. Horlivost jest duchem našeho povolání. Milostí svého povolání jsme určeni, „abychom zvěstovali slávu toho, jenž z temnosti nás povolal ku podivnému světlu svému.“[1]) „Bůh, jenž chce, aby všichni lidé byli spaseni,“[2]) chce, abychom působili na spáse svých bratří v míře, kterou stanovil. Jako dělníkům nebeského Hospodáře jest nám řečeno: „Spolu trp pro evangelium podle moci Boží,“[3]) kterou ti udělil a podle jeho úradků.

---

[1]) I. Petr., 2, 9. [2]) I. Tim., 2, 4. [3]) II. Tim., 1, 8.

Když nás Kristus odloučil od světa, přidružil nás k sobě k dílu posvěcování duší a jmenovitě duší dítek, které jsou nám svěřeny, pravil nám: „V tom jest oslaven Otec můj, abyste přinášeli mnoho užitku a stali se dokonalými učedníky mými[1]) Zve nás, abychom byli s ním i skrze něho spasiteli duší; jak vznešené a slavné to poslání a s jakou obětovností musíme je plniti!

Jsouce členy institutu, jehož vlastním duchem jest duch víry a horlivosti, ukažme se hodnými svého svatého Otce i svého svatého povolání a čiňme vše, čeho očekávají od naší obětovnosti naši představení, duchovenstvo, dobrodinci a všichni věřící.

Nadchněme se duchem víry a lásky tak, abychom mohli vpravdě říci ona podivuhodná slova jednoho z našich Bratří:[2]) Můj Bože, žízním po získání duší tvé lásce; jsem ochoten všechno opustiti a všechno trpěti, abych spasil duše. O milované duše, které jste stály krev Boha mého, pojďte k tomuto Bohu ukřižovanému, jehož miluji a jemuž se klaním, pojďte se zařaditi pod slavný prapor kříže. Abych vám pomohl zabezpečiti toto štěstí, dal jsem s Bohem všemu, co jsem ve světě miloval.

II. Horlivost nás činí následovníky Pána našeho Chceme kráčeti v šlépějích Kristových; připomeňme si jaká byla jeho horlivost pro spásu duší, k jakému hlubokému ponížení jej přivedla, jaké práce dala mu podniknouti, jaká ustanovení zaříditi, a poznejme povinnosti, jež pro nás z toho plynou.

---

[1]) Jan, 15, 8. [2]) Fr. Baudille ve Francs-Bourgeois v Paříži, zemřel 1865.

Říkáváme, že jej milujeme; naše láska k němu však předpokládá nutně horlivost pro spásu bližního. „Nic neprojevuje lépe naši upřímnou lásku k Ježíši Kristu," učí svatý Chrysostom, „než naše péče o spásu našich bratří."

Naše horlivost o duše, jež jest potěšením jeho Srdce, jest potěšením i jeho svaté Matky, která jest účastna těchže citů, která si s nevýslovnou vroucností přeje, aby všichni, které jí dal na Kalvarii za dítky, pracovali na svém spasení a došli do města blaženosti, jehož jest panovnicí a chce, aby panovali s ní.

III. Horlivost jest potěšením Církve svaté. Řeholní vychovatel musí míti planoucí i velkomyslnou horlivost, kterou nic nezadrží a která neustupuje před žádnou obětí. Toho očekává od nás Církev jmenovitě za naší doby, kdy jest vydána tolikerým útokům se strany bezbožníků. Jaká válka jest jí vypověděna! S jakou činností a s jakou vytrvalostí šíří zlí lidé blud i neřesti! Neměli bychom míti právě tolik nadšení pro šíření dobra? Jaká by to byla hanba, kdyby přívrženci ďáblovi ukazovali se podnikavějšími, obětovnějšími i vytrvalejšími, aby duše zahubili, nežli my, abychom je spasili!

Horlivost o duše jest nutný účinek křesťanské lásky. Jestliže milujeme opravdově bližního, kterak bychom neměli činiti vše, co jest nám možné, abychom jej odvrátili od široké cesty, která vede k zavržení a nepřivedli ho naopak na úzkou stezku, jež vede k životu věčnému? Kterak bychom neměli tak činiti zvláště se zřetelem k svým žákům, jejichž duše jsou zvláště svěřeny naší péči?

„Co vás má nabádati k velké horlivosti ve vašem stavu, jest, že nejste pouze služebníky Božími, ale že jste také služebníky Kristovými a Církve."

„Proto musíte jako takoví, vyučujíce dítky, míti za jediný cíl lásku i slávu Boží; láska Boží vás musí puditi, jelikož Ježíš Kristus za všecky umřel, aby ti, kteří živi jsou, již ne sami sobě živi byli, ale tomu, který za ně umřel. Toť, k čemu vás má nabádati vaše horlivost, abyste vštěpovali svým žákům „jakoby Bůh sám napomínal skrze vás, protože na místě Kristově poselství konáte."[1])

Uvažme konečně, že horlivost o duše jest přímo prostředkem činiti zadost za naše hříchy. „Jediná duše, kterou jsme získali," praví svatý Chrysostom, „může shladiti množství hříchů a býti příčinou našeho vlastního spasení." „Kdo odvrátí hříšníka," praví svatý apoštol Jakub, „od bludné cesty jeho, vysvobodí duši jeho od smrti a přikryje množství hříchů."[2])

Velebím tě, o božský Ježíši, že jsi mě povolal přispívati svou prací i svými modlitbami k velkému dílu posvěcování duší. Učiň milostí svou, abych jednal podle milosrdných úradků tvých a chodě na zemi, konaje dobré, oslavoval tvého Otce nebeského.

Duchovní kytice. *„Věnujte se svému úřadu se vší náklonností svého srdce, a jako kdybyste pracovali jediné pro Boha."*

(201. rozj., 1.)

---

[1]) 201. rozj., 2. [2]) Jak., 5, 20.

198. Obětovnost.

Krátký obsah. I. **Křesťanská i řeholní obětovnost.** Křesťanská obětovnost není nic jiného, než úplné věnování sebe samého vzhledem k slávě Boží a k spáse duší. V rekovné míře nachází se jen v Církvi Kristově, ona jest její slávou a jedním z odlišných jejích znaků. Jsouce zasvěceni Bohu, věnujme se obětovně jeho slávě, pokud nám bude možno a on od nás požádá.

II. **Pán náš vzorem obětovnosti.** Obětovnost, rekovnost lásky má svůj vzor i zdroj v Pánu našem, jenž se za nás obětuje svému Otci, vzal na sebe naši přirozenost, obětoval se na Kalvarii, aby dokonal naše vykoupení, a dal se nám konečně ve své svátosti lásky. Následujme Ježíše Krista v jeho obětovnosti pro slávu jeho Otce a pro spásu duší.

III. **Svatí vzory obětovnosti.** Všem svatým bylo štěstím následovati obětovnosti Pána našeho. Připomeňme si jmenovitě svatého Pavla, jenž dí ve svých epištolách: „Všecko snáším pro vyvolence, aby také oni dosáhli té spásy, která jest v Kristu Ježíši, i se slávou věčnou.“ Kráčejme s Ježíšem Kristem cestou obětovné lásky, jež jest cestou obětí.

Rozjímání.

Dávejte a bude vám dáno. (Luk., 6., 38.)

I. Křesťanská i řeholní obětovnost. Křesťanská obětovnost není nic jiného, než úplné věnování sebe samého vzhledem ke slávě Boží a ke spáse duší; učí nás užívati k tomu cíli všeho, co máme: sil, schopností, bohatství, zdraví ano i života a to bez vypočítavého sobectví, bez zřetele na ješitnost, bez politování, ba spíše s opravdovým uspokojením.

Křesťanská obětovnost nachází se v rekovné míře jen v Církvi Kristově, ona jest její slávou a

jedním z odlišných jejich znaků. Chceme-li se tedy ukázati hodnými dítkami této nevěsty Kristovy, musíme se v ní tak dokonale cvičiti, jak jest nám to jen možné v okolnostech, v nichž se nacházíme; musíme tak také činiti, abychom mohli plniti své závazky a jmenovitě ty, které jsme vzali na sebe na stupních oltáře slovy, o nichž nemůžeme ani dosti rozjímati: „Nejsvětější Trojice, Otče, Synu i Duše svatý, kořím se v nejhlubší úctě před tvou nekonečnou božskou velebností a zcela se ti zasvěcuji, abych zjednával tvou slávu, pokud mi bude možno a ty ode mne budeš žádati."[1])

Kdo má tedy býti obětovný, když ne my řeholníci, kteří se zavazujeme následovati Ježíše Krista netoliko na cestě přikázání, nýbrž i na cestě evangelických rad; my, kteří jsme všechno opustili, aby nic nemohlo vaditi naší horlivosti a lásce; my, které Bůh obdařuje tolikerými milostmi, jejichž účelem jest pomáhati nám konati dobré s naprostým sebezapřením a se svrchovanou velkomyslností? Nikoli, nelze pochopiti řeholníka, jenž váhá přinésti obět, i kdyby to měla býti obět života, jakmile ví, že Bůh toho od něho žádá."

II. Pán náš vzorem obětovnosti. Tato cnost jest rekovností lásky a má svůj vzor i zdroj v Pánu našem Ježíši Kristu, který, když jsme byli i jeho nepřáteli, obětoval se za nás svému Otci, vzal na sebe naši přirozenost, vedl život úplného strádání, dal se nám ve své svátosti a obětoval se za nás na Kalvarii, aby dokonal naše vykoupení.

Slyšme jej, an se nás táže jako lidu izraelského: „Lide můj, co jest, ježto jsem více učiniti měl a

[1]) Pravidla: slibní vzorec.

neučinil jsem?"[1]) A uvažme, co učinil. Svým apoštolům pravil: „Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své,"[2]) dalť on život svůj za nás a jako by to nebylo dosti, chtěl dáti své srdce po smrti protknouti kopím, aby nám dal svou krev až do poslední kapky a aby se zvěčňovala jeho oběť na našich oltářích až do skonání světa.

Ne, žádný stvořený rozum nevyváží velké obětovnosti Spasitelovy pro slávu jeho Otce a pro naše spasení.

Čerpejme pravou obětovnost z jejího opravdového zdroje, totiž z modlitby, z rozjímání a ze spojení s Ježíšem Kristem, jenž jediný nám může dáti sílu obětovati všechno a obětovati sebe pro jeho lásku.

III. Svatí vzorem obětovnosti. Všem svatým bylo blažeností rozjímati o obětovnosti Pána našeho a snažili se následovati jí, pokud toho žádal svou milostí a stanovením své prozřetelnosti.

Svatý Pavel pravil: „Mám ustavičnou bolest v srdci svém, vždyť bych si přál, abych já sám byl zavržen od Krista pro své bratry."[3]) „Všecko snáším pro vyvolence, aby také oni dosáhli té spásy, která jest v Kristu Ježíši i se slávou věčnou."[4]) „Ačkoli jsem neodvislý ode všech, učinil jsem se služebníkem všech, abych jich více získal; slabým stal jsem se jako slabý... všem stal jsem se vším, abych vůbec některé získal"[5]) pro Ježíše Krista, „pro něhož jsem položil to, co mi bylo ziskem, za škodné"[6]) a „snáším utrpení až do vazby jako zločinec."[7]) A Korintským píše: „Mi-

[1]) Isaiáš, 5, 4. [2]) Jan 10, 11. [3]) Řím., 9, 2 a 3. [4]) II. Tim., 2, 10. [5]) I. Kor., 9, 19—22. [6]) Filip., 3, 7. [7]) II. Tim., 2, 8.

lerád vše vynaložím, ano sám sebe vydám za duše vaše."[1])

Tak mluvili a jednali svatí. Tak mluví i jedná za našich dnů mnoho služebníků Božích. Křesťanská obětovnost jeví se neméně za našich dob jako v minulosti. Potkáváme ji všude v té neb oné podobě, pomáhající nešťastným, vyučující nevědomé, hájící ctnost, hlásající evangelium národům, přivádějící na dobrou cestu ty, kteří s ní sešli. Tu pečuje evangelická obětovnost o dítky, tam o starce, onde o nemocné a zajaté; není slabosti, které nepodporuje, není pohromy, které neulehčuje, není mravního, ano i fysického nebezpečí, kterého neodvrací.

O Ježíši, jenž jsi mě mým povoláním povýšil mezi své výsadní učedníky a svěřil mi spasitelné poslání u dítek, račiž mi uděliti milosti, abych kráčel ve tvých šlépějích cestou sebezapření i oběti a následoval tvé obětovnosti.

Duchovní kytice. *„Čím větší ctnosti a dokonalosti vyžaduje váš stav, tím větší síly a velkomyslnosti jest vám třeba k jejímu dosažení."*

(49. rozj., 1.)

---

[1]) II. Kor., 12, 15.

199. Vytrvalost.

Krátký obsah. **I. V čem záleží křesťanská vytrvalost.** Jest to ctnost, která nás činí stálými v dobrém z nadpřirozených pohnutek a která nás udržuje ve věrnosti k Bohu přes všechny překážky, s nimiž se potkáváme. Opětujme se svatým Bonaventurou: „Ne, dokud bude dech života ve mně, neupustím od dobra, jež jsem začal."

II. Nutnost řeholní vytrvalosti. „Vy pak, bratři," praví svatý Pavel, „neustávejte dobře činiti, dokončete, co jste začali. Buďte pevní a nepohnutelní, vždycky přehorliví v díle Páně." Buďme vytrvalí, abychom mohli říci se svatým apoštolem: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval."

III. Vytrvalosti následujme Pána našeho Ježíše Krista. Buďme vytrvalí, abychom následovali Boha, „u něhož není proměny ani z obratu zastínění." Buďme vytrvalí, abychom následovali Ježíše Krista, jenž pravil: „Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude." Buďme vytrvalí, abychom byli věrni svým závazkům; zachovávejme je bez úhony až k poslední výzvě na konci našeho života.

Rozjímání.

Kdo vytrvá až do konce, ten spasen bude. (Mat., 10., 22.)

I. V čem záleží křesťanská vytrvalost. Křesťanská vytrvalost činí nás stálými v dobrém z nadpřirozených pohnutek a udržuje nás ve věrnosti k Bohu přes všechny překážky. Blahoslavený řeholník vytrvalý, nic ho nemůže odvrátiti od dobré cesty.

Vytrvalý řeholník jeví se necitelný k haně, a k posměchům, jakož i k slibům a k lichocení světa. Překonává každé pokušení k malomyslnosti a opakuje se svatým Bonaventurou: „Ne, dokud

bude dech života ve mně, neupustím od dobra, jež jsem začal."

Protivenství, omrzelost a nechuť nejsou mu nikdy pohnutkou přáti si a tím méně ještě žádati změnu svého postavení. Utrpení jsou všude a v každém úřadě, poněvadž hlavní jejich příčina vězí v nás a my se vždy béřeme s sebou; každé zaměstnání má své obtíže a překážky; všude a vždy musíme se pokořovati, pracovati a trpěti; nejčastěji pochází ono přání po změně postavení z lehkomyslnosti, z lásky ku pohodlí snad i ze ctižádosti, k níž se ani sami sobě nechceme přiznati.

II. Nutnost řeholní vytrvalosti. Chceme přinášeti užitek v duších, a to „užitek náš, aby zůstával;"[1]) první podmínkou však k tomu jest, abychom sami měli stálost překonávající každou zkoušku. Není to práce jednoho dne vzdělati dítky a mládež v křesťanských ctnostech a v potřebných vědomostech, aby se mohly uplatniti v lidské společnosti; nestálost byla by zničením díla, jemuž jsme se věnovali.

„Vy pak, bratři," pravil svatý Pavel věřícím, „neustávejte dobře činiti,[2]) stůjte pevně v Pánu,[3]) aby, jako jest u vás ochota chtíti, bylo i dokončení.[4]) Buďte pevní, nepohnutelní, vždycky přehorliví v díle Páně."[5])

Dílo, jemuž musíme zasvětiti své stálé úsilí, jest dílo naší dokonalosti. Jde o polepšení ze svých chyb, tyto však následkem žádosti objevují se opět jako plevel, zapouštějící stále nové kořeny.

---

[1]) Jan 15, 16. [2]) II. Thes., 3, 13. [3]) Filip., 4, 1. [4]) II. Kor., 8, 11. [5]) I. Kor., 15, 58.

Jde o nabytí ctností našeho stavu, každá však ctnost nabývá se jen četnými a často se opakujícími výkony, které se v nás stávají svatým návykem.

Vytrvalost jest nám nutna v úřadě, jímž plníme účel svého institutu. Zapřeli bychom tuto povinnost, kdyby nás nestálost nabádala změniti svůj úřad nebo své postavení; naše příklady a naše slova budily by v duši našich spolubratří buď omrzelost nebo malomyslnost, jež jsou vždy špatnými rádci.

Pomněme konečně, že nestálost jest jedním ze znaků ďáblových, onoho neklidného ducha, jenž chodí po místech suchých, hledaje odpočinku,[1]) kterého nikterak nalézti nemůže. Nestálost jest příčinou nekonečně mnohých duševních útrap a protivenství od lidí; vytrvalost naopak zjednává nevýslovné útěchy, veškeré milosti a dovoluje nám obrátiti na sebe slova apoštolova: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce."[2])

III. Vytrvalost následujme Boha i Pána našeho Ježíše Krista. Bůh jest vytrvalost sama, „u něho není proměny ani z obratu zastínění."[3]) „Ty však, Pane, jsi týž a tvá léta jsou bez konce."[4]) „Ty však, Pane, jsi stále týž a ostaneš na věky; tys vezdy dobrý a spravedlivý a svatý, ty dobře, svatě a spravedlivě vše činíš a moudře zřizuješ."[5])

---

[1]) Luk., 11, 24. [2]) II. Tim., 4, 7 a 8. [3]) Jak., 1, 17. [4]) Žalm 101., 28. [5]) Násl. Kr., kn. III., 40, 2.

Ježíš Kristus jest nám také vzorem vytrvalosti; od svého vtělení až do své smrti na kříži, kdy řekl: „Dokonáno jest,“[1]) měl jen jediný cíl při všem svém jednání a od toho jej nic nemohlo odvrátiti; „Ježíš Kristus nestal se ano i ne.“[2])

Přikazuje nám býti vytrvalými: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne.“ Nikdo, jenž položil ruku svou ke pluhu a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.“[3]) „Kdo vytrvá až do konce, ten bude spasen.“

Buďme vytrvalými, abychom mohli věrně plniti své svaté závazky a zachovávati je „bez poskvrny, bez úhony až do příští Pána našeho Ježíše Krista.“[4])

Čerpejme tuto duševní sílu z jejího zdroje. Prosme o ni Boha vroucími modlitbami, neboť jest to dar dokonalý, pocházející shůry a sestupující od Otce světel.“[5]) Zůstávejme úzce spojeni s Ježíšem Kristem, jenž jest naším pomocníkem, naší silou a naším vůdcem, skrze něhož jediné můžeme konati dobro.

O Bože, jehož léta jsou věčná a jenž stále zůstáváš týž, nekonečně dobrý, spravedlivý i svatý, snažně tě prosím, račiž mi uděliti vytrvalosti v dobrém. Učiň milostí svou, abych dokonal dílo spásy, které jsem začal, a stal se takto hodným dědictví, které jest přislíbeno tomu, kdo vytrvá až do konce.

Duchovní kytice. *„Nic nečiní řeholníka tak řádným a pevným jako vytrvalost v poslušnosti.“*

---

[1]) Jan 19, 30. [2]) II. Kor., 1, 19. [3]) Luk., 9, 23 a 62. [4]) I. Tim., 6, 14. [5]) Jak., 1, 17.

Školští bratři v Praze-Bubenči vydali:

Rozjímání sv. Jana Kř. z La Salle. *I. díl: Neděle a pohyblivé svátky. II. díl: Hlavní svátky. III. díl: Pro dobu exerciční, školní úřad.*

Rozjímání o posledních věcech člověka. *O hříchu. O svátosti pokání.*

Rozjímání o řeholním životě. *I. díl: O řeholním životě vůbec. II. díl: O ctnostech řeholního života.*

Rozjímání o sv. Josefu.

Rozjímání o Eucharistii a o božském Srdci Ježíšově.

Rozjímání o umučení Pána našeho Ježíše Krista.

Rozjímání o nejsv. Panně Marii.

Dvanáctero ctností dobrého učitele podle sv. Jana Kř. z La Salle.

OBSAH

DRUHÉHO DÍLU:

Božské ctnosti.

103. Znaky pravé ctnosti 5
104. Víra 9
105. Slovo Boží 13
106. Duch víry. Jeho podstata i jeho nutnost 17
107. První účinek ducha víry 21
108. Druhý i třetí účinek ducha víry . 25
109. Závady ducha víry 29
110. Naděje. Její podstata i přednosti . . 33
111. Předmět i vlastnosti naděje 37
112. Základy naděje 41
113. Odevzdanost do prozřetelnosti Boží . 45
114. Opovážlivé spoléhání . . . 49
115. Obava 53
116. Malomyslnost 57
117. Podstata i znamenitost lásky . . . 61
118. Vlastnosti lásky 65

119. Prostředky k dosažení lásky a k rozmnožení jí v nás 69
120. Láska Boží k lidem 73
121. Pohnutky k milování Boha 77
122. Pohnutky k milování Ježíše Krista . 81
123. Cvičba v lásce k Ježíši Kristu . . . 86
124. Výtečnost lásky k bližnímu 91
125. Pohnutky lásky k bližnímu 96
126. Pohnutky k lásce bratrské 100
127. Vlastnosti bratrské lásky 104
128. Prostředky k uchování a k rozmnožení bratrské lásky 109
129. Snášení chyb 114
130. O chybách proti lásce k bližnímu . . 119
131. Závist a žárlivost 124
132. Společenský duch 129

Řeholní sliby.

133. O řeholních slibech vůbec 133
134. Užitečnost slibů 138
135. Povinnost zachovávati sliby 143
136. Obnovování slibů 148

Ctnosti vztahující se na sliby.

137. Ježíš Kristus a ctnost chudoby . . . 152
138. Důvody pro ctnost chudoby 157
139. Výhody řeholní chudoby 161
140. Život v řeholní chudobě 166
141. Pohnutky svaté řeholní čistoty . . . 171

142. Naše povinnosti vzhledem k čistotě . 176
143. Přednosti čistoty, pozorované na panickém apoštolu, svatém Janu 181
144. Pokušení proti čistotě 185
145. Prostředky k zachování svaté ctnosti čistoty 190
146. Poslušnost Ježíšova 195
147. Výtečnost poslušnosti . . . 199
148. Přednosti poslušnosti . . . 203
149. Nutnost poslušnosti . . . 207
150. Neposlušnost 211
151. Pohnutky naší poslušnosti 215
152. Zevnější vlastnosti poslušnosti . . . 219
153. Poslušnost ducha i úsudku 223
154. Poslušnost srdce 228
155. Prostředky k pokroku v poslušnosti . 232
156. Slib bezplatně vyučovati chudé . . 236
157. Slib vytrvalosti 241
158. Všeobecné pohnutky k vytrvalosti . . 245
159. Pohnutky k vytrvalosti vzhledem k Ježíši Kristu 250
160. Pokušení proti povolání 254
161. Prostředky k setrvání . 258
162. Zbožnost . . 263

Mravní ctnosti a chyby proti nim.

163. Pokora Kristova 268
164. Nutnost pokory 273
165. Výtečnost a přednosti pokory . . . 278

166. Pohnutky ku pokoře 283
167. Život v pokoře 288
168. Prostředky k dosažení pokory . . . 292
169. Pohnutky k přemáhání pýchy . . . 297
170. Znaky pýchy 301
171. Ješitnost 306
172. Chyby, pocházející z pýchy 311
173. Skromnost 315
174. Vděčnost 320
175. Nevděk 324
176. Pokání 329
177. Trpělivost Ježíšova 332
178. Znamenitost i přednosti trpělivosti . . 336
179. Vlastnosti trpělivosti 340
180. Nutnost trpělivosti 344
181. Prostředky k dosažení trpělivosti . . 348
182. Umrtvování Kristovo 352
183. Nutnost umrtvování 356
184. Vlastnosti umrtvování 360
185. Přednosti umrtvování 364
186. Vnitřní umrtvování 368
187. Umrtvování smyslů 372
188. Smyslný život 376
189. Křesťanská statečnost 380
190. Tichost 384
191. Truchlivost 388
192. Opatrnost 392
193. Prostota či poctivost 396
194. Podrobení vůli Boží 400

195. Vzdělávání (nabádání k dobrému) . . 404
196. Naše chování vzhledem k dobrému i zlému příkladu 409
197. Horlivost 413
198. Obětovnost 417
199. Vytrvalost 421